



Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>



This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

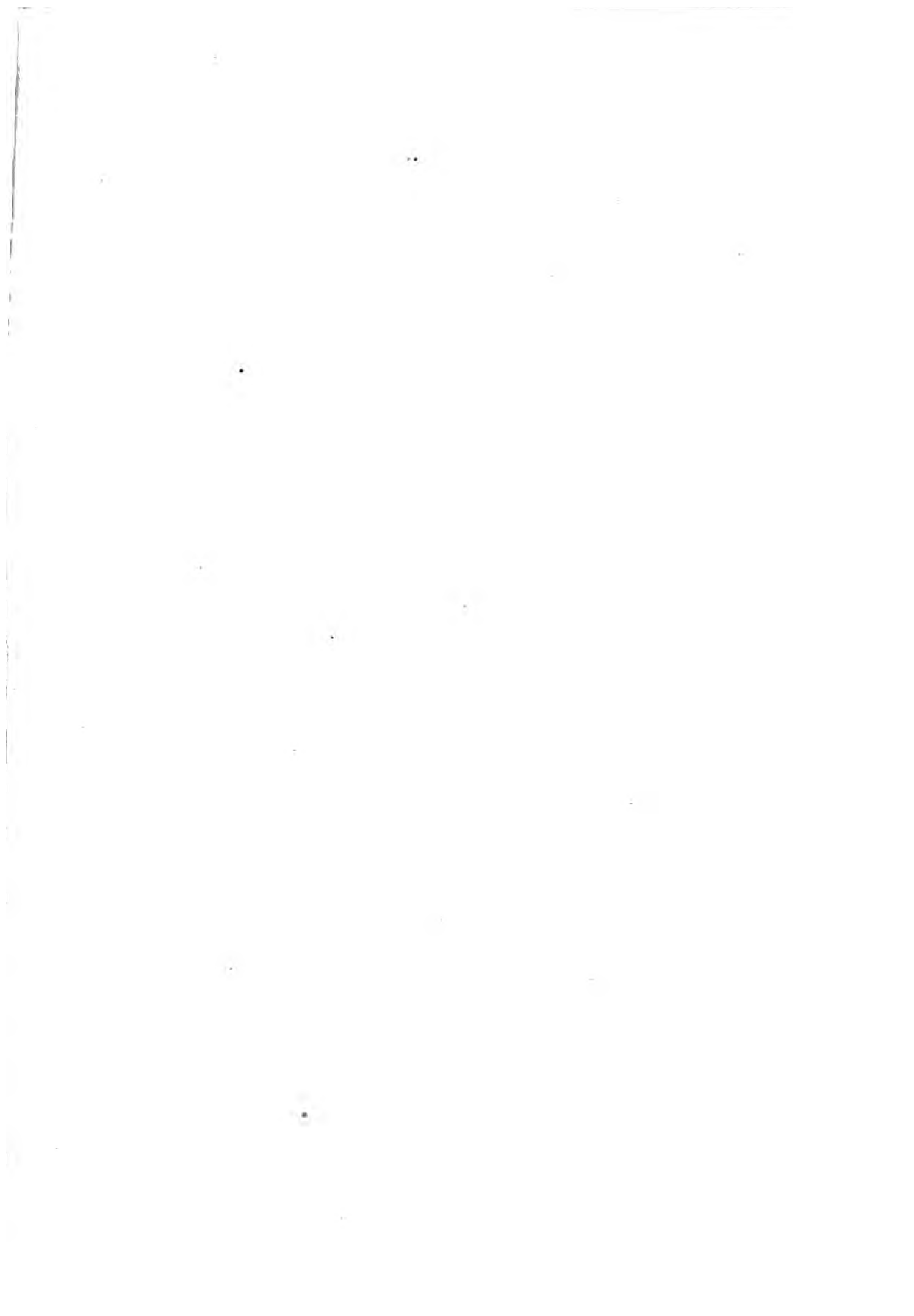


107. c. 18









Henrik Hertz's

Samlede Skrifter.

Dramatiske Værker.

Tiende Bind.

11.



Dramatiske Værker

af

Henrik Hertz.

Tiende Bind.

Kjøbenhavn.

Forlagt af C. A. Reizels So og Arvinger.

Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1855.

252 15



Debatten i Politievennen,

Baudeville i to Acter.

Opført første Gang paa det kongelige Theater
den 3die December 1835.

Personerne.

Commerup, Grosferer, Hørkræmmer.

Madame Commerup, hans Kone.

Petrea, hans Datter.

Maria, hans Broderdatter.

Andreas, hans Søstersen.

Halling, Inspecteur, Madame Commerups Broder.

Emil, hans Søn.

Langhalm.

Ulrichsen.

Fire Matros-Drenge.

Balgjæster, Tjenere, en Pige, o. s. v.

Scenen er i Frederiksberg-By. Handlingen foregaaer i første og Størstedelen af anden Act udenfor Commerups Bolig, i de sidste Scener af anden Act i Inspecteur Hallings Have.

Første Act.

Tilhøre for de Spillende Tommerups Bopæl, et uanseeligt
Een - Etages - Hus. Tilvenstre et Lysthuus, der
hører til et Tracteursted; bagved dette, paa samme Side, en
Laage, der fører til Hallings Have.

Første Scene.

Petrea og Marie sidde ved et Bord udenfor Tommerups Bolig
og sye paa Gardiner.

Begge.

Mel. Våren kommer, fuglen quittrar. (Legnér.)

1.

vinden vifter, Løvet skjælver,
Træet drysfer fine Duun;
Dg den klare Himmel hvælver
Over os et blaat Pavalun.
Gjennem Luftens milde Strømme
Synker Varmen sagte ned;
Dg Naturen som i Drømme
Er fordybet i sin Fred.

2.

Lad os lytte! hør, de synge!
 Sangen gjennem Løvet naaer.
 Søndagsklædt en munter Rhynde
 Nede fjernt paa Veien gaaer.
 Helligdagen aarle henter
 Byens Folk til Skovens Hjem;
 Og i Søndagsklæder venter
 Eng og Mark og Skov paa dem.

Petrea.

Det var en smuk Arie, du der har lært mig;
 det skal du ret have Tak for.

Marie.

Og den passer saa godt idag det er Søndag og
 her er saa velsignet stille og roligt herude.

Petrea.

Men hvad ville de Ord sige, der staae i første
 Vers: et blaat Paulun?

Marie.

Det veed jeg ikke rigtigt. Men husk mig paa
 det, saa skal jeg spørge Emil derom.

Petrea.

Hvor det falder ned:

Gjennem Luftens milde Strømme
 Synker Barmen sagte ned —

Men det er ellers intet godt Tegn at synge saa tidligt paa Morgenens; saa trækker det gjerne op til Regn længere ud paa Dagen.

Marie.

Vi ere vel nødte til at synge nu. Naar Farbroder kommer ud, maae vi lade den Fugl flyve.

Petrea.

Ja, det maa du nok sige: Fa'er er ingen Ven af Sangfugle. (Reiser sig.) See saa! nu er jeg færdig med mit Gardin. Nu kan Den, der har Lyst, hænge det op. Jeg gjør det ikke.

Marie

(der ligeledes har reist sig).

Jeg skal nok hænge det op.

Petrea

(kysser hende).

Ja, gjør det, søde Marie! Du hænger saa smukt Gardiner op. Og det tjeder mig at staae saa høit paa en Stige og strække Armene for at stikke op. Desuden idag, det er Søndag, har jeg slet ikke Lyst til at foretage mig noget Rigtigt.

Marie.

Søndagen bør jo ogsaa være hellig og Alles Hviledag.

Petrea.

Hviledag? (Reer.) Du er dog en morsom Pige.

Troer du, man hviler i Kjøbenhavn om Søndagen? Kanstee i Thyen eller i Svendborg, hvor du er fra. Men her er det anderledes. Vi Fruentimmer i det mindste hvile hele Ugen, naar vi sidde og sye, strikke eller brodere. Om Søndagen er det just vi faae os en Motion. Det, jeg glæder mig allermeest til ved vor Sommerleilighed herude, det er, at vi hooe faa nær ved Frederiksberghave.

Marie.

Ja, Petrea! jeg har allerede glædet mig til de deilige Spadseretoure, vi skal faae os om Morgenens ganske tidligt, inden de Andre ere staaet op. Og betænk, naar Emil, som han har lovet os, staffer os Nøglen til Søndermarken!

Petrea.

Hvor gider du gaaet i Søndermarken! Den er jo saa trist og melancholsk; ikke et Menneſte møder man!

Marie.

Jeg er vant til Gensomhed; og jeg troer næsten, den passer bedst for mig.

Petrea.

Jeg veed nok; du har det ligesom Fa'er og Mo'er, som vi aldrig kan faae ud i Frederiksberghave, naar de Kongelige seile.

Marie.

Deri har du Ret; men . . .

Petrea.

Hør, Marie, du er en god Pige, som jeg rigtigt holder meget af; men din Feil er, at du er opdraget i Svendborg. Her i Kjøbenhavn lever man ganske anderledes.

Marie.

Af ja! her er meget anderledes!

Petrea.

Men du skal ikke gjøre dig urolige Tanker derover. Jeg skal staae dig bi som en tro Veninde, det kan du stole paa. — Nu gaaer jeg et Dieblif ind til Mo'er. Imens sjer du dit Gardin færdigt, og saa stikker du dem alle op; ikke sandt, søde Marie?

Marie.

Det skal jeg nok.

(Petrea gaaer ind.)

Anden Scene.

Marie. Siden Emil.

Marie.

Hvor kan Emil blive af? Han lovede mig saa vist at stjaae sig herhen i Morgenstunden. Naar Farbro'er kommer herud, tør han slet ikke komme, og saa faaer jeg ham ikke at see den hele Dag. Det er

ret fjedeligt! — Her fra hans Fa'ers Have skulde
han komme; men jeg seer ikke et Menneſte.

(Gaaer urolig op og ned under Forſpillet.)

Mel. Spring min ſnelle Keen.

1.

Skjnd dig, elſte Ven!
Drag med Vindens Fart!
Kommer du ei ſnart,
Græder jeg igjen.
Naar vi ſtilles ad,
Er jeg aldrig glad.

2.

Himlen er ſaa blaa,
Morgenen ſaa ſmuk!
Længſelfulde Suf
Dog fra Hjertet gaae.
Naar vi ſtilles ad
Er jeg aldrig glad.

3.

Du, ſom hopper paa
Taget nær herved,
Lille Spurv! kom ned,
Som mit Bud at gaae.
Hvis du ſeer min Ven,
Bring ham da herhen!

Emil

(der imidlertid har nærmet sig fra Laagen).

Min Marie!

Marie.

Emil! kjære Emil! kommer du endelig!

Emil.

4.

Jeg er øm og tro!
 Din, kun din, min Ven!
 Længes til dig hen;
 Har ei Rist og Ro!
 Naar vi stilles ad,
 Er jeg aldrig glad.

Begge.

Naar vi stilles ad,
 Er jeg aldrig glad.

Exedie Scene.

De forrige. Petrea.

Petrea

(spisende paa nogen Frugt).

Goddag, Emil! Velkommen til vore Sommerbærelser!

Emil.

Tak; men hvor er Huset, I boer i? (Seer sig omkring og lader som han ikke kan finde det.)

Marie.

Der er det, Emil; det veed du jo nok.

Emil.

Der? — Maa jeg spørge, hvor mange Værelser har I der?

Petrea.

Vi har de to ud til Gaarden, og saa et Hul eller et Tørveloft, hvad det er, til Pigen.

Emil.

Men der er jo ikke engang en Have ved Stedet.

Petrea.

Na! Frederiksberghave er jo lige ved.

Emil.

En deilig Trøst! I kunde ligesaa gjerne leie en Port uden Værelser paa Vesterbro, og trøste Jer med, at Trommesalen var i Nærheden.

Petrea.

Desuden have vi Bord og Bænke her udenfor. Naar det er godt Veir, ville vi sidde her i det Frie ud til Veien og see paa Folk.

Emil.

Saa kan I da ikke sige, at I ligge paa Landet, men paa Landeveien. — Og i de to Værelser ville I Alle stuve Jer sammen?

Petrea.

Ja, Gud veed, hvor vi skal faae Plads fra.
Andreas maa nok ligge i Skorstenen.

Emil.

Hvem er Andreas?

Petrea.

Hvem Andreas er! Det er ogsaa et Spørgsmaal!

Marie.

Huff paa, Petrea, at Emil var hos os i Tjen, da Andreas begyndte at komme til Jer; og i disse Dage have vi jo næsten ikke seet Emil.

Petrea.

Det er ogsaa sandt! — Nu, Andreas er Fa'ers Søstersøn, der hidtil har staaet som Svend i Onkels Boutik og nu er kommet til os og skal varetage Boden hjemme. Fa'er siger, han er saa ferm og skriver saadan en smuk Haand.

Emil.

Og om kort eller lang Tid skal han sagtens klappes sammen med dig.

Petrea.

Sa'e du det? — Ja, han kunde ønske sig det. Der er slet ikke noget rigtig Net ved ham.

Emil.

Hvad jeg vilde sagt — er din Fa'er kommet herud?

Petrea.

Nei, kun Mo'er og Marie og jeg have ligget herude inat og gjort Bærelserne lidt istand. Fa'er kommer iformiddag, og saa maa du smukt see til, du holder dig herfra.

Marie.

Ja Gud, Emil! Onkel er saa vred paa dig og din Fa'er. Han vil ikke engang høre Jer nævne.

Emil.

Onkels Brede lægger sig nok; det er ikke første Gang jeg har været landsforviist fra hans Riger og Lande.

Marie.

Men dersom du kommer her og jeg taler med dig, har han truet mig med at sende mig hjem til Svendborg.

Petrea.

Fa'er kan slet ikke glemme, at I har skrevet det Stykke om ham i Politievennen. Der er jo Ingen-ting han er saa bange for som for at komme i Bladene. Politievennen er det eneste Blad han holder, og det blot for at see om han er kommet i'et. Gud veed, det er ikke for sin Fornøielses Skyld, han læser det!

Emil.

Men hvem Pokker har ogsaa sat det dumme Waas i din Fa'er, at det skulde komme fra os?

Petrea.

Ja, jeg vil nu beholde mine Tanker for mig selv; men saa meget kan jeg dog sige, at jeg troer det.

Marie.

Jeg veed ikke, hvor du kan tale saaledes. Jeg vil bde paa, at Emil Intet har havt at gjøre dermed.

Petrea (til Emil).

Ja, saa kommer det fra din Fa'er; for I ere to Men af eet Stykke.

Emil.

En net Compliment!

Petrea.

Baade hans og din største Fornøielse er at drille Folk. Mig tør I Gud ssee Lov ikke komme nær. Men hvordan har I ikke nyligt behandlet den stakkels Langhalm!

Marie.

Hvad var det, Petrea?

Petrea.

Veed du ikke det? (Med Latter.) De fik ham loffet til at gaae ned i en Faldstjærm fra Voftslugen; men da Langhalm var bange, saa skulde da Stjærmen hænge i et Toug; og saa, da han var paa Halvveien, bandt de Touget fast, lod ham hænge og løb deres Bei.

Emil.

Nu ja! Fa'er og jeg har et godt Humeur og en sund Fordøielse. Et lille Spilop er heller Ingens Ruin. — Om Fader har skrevet Stykket i Politiebennen, veed jeg min Sjæl ikke; men jeg synes ikke, det er rimeligt. Det vilde jo være stor Daarlighed netop i denne Tid at lægge sig ud med Jer. Thi for ikke at tale om, at min Forlovelse med Marie iaften skal høitideligt declareres; hvortil din Fader jo kunde nægte sit Samtykke; saa Ballet iaften og vor sète champêtre, som Fatter har gjort Anstalter til i fjorten Dage, og hvorved I To skulle være Festens Dronninger. Sæt, din Fa'er forbød Jer at komme!

Petrea (forstræffet).

Na, hvor vil du hen! Det skulde jeg dog aldrig troe!

Emil.

Hvem kan vide —

Petrea.

Ja, det tænkte jeg nok vilde blive Enden paa Jeres evige Optøier! (Fortrydelig, næsten grædende.) Nu ligger al min Balstads færdig og til ingen Nytte, og det kan jeg kun takke Jer for!

Marie.

Gud, Petrea, hvad er det værdt at græde for! Det er jo heller ikke sagt, at din Fa'er forbyder det.

Emil.

Lad ham kun forbyde det! Paa Ballet skal I komme, om jeg saa skal lade Jer hente med Vægterne!

Petrea.

So, nu skal man see — med Vægterne!

Emil.

Forresten . . . Men er det ikke Onkel, der kommer ned paa Veien?

Marie.

Savst er det ham. Saa maa du gaae. Naar Onkel seer dig, er jeg ulykkelig.

Emil.

Velan da! skjøndt det er vel simpelt for en studeert Person at maatte retirere for en Hørkræmmer. Hør nu, jeg skal hele Dagen være her i Nærheden, enten ved Laagen derhenne til vor Have eller der (vegende paa Lysthuset.) hos Tracturens; og naar det blot er muligt, skal jeg svipse herover. Farvel!

(Gaaer ind ad Laagen; Pigerne ind i Huset.)

Fjerde Scene.

Commerup med en opspændt Paraplui.

Huh! man er nærved at forkomme af Hebe og Støv paa den lange Kongevei. Sikken en Varme!

Gud bevares! — Men nu skal jeg ogsaa ret hvile mig ud idag og glæde mig i min Families Skjød. Her kan jeg dog leve i Ro og Fred langt fra Byens rumlende Bogne, Lirerasker, Sælgekoner, Bladsmørere og — — ja, det er en slem By, Kjøbenhavn! En ærlig Mand har ikke engang Lov til at støtte sig selv. Jeg giver Enhver Sit, betaler mine Skatter, skylder ikke et Menneſte en Skilling og lægger ikke et Halmstraa iveien for Noget, og alligevel sættes jeg i Gabelstokken som den arrigste Bønhas — sy! havde jeg Noget at sige, skulde alle disse Bladſkrivere sættes til Bearbejd, saa fik vi vel Ro engang. Men det er ikke værdt at tænke paa det Snabs; jeg bliver dog den jeg er, om de saa ti Gange falde mig en Dromedar. (Det han vil gaae ind i Huset, kommer hans Kone ud.)

Femte Scene.

Commerup. Madam Commerup.

Mad. Commerup.

Goddag, Mand! Velkommen herud!

Commerup.

Tak! Tak! — Naa, er Alting i Orden?

Mad. Commerup.

Saa temmelig. Men jeg veed, sandt at sige,

ikke hvor jeg skal faae Plads fra til os Allesammen. Veiligheden er altfor knap.

Tommerup.

Ja, vi kan min Sjæl ikke som din fornemme Herr Broder ligge paa Landet i et Palais. Vi maae sætte Tæringen efter Næringen. Paa Landet maa man indrette sig; der tager man det ikke saa nøie.

Mad. Tommerup.

Men naar du og jeg ligge i det ene Værelse og Biebornene i det andet, hvor skal vi saa lægge Andreas?

Tommerup.

Han maa ligge i Forstuen; den er lang og luftig. Jeg laae Skam ikke saa godt, da jeg conditionerede i Randers.

Mad. Tommerup.

Og Langhalm, som du har bedet at blive hos os de første Par Dage?

Tommerup.

hm! . . . ja, det vil jo holde haardt — Kan ikke Langhalm og jeg ligge i det ene Værelse og du med Biebornene i det andet?

Mad. Tommerup.

Der er jo saa opfyldt derinde, at man ikke kan flytte en Fod. Vi har maattet sætte Klædestabet og Commoderne derind.

Tommerup.

Åh! . . . ja, nu i dette Dieblif gaae der adskillige Ting rundt i mit Hoved; men lad os vente med Alt dette til Langhalm kommer, saa hitte vi nok paa Raad.

Mad. Tommerup.

Saa er der endnu en Ting, jeg har at tale med dig om. Andreas har bedet mig lægge et godt Ord ind for ham.

Tommerup.

Hvad vil han?

Mad. Tommerup.

Han har gode Tanker til vor Datter.

Tommerup.

Andreas? Det maa han slaae sig ud af Hovedet.

Mad. Tommerup.

Hvorfor det, kjære Mand? Er han ikke nær med os i Familie? Har hans Møster ikke lovet at sætte ham i Veie?

Tommerup.

Ja, det er godt nok; men jeg har halvveis givet mit Løfte . . .

Mad. Tommerup.

Til Langhalm?

Tommerup.

Ja; det er en Mand, der kan være mig til megen Nytte.

Mad. Tommerup.

Men Andreas kan jo være dig til meget meer Nytte. Og nu Langhalm — jeg har ikke Noget imod ham; men ham skal du sætte i Veie — og jeg synes desuden, han er for gammel til vor Datter.

Tommerup.

Han er i sine bedste Aar og — engang for alle — derimod lader sig Intet gjøre.

Mad. Tommerup.

Anders! foreen ikke din Datter med En, der næsten er udlevet; det duer ikke!

Tommerup.

Ei hvad! er Langhalm ikke rast og rørig trods noget ungt Menneſte paa tyve Aar?

Mel. 'S war 'mal 'ne Kapenkönniginn.

1.

Tommerup.

Sandt nok! han er tillaars maastee —

Lad gaae!

Men giv kun Tid, saa skal du see!

Paas paa!

Mad. Tommerup.

Jo mere Tid jeg giver,

Des ældre Langhalm bliver.

Tommerup.

Na Vaas!

Nu snaffer min Gaas!

Mad. Tommerup.

Anders, giv efter! det er ikke Vaas!

2.

Tommerup.

Nei, gifter sig en Bebersvend —

Ja ja!

Saa kalder man ham ung igjen.

Ja ja!

Mad. Tommerup.

Hvad hjælper det, han kaldes,

Naar Panden mere skal des?

Tommerup.

So jo!

Det hjælper min Tro!

Mad. Tommerup.

Anders, giv efter! mig kan du troe!

3.

Tommerup.

Han er af os en god Bekjendt —

Ja ja!

Mad. Tommerup.

Dermed er Konen ikke tjent —

Tommerup.

Ja ja!
En Mand som han jeg statter!

Mad. Tommerup.
Men spørg engang vor Datter!

Tommerup.

Jo jo!
Børn har Forstand!

Mad. Tommerup.
Anders, giv efter! jeg har Forstand!
(Man hører Ulrichsens Stemme nede fra Veien: "Er det
der, han boer?")

Tommerup.

Naa, der har vi Besøg! Saa er det bedst, du
sætter os lidt Frokost herud.
(Madam Tommerup gaaer ind.)

Sjette Scene.

Tommerup. Ulrichsen. Siden Madam Tommerup.

Ulrichsen.

Godmorgen! godmorgen, Tommerup! Tillykke
herud paa Landet! (Puster og tørrer Sveden af sig.) Har
jeg ikke holdt Ord? Er jeg ikke den Første, der besøger
dig? Men jeg har ogsaa rændt værre end Hurtigløber

Ernst. Og det i den Varme! Vil du føle! der er ikke en tør Traad paa mig!

Tommerup.

Tag dig iagt! Du kan forkjøle dig.

Ulrichsen.

Na nei! mig skader saadant Noget aldrig. (Madam Tommerup kommer ud med en Pige, der bærer et Frokostbord.)
 Ah, Madame Tommerup! En god Morgen! Alt staaer sig godt?

Mad. Tommerup.

Jo Tak, Herr Ulrichsen! ret godt. — De undskylder vel; jeg er strax hos Dem.

(Gaaer ind igjen.)

Ulrichsen.

Jeg har travlt idag. Jeg skal til Frokost hos Lynge, skal spise til Middag hos din Svoger og skal have en Handel afsluttet med Sivertsen, ham, du veed, Fabrikanten, angaaende en Hest til en Sig. Igaar-aftes, da jeg talte med ham, var han vred som en Lydsker, saa man ingen Vei kunde komme med ham. Hahaha! Han var ubetalelig!

Tommerup

(der har staaet i Tanker).

Var Hesten ubetalelig?

Ulrichsen.

Nei, Sivertsen. Du veed, den gode Mand har

tracteret og flankeret saa længe, at han nu maa sælge baade sine Heste og sine Vogne. Nu har En kjøbt en Ridehest af ham, der har Kuller, og vil have sine Penge igjen. Men Sivertsen vil ikke. Saa har de for et Par Uger siden indrykket et Stykke om ham i et af vore Blade, hvori de falde ham „Hesteprangeren mod sin Willie,“ og rive ham strækeligt ned. Hahaha! fordi den stakkels Mand er nødt til at sælge sine Heste, falde de ham Hesteprangeren mod sin Willie.

Tommerup

(der under det Foregaaende har gjort en Bevægelse som En, der føler sig truffet; affides).

Jo, det er noget Net at lee ad!

Ulrichsen.

Hør, Tommerup! lad mig see paa dig! Du er ikke i dit Es idag. Hvad er der iveien?

Tommerup.

Na Intet!

Ulrichsen.

Jo, jeg kjenner dig! Noget er der galt.

Tommerup.

Sm! Ja, det kan jo ikke nytte at lægge Skjul paa det, som sagtens hele Byen taler om. Siig mig, Ulrichsen — vi er' Venner og kan tale med hinanden — har du læst Politievennen fra forrige Uge?

Ulrichsen.

Jo, jeg har. Hvad staaer der i den?

Mad. Commerup

(der kommer ud og har hørt de sidste Repliquer).

Naa, Mand! taler du nu igjen om Politievennen! Jeg troede, vi skulde slippe fri derfor herude.

Commerup.

Jeg er vel nødt til at tale om det, der ligger og piner mig Nat og Dag.

Mad. Commerup.

Men jeg veed ikke, hvorledes du har det. Du er bange for, at Folk skal tale om Stykket i Politievennen, og saa er du selv den Første, der fortæller det til alle Mennesker.

Commerup.

Na, Ulrichsen er en god Ven af vort Huus.

Mad. Commerup.

Ja Gud! det veed jeg, og det er ikke derfor jeg siger det. Men skal vi pine ham og os med den fjedelige Historie! — Nu skal I spise Frokost —

Ulrichsen.

Nei, tusind Tak, Madam! Jeg er idag bedt ud —

Mad. Commerup.

Na, derfor kan De nok. Kom nu — en lille Bid — et lille Glas Viin —

Ulrichsen.

Saja da! Deres Sundhed! (Under det Følgende gaaer han af og til hen til Bordet og spiser og drikker antageligt.) Nu, Sommerup! hvad var det saa med Politievennen?

Sommerup.

Kan du huske et Stykke, der stod forrige Løvedag om Det, der af Malice kaldtes en Stampemølle?

Ulrichsen.

Om en Stampemølle? Nei, jeg husker ikke.

Sommerup.

Ja, jeg har Nummeret hos mig; saa jeg kan vise dig det — (tager det op.) see her!

Ulrichsen

(bladrer deri).

„Fæl Stank i Læderstræde.“ Er det her?

Sommerup.

Nei, længere hen.

Ulrichsen.

„Om Sørgeespillet Gøser.“ — „Varsko til det lille Bognmandsdrag.“ Er det her?

Sommerup.

Endnu længere.

Ulrichsen.

„Bøn til Herr Theater-Kassierer Gall.“

Sommerup.

Nei, men nu kommer det.

Ulrichsen.

„En mærkværdig Dromedar i Ræregaden.“ Er det her?

Lommerup.

Ja. Læs det kun!

Ulrichsen (læser).

„En Mand, der for sin Fornøielses Skyld og for at recreere sig efter byrdefulde Forretninger dyrker Musikken, er i den senere Tid paa en ubehagelig Maade bleven forstyrret i denne som overhovedet i enhver anden aands- og hjerteopløstende Nydelse.“ — Det er sgu godt skrevet! (Læser videre.) „Gieren af et Huus i Nærheden, en desværre kun altfor drivtig Mand, der har for Skik ved idel nye Projecter at sætte sine Medborgere Blaar i Dinene, har for nyligt fundet paa at bringe hele Gaden i Uro ved Anlæggelsen af en Stampemølle“ — Na, det Stykke huffer jeg godt. Jeg har læst det i Klubben. Hahaha! han kalder ham en Dromedar, fordi han har saa mange Projecter for, og siger, at en Ryg — hahaha! — en Ryg, der kan bære alle de Luft-Kasteller, maa i det mindste tilhøre en Dromedar. Nahaahaaha!

Lommerup.

Men det er jo noget Vaas!

Ulrichsen.

Javist er det Vaas; men man kan grine sig for-

hævet derover. *Haaha!* — Der er et Sted deri, jeg skal vise dig, og som jeg saa godt kan lide. See her! (Raser.) „Saavidt Indsenderen veed, har det endnu aldrig været tilladt i Kjøbenhavn selv at fremvise farlige og den offentlige Sikkerhed truende Dyr, som: Elephanter, Bavianer og Dromedarer, men slige Mariteter ere blevne henlagte udenfor en af Portene. Man raader derfor Dromedaren i Væregaden til at nedsette sig paa Vesterbro — *haaha* — hvor Morstabs-Theatret netop nu er ledigt, og hvor Indsenderen med Fornøielse skal gaae hen, naar Dromedaren — *haahaaha!* — naar Dromedaren gjør Kunstler.“

Tommerup (ærgelig).

Jeg veed saa min Sjæl ikke hvad her er at lee ad. Det er jo noget Brøvl.

Ulrichsen.

Ja, Gu' er det Brøvl. Men hvem kan bare sig for at lee derad. *Haaha!* Dromedaren . . . og Morstabs-Theatret — *haaha!*

Tommerup.

Ja, da er jeg min Tro ikke oplagt til at lee derad. Kort og godt, Ulrichsen! dette maliciøse Stykke gjælder ingen Anden end mig.

Ulrichsen

(pludselig alvorlig).

Dig? Gjælder det dig, Tommerup?

Mad. Commerup.

Ja, desværre! vi har mange Grunde til at antage det.

Ulrichsen.

Nei, hør, veed du hvad, det er skjændigt! det er min Salighed lumpent.

Commerup.

Ja, det veed Gud, det er lumpent. Men det er jo det, jeg altid har sagt om disse hersens Blade: der er ingen ærlig Mand, der mere er sikker paa at skamfles paa sit gode Navn og Rygte.

Ulrichsen.

Ja — nei, veed du hvad! der er s'gu Forskjel! En Mand som du! Na nei, fy! det kan jeg aldrig tilgive. (Rækker Hænderne paa hans Skuldre.) Dig, Commerup! min egen, brave Commerup! — Men det skal du min Sjæl ikke lade sidde paa dig. Du skal svare ham.

Mad. Commerup.

Na, hvad kommer der ud af? Er det værdt?

Ulrichsen.

Ah — saa kan dog Folk see, man har en reen Sag. — Men, sig mig dog, hvoraf slutter du, at det sigter til dig?

Commerup.

Det er mig tydeligt af mange Omstændigheder.

For det Første den ondskabssfulde Talemaade, at jeg sætter Folk Blaar i Dinene, den, mærker jeg alt for vel, spiller paa, at jeg er Hørfræmmer.

Ulrichsen.

Hvad?! — Ja, du har s'gu Ret; det har jeg ikke tænkt paa. Men, da veed jeg dog, at du ingen Projectmager er.

Lommerup.

Nei, det veed Gud og hver Mand, at jeg ikke er. Men fordi jeg ved Siden af mit Hørsvingeri har et Lysfæstøberi og den lille stakkels engelske Maskine, som ikke gjør mere Støi end en Bugge, derfor sættes jeg i Gabestoffen; derfor trækkes jeg frem til Spot og Spee for al Verden; derfor kaldes jeg en Dromedar; derfor . . . Nei, Ulrichsen, jeg forvinder det aldrig!

M ad. Lommerup

(betyrret).

Mand! Mand! Slaa dig dog til Ro! Er det værdt at tage sig Sligt saa nær?

Ulrichsen.

Din Kone har Ret; om otte Dage er det Hele glemt.

Lommerup.

Det er ikke glemt, siger jeg dig. Jeg glemmer det aldrig, og Andre ville nok ogsaa fuge det op. Du veed ikke, hvor Sligt kan pine og nage en Mand.

Jeg er nu engang saadant et Menneſſe: diſſe Blade ere mig en Peſt. Dag og Nat har den Tanke forfulgt mig, at jeg kunde komme i Bladet. Naar der ſtod Noget deri om Boldthuusgaden, ſaa tænkte jeg: Naa, nu kommer nok Røden ſnart til Røregaden og til dig! — for det ſkal gaae Byen rundt, det er ſgu godt at mærke. Jeg har paſſet ſom en Smed paa Ringetøiet, og Rødeſteensbrevet ved vort Huus; jeg har i de ſidſte Aaringer ingen Hunde holdt — jeg huſter nok Stykket om den hidſte Hund i Adelgaden; jeg har af egen Driſt ſat Huusleien ned; jeg har givet en ellers ferm Pige Løbepas, blot fordi hun hed Malene og engang havde ligget paa Stiftelſen; — fort ſagt, jeg har i et heelt Aar indrettet alle mine Handlinger efter Politievennen og Røketten — og alligevel! alligevel, Ulrichſen!

Ulrichſen.

Hvem Boffer kan ogsaa have ladet dette Stykke indrykke?

Lommerup.

Ja, hvem troer du? hvem troer du?

Ulrichſen.

Kanſtee en af de andre Hørkræmmere.

Lommerup.

Na nei! jeg ſtaaer mig godt med hele Lauget.

Nei, det kommer fra en ganske anden Kant, hvor man mindst skulde vente det.

Mad. Sommerup.

Keent ud sagt, min Mand troer det kommer fra min Broder.

Ulrichsen.

Fra Halling? Ih Gud bevares!

Sommerup.

Det er kun altfor vist. Han har altid gaaet og flostiferet over den stakkels Maffine; han boer jo i samme Gade som vi og guider som en Nar fra Morgen til Aften paa sin Violin — og desuden ligner det Hele baade ham og hans Herr Søn, der ikke er et Haar bedre.

Ulrichsen.

Men det kan jeg dog aldrig troe —

Mad. Sommerup.

Ja, jeg heller ikke. Min Mening er nu — men vil De ikke ordenligt sætte Dem, Herr Ulrichsen, og tage en Bid endnu?

Ulrichsen.

Nei Tak! jeg maa strax gaae.

Mad. Sommerup.

Min Mening er, at det kommer fra En, der misunder min Mand sin Smule Næring — for flige Menneſter gives der jo nok af —

Tommerup.

Na, Passiar, Kone! Din Broder har jo saa godt som selv tilstaaet det. Hvad Svar fik jeg af ham paa det Brev, hvori jeg forlangte en Erklæring? — At jeg var en Nar, skrev han, og at hvis dette Stykke ikke sigtede til mig, saa burde det sigte til mig.

Mad. Tommerup.

Ja, Mand! men hvad var det ogsaa for et Brev, du sendte ham! saa spydigt og bittert!

Tommerup.

Hør, Kone, det lader jeg mig ikke afdisputere. Jeg veed hvad han har sagt til Andre, og desuden — (hals sagte til Konen.) Langhalm har fortalt mig for ganske bestemt, at det kommer fra din Broder, at han selv har seet ham skrive derpaa, og det er en Mand, der ikke farer med Tant.

Ulrichsen.

Ja, da er det min Sjæl ikke smukt af din Svoger, og jeg skal tage ham dygtigt i Skole.

Tommerup (affides).

Han skal heller ikke døe i Synden!

Ulrichsen.

Nu gaaer jeg over til ham, og saa skal du see, hvordan jeg skal snakke med ham. Lev nu vel og tag dig ikke den Bagatel saa nær. Hører du! —

Forvel, Madam Commerup! — Naa, sæt nu et muntert Ansigt op, gamle Dreng! Hvem bryder sig om hvad de Smørere skrive? Du er s'gu ingen Dro-medar; det vil jeg give dig Sort paa Hvidt for. — Adios!

(Gaaer.)

Syvende Scene.

Herr og Madam Commerup. Kort efter Petrea og Marie.
Siden Langhalm.

Commerup.

Naa, lille Kone! lad os nu faae Frokosten afveien og komme lidt til Orden derinde. (Marie og Petrea komme ud, dansende og trallende paa en Arie.) Na Gud! skal nu mine Dren tudes fulde af den evige Trallen. Lad mig dog i det mindste herude have No, Børn!

Petrea.

Men, Faer, hvad kan det skade —

Mad. Commerup
(affibes til hende).

Lie stille, Barn! Din Fa'er er i slet Humeur idag!

Marie.

Onkel! der kommer Herr Langhalm!

Petrea.

Naa, Gudstefov!

Tommerup.

Ja, det var Skam godt! Uden ham kan vi dog
Intet foretage os.

(Langhalm kommer med en Hoben Papper i Papir under
Armen og stikkende ud af Tommerne og Brystet.)

Mel. Mariand'l ist so schön.

1.

Langhalm.

En god Morgen, Herr Patron!

En god Morgen —

Tommerup.

Mangetak!

Langhalm.

Hvordan har De befundet Dem?

Tommerup.

Na jo! jeg siger Tak!

Langhalm

(til Madam Tommerup).

Hvordan har De befundet Dem?

Mad. Tommerup.

Jeg siger Mangetak!

Langhalm.

J eet og et halvt Dvarteer jeg har

Spadseret ud til Dem,

Blot for at være her betids

I deres Sommerhjem.
 — Gratulerer, Herr Patron!
 Gratulerer —

Tommerup.
 Mangetak!

Langhalm.
 — Til Deres Sommerleilighed!

Tommerup.
 Jeg siger Mangetak!
 Tommerup og Mab. Tommerup.
 Vi sige Mangetak!

2.

Langhalm (til Petrea).
 En god Morgen!

Petrea.
 Mangetak!

Langhalm (til Marie).
 En god Morgen!

Marie.
 Mangetak!

Langhalm (til Petrea).
 Har De sovet godt den første Nat?

Petrea.
 Na jo! jeg siger Tak!

Langhalm (til Marie).

Har De sovet godt den første Nat?

Marie.

Jeg siger Mangetak!

Langhalm.

Jeg bringer her, som De har befalt,

Fra Byen Nyt og Bud;

Jeg nøie har besørget Alt,

Hver Commission ført ud.

— Gratulerer Hver især!

Gratulerer —

Alle.

Mangetak!

Langhalm.

— Til Deres Sommerleilighed!

Lommerup.

Jeg siger Mangetak!

Alle.

Vi sige Mangetak!

(Fruentimmerne omringe ham efter Sangen.)

Petrea.

Har De mine Syenaale, Herr Langhalm?

Marie.

Dg mine Brodeermønstre, Herr Langhalm?

Mad. Commerup.

Og Gardin-Fryndserne, Herr Langhalm?

Commerup.

Været dog stille, Børn! og lader Manden komme til No!

Langhalm.

Jeg har besørget alle Deres Commissjoner. (Tager efterhaanden Papperne frem.) Her er Gardin-Fryndser til Dem, Madam Commerup! Her er Syenaale til Dem, Tomfru Petrea! Her er Brodeermønstre til Dem, Tomfru Marie! Her er Speilkrøge og en Proppe-trækker; her er en Flaske Eau de Cologne; her er to Par hvide Handsker; her er Tomfru Petreas Sko; her er Deres Almanak, Herr Grosferer! Her er et Bind af Dmearas Memoirer om Napoleon; her er to Bund hollandst Ost . . .

Petrea

(der har efterseet sin Paffe).

Gud, Herr Langhalm! det er ikke de Syenaale, jeg pleier at købe!

Langhalm.

Er det ikke? Det er ikke muligt!

Petrea (fortrebelig).

Jo, sikke store Tingester! dem kan jeg slet ikke bruge.

Langhalm.

Fløe mig dem! Vi skal faae dem blytede. Imorgen har De andre. De veed, at jeg for Deres Skyld løber i Ilden.

Petrea.

Imorgen! Hvad skal jeg faa sje med imorgen tidlig?

Langhalm.

Eller, om De vil, springer jeg ind til Byen endnu i Eftermiddag.

Petrea.

Jovist, idag! Om Søndagen, veed man nok, ere alle Boutiquer lukkede.

Tommerup.

Lad nu de Rjævlerier fare, Børn! Jeg har Noget at tale om med Herr Langhalm. Altsaa, naar I vil ham Noget, faa maae I skynde Jer.

Mad. Tommerup.

Ja, Mand! vi skulde jo tænke paa, hvor Herr Langhalm og Andreas skal ligge inat.

Langhalm.

Vær aldrig i Bekymring for mig. Jeg tager meget lidt Plads op. Jeg kan gjøre mig saa tynd som en Naal.

Tommerup.

Jovist; det tale vi om siden. Nu ind med Jer!
(Fruentimmerne gaae ind og tage Vaskerne med.)

Ottende Scene.

Tommerup. Langhalm.

Tommerup

(gaaer speculerende og rystende paa Hovedet et Par Gange op og ned).

Hm! Hm! Hm!

Langhalm (affides).

Han speculerer! det er et godt Tegn.

Tommerup.

Herr Langhalm!

Langhalm.

Hvad staaer til Tjeneste? (Tommerup bliver ved at gaae fordybet op og ned.) Jeg maa nok give hans Tanke den fornødne Retning. (Svit.) Jeg var igaaraftes et Dieblig øvre hos Deres Svoger.

Tommerup.

Naa, var De! (Med et Suk.) Ja, det var nok ikke andet end Jubel og Herlighed.

Langhalm.

Savist — de have kun Hovedet fuldt af Anstalter til Ballet, Illuminationen i Haven og andet Sjæs.

Tommerup

(efter et Dophold).

Altsaa nu er det steet?

Langhalm.

Ja; jeg har Bladet hos mig.

Lommerup.

Har De? (Gaaer op og ned.) Hm! Hm! — Ja, lad mig see det.

Langhalm

(tager et Nummer af Politievennen ud af Lommen).

Jeg har indrettet Svaret ganske som vi have aftalt, blot tilføjet Et og Andet, for at sætte lidt Couleur paa Stilen.

Lommerup.

Naa! — hm! — Maaskee lader De mig høre . . .

Langhalm.

Meget gjerne. I Stykkets Begyndelse gjendriver jeg den Raastand, at Deres engelske Mastine gjør Uro i Gaden, og opkaster derpaa det Spørgsmaal, fra hvem da den omtalte Uro i Gaden kan komme. Jeg siger nemlig: (Læser.) „Da det neppe er Noget ubekjendt, hvo den ubeføiede Angriber er, har man undret sig saa meget mere over, at han søger Grunden til Uroen i Gaden saa langt borte, istedenfor at søge den i sit eget Huus. Forfatteren denuncerer sig selv som musikalsk Dilettant (!) Vi føie til: som Dilettant paa Violinen, et Instrument, der iøvrigt allermindst taaler Dilettantismens Fuserier. Men Hvo har i det senere Aar boet i Laregaden og er ikke fildigt og tidlig

bleven forstyrret af Dilettantens skjærende Buestrøg? og Hvem er det ubekjendt, at en saadan Nar for Nar fortsat Række falske Toner kan have, og i dette Tilfælde har haft den skadeligste Virkning paa Andres Helbred. Vi ville blot anføre et Par Exempler, for hvis Sandhed vi kunne indstaae. En gammel, svagelig Mand har Dilettantens Bue i et Par Nar saaledes angrebet, at han derover maa holde Sengen, og man tvivler om hans Liv. En Jomfru af god Familie er ved disse Toner bleven saa nervesvag, at hun maa gaae med Bomuld i Dreene. En Student, der læser til Attestats, har af den fidsste Symphonie faaet en betænkelig Colik; og det var isandhed ikke Dilettantens Skyld, at en frugtsommelig Kone, der boer et Par Huse derfra, af Skræk over den rædsomme Musik ikke kom for tidligt ned. Om nu Beboerne af Laregaden ere passionerte for Musik, veed Indsenderen ikke; men, at en Musik som denne omsider maa bidrage til, at Leien i de nærliggende Huse maa falde, til stort Tab for Eierne, behøver neppe at godtgjøres; og det kan vist ikke ansees for et ubilligt Ønske, at den omtalte, Naboernes Ro og Fred forstyrrende musikalske Landsunderkuer vil forlade Dvarteret, og, naar hans Talenter endeligt skulle skinne, da leie en Udflyttergaard paa Amager, istedenfor at agere Laregadens Paganini."

Tommerup

(der under denne Dplæsning har ved hvert anført Factum, hvert stærkt Udtryk tilkjendegivet sin Forundring og angstelige Uro).

Men lille Langhalm, hvad er det, De der læser op? Af alle disse Historier veed jeg jo ikke det Mindste.

Langhalm (affides).

Ja, jeg s'gu heller ikke. (Svit.) Da skal der dog ligge noget Sandt til Grund derfor. Iøvrigt seer De jo vel, at det hører til Det, jeg kaldte, at sætte Couleur paa Stilen.

Tommerup.

Sætte Couleur paa Stilen?

Langhalm.

Ja, Herr Grosserer! naar Deres Svar havde indeholdt en kort og tør Gjendrivelse, saa havde min Tro Ingen læst det. Nu har jeg derimod søgt at vælte det Latterlige over paa Deres Angriber.

Tommerup.

Men hvad er det for en frugtsommelig Kone, De taler om? Og Studenten, der har faaet Colik...

Langhalm.

Det er jo ganske ligegyldigt, enten jeg vælger det Exempel eller et andet.

Tommerup.

hm! hm! — Men sæt, vi drages til Ansvar

for disse Historier? fæt, Sagen kommer for Retten?
Om man stævner os til Tæd? Na, Gud bevares!

Langhalm.

Derfor kan Herr Grosserereren være ganske rolig.
Skulde man drage vore Blade til Ansvar for hver
Løgn, der staaer i dem, da maatte man oprette en
aparte Domstol for deslige Sager.

Tommerup.

Men at opdigte saadanne Historier! — Nei,
Langhalm! Langhalm!

Langhalm.

Deres Svoger og hans Søn have behandlet
Dem, for at jeg skal bruge Deres eget Udtryk, lumpent.
De Mennesker kunne have godt af en Løraf. En lille
Bisser er her paa sit rette Sted.

Tommerup

(gaaende urolig omkring).

Hm! hm! hm! — Hør, veed De hvad, Lang-
ham! Jeg er saa kjed af alt dette, at jeg vilde ønske,
at Stykket mod mig og mit Svar og jeg selv laae i
den dybeste Kjælder.

Langhalm.

Jeg synes, en ærefjær Mand kan ikke lade Sligt
gaae hen.

Tommerup.

Na! en ærefjær Mand! — Alle Mennesker have

raadet mig til at svare, og derfor har jeg gjort det. Men jeg fortryder det bitterligt. Man har kun *Wergrelse* deraf. Man drikker Gift af sin egen *Undskab*. — Hvad vil min Kone sige hertil! Og hvad kan det Hele føre til! Det maa jo nu komme til aabenbart Brud mellem mig og min *Svoger*.

Langhalm.

Jeg troer heller ikke, *Herr Grosfereren* er tjent med at omgaaes disse *Mennesker*, hvis største Lyft er at gjøre *Nar* af Folk. Jeg er nu for from til at bryde mig om *Sligt*; men jeg kunde fortælle mange *Historier* om den *Behandling*, jeg endog ganske nyligt har døiet af den unge *Herre*, og som jeg ingenlunde havde taalt, var det ikke i *Betragtning* af, at *Halling* er *Deres Svoger*.

Tommerup.

Om! Om! en frugtsommelig Kone! . . . Lad mig see *Bladet*! (Langhalm giver ham det.) Hvad er det, der staaer til *Overskrift*?

Langhalm.

Audiatur et altera pars.

Tommerup (uroelig).

Saa? — Er det kanske ogsaa en *Løraf*?

Langhalm.

Det er paa *Dans*: Man maa høre begge *Parter* for at kunne dømmen om en *Sag*.

Tommerup.

Naa! — Ja, ved De hvad! Lad De os gaae ind. Dette Stykke maae vi Skam overlæse i Ro og Mag. Det er min eneste Trøst, at jeg er herude, i uforstyrret landlig Rolighed.

Langhalm.

Men er' Deres Biegebørn ikke derinde?

Tommerup.

Mine Biegebørn? Hm! det er sandt! Saa har man ikke engang Ro og Leilighed til at tale under fire Vind; der er jo kun det ene Bærelse. Det er ogsaa reent satanisk . . . Ja hvad! saa maa jeg jage Biegebørnene ud saa længe. De have godt af den friske Luft. Saa kommer De efter.

(Vil gaae ind.)

Langhalm.

Jo . . . men Herr Grosferer! jeg ønskede endnu at tale et Par Ord med Dem.

Tommerup.

Kan det ikke heroe?

Langhalm (affibes).

Det er Ulykken, det kan det ikke. (Høit.) Sandt at sige, ønskede jeg, hvis det var Herr Grosfereren beleiligt . . .

Tommerup.

Lad da høre.

Langhalm.

Herr Grosserereren kjender mine Følelser for Deres Datter —

Tommerup.

Naa! — ja — hm! Veed De hvad, det maae vi lade beroe for det Første.

Langhalm.

Men Grosserereren ville gunstigt tillade mig at bemærke, at jeg ved længere Opsættelse risquerer for meget. Deres Svoger, veed De, har af en Grille sat sig mod dette Partie —

Tommerup.

Men jeg giver min Svoger og hans Griller en god Dag.

Langhalm.

Og desuden har jeg faaet Nys om, at Andreas —

Tommerup.

Ja, det veed jeg; og min Kone protegerer ham. Men — ja idag, lille Langhalm, staaer mit Hoved Skam ikke til at tænke paa Sligt. Dette Stykke i Bladet giver mig altfor meget Bryderi. Men husk mig paa det, saa faae vi at see, hvad der er at gjøre derved.

(Gaaer.)

Langhalm (ene).

Han er en Nathue, der ikke veed hvad han vil. Men nu er han vel nødt til at finde sig i hvad der

ikke kan være anderledes; og saa vil det vise sig, hvem der løber af med Seiren, enten Mosses Emil eller jeg. Han har svoret paa, fortalte mig En af Folkene derovre, at jeg ikke skulde blive gammel her i Huset, at jeg skulde holde mine Fingre fra Tomfru Petrea. Nu kommer det an paa, hvem der bliver ældst. Kjender jeg Inspecteur Halling ret, saa vil han blive saa forbittet over Grossererens Svar, at han aldrig sætter sine Fødder i hans Huus. — Nei, jeg slaaer ingen Ting i Glemmebogen. Man kan spille mig mangt et Puds, som jeg leer til. Men jeg skriver det bag Dret. Det kommer nok engang, tidligt eller sildigt. — Madam Sommerup protegerer Andreas? Ja, det veed jeg; den Nar har selv fortalt mig, at han igaar har anholdt om Petreas Haand hos Moderen; men jeg troer ikke, at Pigebarnet lider ham. Naar nu jeg kunde stole paa Faderen — hm! galt er det, at man aldrig kan sidere paa denne Mand. Hvad han siger ja til idag, har han Betæneligheder ved imorgen; og derfor . . . ja derfor maa jeg som en god General være paa min Post. At jeg bryder aldeles overtvert med Hallings, er betænkeligt, meget betænkeligt. Det er Mennesker, man altid kan have Nytte af. Det har bestandigt staaet mig for Hovedet i disse Dage, at, om Port-Controllør-Tjenesten blev ledig — ja, saa er In-

specteur Halling Mand for at skaffe mig den. Det er en magelig Post og en vis Indtægt. Men at blive gift med et saa ellevildt Fruentimmer som Tomfru Petrea — om en saadan Post er magelig, veed jeg ikke; men Indtægterne ere undertiden meget ubiøse.

Me l. En gammel Menuet.

1.

Controllere Consuntionen
 Lærer man snart med lidt Forstand.
 Men at kontrollere Konen,
 Er umuligt for en Mand.
 Har en Ven Accisen forglemt,
 Arrangerer man Sligt beqvemt.
 Taler han mig høfligt til,
 Kan han faae det som han vil.
 — Saa er den Ting glemt.

2.

Egteskabets Contrabande
 Gjør Knuder af en anden Art.
 Det er Knuder i vor Pande,
 Som man ei forvinder snart.
 Vil en Ven drive der Smugleri,
 Gaaer han først Controlleuren forbi;
 Banker hos hans Kone paa.
 Mine Sportler fløiten gaae —
 Det er reent Snyderi. (Gaaer hen mod Suset.)

Niende Scene.

Petrea. Langhalm.

Petrea

(med en lille Kury, som hun sætter hen).

Har De ikke seet Andreas, Herr Langhalm?

Langhalm.

Andreas? (Affbes.) Jeg skulde dog vel aldrig troe . . . (høit.) Længes De efter Andreas?

Petrea.

Længes! Na, han skal bringe Fidelle ud; derfor spørger jeg.

Langhalm (provende).

Andreas er rigtig bleven et net ungt Menneſte paa den senere Tid. Synes De ikke?

Petrea.

Net? (Reer.) Nei, det kan jeg Intet melde om. Han kan gaae med.

Langhalm (affbes).

Naa! det har vel ingen Fare.

Petrea (gnaven).

Fa'er vil tale med Dem. Han jog mig ud for at De kunde komme ind.

Langhalm.

Det gjør mig ondt, at jeg var den uskyldige Aarsag; og jeg beder om Forladelse —

Petrea.

Ingen Forseelse! Jeg render med største Fornøielse for Dem.

Langhalm.

Skjelmsmester! De lader nu bestandigt, som om De ikke mærkede mine Følelser for Dem.

Petrea.

De gjør mig Uret, Herr Langhalm! Jeg mærker dem; jeg forsikker, jeg mærker dem.

Langhalm.

Nu da, Frøi Fru Petrea! nu da?

Petrea.

Pas paa!

Mel. Non giova il sospirar. (Donizetti.)

1.

Petrea.

Mærk, naar jeg synger — lalala —
 Og naar jeg danser, — lalala —
 Gaaer jeg af Glæde
 Næsten fra Vid og fra Sandser.
 Men er jeg værdig en Mand —

Langhalm.

Sovist! Passtar!

Petrea.

Med denne dybe Forstand,
 Jeg veed, De har.

Langhalm.

Er Deres Grund ingen anden,
Vil jeg slaae af paa Forstanden.
(Kjælen.)

Ja ja! ja ja!
Ja, jeg vil synge — lalala —
See, hvor jeg danser — lalala —
Jeg vil af Glæde
Gaae fra Fornuft og fra Sandser.

Petrea.

Nei nei! Nei nei!
Det hjælper ei!

Langhalm.

Jo jo! Jo jo!
Det gjør min Tro!

2.

Petrea.

Men, naar vi synge — lalala —
Men, naar vi danser — lalala —
Ungdom og Sundhed
Lofferne bør bekræftse.
Ak, men Herr Langhalm! husk paa
Den Gigt, De har!

Langhalm.

Skal for min Elskov forgaae!

Petrea.

Jovist! Passtær!

Man kan slaae af paa Forstanden;

Af, men paa Gigten —

Langhalm (affides).

Det kan Fanden!

(Kjælen.)

Jo jo! jo jo!

Jo, jeg vil synge — lalala —

See hvor jeg danser — lalala —

Jeg vil af Glæde

Gaae fra Fornuft og fra Sandser.

Petrea.

Men, naar De synger — lalala —

Men, naar De danser — lalala —

Gaaer jeg af Latter

Næsten fra Sind og fra Sandser.

Nei nei! Nei nei!

Det hjælper ei!

Langhalm.

Jo jo! Jo jo!

Det gjør min Tro.

Petrea.

Fa'er kalder! Skynd Dem ind.

(Driver ham ind i Huset.)

Tiende Scene.

Petrea. Siden Andreas.

Petrea.

Her er just ikke meget morsomt herude idag. Fa'er er fortreidelig! Mo'er og Marie have travlt; og til Morbro'er tør jeg ikke gaae over. — Andreas bliver ogsaa borte.

Andreas

(Har under denne Replik nærmet sig; bærer paa nogle Løibylster og en lille Skjodehund, der stikker ud af et Slags Kræmmerhuus).

Godmorgen, Petrea!

Petrea.

Naa, er du der! — og Fidelle! min søde lille Fidelle! — Kom med den! — Na, det stakkels Dyr! hvor den ryster! — (Sætter sig og sysler med Hunden, reder den o. s. v.) Det lille Pus! hvor den seer ud! Ja, naar jeg ikke er hjemme, saa er der Ingen, der tager sig af den. Den har bestemt havt Længsel efter mig.

Andreas.

Vi har beggeto længtes meget efter dig.

Petrea.

Har du længtes efter mig, Fidelle? — Glæde dig tiltaals! Nu har du din egen Petrea igjen.

Andreas.

Jeg vilde ønske, jeg var i Fidelles Sted.

Petrea.

Nei Tak! Du er rigtignok en Smule for stor til at bæres paa Armen. Med dig, Tidelle, er det en anden Sag. Du er saa blød og saa fin som et Grevebarn.

Andreas
(efter et Ophold).

Jeg har bragt den Bog med, du bad mig om.

Petrea.

Tak! Vil du siden lægge den ind. Men det er sandt, Andreas! der stod et Ord i den sidste Bog, jeg ikke forstod. Umiddelbar, hvad er det?

Andreas.

Ja, hvad stod der mere?

Petrea.

Der stod: Han kom i umiddelbar Berøring med Hoffet.

Andreas.

Ja, deri er der jo ingen Mening. Du maa vise mig Stedet i Sammenhæng, saa skal jeg nok forklare dig det. Det er i det Hele taget vanskeligt at forstaae et Sted, naar man ikke veed hvad der staaer.

Petrea.

Ja, det er sandt. (Vender Hovedet om til ham.) Men, Andreas! det er aldrig rigtig fat med dig.

(Reiser sig og lægger Hundene i Kurven.) Du er jo saa elegant klædt, saa det er en Gru! Din Kjole sidder ordentlig godt. Hvem har syet den?

Andreas.

Det har Jürgensen.

Petrea.

La'er du sye hos Jürgensen?

Andreas.

Hvorfor ikke? naar jeg betaler ham. Jürgensen syer for Mange, der ikke engang betale ham.

Petrea.

Og fikken en smuk Vest han har paa! — Men dit Halstørklæde sidder dumt. Du maa lade Emil lære dig at sætte det. Lad mig hjælpe lidt derpaa. (Binder det om.) Og du maa have en anden Hat; saa kan du endnu spadserere med os i Haven.

Andreas (pretios).

Jeg vilde ønske, jeg kunde spadserere med dig til Verdens Ende.

Petrea.

Til Verdens Ende? (Seer.) Ja Gud veed, det er min største Fornøjelse at spadserere; og naar du har den Kjole paa, seer jeg gjerne, du gaaer med. Men til Verdens Ende — nei, lad os først gjøre en Prøve med Frede riksberghave.

Mel. af C. Nicola.

Andreas.

Nei, at gaae til Verdens Ende,
Dg med dig, det faldr mig let.

Petrea.

Men, Andreas, det kan h ende,
At jeg selv kan blive tr et.

Petrea.

Men, Andreas, det kan h ende o. s. v.

Andreas.

Frygt kun ei, at det vil h ende,
At du selv vil blive tr et.

Andreas.

Gaaer man trofast med hverandre —

Petrea.

L enges man dog hjem igjen.

Andreas.

Nei, Petrea, du kan vandre
Ubekymret med din Ven.

Ja, Petrea, du kan vandre —

Petrea.

Oh bevares! men hvorhen?

Andreas.

Som Columbus vil jeg seile
Modig til en fremmed Strand.

Petrea.

Men, Andreas, du kan seile
Lange før du naaer til Land.

Andreas.

Til dit Hjerte vil jeg seile
Med det Gaab, jeg naaer derhen.

Petrea.

Men, Andreas, du kan seile
Paa den lange Vej derhen.

Andreas.

Til dit Hjerte o. s. v.

Petrea.

Men Andreas, du kan seile o. s. v.

Petrea.

Saa det er virkelig dit Alvor at gjøre en
Opdagelses-Reise til mit Hjerte?

Andreas.

Ja, naar du Intet har derimod.

Petrea.

Bevares! det maa jo smigre mig, at du vil
underkaste dig alle de Farer, der ere forbundne med
saadanne Reiser. (Seer høit.) Na, jeg er nærved at
bøe af Latter! Kan du huske, du læste en Reise-
beskrivelse for os i Vinter.

Andreas.

Ja, det var Captain Barry's til Nordpolen.

Petrea.

Ja. Sæt nu, mit Hjerte ogsaa laae i Sis-
havet —

Andreas (bebreidende).

Petrea!

Petrea.

Og du ligesom Capitainen — hahaha — frøs fast?

Andreas.

Saa vilde jeg gjøre det Samme som Capitainen
gjorde.

Petrea.

Hvad gjorde han?

Andreas.

Han ventede til det blev Løveir.

Petrea (leer).

Nei — idag er du morsom! Naa, kom nu og
hjælp mig min lille Fidelle ind.

Andreas.

Med Fornøielse! (Løfter den op i Kurven). Og hvad
Haab giver du mig saa?

Petrea.

Det skal jeg tænke over. Reise kan du alletider.
Det har unge Mennesker godt af. For det Første

er det ikke sagt, at mit Hjerte ligger i Isehavet;
og, om det gjør, — jeg troer, vi faae en varm
Sommer iaar.

(Gaaer ind.)

Andreas.

(idet han følger hende).

Ja, hvem kan nu blive flog paa Fruentimmer!

Ellevte Scene.

Halling og Emil komme ud fra Laagen.

Halling (opbragt).

Hold din Mund, siger jeg!

Emil.

Men Fatter! naar pleier du at tage dig saadanne
noget Snabs nær?

Halling.

Jeg siger, du skal holde din Mund.

Emil.

Taja da! Men jeg vilde blot sagt, at paa den
Maneer ere vi jo ikke et Haar bedre end Onkel Tom-
merups.

Halling.

Sa'e du det, Næsviis? Bifalber du maastee,
at han paa en løs Mistanke skriver mig et saa
nederdrægtigt Svar?

Emil.

Men, lille Papa — entre nous — har du da virkelig ikke skrevet Stykket mod ham?

Halling.

Hør, Emil, nu skal du fortrække. Jeg vil ikke høre et Ord mere herom. Om jeg har skrevet det eller ikke, rager hverken ham eller dig.

Emil.

Ja, ham rager det dog en Smule.

Halling.

Og om jeg nu paastaer, at Stykket kommer fra dig?

Emil.

Saa stoler jeg paa min gode Samvittighed.

Halling.

Fortræffeligt! Men din Fa'er tør ikke stole paa sin gode Samvittighed. Ikke sandt? — Hør, Emil! fortræk nu med det Gode! Eller jeg sætter dig ud paa Hovedet.

Emil.

Kun et Ord endnu! Om ikke for min, saa for din egen Skyld — husk paa, at naar du gjør Dufel altfor vred, saa komme hans Fruentimmer ikke til Ballet iaften, og at min og Maries Forlovelse skulde declareres.

Halling.

Bryd Han sig om ingen Ting! Jeg veed nok hvad jeg gjør.

Emil.

Og husk paa alle de Anstalter, vi have gjort —

Halling

(jager ham ud).

Nu er jeg saagu fjed af dine Anstalter. Ud med sig! — (Emil gaaer.) Nei, saa let skal min eensoldige Herr Svoger ikke slippe. Ringe lidt for hans Dren, det vil jeg dog. Men galt var det, om han vilde forbyde Pigeboernene — — ja! Lad ham kun prøve det! saa skal jeg vise ham hvem jeg er!

Tolvte Scene.

Halling. Madam Commerup.

Mad. Commerup.

Du her, Sorgen! Det havde jeg mindst ventet, at vi skulde faae Besøg af dig.

Halling.

Jeg kommer heller ikke for at besøge Jer. I hve rigtignok saadanne, at I kan tage mod Vister!

Mad. Commerup

(undvigende).

Nu, paa Landet kan man ikke have det saa accurat; man maa tage tiltakke —

Halling

(Efterhaanden sættende sig i Hede).

Lage tiltakke! Hm! Sikken et Huus! og det til Gaarden! Er det Landliv? Ligger man paa Landet, for at lade sig stege af Solen og svælte i Støvet? Hvad kan to Bærelser forslaae til Jer Alle? og uden Have! uden saa meget som et Lyshuus! I Byen har I rummelige, lustige Bærelser, og her — hahaha! I skulde heller leie Jer et Skilderhuus!

Mad. Tommerup.

Hvad skal man med en stor Leilighed! Om Dagen sidder man dog altid ude i det Frue.

Halling.

Hør, Ane! vil I sidde herude, naar det regner? Nei; for her er ikke engang et Træ, hvorunder I kan sidde. — Vil I da sidde herude, naar det er Tørveir? Nei; for saa qvæles I af Hede og af Støv fra Landeveien. — Naar vil I da sidde herude?

Mad. Tommerup.

Ja, Sorgen! med dig kan man aldrig tale. Du vil altid have det sidste Ord. — Er der Noget, du vil mig, saa sig til.

Halling.

Saa sig til! — Jo, det er smukt! Du skulde hellere jage mig bort.

Mad. Commerup.

Udiøs, Sorgen!

Halling.

Gaae du kun! Det er ikke dig, jeg vil tale med. Men din Mand skal komme ud. Jeg vil snakke lidt med ham.

Mad. Commerup.

Lad du min Mand i Ro! Du har allerede gjort ham nok af det.

Halling.

Naa! — saa du troer ganske ogsaa, at Stykket i Politievennen kommer fra mig.

Mad. Commerup.

Jeg veed ikke hvad jeg skal troe, Sorgen! Nogen Deel har du og Emil bestemt deri. Det er ligesom man hører Jer tale.

Halling.

Det kan jeg lide! Snak du kun din Mand efter Munden!

Mad. Commerup.

Ja ja ja! jeg veed hvad jeg veed! Du forsvarer altid Bladene; du holder alt det Snavs; og det er din største Lyst at læse dem. Jo mere Skjænderi der er deri, des mere fornøjet er du.

Halling.

Det er ogsaa Noget at være bedrøbet over! Hvad

Anden! vore Blade ere jo saa tørre og flæue, at man kan falde i Søvn over dem. Naar de ikke skjændtes engang imellem, hvem gad saa læst dem?

Mad. Sommerup.

Men hvor kan det fornøje dig, at see en stille og rolig Borger trækkes frem til Gaan for Alverden; at see hans smaa Svagheder, hvoraf vi jo Alle have vore, opramsede, gjort latterlige, og ham selv udpeget som om han havde gjort den største Forbrydelse? Du veed ikke, Sorgen, at hvad der morer dig at læse, har alt forbittret mangen Mand's Liv, har bragt Ufred og Splid i hans Familiefreds.

Halling.

Hør, Ane! jeg kunde svare dig Meget paa hvad du der siger. Jeg kunde vise dig, at mangen Ulovlighed er standset, mange Klager afhjulpne ved disse Opsatser; og at, naar Sandheden skal frem, saa tør man ikke bryde sig om at saare Denne eller Hinn. Jeg kunde tilspøje, at det er bedre, Sligt skeer paa en morende, end paa en kjedsommelig Maade. Men det er det samme: du skal have Ret! Ljen mig bare i een Ting: hold dine Prækener ikke for mig, men for din Mand! Ham er det, der ved Pennekridge forbittrer Andres Liv; ham er det, der bringer Ufred og Splid i hans egen Familie.

Mad. Commerup.

Min Mand? Hvad siger du?

Halling.

Just din Mand. — Der er han; nu kan du selv spørge ham.

Trettende Scene.

De forrige. Commerup.

Commerup

(i Huusdragt, med en Pen bag Øret).

Ane! hvor er Chatol-Nøglen? — — Hvad! — hvad! (Bemærker Halling og vender sig pludselig fra ham, aldeles fortabt og confunderet.)

Halling.

God Dag, Svoger! Tak for sidst!

Commerup

(som En, der har ondt med at faae Ordene frem).

Hvad behager?

Halling.

Jeg siger: Tak for sidst!

Commerup.

Na, ingen Marsag!

Halling.

Det var et sandt Ord. — See, Ane, betragt din Mand! Seer han ikke ud som det fortabte Faar

i Evangeliet? Men det er intet Under; Samvittigheden
flaaer ham.

Tommerup.

Herr Inspectur! jeg frabeder mig alle Uartigheder.

Mad. Tommerup.

Men, du min Gud! hvad er der skeet?

Halling.

Hvad der er skeet? det skal jeg fortælle dig.
Mig har din Mand mistænkt for at have smurt
et Stykke sammen mod ham; og for denne blotte
Mistankes Skyld skriver han i Bladet et saa lumpent,
nederdrægtigt Stykke om mig, at der ikke levnes mig
Øre for fire Skilling.

Mad. Tommerup.

Har det ikke anet mig? Jeg ulykkelige Kone!
(Bryder sine Hænder). Men hvem siger det er af min
Mand?

Halling.

Jo, Gu' er det af ham. Hans Bomærke staaer
derunder: et T med syv Prifter.

Mad. Tommerup

(til Tommerup).

Mand! Mand!

Halling.

Men jeg bryder mig feil derom. Han troer
fansksee det ærgrer mig; tvertimod! det har saagu

moret mig! (Med tvungen Latter.) Hahaha! Naar det ikke var saa dumt skrevet, vilde jeg sige, det var godt skrevet. Men det er dumt, flaut, erkensflaut! — Men, Sommerup! omsonst skal du ikke have gjort det! Jeg skal vise dig hvad det vil sige at indlade sig i Pennefrig med mig! Du skal faae Svar som fortjent. Vær du kun ganske rolig. Jeg skal saaledes hegle dig igjennem, at du ikke skal kjende dig selv igjen.

Mad. Sommerup.

Jørgen, lad dig dog sige! Skal da denne Strid aldrig endes!

Halling.

Og hermed Punctum! Nu har jeg sagt hvad jeg vilde. Adios, Sommerup! Inden du veed af det hører du fra mig.

(Vil gaae.)

Act. En Time før Middag Madamen opstaaer.

1.

Mad. Sommerup.

O, hør hvad jeg siger dig, Broder! Du maa i Hidsighed ei os forlade!

Halling.

Nei, slip mig nu, Ane! Jo Gu'! vil jeg gaae!
Jeg tænker, din Mand kan min Mening forstaae.

Mad. Tommerup.

O, glem disse taasfede Blade!
Betænk, denne Strid er en Spot og en Skam —

Halling

(vil gaae, tagende Hatten af med et komisk Buf).

God Morgen, Madam!

2.

Mad. Tommerup.

O, bliv dog! Jeg tænker med Angst paa dit Svar.
I Mænd ere altid saa plumpe!

Halling.

Ja, Fanden skal være Herr Svogerens Nar!
Pas paa, jeg skal sæbe ham ind i mit Svar!
Troer du, jeg vil lade mig lumpe?

Mad. Tommerup.

Din Svoger! betænk! Vil du trættes med ham?

Halling (som før).

God Morgen, Madam!

(Vil rive sig løs).

Fjortende Scene.

De Førrige. Marie og Petrea.

Petrea.

Hvad er her paafærde?

Mad. Commerup.

Kommer, Børn, og hjælper mig at bringe min Broder og min Mand til Besindighed. (Vigebørnene nærme sig Commerup og Halling.)

Petrea og Marie

(den første til Halling, den anden til Commerup).

Kjære Onkel!

Commerup

(der hidtil har staaet forknøyt og forbløffet, farer pludseligt op).

Intet Ord vil jeg høre! Jeg har tiet længe nok og været en Skive for Herr Inspecturens Sarcasmer. Nu er det forbi! Jeg vil hverken see Herr Inspecturen eller hans Søn mere i mit Huus!

Halling.

Ahaa! sa'e du det, Svoger! Nei, nu bliver jeg. Dit Huus kan du ikke forbyde mig. Jeg har vel Lov til at besøge min egen Søster. Dig tiltrods bliver jeg.

Mel. Jeg gjerne saae, jeg gjerne saae. (Fra Diavolo.)

1.

Mad. Commerup, Petrea og Marie

(der under dette Nummer søge at formilde snart Commerup, snart Halling).

Naa naa! Naa naa!

Naa naa! Naa naa!

Hvo tager strax saa heftigt paa?

} Bis.

Lommerup.

Jeg vil det saa!

Halling.

Jeg vil det saa!

Mad. Lommerup.

At to saa brave Mænd som I
Skal rage her i Klammeri,
For Gud og Verden er en Skam.

Lommerup og Halling.

Gaae du din Vei!

Mad. Lommerup, Petrea og Marie.

Naa naa! Naa naa! :|:

Lommerup

(til sin Kone).

Madam!

Gaae hun sin Vei!

Mad. Lommerup, Petrea og Marie.

Naa naa! Naa naa! :|:

Lommerup og Halling.

Nei, nei!

Gaae du din Vei!

2.

Lommerup og Halling.

Ja, han skal see,

Ja, han skal see,
 At jeg vil hævne denne Spee!

Mad. Tommerup, Marie og Petrea.

Naa, naa! Naa naa!

Naa naa! Naa naa!

Hvo tager strax saa hestigt paa?

Tommerup og Halling.

Jeg vil det saa!

Mad. Tommerup.

Lad nu det Hele være glemt!

Han mener det jo ei saa slemt;

Du maa forlige dig med ham.

Tommerup og Halling.

Gaae du din Vej!

Mad. Tommerup, Petrea og Marie.

Naa, naa! Naa naa! o. s. v.

Tommerup.

Slipper mig! Jeg la'er mig ikke rokke. Mellem
 min Svoger og mig er det ude! Hans Søns og
 Maries Forbindelse er hævet! og ikke Een af Jer skal
 understaae sig at gaae til hans Bal sjampeter iaften.

Petrea og Marie

(grædende).

Men Fa'er (Farbro'r!) hvor kan du . . .

Halling.

Nei, hør veed du hvad, Tommerup! Min Søns og Mariæs Forlovelse har du ikke Magt til at hæve; det maa du ikke vilde dig ind. Og hvad Ballet angaaer — Pigebørnene skal paa Ballet; og ikke alene Pigebørnene, men du, din Kone og hele dit Huus; og du selv skal dansse Molinasco med den tykke Madame fra Balby. Seer du det!

Mad. Tommerup.

Nei, en Dag som denne har jeg aldrig oplevet.

Marie (grædende).

Søde Tante! see til at du kan tale Onkel tilrette. Uden Emil kan jeg ikke leve.

Petrea

(ligeledes grædende).

Søde Mo— Mo'er. Naar Fa'er ikke lader mig komme paa Ballet taften, saa tager jeg min Død derover.

Mad. Tommerup.

Ja, Børn! hvad skal jeg gjøre? I maae selv tale med Fa'er.

Petrea.

Søde, velsignede Fa'er

Marie.

Kjære, gode, lille Onkel!

Lommerup (vred).

Fader mig i No, siger jeg. Jeg har Andet at tænke paa.

Petrea (frygtfom).

Men Fa'er, maae vi da komme paa Ballet?

Lommerup.

Hør, Petrea! synes du ikke, jeg er ydmyget og haanet nok? Nei, paa Ballet skal I ikke sætte en Fod!

Halling.

Og paa Ballet skal I; derpaa giver jeg Eder mit Ord!

Met. Novis, vif Messian högt öfver öra.

Fredm. Epistler No. 17.

1.

Petrea og Marie

(til Lommerup).

Fader!
Fa'erbro'er! } vil du os Alle bedrøve!

Lommerup.

Som jeg siger skal det staae!

Petrea og Marie.

Kan du os denne Glæde berøve?

Lommerup.

Den er ei at tænke paa!

Petrea og Marie

(kjælende for ham).

Kjære Fader! (Fa'erbro'er!) Medsynt! Hør, vi klage!

Uger og Dage

Glæderne tage;

Lidt er tilbage!

Tommerup.

Stille!

Fra mit Huus skal Ingen gaae!

Halling.

Fra hans Huus skal Alle gaae!

Mad. Tommerup, Marie og Petrea.

Ak, han lader os (Jer) ei gaae!

2.

Petrea og Marie

(til Halling).

Onkel, vil du dig ikke forbarne?

Halling.

J skal komme, har jeg sagt.

Petrea og Marie.

Men, naar han siger Nei til os Arme?

Halling.

Skal jeg hente Jer med Magt!

Mad. Tommerup, Petrea og Marie.

Himmel, ak! hvorledes skal det ende!

Let fan det h ende,
 Medens de skj ende,
 Ballet faaer Ende —

Tommerup og Halling.

Stille!

Mad. Tommerup, Petrea og Marie.

Saa god Nat til al den Bragt!

Tommerup og Halling.

Det skal gaae som jeg har sagt.

3.

Alle.

Ja, det skal hj elpe stort hvad man siger:

„Morgenstund har Guld i Mund.“

Af, thi naar Solen h iere stiger,

Man trakteres som en Hund.

Mad. Tommerup, Petrea og Marie

(til Tommerup).

Kj re Fa'er! (Mand!) hvis jeg (de) gaaer glip af
 Dandsen,

Kj re Fa'rbro'er! gaaer jeg glip af Dandsen,

Gl den og Glandsen,

Navnet i Krandsen,

Gaaer jeg (gaae de) fra Sandsen —

Tommerup og Halling.

Stille!

Lommerup.

Ind med Jer! Jeg har min Grund!

Halling (til Marie).

J skal med! vær rolig kun!

Mad. Lommerup, Petrea og Marie.

Vi tracteres som en Hund.

Anden Act.

(Samme Decoration som i første Act.)

Første Scene.

Halling. Emil. Ulrichsen (fra Laagen).

Halling

(idet han kommer ind).

Jeg kan ligesaa gjerne spare Der Ueilighed; for jeg staaer ikke fra mit Forsæt.

Emil.

Men Fatter! Du, som er den fornuftigste, den sündigste Mand —

Halling.

Det er Løgn! Jeg er ikke sündig: og Fanden skulde være sündig, naar man har med de Menneſter at gjøre. Jeg vil svare ham, og svare ham saaledes, at Syn og Hørelse skal forgaae ham. Først dette maliciøse Stykke, og saa hans Grovheder i Formiddag; nei! Alting stikker jeg min Sjæl ikke i Lommen.

Emil.

Hjælp De mig, at tale Fa'er tilrette.

Ulrichsen.

Hør, veed du hvad, Halling! lad du den Fugl flyve. Der kommer Intet ud af.

Halling.

Han kalder mig en musikalsk Dilettant; men jeg skal spille for hans Øren —

Ulrichsen.

Hør nu, Halling —

Halling.

Dg det uden Grund, uden Anledning — og saa vil I tage ham i Forsvar!

Ulrichsen.

Jeg tager ham ikke i Forsvar. Du skulde hørt, hvordan jeg svarede ham imorges, da han fortalte mig, du havde skrevet det dumme Stykke imod ham. En Mand som Halling! sa'e jeg. Sikken en Urime-
lighed! Det vilde jeg give mit Hoved paa, at det har han aldrig drømt om.

Halling.

Dg alligevel kan du fortænke mig i —

Ulrichsen.

Nei, vist ikke. Men Alt maa have en Ende.

Svarer nu du ham, saa svarer han dig igjen, og saa bliver det et evigt Brøvlert.

Halling.

Nei, hør veed du hvad, Ulrichsen! Mit Svar skal nok blive indrettet saaledes, at Lysten skal forgaae ham til et Gjensvar. Jeg har blot nødig at fuge den gamle Historie op om hans Afsked fra Borgerstabet, saa bliver han til en Fabel for hele Byen.

Emil.

Ja, derpaa tvivler jeg ikke. Men hvor kan vi være bekjendt at opfuge deilige Historier? — Og naar jeg nu forsikkrer dig, at Onkel ikke har skrevet en Løddel i Svaret til dig, men at det Hele er sat sammen af den Ræv Langhalm —

Halling.

Sniksnak! det troer jeg ikke.

Emil.

Men jeg veed det. Lad mig dog nu komme til Orde. For lidt siden havde jeg i Flugten en Samtale med Marie. Efter Alt hvad hun havde hørt af Tante selv, kommer det Hele fra Langhalm, der nok af Hævn over vore smaa Drillerier har opbidset Onkel. Sam ligner det; og han kan have sin Fordeel af at slikke sig ind hos Onkel. Han gjør jo sine Hoser grønne hos Betrea.

Halling.

Langhalm? Skulde han? — Ja, naar jeg vidste det, jeg skulde dække ham til.

Emil.

Svarer du nu, saa faaer han sin Krig frem, og du har kun Uergrelse deraf.

Halling.

Em! Langhalm? — Giv mig Bladet; du har det jo. Jeg vil endnu engang læse det igjennem. (Emil giver ham det.) Men enten han har skrevet det eller ikke, saa skal mit Ord staae ved Magt. Pige-børnene skal paa Ballet, og nu i dette Dieblif skal de følge med mig.

(Gaaer hen mod Commerups Huus.)

Emil

(holder ham tilbage).

Men Fatter! skal nu din Hidstighed fordærve Alt igjen. Jeg har jo lovet, at jeg vil —

Halling.

Slip, siger jeg.

Ulrichsen

(ved hans anden Side).

Hør, Halling! lad du din Søn bringe den Sag i Rigtighed. Han er min Sjæl nok Mand for at sætte det igjennem. Jeg skal ogsaa tale med Commerup.

Emil

(der har lyttet).

Jeg hører En tale derinde. Gaae endelig, fjære
Fa'er, inden Onkel kommer.

Ulrichsen

(der seer ind i Huset).

Det er Langhalm. Han staaer og taler med
Bigen i Gaarden og kommer nok ud.

Halling.

Er det Langhalm! Godt! Med ham vil jeg
snakke. Hans egen Lumpenhed skal være hans Grav.
Og nu skal I lade mig raade.

Emil.

Men, naar du nu blot...

Halling.

Ikke et Ord mere! Det bliver som jeg har sagt.
Du staffer mig hele Cleresket over til mig taften; og
dermed basta! — Afsted med Jer!

Emil.

Strax, Fa'er. (Til Ulrichsen.) Gaae saa De ind til
Onkel og gjør Deres Bedste.

Ulrichsen.

Lad mig kun! Det skal jeg snart faae bragt paa
det Rene. (Gaaer ind til Tommerup; Emil ind ad Laagen.)

Halling (ene).

Den Røter! Ifald han virkelig har skrevet...

faa skal han see, at jeg er ligesaa huul som han. Døer er han. Jeg vil lade som jeg først kommer nu, at den Lur ikke mærker Uraad.

(Gaaer ind ad Laagen.)

Anden Scene.

Langhalm. Siden Halling.

Langhalm

(Kommer ud fra Commerups Bolig og taler ind til En).

Siig kun, at jeg bliver her i Nærheden. Jeg vil blot trække lidt frisk Luft. (Kommer frem.) Gud ske Lov, Ulrichsen kom; saa slap jeg fri — og han bliver længe. Derinde er værre end i en Bagerovn. Aparte har jeg stor Lyst til at vide, hvorledes det staaer tilovre hos Hallings. De har vel travlt. Ja, Søndag Middag lever de godt. — Hm! jeg skulde dog ikke troe, at Inspecteuren har fattet Mistanke — aa nei! han er ikke saa fin, og Grosserereren har lovet mig Tausshed. Men at gaae derover gaaer alligevel ikke an; de kunde troe, jeg vilde spionere; og nu har de desuden spilst for længe siden. — Det var altsaa den første Dag paa Landet, som jeg har ventet mig saa meget af. Men det seer kun maadeligt ud. Af den gamle Commerup kan jeg ikke faae et reelt Svar, og Betrea — enten smidsker hun for Andreas blot

for at drille mig, eller ogsaa er det hans nye Klæder,
der stikke hende i Dinene.

Mel. Ach, wenn ich nur ein Liebchen hätte. (C. M. Weber.)

Hvem bliver flog paa unge Piger!

I ældre Tider var det nemt:

Forstod man sig et Gran paa Smiger,

Man naaede sit Maal beqvemt.

— Nu har de meer end nok af Smiger.

Da jeg var ung, man kunde vinde

Med et Mystringsbaand et Blik.

Vil nu til Hjertet Bei man finde,

Man bruge kan en heel Boutik.

— Ja, denne Bei er svær at finde!

Gjætter jeg ret, man regarderer

Forstand og Skjønhed ei — jo pyt!

Nei, vi skal være Cavallerer

Og altid klædt modernt og nyt.

— Klæderne kun man regarderer!

Ja, man maa tale med sin Skrædder,

Naar man vil gaae paa Frieri;

Og følge vi hans Raad, jeg vedder,

Vil Amor hurtig staae os bi.

— Ja, jeg maa tale med min Skrædder!

Det Værste er, at hvergang jeg taler med min Skræbder, præsenterer han mig min Regning.

(Vil gaae ned ad Veien.)

Halling (kommer frem).

Ah, er De der, Langhalm!

Langhalm.

Herr Inspecteur Halling! — Ærbødigste Tjenere!

Halling.

Hvorfor har man ikke seet Dem den hele Dag? Vi troede ret, De vilde være os behjælpelig. Alle Deres Indretninger, Transparentet, Lamperne, Krandsene vente paa Dem, for at De kan give dem den sidste Fuldbendelse.

Langhalm.

Herr Inspecteuren ville undskyldte mig. Jeg kan bevidne, at jeg den hele Middag har tænkt paa Dem. Men, som De veed, har jeg maattet gaae Deres Svoger tilhaande ved Flytningen, og det var ingen let Sag.

Halling.

Ja, vi kan nok hjælpe os selv. Men jeg troede, De havde erfaret den Nyhed, min Søn Emil har bragt herud idag og vilde talt med mig derom.

Langhalm.

En Nyhed? Nei, jeg har sandfærdigt Intet hørt. Turde jeg spørge, hvad det er for en Nyhed.

Halling.

Han fortæller, at den gamle Port-Controleur er død. De har jo ofte nok talt om hans Post.

Langhalm.

Er han død? virkelig død? aldeles død?

Halling.

Ja, efter hvad min Søn fortæller.

Langhalm.

Det var jo et høist lykkeligt Tilfælde! Og jeg tør gjøre mig Haab om, at Herr Inspecteuren vil interessere sig for mig?

Halling.

Nu, det kan vi altid tale om. Siig mig — De har været inde hos min Svoger i dette Dieblif?

Langhalm (bøiede af).

Jo, jeg har — Saa det er imorges, at Controleuren døde?

Halling.

Savist. — Hvordan staaer det sig til hos min Svoger?

Langhalm.

Na jo, saamænd? (Affides.) Gid Fanden havde hans Svoger!

Halling.

De har vel hørt tale om det Budø, han har

spillet mig? det Stykke, han har skrevet mod mig i Bladet —?

Langhalm (geneert).

Vist har jeg — det er jo grumme ubehageligt.

Halling.

Ikke sandt? det er et lumpent Stykke.

Langhalm.

Ja ... jeg kan heller ikke billige Deres Herr Svogers Fremgangsmaade; og dersom han havde lydt mit Raad ...

Halling (ironisk).

Det veed jeg, saa var dette Svar aldrig skrevet.
— Der har vel Ingen vidst Noget derom?

Langhalm.

Ikke en Sjæl! Vi bleve Alle som himmelfaldne, da vi erfarede det.

Halling.

Ja, jeg har ikke isinde at lade det saadanne gaae hen. Jeg vil svare ham.

Langhalm.

Deri kan jeg ikke fortænke Herr Inspecteuren.

Halling.

Men, seer De, selv er jeg ikke øvet i det Slags Skriveri — for det skal skrives med Fynd — og Emil kan jeg ikke faae dertil. Nu har jeg tænkt, at saadanne Noget maatte De forstaae.

Langhalm.

Jeg? — hm! — Mener Herr Inspecteuren? Jeg frygter dog for, at jeg ikke vil være capabel —

Halling.

Ja, jeg vil ikke overtale Dem. Men jeg synes, den ene Tjeneste er den anden værd. Ønsker De, at jeg skal interessere mig for Dem angaaende Controlleurens Post, saa —

Langhalm.

Ja, det veed Gud, jeg ønsker; og det er endog saa min ydmygste Begjæring. Men Herr Inspecteur — hvad vilde Deres Svoger sige, naar han erfarede, at jeg...

Halling.

Nu, hvorfra skulde han erfare det? De vil sagtens ikke fortælle ham det —

Langhalm (affides).

Ja, saa var jeg vel forrykt.

Halling.

Og hvad kunde det interessere mig at tale derom? Altsaa, naar De ikke har anden Betænkelighed —

Langhalm (affides).

Her sidder jeg i en fordømt Klemme.

Halling.

Men, som sagt, naar De ikke har Lykt til at vise mig denne Billighed —

Langhalm.

Jo — Herr Inspecteuren misforstaaer mig — det er netop min største Lyst — (affides.) Naar man blot kunde stole paa Grossererens Løfter angaaende Datteren — (høit.) — Og det er jo min Skyldighed at vise mig erkjendtilig. Men . . . jeg synes blot —

Halling.

Skal jeg staffe Dem Controlleur-Tjenesten, saa vil det koste mig endeel Bryderi. Det er en god Post, som Mange lure paa. Saa synes jeg, at De til Gjengjæld —

Langhalm.

Ja, gunstigste Herr Patron! hvor kan der være Tvivl derom? Jeg indseer selv, det er min Skyldighed —

Halling.

Saa mener jeg, det var bedst, De gif over med mig nu og gjorde et Udkast. Jeg skal nok hjælpe til; for nu har jeg en Times Tid No.

Langhalm.

Som Herr Inspecteuren befaler — (tvivlraadig.) uagtet . . . (affides.) Vidste jeg, han vilde holde reen Mund —

Halling.

Godt. Saa lad os nu gaae.

Langhalm (affbes).

Jeg maa — her hjælper ingen Strupler —
(hoit.) Jeg er til Deres Tjeneste.

Halling

(affbes, idet de gaae).

Nu har jeg dig, og nu skal du ikke saasnart
undslippe mig.

(De gaae ind ad Laagen.)

Tredie Scene.

Andreas. Siden Emil.

Andreas.

Endelig er det skeet. Det første Skridt er gjort, eller snarere det sidste. Petrea har faaet mit Brev, hvori jeg frier til hende; jeg har selv seet, hun tog det ud af sin Sæske. Og nu — (trækker Beiret.) — det er ligesom jeg havde et Centner Bly paa Brystet. Hvad vil hun nu svare? Om hun nu siger Nei —? (Gaaer med store Skridt.) Saa er det ude med mig, aldeles ude. Men hvorfor skulde hun sige Nei? Hvorfor? ja, hun kan jo have en anden Inclination; saa Mange der altid have støvet efter hende. Paa Fruentimmer kan man jo aldrig regne — og spørge dem, tør man ikke.

Andreas.

Jo, Grosfereren er hjemme. Hvis De ønsker at tale med ham, saa værsgod! Gaae De kun ind!

Emil.

Ja, Mangetak! (Affides.) Det er ikke saa let gjort som sagt. (Svit.) Jeg frygter for at komme til Uleilighed.

Andreas.

Saa ingen Maade. Kom De kun. Det er en ganske ligefrem Mand, som Enhver kan tale med.

Emil (affides).

Gid Pokker havde hans Høflighed. (Svit.) Nei, Tak! ind til Familien vil jeg nødig gaae —

Andreas.

Saa vil jeg kalde Grosfereren ud. Han skal strax være her.

(Vil gaae ind.)

Emil

(holder ham tilbage).

Nei, De maa endelig ikke uleilige Dem for min Skyld. Desuden, det er egentligt ikke Herr Tommerup, jeg ønsker at tale med, men en af Husets Damer.

Andreas.

En af Husets Damer!

Emil.

Ja — og reent ud sagt — saaledes, at Grosfereren ikke mærkede Noget.

Andreas.

Ikke mærkede Noget! (Affbes.) Hvad hører jeg!
Skulde det være En, der støver efter Petrea?

Emil.

Naar De altsaa vilde bevise mig den Godhed at
falde En af dem hemmeligt ud —

Andreas.

Nei, min Herre maa have mig undskyldt. Husets
Damer kan ikke have hemmelige Samtaler med frem-
mede Herrer, og det midt paa Landeveien.

Emil.

Jeg synes, netop midt paa Landeveien er der
ingen Fare.

Andreas.

Ja, det er godt nok; men deri kan jeg ikke tjene
Dem.

(Vil gaae ind.)

Emil.

Vent blot et Dieblif og lad mig forklare Dem
... Er Deres Samvittighed virkelig saa øm, at De
ikke tør fortælle Marie, at hendes Kjæreste venter
herude —

Andreas.

Maries Kjæreste! Ja, det er en anden Sag.
Saa De er altsaa den unge Herr Halling?

Emil.

Jeg har den Gæ. En lille Spænding mellem Fa'er og min Onkel, som De maaskee alt veed, generer mig i at aflægge et Besøg. Men, hvis nu De vilde kalde Marie ud —

Andreas.

Ja, naar det er Marie — og naar De er hendes Kjæreste! — Hun skal paa Diebliffet være her.

(Gaaer ind.)

Emil (ene).

So, det er et net Indfald af min Fader! Hvor Pokkeren skal jeg faae den Gamle og Tante hen paa Ballet, naar jeg ikke kan here? Gaaer jeg blot Bigebørnene med, kan Papa give sig tilfreds.

Fjerde Scene.

Emil. Marie.

Marie (ilende ud).

Emil! søde Emil!

Emil.

Kjære Marie! Er du endelig her!

Mel. Den Mand, som Elstovs Ild besjæler. (Tryllesloiten.)

1.

Marie.

Som gjennem Ekher Dagens Die
Saa klart, saa mildt os sender Trøst —

Emil.

Dit Smil igjennem Dagens Nøie
Husvæler mig og er min Lyft.

Begge.

Dit Favntag er et Tilflugtssted,
Naar Verden volder mig Fortreb.

2.

Emil.

Dg som en Myr af klare Stjerner
Os trøster i den dybe Nat —

Marie.

Dit Die min Bekymring fjerner,
Saa tidt jeg føler mig forladt.

Begge.

Dit Dies Trøst jeg vel forstod,
Gif Verden mig for haardt imod.
— Dag og Nat! Nat og Dag!
Billed paa vort Hjertes Slag!

Emil.

Nu, hvorledes staaer det til derinde? Er der
Haab om, at I kan komme med paa Ballet iaften?

Marie.

Gud! Nei, Emil, det troer jeg ikke. Alt hvad
Ulrichsen siger derinde til Onkel, hjælper ikke.

Emil.

Hvad siger da Petrea dertil?

Marie.

Ja, hvad skal hun sige! Hun har desuden nu faaet Andet at tænke paa. Andreas har idag friet til hende.

Emil.

Har Andreas?

Marie.

Ja, du kan troe, det er ret et stikkelig Menneske, der mener det oprigtigt. Han har sendt hende et Brev.

Emil.

Det Brev gad jeg læst.

Marie.

Jeg skal spørge hende; der kommer hun.

Femte Scene.

De forrige. Petrea.

Marie.

Hør, Petrea! maa Emil ikke nok læse det Brev, du har faaet?

Petrea.

Hvor vil du hen!

Marie.

Na, for Emil har du ikke nødig at genere dig. Han veed, at det er fra Andreas, og at han frier til dig.

Petrea.

Ja, min Pige, det er ingen Kunst, naar du har fortalt ham det.

Marie.

Lad ham høre det; saa kan du med det samme raadsføre dig med ham.

Petrea (til Emil).

Mener du, jeg skulde give Andreas Ja?

Emil.

Na jo! hvorfor ikke?

Petrea.

Nei, du mener ikke!

Emil.

Jo, min Salighed gjør jeg. Sagens fjender jeg ham ikke; men Marie roser ham, og han er vel altid bedre end Langhalm. Forresten vil jeg ikke raade i deslige Affairer. Du maa selv vide bedst, om du synes om ham. — Men lad mig nu høre Brevet.

Petrea.

Ja, men saa skal du ikke gjøre Mar. (Læser.)

„Kjære Cousine! Du har ved alle Leiligheder viist dig saa god mod mig, at jeg bover en Bøn. Som du veed, har jeg nu naaet det Dandsetrin, at jeg maa-
stee ikke er dig ganske uværdig.“

Emil.

Dandsetrin? Det kan der vel ikke staae.

Petrea.

Jo, det veed Gud der staaer. Og jeg veed desuden, han har gaaet paa Trinøvelser i Vinter.

Emil.

Lad mig see. . . Na, der staaer Dannelses-
trin!

Petrea (noget flau).

Gud, der staaer ogsaa! Jeg læser reent i Taaget. Men han skriver saa utydeligt.

Emil.

Det er jo en meget god Haandskrift.

Petrea.

Naa, lad mig saa læse videre. (Læser.) „Jeg anholder herved om din Haand og dit Hjerte. Jeg troer, at jeg har gjort den Opdragelse, at jeg . . .“

Emil

(der kikker i Brevet).

Opdragelse, staaer der.

Petrea

(vedblivende utaalmodig).

... den Opdagelse, at jeg ikke er dig aldeles ligegyldig. Hvis jeg ikke er saa smuk som jeg burde være, saa veed jeg dog, at du sætter mere Priis paa et Menneskes Sjæl, end paa ..."

Emil.

Et Menneskes Shawl! Hahaha! Net, der staaer et Menneskes Sjæl.

Petrea

(stødt, putter Brevet til sig).

Naar jeg ikke læser godt nok for dig, kan du staafe dig det bedre. (Gaaer vred tilside.)

Emil.

Er du nu vred?

Marie (til Emil).

Du er ogsaa en lille Griis! Hvad har du nødig at gjøre dine Bemærkninger.

Emil.

Du har Ret, og jeg beder om Forladelse. Kom, Petrea, og vær nu god igjen.

Petrea.

Skjød dig selv og bryd dig ikke om mig.

Emil.

Men Petrea! vær dog fornuftig! Jeg har vigtige Ting at tale med Ter; og her er ikke megen Tid

at spille. Fa'er vil absolut, at baade I og alle de Andre skal komme paa Ballet iaften.

Petrea.

Det kan din Fa'er bilde sig ind. Mo'er og Fa'er komme ikke; det kan du nok begribe. Og Marie og jeg — (stikker i at græde.) jo, man under os rigtignok den Fornøielse!

Emil.

I værste Tilfælde kan I jo komme, naar Mo'er og Fa'er sove.

Petrea.

Troer du det? Saa skulde vi nok stige over Langhalm's og Andreas's Hoveder.

Emil.

Hvad vil det stige?

Marie.

De skal begge sove i Forstuen inat, da der ingen Plads er inde. For Andreas skal der rebes paa Gulvet og Langhalm skal ligge i den store Klædefurv.

Emil.

Det var en fordømt Omstændighed! Saa er jo Indgangen spærret; og jeg har hele Liden stolet paa, at i al Fald den Udvei stod os aaben. Hvad gjør vi nu? Kan vi ikke faae Andreas paa vort Partie?

Petrea.

Nei, han er ikke saadanne. Han er altfor reel dertil.

Emil (affides).

Jeg vil dog prøve, hvor reel han er.

Petrea.

Men du kan jo spørge ham. Der kommer han.

Sjette Scene.

De forrige. Andreas.

Emil

(gaaer Andreas imøde).

Det var vel, De kom. Jeg har i Commission fra Fa'er at spørge Dem, om han tør smigre sig med at see Dem hos sig i aften.

Andreas.

Na, jeg be'er! Deres Fa'er er altfor god... Men — jeg veed dog ikke —

Emil.

Ellers har Petrea ingen Cavalleer at følge med.

Andreas.

Ja, naar Petrea tager derhen, gaaer jeg med. Jeg gjør Alt for Petreas Skyld.

Emil.

Godt; saa kan De selv spørge hende. — Petrea! Fætter Andreas vil tale med dig.

Petrea
(der nærmer sig).

Med mig?

Andreas.

Det er ikke Andet end at dersom du ønsker mig til din Cavalleer paa Ballet iaften, saa er der fra min Side Intet iveien.

Petrea.

Tak, Andreas! — Men saa maa du ikke lade dig mærke med Noget for Fa'er.

Andreas.

Det kan du være rolig for. — Men . . . hør, Petrea . . . maatte jeg saa gjøre dig et Spørgsmaal?

Petrea.

Ja, spørg kun!

Andreas.

Du har faaet et Brev fra mig idag . . . du veed nok. Nu vilde jeg gjerne vide, om . . . om — ja sandt at sige, vilde jeg gjerne vide, hvad Svar du giver mig.

Petrea

(rækker ham Haanden).

Jo, Andreas! jeg har tænkt derover, og jeg —

Andreas.

Og du siger ja? Du holder af mig?

Petrea.

Jeg holder af dig; jeg holder ret meget af dig.

Bliv ved at være saa stikkelig som hidtil, saa kan du troe, jeg skal bestandigt holde mere af dig.

Andreas (sjæleglad).

Nei, Petrea! Du er velsignet —

Emil

(der imidlertid i Fraastand har talt med Marie, kommer til).

Hør nu, Petrea! I maae fatte en Beslutning. Har du Mod?

Petrea.

Mod? Ja, Herregud, lidt —

Emil.

Velan! saa gaaer du og Marie lige nu hjem til os. Lad saa Onkel komme her for at hente Jer! Vi skal forsvare Jer med Liv og Blod. — Vil du?

Marie.

Bare det gaaer an, Emil!

Emil.

Na jovist. Nu, Petrea! vil du?

Petrea.

Ja, naar Mo'er giver sit Samtykke dertil — ellers ikke.

Emil.

Lad mig sørge derfor. Vil du gaae ind og falde hende ud, saa skal jeg tale med hende.

Petrea.

Det skal jeg. (Gaaer hen mod Døren.) Naa! der

hører jeg Fa'ers Stemme. Saa maae vi ind og du maa gaae, Emil.

Emil.

Fordømt, at man ikke kan tale to Ord i Fred! — Ja, I maae blive her og staae Lante ud til mig. Jeg vil vente i Nærheden til Onkel er gaaet. (Affides, idet han gaaer.) Hvordan Pokkeren faaer jeg Onkel herfra igjen? Na, jeg vil haabe, at mine musikalske Mætroß=Drenge endnu ere inde hos Tracturens.

Syvende Scene.

Commerup. Mad. Commerup. Ulrichsen. Petrea,
Marie og Andreas.

Commerup

(idet han træder ud af Døren).

Hvad var det for en Mandsperson, der smuttede ind derhenne ved Lysthuset?

Petrea.

Det var nok en Herre, der hørte til Tracturens.

Commerup.

Hvilken Tracteur?

Petrea.

Dette Lysthuus hører jo til Tracteurstedet paa den anden Side.

Tommerup.

Hvad? hvo vi ligeoverfor et Tracteursted? Her vil jo være en evig Uro.

Mab. Tommerup.

Ja, i Bysthuset er der nok Ingen uden om Søndagen.

Tommerup.

Om Søndagen! Men det er jo netop den Dag, paa hvilken jeg skulde tye til Landlivets Ro og recreere mig efter Ugens Besværligheder. Na, sikket Landliv! Inde er der en Dvalm og en Hede, der er utaalelig, og en Mængde Myg og Fluer, som om vi kunde være midt inde i September. Og saa staaer den Ene iveien for den Anden. Til Middag maatte Langhalm sidde saa godt som paa mit Skjød, og Andreas maatte spise staaende. — Nei, det er s'gu et kjedeligt Værtsskab!

Ulrichsen.

Naa, gamle Tommerup! hvad Bested skal jeg saa give din Svoger?

Tommerup.

Ja, Ulrichsen, jeg har sagt dig min Mening —

Ulrichsen.

Vær nu fornuftig og giv efter. Jeg er min Sjæl ikke af de Mennesker, man kan byde Alt. Du tjender mig i det Capitel. Men — han er dog din Svoger; og har han forløbet sig imod dig, saa har

du jo givet ham Svar som fortjent. Man skal ikke altid bære Nag til Folk. — Naa, kom nu og tag med, og lad os faae en munter Aften sammen.

Lommerup.

Nei, Ulrichsen, jeg har svoret, og jeg holder min Eed.

Ulrichsen.

Om! det er min Sjæl ikke for den Smule Lyffigheds Skyld, jeg overtaler dig. Men det ærgrer mig, at Halling gaaer omkring og siger til Folk, at du er bange for at komme hen til ham iaften.

Lommerup.

Om! Saa? Siger han —?

Ulrichsen.

Det vilde jeg ikke taale i dit Sted. Jeg vilde vise ham, at jeg turde gaae ham under Dine.

Lommerup.

Har han sagt saa Meget om mig, kan han sige det med.

Ulrichsen.

Ja, saadanne Noget er dog ubehageligt for Folks Skyld.

Mad. Lommerup

(der imidlertid har talt med Pigebornene).

Det hjælper ikke hvad De taler til min Mand, Herr Ulrichsen. Han er altfor stivsinnet.

Ulrichsen.

Min Sjæl skal det hjælpe. Mig slipper man ikke saa let. — Nu gaaer jeg, Tommerup! for jeg har lovet din Svoger, at være ham lidt behjælpelig. Men — kommer du ikke af dig selv, saa henter jeg dig. — Naa, farvel saalænge! Farvel, Madam Tommerup! Og du, tænk paa hvad jeg har sagt. Du veed, jeg har talt i en god Mening.

Tommerup.

Ja, Gud bevares — (Efterat have fulgt Ulrichsen til Raagen, ad hvilken denne gaaer ud.) Hm! det er et af min Svogers sædvanlige Drillerier. Nei, bange for ham er jeg ikke. Men jeg har ikke Lyft til at være Skive for hele Selskabets Spotteglofer.

Mad. Tommerup.

Det har du ikke nødig at frygte for —

Tommerup.

Nei, Ane, naar man har staaet i Gabestoffen som jeg, saa maa man takke Gud til, at man kan sidde inden sine fire Vægge. Det tjener mig bedst at leve stille og indgetogen. Jeg gruer, hver Gang jeg træffer en af mine Bekjendte. Jeg synes, jeg læser Raillerie eller Skadefryd i hans Ansigt. (Sagtmodig.) Nei, for Fremtiden vil vi leve for os selv —

Mad. Tommerup.

Na, du sætter dig saa mange unødvendige Grill-
ler i Hovedet.

Tommerup.

Nei, nei, Mo'er! jeg veed hvad jeg veed. Du
kommer ikke ud blandt Folk og kan ikke dømmes der-
om. Men spørg Langhalm! spørg Andreas! — Kom
engang hid, Andreas!

Andreas

(der imidlertid i Baggrunden har talt med Marie og Petrea).

Hvad befaler Grosserereren?

Tommerup.

Min Kone vil ikke troe mig. Fortæl nu du
hende hvad man siger i Byen om det Stykke, der
er skrevet mod mig i Bladet.

Andreas (geneert).

Tante har jo hørt —

Tommerup.

Men du har jo været ude og omkring igaar-
aftes —

Andreas.

Ja, igaaraftes blev der rigtignok talt derom henne
hos Isenfræmmerens. Men der havde de jo det Hele
fra Grosserereren selv.

Tommerup.

Naa, hos Isenfræmmeren! — Nu, hvad blev
der talt?

Andreas.

Der sa'e Svenden, at det var Synd at kalde
Grossfereren en Dromedar.

Tommerup.

Saa? — Ja, det kan man ikke regne. Denne
Svend har altid været en stikkelig Tyr og mig hengiven.

Andreas.

Ja, han meente, man burde kalde Herr Gros-
fereren en Kameel, da Dromedaren har to Bukler.

Tommerup (ærgelig).

Na, sikke dum Bastard!

Andreas.

Ja, han har Uret. Jeg har seet efter i en Na-
turhistorie. Det er ganske rigtigt som der staaer.

Tommerup (til sin Kone).

Der kan du see! — Det vil ikke vare længe, før
Drengene paa Gaden pege Fingre ad mig og raabe:
„Der gaaer Dromedaren i Laregaden!“ Men lad
dem! lad dem! Enhver, der kjender mig, vil ikke
sige det; og de, der ikke kjende mig —

Andreas.

De ville heller ikke sige det; for de kjende Dem
ikke, Herr Grossferer.

Tommerup (sukkende).

Ja, ja, ja! Der vil komme en Tid, da en agt-
s. Hørs: Dram. Værker. X.

har Borger holdes mere i Vre, og den simple Mand ogsaa vil faae et Ord med i Lauget.

Andreas.

Naar blot Laugene til den Tid ikke ophæves, som man skriver om; for saa kan Ingen faae et Ord med i Lauget —

Tommerup.

Vaas og Brøvl! Hvem spørger om hans Mening? Ind med sig! Han kan gjøre min Vibe istand og bringe den ud. (Andreas gaaer ind; Tommerup til Pigerne.) Og I, hvorfor er I saa pyntede? Hvad skal de Blomster til i Haaret?

Petrea.

Man skal jo klæde sig lidt ordentligt om Søndagen.

Tommerup.

Men jeg kan overhovedet ikke lide, at I gaae her paa Landeveien og saa udmajede. Inden man seer sig om, kommer man i Folkemunde.

Petrea.

Men Fatter, vi maae dog være etsteds. Derinde kan du jo ikke selv holde det ud.

(Andreas kommer ind med en tændt Vibe.)

Andreas.

Værsgod, Herr Grosferer!

Tommerup.

Laf! (Sætter sig paa en af Havestolene.)

Petrea

(sagte til Marie).

Naa, nu see vi net ud! Fa'er slaaer sig til Ro herude; og Emil, der vil tale med os! (Høit.) Kan Fa'er taale at sidde herude i Aftenluften?

Tommerup.

Det er Skam meget sundere end at dandse hele Matten bort som paa din Onkels bal sjampeter.

Petrea.

Fa'er har jo ikke nødig at dandse. Naar blot vi maae.

Tommerup.

Seer man! — Nei, I kan tage Exempel af mig. Her i landlig Gensomhed er jeg tilfreds, langt fra Byens Uro og Støi. Vi vil tage vor Aftensmad herude. Bedre Fornøielse forlanger jeg ikke.

Ottende Scene.

De forrige. Emil. Fire Matros-Drengene.

Emil

(der tilligemed Drengene lader sig see i Lysthuset).

Jeg giver hver af Jer en Mark. Men saa skal I blive ved at synge, hvem der saa kommer og vil jage Jer bort.

(Trækker sig tilbage.)

Tommerup.

Jeg skal saabist ret gjøre mig tilgode herude.
Det er længe siden jeg fik mig en fornuftig Pibe Tobak.

De fire Matros-Drenge
(med strigende Stemme).

Mel. Fra Dør til Dør som Ligger gaaer.

Fra Port til Port, fra Dør til Dør
Vi gif som Gadens Troubadourer.
Vi tør ei mere gaae som før;
Thi Politiet paa os lurar.
:|: Her er man ei saa streng som hist;
Her synge vi som Fugl paa Dvist. :|:

Tommerup

(der tilligemed de Andre har udtrykt Hver sine Bevægelser
ved Sangen).

Hvad i al Verden er det?

Andreas (fornøiet).

Det er de smaa Matros-Drenge, Herr Grobserer,
der synge ved Dørene i Byen. Nu skal De bare høre.

Tommerup.

Matros-Drenge? og af dem skal vi plages her-
ude? (Reiser sig og gaaer hen imod dem.) Vil I afsted!
Hvor tør I understaae Jer at tude os Drengene fulde?

En af Drengene
(trodsig).

Vi har Lov at staae her.

Lommerup.

Men jeg siger, I skal flytte Jer herfra.

Drengen (som før).

Vi har Lov at staae her.

Mad. Lommerup.

Hvor kan du forbyde Dem at synge i en fremmed Mand's Havn?

Matros-Drengene.

Mel. Du, du liegst mir am Herzen.

Du, du boer i mit Hjerte!

Du, du boer i mit Bryst!

Du, du volder mig Smerte,

Veed ikke selv, at du er min Lyft.

Ja, ja . . . veed ikke selv, at du er min Lyft.

Lommerup.

Hør, jeg vil give Jer otte Skilling, naar I vil høre op.

Drengen.

Vi har Lov at staae her.

Lommerup.

Seg vil give Jer tolv Skilling.

Matros-Drengene.

Du, du staffer mig Kummer;

Du, du bringer min Død!

Du, du midt i min Slummer
 River mig ud af Drømmenes Skjød.
 Ja, ja . . . river mig ud af Drømmenes Skjød.

Tommerup

(Der er gaaet omkring i comist Fortvivlelse).

Hør, Kone! jeg er saa kjed af Tert Landliv, at jeg vilde ønske, jeg sad vel og lykkelig i mit Comptoir i Væregaden. Herud flytter jeg og tænker at finde Trøst i Gensomhed, og saa forfølges jeg af alle mine Plageaander. Derinde er der Hede og Fluer og Myg; herude, Gud naade os, min største Nerverston, disse Gylbenlaffer, disse syngende Græshopper. Jeg vil gaae ind i det inderste Værelse og ikke see et Menneske.

Matros-Drengene.

Du, du, lad dig bevæge!

Du, du, hører os ei —

Tommerup.

Na, saa holder Munden med Tert Du, Du! Jeg er ikke Du's med Ter. (Til Fruentimmerne.) Kommer ind, I med!
 (Gaaer ind.)

Emil

(Der stjæler sig ind).

Er Onkel borte?

Petrea.

Jo, kom du kun. Det var et lykkeligt Træf

med de Matros=Drengene. Ellers var Fa'er bleven herude hele Aftenen.

Emil.

Ha, ha, ha! Han er ingen Ven af de skønne Kunstere; og disse Drengene ere ubetalelige. Men nu maae vi skynde os og træffe en Aftale. Altsaa —

Matros=Drengene.

Mel. Smilende Haab o. s. v.

Smilende Haab, der lader os formode,
At De betænker os med en Douceur —

Emil.

Hvad? Er I her endnu? — Ud med Jer! Der har I Benge. (Drengene taffe og gaae.) Altsaa, ere I færdige og vil tage med?

Petrea.

Ja, naar Mo'er tillader det.

Emil.

Det gjør din Mo'er nok. Ikke sandt, Tante? Fa'er lovede mig nu, da jeg traf ham, at naar jeg skaffede Jer Alle hen til os i aften, vilde han bringe en Forsoning tilveie endnu i aften. Han har bestemt Noget i Baghaanden.

Mad. Tommerup.

Ja, Emil, det er jo en Spot og en Skam for Folk, at vi, den nærmeste Familie, ikke skal være ovre

hos Jer taften; og hvorfor skal man ikke tage en saadan Fornøielse med, naar man kan faae den? Men hvad skal jeg gjøre? Langhalm, som jeg har troet saa godt, har jo saaledes forblindet min Mand med sine Rænker, at han kun gjør hvad han siger.

Emil.

Men Langhalm er joovre hos os.

Mad. Commerup og Pigerne.

Er Langhalm!?

Emil.

Det troede jeg, I vidste. Saavidt mig bekjendt, bliver han hos os taften.

Mad. Commerup.

Ja, naar Langhalm er derovre, saa kan I saamænd ogsaa gaae. Lad saa min Mand kun komme til mig; jeg paatager mig alt Ansvar.

Petrea.

Tusind Tak, velsignede Mo'er!

Marie.

Tusind Tak, Tante!

Emil.

Men Tante gaaer da med?

Mad. Commerup.

Nei — jeg maa blive hos min Mand.

Emil.

Men naar Onkel og Tante blive borte, saa gjøre vi Fa'er vred paany. Og denne Aften var netop stiftet til at faae et Forlig istand.

Mad. Tommerup.

Vist var den — Men hvor kan jeg vente at bevæge min Mand.

Emil.

Hør, veed Tante hvad — lad mig om en Timestid komme hen med en halv Snees reputeerlige Folk af Selskabet og i al Høflighed bede og overhænge Jer saalænge til Onkel giver efter.

Mad. Tommerup (leende).

Troer du, det vil hjælpe? (Affbes.) Ja, kanstee min Mand saa gjør det for Skams Skyld. (Hoit.) Nu ja, det kan du jo gjerne; men Altsammen under den Betingelse, at din Fa'er skaffer et Forlig tilveie.

Emil.

Det forstaaer sig.

Mad. Tommerup

(til Pigerne).

Og vil I saa lyde mit Raad, saa gaaer, mens det er Tid.

Petrea.

Ja, Emil, lad os gaae. — Og hør, Mutter! maa Andreas gaae med? Han er inviteret.

Mad. Commerup.

Så vist; og skynder Jer saa afsted. Andreas kan gaae sagte ind i Jert Kammer og hente hvad I behøve.

Petrea.

Gjør det, Andreas. Det ligger Altsammien i den øverste Commodestuffe: vore Shawler og to Par hvide Muns-handster. (Andreas gaaer ind.)

(Under det Foregaaende har det begyndt at mørknes.)

Mel. Nott' e giorno faticar. (Don Juan.)

Emil.

Nu velan! saa gaae vi da!

Mad. Commerup.

Skynd' Jer bare! bort herfra!

Petrea og Marie.

Gud skee Lov, at vi kom med!

Emil.

Løver ikke! snart afsted!

Alle Fire.

Ik af Fryd { jeg } knap kan sandse!
 { de }

Hen at dansse!

{ Lad os } gaae!
{ I maae }

Mad. Commerup.

Ths, ths! forsigtigt! påsfer paa!

Andreas (der kommer ud).

Her er Alt som De befaler:

To Par Handsker, tvende Shawler.

Mad. Sommerup.

J maage gaae! jeg aner Fare —

Skynd' Jer bare!

Alle

(medens Emil tager Marie under Armen, Andreas Vetre).

Alt, af Fryd { jeg } knap kan sandse etc.
 { de }

Mad. Sommerup.

Tys, tys! forsigtigt! passer paa!

Alle

(nærmende sig Laagen).

Hier da!

Thi det er vigtigt.

Vort herfra!

Tys, forsigtigt!

Kommer ikke Nogen — nei!

Afsted da! :|: { Vi } skal denne Vej.
 { J }

(Under Slutningen af denne Sang har Sommerup listet sig ud af Huset og træder imellem dem ligesom de ville gaae ind ad Laagen.)

Sommerup.

Hvad er her paafærde? Saa sagte! Hvor vil J hen?

Emil.

Onkel! Fordømt!

Petrea.

Fader her!

Marie.

Onkel her!

Mad. Tommerup.

Min Mand her!

Tommerup.

Nei, nu har jeg seet Mage! I vil liste Jer bort og det uden min Tilladelse.

Mad. Tommerup.

Kjære Mand —

Tommerup.

Og min egen Kone fører dem an!

Emil.

Naar Onkel vilde tillade —

Tommerup.

Intet vil jeg tillade. Morsstø Emil har aldeles ikke Noget at gjøre her. Værsgod og spadseer hjem.

Emil.

Men, naar Onkel blot vilde høre —

Tommerup.

Nei, jeg vil ikke. Jeg vil Intet have at staffe med Jer spydige Herrer.

} Afsted og næsten paa eengang.

Emil.

Blot et Ord!

Tommerup (heftig).

Paf dig herfra!

Marie

(angstlig, søgende at faae Emil ud).

For Guds Skyld, Emil! gaae hellere end at . . .

Emil (sagte til hende).

Vel — men jeg bliver her i Nærheden.

(Gaaer ind ad Laagen.)

Tommerup.

Jo, det er skønne Optøier! Og Andreas er med og spadserer med min Datter under Armen, som om det skulde faa være. (Til sin Kone.) Og Alt dette seer du paa og tillader det istedenfor at bruge din moderlige Myndighed.

Mad. Tommerup.

Jeg har sagt dig min Mening, Anders, at jeg ikke giver mit Bifald til din unaturlige Paaftaaelighed i denne Sag. Naar Alt kommer til Alt, har min Broder Ret, naar han siger, at du er bange for ham og derfor ikke vil komme til ham iaften. Og hvad Andreas angaaer, da har han idag anholdt om vor Datters Haand og med mit Minde.

Tommerup (opbragt).

Men ikke med mit; og han faaer det ikke hel-

ler. — Gjør mig ikke Hovedet kruset. Jeg har lovet hende til Langhalm, der er en brav, stræbsom Mand, som Ingen kan sige Noget imod; og derved bliver det.

Mad. Tommerup.

Langhalm! og til ham vil du give vor Datter! Den Lurendreier, der ophidser dig mod din egen Svoger.

Tommerup.

Snifsnak! det er Kjærlinge=Gladder.

Mad. Tommerup.

Nei, det er den rene skjære Sandhed. Det er ham, der har pustet til Ilden; det er ham, der har indgivet dig al den Ondskab, du har skrevet mod min Broder. Jeg har hørt Jeres smukke Aftaler idag og lader mig ikke længer forblinde af den Filou.

Tommerup (heftig).

Mariane! Kone! Gengang for Alle. Bland dig ikke i mine Affairer.

Mad. Tommerup.

Petrea er ligesaa godt min Datter som din; og saa længe jeg lever, skal hun ikke giftes med En, der sætter Splid imellem os og vor egen Familie.

Tommerup.

Dig og din hele Familie til Trods skal det stee! Seer du det. Jeg veed nok, det er din kjære Herr

Broder og hans Søn imod — men netop derfor —
hun skal tage ham — og nu, I har gjort mig det
saa broget, skal de endnu iaften holde deres Saard.

Mad. Tommerup.

Ja, iaften kan du vente længe paa Langhalm.
Han er joovre hos min Broder og bliver der.

Tommerup (bestyrstet).

Hvad siger du? Langhalm? Det er aldrig muligt.

Mad. Tommerup.

Hvorfor er det ikke muligt? Du troer ham saa
godt. Men pas paa, Mand, at han ikke tilsidst har
dig tilbedste.

Tommerup.

Hos min Svoger og paa Ballet! Har han ikke
udtrykkeligt lovet mig ... Det er ikke sandt! Det er
Dysspind af Jer!

Petrea.

Men Herregud, Fa'er! Emil har jo selv sagt
det i dette Dieblif.

Tommerup.

Saa er det et Kneb af min Svoger; saa er
han ført bort eller loffet derhen. Med sin gode Villie
er han min Sandten ikke gaaet derhen. Men det skal
ikke hjælpe Jer. Jeg vil selv overbevise mig derom.
Jeg skal dog vise min Svoger, at jeg er ikke bange

for ham. (Til Andreas.) Hent mig min Hat og min Stof.

(Andreas gaaer ind.)

Mad. Tommerup.

Laan mig dit Shawl, Petrea! Naar min Mand gaaer over hos min Broder, er det nok bedst, jeg følger med.

Tommerup.

Værsgod!

Petrea.

Maae vi gaae med, Fa'er?

Tommerup.

Nei, Tak! bliv I hjemme! det er langt bedre for Jer! (Andreas kommer ud med Hat og Stof.) Og nu ind med Jer!

Petrea.

Hvad skal vi inde i de stygge Værelser?

Tommerup.

Raisonneer ikke! (Marie og Petrea gaae ind.) Og følg Han ind med! (Efterat Andreas ogsaa er gaaet ind.) See saa! Nu vil jeg for en Feils Skyld lukke Døren af, saa skal de nok lade være at rende mig bort.

(Han og hans Kone gaae ind ad Laagen.)

Niende Scene.

Emil. Siden Petrea, Marie og Andreas.

Emil

(Springer ud fra Lysthuset eller over Havegitteret og iler hen til
Tommerups Huusdør).

Marie! Petrea! Hører I? Det er mig. — For
Ganden, de kan ikke høre mig derinde; og hundre paa
tør jeg ikke for Huusfolkens Skyld. Kalde høit tør
jeg heller ikke. — Jeg vil synge; kanske de saa blive
opmærksomme.

Mel. Schöne Mädchen, muntre Knaben.

Unge Piger! Glæden venter!

Sang og Klang af Instrumenter

:|: Lokker Eder ømt. :|:

Glæden er en Fugl paa Dvifte;

Griber I den ei med Liste,

:|: Er den atter rømt. :|:

Lalala —

De komme ikke; og hvert Dieblif er kostbart.

Dagen synker; Natten stiger,

Skjnder Eder, unge Piger!

:|: Nyder Nattens Lyst! :|:

Der er Slaa for Eders Kammer.

Nabner Dret for min Sammer!

:|: Lytter til min Røst! :|:

Lalala —

Der er' de! — Luf mig op! det er mig. Vi har Spillet vundet; Onkel og Tante er gaaet hen til os. — Hvad siger I? Har I ikke Nøglen? Kan I ikke laane Værtens? Vækker det Opmærksomhed? — Vi, jeg har Gadedørs-Nøglen hjemmefra hos mig. Til den Laas passer vel alle Nøgler. (Prøver den.) Vær ubekymret; Laasen holder nok — Victoria! den passer!

(Petrea, Marie og Andreas træde ud; de to Forstnævnte med Slør eller Shawler over Hovedet.)

Alle Fire.

Mel. Fader Bergström, fingra dit Oboe.
(Frdm. Epistler. No. 16.)

1.

Muntert fra vort Fangebuur Tonernes Bud
Lalala Løkker os ud!
Dandsende vi svæve skal, Bryst imod Bryst!
Lalala Salige Lyft!
Ja, til Bal
Hen vi skal!

Lalala . . I den drømmerige, maaneklare Nat
Har Glædens Gud os Stævne fat.

2.

Hør, hvor Violnerne klinge herhen!
Lalala Hør kun igjen!
Fløitens Tone hvister som Nattergalsslag,
Lalala Mandende svag.

Dands og Sang!

Hornets Klang!

Lalala . . . Ak, jeg frygter for, at denne søde Lyd
Mig reent gjør tummelumst af Fryd!

(De ile ind ad Laagen.)

Tiende Scene.

Inspecteur Hallings Have. Den er festligt oplyst af Lamper. Paa et passende Sted er anbragt et Transparent med Bogstaverne E & M. I Baggrunden et Telt, hvor der serveres med Forfriskninger; et Orchester o. s. v. Naar Bagtæppet gaaer op, ere Cavallerer og Damer i Begreb med at dansse en holsteenssk Bals.

Langhalm sees bestjæftiget med at ordne Festens, tænde Lamper eller deslige; Ulrichsen staaer ved Teltet.

Langhalm

(der kommer frem, da Dandsen er endt).

Var jeg blot vel herfra igjen! Grosserereren maa endelig have savnet mig. Ja, Gud maa vide, hvad jeg skal binde ham paa Ermet.

Ulrichsen

(træder hen til ham).

Et Glas Punsch!

Langhalm.

Nei, Tak! Jeg maa desuden nu gaae. Jeg har Noget at besørge hos Grosserereren.

Ulrichsen.

Vil De gaae? nu, da Lyftigheden lige er begyndt. De er da vel ikke gal.

Langhalm.

Ja, jeg kommer igjen.

Ulrichsen.

Na, Pasfar! De maa min Sjæl ikke gaae. (Til de Dandsende.) Kommer, mine Herrer og Damer! Kan det vel tillades ham at forlade os?

Alle.

Uh nei, bevares!

Ulrichsen.

Dg Krandsene, der endnu ikke ere ophængte!

Langhalm.

Jeg maa tilforladelig bort.

Mel. Povera Signora. (Le Concert à la Cour.)

Chor.

Vil De gaae?

Langhalm.

Ja, jeg maa!

Ulrichsen.

Nei, De skal dandse!

(Tager Langhalm om Livet og svinger ham rundt.)

Chor.

Hahaha! jeg maa lee —
See fun! o see!
Hahaha!

Langhalm.

Slip mig dog løs!

Ulrichsen og Chor.

Men betænk vore Krandsse!

Langhalm.

Men jeg maa bort —

Ulrichsen og Chor.

Sikke Snak! De skal dansse —

Chor

(idet Nogle dansse med Langhalm).

Hahahaha!

Ellevte Scene.

De forrige. Halling.

Halling.

Det kan jeg lide. Muntert, mine Venner! lad Dem ikke forstyrre! (Til Tjenerne.) Bringer Limonade omkring, Viin, Biskop, hvad man befaler. (Til Langhalm og Ulrichsen.) Naa, er' I der! Hvor gaaer det? brav lystigt?

Ulrichsen.

Jo, der feiler Intet. — Men hvad synes du?
 Vor Ven Langhalm vil gaae sin Vej.

Halling.

Hvi saa?

Langhalm.

Herr Inspecteuren ville undskyldte — blot et
 Dieblif —

Halling.

Ja, jeg vil ikke holde paa Dem. Men først
 maa De dog see lidt til Anstalterne i Alleen. Den
 ægyptiske Pyramide vil ikke brænde.

Langhalm.

Vil den ikke brænde? Det skal jeg snart afhjælpe.

Halling.

Ja, gør det. (Sagte til Ulrichsen.) Følg du med
 og sørg for, at han ikke kommer bort.

Ulrichsen.

Vær du kun rolig.

(Langhalm, Ulrichsen og endeel af Choret gaae.)

Halling (ene).

Sam har jeg! den Næv er ganske rigtigt løbet i
 Snaren. Og her — (tager et Nummer af Politievennen
 op.) — jeg kan endnu ikke komme mig af min For-
 undring. Hvor have vi Alle havt vore Dine henne

idag? (Snider fornoiet sine Hænder.) Ah, den Opdagelse er Guld værd. Lad nu min Svoger komme! Nu kan jeg snakke med ham.

Tolste Scene.

Halling. Emil. Siden Petrea, Marie og Andreas.

Halling (til Emil).

Kommer du endelig! Skynd dig, fortæl! Hvor er Petrea og Marie?

Emil.

De sætte blot deres Tøi lidt i Orden.

Halling.

Og din Onkel? og din Tante?

Emil.

De maae være her paa Diebliffet. Vi løb den kortere Vei over Stien.

Halling.

Hahaha! godt! — Lad saa Fruentimmerne komme herhen!

Emil.

Strax; men jeg maa først tale med dig. Jeg har kun faaet Andreas og Petrea med paa det Bilfaar, at du skulde interessere dig for dem. De have et godt Die til hinanden, og frygte for Afslag af

Onkel. Nu skal du tale ham tilrette. Gjør det, Fa'er! Andreas har sagtens ikke opfundet Krubtet, men jeg troer, det er en stikkelig Fyr. Marie taler meget godt om ham.

Halling.

Saa! Ja, han er flink i sin Dont, det veed jeg. — Nu, det gl'er sig nok. Lad dem kun komme!

Emil.

Der er de!

(Petrea, Marie og Andreas træde ind.)

Halling.

Gia! der har vi hele Selskabet! Velkommen, Smaa piger!

Petrea.

Ja, her er' vi. Men, naar Fa'er bliver vred, saa skyde vi al Skylden paa dig, Onkel.

Halling.

Det maae I gjerne. Jeg har en bred Ryg. Men nu hurtigt til Dandsen, inden han kommer.

(Selskabet stilles op og begynder at dansse paany, Petrea med Andreas, Marie med Emil. Dandsen afbrydes, da man hører Tommerups Stemme udenfor.)

Petrea.

Der er Fa'er! jeg hører hans Stemme. Nu maa du staae os bi, Onkel!

Halling.

Vær' I uden Frygt.

Trettende Scene.

De forrige. Commerup. Madam Commerup.

Halling

(lader overrasket).

Svoger! og min Søster! Det kan jeg lide, at I seer over til os. Velkommen!

Commerup.

Herr Inspecteuren misforstaaer. Min Hensigt er blot —

Halling.

Derom kan vi altid tale. Nu tænke vi kun paa Lystighed og Glæde. — Et Glas til min Svoger!

Commerup.

Nei Tak! Jeg har havt nok af Lystighed og Glæde i denne Tid. Naar Herr Inspecteuren blot —

Halling.

Lad dig nu sige, Svoger. Du er jo her blandt lutter Venner. Er det der værdt at gjøre Omstændigheder! See, her skal jeg vise dig gamle Bekjendte.

(Trækker Marie, Petrea og Andreas frem, der hidtil have været skjulte af Valgjæsterne.)

Commerup.

Hvad seer jeg! Marie og Petrea og Andreas!

Halling.

Naturligviis! Jeg lovede dig jo imorges, at baade du og dit hele Huus skulde komme paa mit Bal, og du seer, jeg holder Ord.

Tommerup.

J vanartige Vørn! skammer J Jer ikke? Strax klæder Jer paa og gaaer hjem med!

Mad. Tommerup.

Kjære Mand! lad dem blive, nu de er' her.

Tommerup.

For ingen Priis skal de blive. Over min Datter i det mindste har jeg Magt. Paa Diebliffet følg med.

(Vil trække Petrea med sig.)

Halling

(gaaer imellem dem).

Sagte, Svoger! Nu maa nok jeg tale et Ord med.

Tommerup (ironisk).

Jh bevares! Herr Inspecteuren har Ret til at tale her. Men jeg har sgu Ret til at lade være at høre derpaa.

Halling.

Nu nu! ikke saa hidsig! Har Nogen Grund til at være vred, saa er det vel mig. Men det er ikke min Maneer, længe at bære Nag til Folk. — Ikke sandt, Tommerup? al din Brede i disse Dage reiser

sig af det eenfoldige Stykke i Bladet. Du har troet, det sigtede til dig og at jeg eller min Søn havde skrevet det; og — derfor har du taget til Gjenmæle mod os. Men læs nu her! (Giver ham et Nummer af Politivennen.) — I det samme Nummer fra igaar, hvori du raffer mig ned som en Hund, staaer et Svar fra den sande Vaagjældende, Urtekræmmeren i den anden Ende af Gaden. Ham passer det paa, hans Maskine, der drives med Heste, er det, der sigtes til. Paa dig har ingen Moders Sjæl tænkt. Det kunde din Forstand have sagt dig strax; og det kunde vi begge have læst os til i Formiddag, naar vi ikke havde været forblindede af Hidsigthed og af dit eget urimelige Skriveri.

Lommerup

(der bestandig har læst).

Hvad er det jeg seer! Fra Urtekræmmeren —!

Halling (affides).

Haha! det virker allerede!

Lommerup (læsende).

Hvor har jeg havt mine Sandser! — Hm! hm! — Men hvad vil det saa sige, at han kaster Folk Blaar i Dinene?

Halling.

Na, det er kun en Talemaade.

Tommerup.

Hm! hm! Jeg frygter for, jeg har gjort Svoger
skammelig Uret. Men har ikke Langhalm sagt —

Halling.

Ja, dert stikker det. Du har hørt mere paa
Langhalm's Dretuderier end paa din sunde Forstand.
Han paastaer, han har seet mig skrive dette Stykke;
men han er en Lur, og jeg veed ret vel, det er ham,
der har sat Svaret i dig. Men nu skal jeg dog vise
dig, hvad det er for en Person, du har skjænket din
Fortrolighed. See her — jeg vil tilstaae, at det
var min Beslutning at svare dig. Jeg har ladet et
drøit Stykke mod dig skrive af en habil Person.
Deilige tjenstfærdige Mander har vi nok af her i
Byen. Her er Stykket. (Giver ham et Papir.) Nu kan
du rive det itu. Men see dog først til, om du ikke
kjender Haanden.

Tommerup.

Det er jo Langhalm's Haand!

Halling.

Meget rigtigt. For et Maaltid Mad kan du faae
ham til at skrive det meget værre, skjøndt det er
galt nok.

Tommerup.

Langhalm! Kan jeg troe — — hm, hm! det

er sandelig ikke smukt handlet af ham. — Ja, jeg seer nok, at onde Mennesker have benyttet sig af min Lettroenhed og Hidstighed, og at jeg har Meget at gjøre godt igjen. (Rækker Halling Haanden.) Min fjære Svoger! det er min Blygt, at . . .

Halling.

Behøves ikke!

Tommerup.

Ja, jeg haaber, du slaaer hele denne ubehagelige Affaire i Glemmebogen.

Halling.

Det er ogsaa min Hensigt! dog paa et Vilkaar. Taften declarere vi min Søns og Mariæ Forbindelse. Nu har jeg lovet din Søstersøn Andreas, at vi ved samme Leilighed skulde declarere hans og Petreas Forlovelse. Giver du dit Minde dertil?

Tommerup.

Andreas og min Datter? Nei, Svoger! hav mig undskyldt. Hans Uhydighed og Dpsætslighed bør ikke aparte belønnes.

Mad. Tommerup.

Lad nu det være glemt, Mand, og sig Ja.

Petrea.

Kjære Fa'er!

Andreas.

Herr Grosserer!

Tommerup.

Men jeg har givet mit Løfte til . . . ja, det er sandt! — Men, hvor er Langhalm?

Halling.

Han er her, og kommer nok strax. (Man hører en utydelig Støi udenfor.) Hahaha! der har vi ham.

Fjortende Scene.

De Forrige. Langhalm. Ulrichsen og endeel Galgjæster.

(Ved Indtrædelsen har Ulrichsen Langhalm under Armen og holder fast paa ham.)

Langhalm

(river sig løs og vender sig mod Halling.)

Herr Inspecteuren kan være overbevist om, at jeg — (staaer, da Halling træder tilbage, pludselig ligesom Tommerup; affides.) Hvad seer jeg! Grosserereren her! (Voi!) Na, Herr Grosserer! . . . Skal jeg træffe Dem her . . . Det er mig tilforladelig en sand Fornøielse . . .

Tommerup.

Da er det Skam ingen Fornøielse for mig at træffe Dem her. (Til Halling.) Ja, kjære Svoger! som Sagerne staae, kan jeg Intet bedre gjøre end opfylde Alles Ønsker og forene Andreas med Petrea.

Halling.

Det kan jeg lide!

Petrea.

Tak, kjære Fa'er!

Andreas.

Tusind Tak, Herr Grosserer!

Langhalm.

Hvorledes, Herr Grosserer?

Tommerup.

Kun frygter jeg for, da Andreas er saa ung, at I maae finde Jer i at være længe forlovede.

Petrea.

Jeg kan ganske godt lide lange Forlovelser.

Tommerup.

Ja, det er godt for Liebhabere.

Andreas.

Naturligvis for Liebhaberne, Herr Grosserer! For tredje Mand er det ikke.

Langhalm

(der har været aldeles consterneret).

Men hører jeg ret, Herr Grosserer! Har jeg ikke havt Haab —

Tommerup.

Ja, det var dengang. Siden den Tid har saa

Meget forandret sig; saa har jeg ogsaa forandret min Beslutning.

Langhalm.

Men Herr Grosserer! (Da Commerup vender sig bort.) Herr Inspecteur! tør jeg haabe, at De ophjser Deres Svoger —

Salling.

Jeg har alt ophjst ham; og jeg vil som en Ven raade Dem for Fremtiden at søge et andet Erhverv end hidtil.

Langhalm.

Et andet Erhverv? — Hm — ja — da Herr Inspecteuren gunstigt har givet mig Haab om den afdøde Port-Controleurs Post —

Ulrichsen.

Er den gamle Port-Controleur død? og jeg har talt med ham imorges.

Salling.

Har du talt med ham imorges? Ja, saa kan han vel ikke være død.

Langhalm.

Ikke død? Gud bevares! Har ikke Herr Emil fortalt ...

Emil.

Har jeg? — Naa! Hahaha! ja, den Port-

Controlleur er sandt nok død. Det er vor gamle
Lønhund, jeg meente. Duffer De den Post?

(Umindelig Latter.)

Halling.

Det lader næsten til, man har havt Dem til-
bedste. Men naar man vil holde med alle Poten-
tater, maa man tage Skade for Hjemgjæld. — Ja,
veed De hvad, Langhalm! At blive her i aften, kan
sagtens ikke være Dem behageligt. Lyd De mit Raad
og gaae over til Tracturen — jeg betaler. — Og
nu, Børn, til Dands og Lyftighed! Men først et Glas
paa de to unge Pares Sundhed og Fremtids Lykke.

(Under det Følgende bringe Tjenere Drifkevarer omkring.)

Chor

af Halling, Commerup, Madam Commerup,
Ulrichsen og Balgjæsterne.

Mel. Komm, lieber Mai. (Mozart.)

1.

I muntre Venners Klynge
Skal Natten ile hen.
Og Dandsen os skal forhynde
Og samle Ven med Ven.

(Til de Forlovede.)

:|: Ja, Glæden skal betrygge
Som Grundsteen Eders Held.

Vi klinker paa Ederes Lykke
 Og Ederes Fremtids Vel. :|:

2.

Marie.

Forsvundet er nu Hadet,
 Den gamle Trætte glemt.

Emil.

Og ikke længer af Bladet
 Vor Munterhed forstemt.

Petrea.

Kun Fuglens fjerne Triller
 Løve blande sig med den.

Andreas.

Og Maanen alene spiller
 Blandt Kamperne til os hen.

Chor.

Forsvundet er nu Hadet o. s. v.

3.

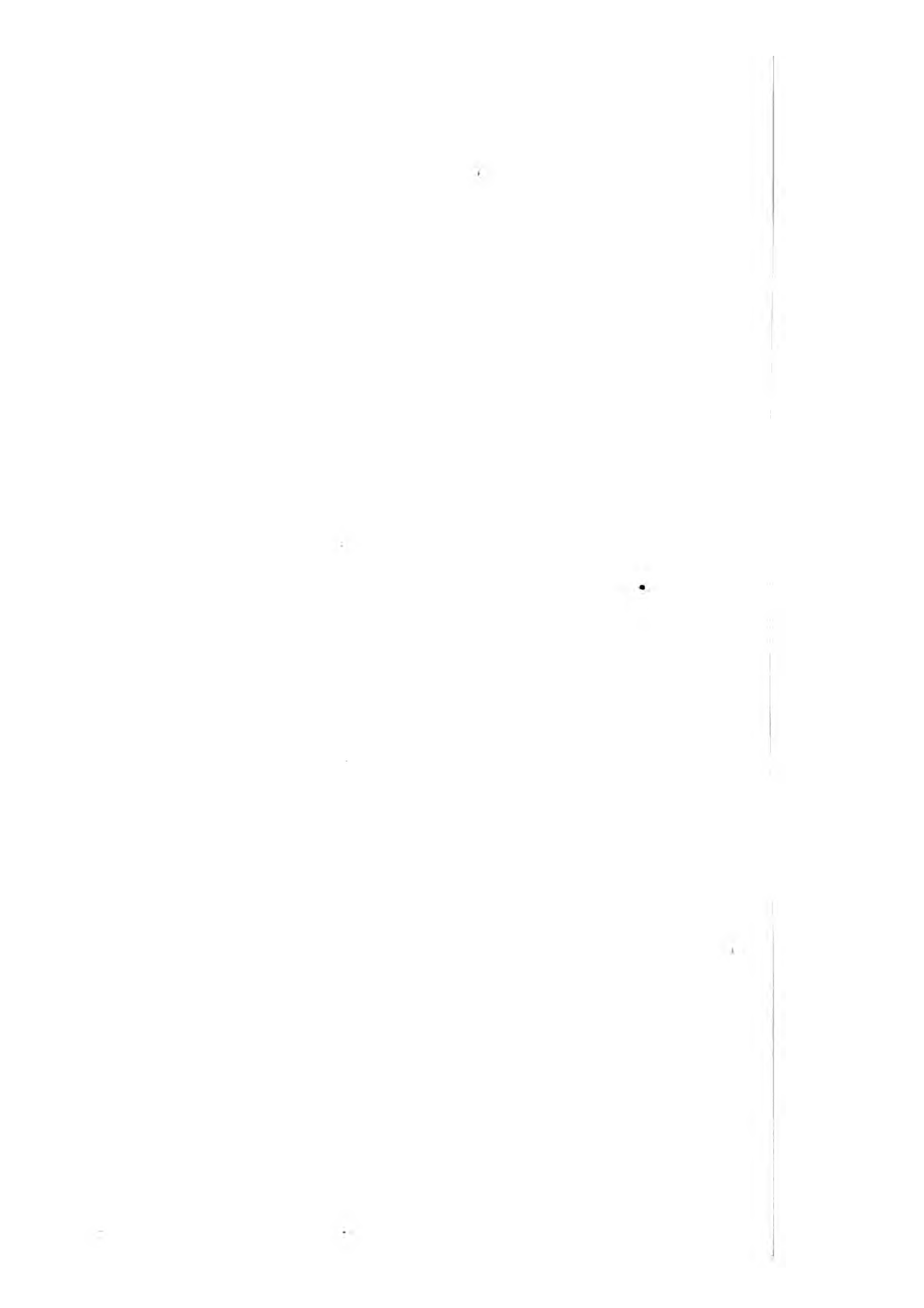
Petrea (til Publicum).

For Deres Domstol atter
 Et Arbeid stilles frem;
 Og frygtløs dets Forfatter
 Henvender sig til Dem.

Af, ffjemte har han ladet
Med Bladenes Kjæbleri —
Men kommer han selv i Bladet,
Saa maa De staae ham bi!

Chor.

Af, ffjemte har han ladet o. s. v.



En Aften 1722.

Forpil,

opført første Gang ved den politiske Randestøbers
Jubilæum paa det kongelige Theater,
den 17de Mai 1844.

Personerne.

Mr. Degner, Acteur.

Mademoiselle Sophie Hjort, Actrice.

En Officer.

Mr. Joachimus Pauli.

En ung Cavalleer.

En Bogtrykkerdreng.

Minerva.

Scenen er i Skuespillernes Forsamlings-Bærelse i det første danske Comediehuus i Gronnegaden.

Første Scene.

Begner. Siden en Bogtrykkerdreng.

Begner

(i Underklæderne af Henriks Costume i „Den politiske Kandestøber,” med en Puddermantel berover, kommer ind fra Sidedøren.

I Haanden har han et lille Speil, som han seer i).

Sei, vil du lystre! Bedst du ikke, at en Kandestøberdreng skal sætte et andet Ansigt op end en Baccalaureus? — Hm! jeg troer, mit Ansigt gør sig carnaliøst iasten. Jeg kan ikke faae den rette skalkagtige Mine deri. Saadanne . . . naa, nu tænker jeg, det er vel nok. — Men det er min Tro sandt, jeg skulde til at probere min Liberikjole.

(Tager den Liberikjole, Henrik i den politiske Kandestøber har paa i fjerde Act, fra den Stol, hvor den ligger.)

(En Bogtrykkerdreng kommer ind fra Hoveddøren, med en Pafte Comedieplakater.)

Drengen.

Jeg skulde hilse saa flittig fra Mester, at her var Comedieplakaterne, og nu var' alle Feilerne rettede.

Begner.

Men hvad ligner det, at komme lige i det sidste Dieblif?

Drengen.

Vi har saa tralt i denne Tid med en Sigpræken over Madam Bibecke Knapmagers.

Begner.

Cre da nu virkelig alle Feil corrigerede?

Drengen.

Mester sa'e Jo. Værsgod og see selv ad.

Begner.

Nu har jeg Andet at passe. Men læs du den op, saa skal jeg høre efter.

(Prover under det Følgende Liberifjolen.)

Drengen

(ramser op i syngende Tone og uden at see i Plakaten, undtagen naar Begner kaster Dinene paa ham).

„De eneste

ved Hans Kongelige Majestets særdeles Naade privilegerede danske Comedianter agere idag for den første Gang et meget fornøieligt Skuespil eller Comedie, som bestaaer af fem Acter og kaldes
Den polske Randestøber —“

Begner.

Naa, saa gid da Sieur Phønixberg faae al Landsens Ulykke! Er denne nedrige Feil ikke corrigeret? (Snapper Plakaten fra ham.) Ei, der staaer jo meget rigtigt Den politiske Kandestøber.

Drengen (vedblivende).

„Den politiske Kandestøber —“

Begner.

Den politiske —

Drengen.

„Den politiske Kandestøber,
hvilken er den første Comedie, der er sammen-
skreven i det danske Sprog.

Derefter presenteres

En liben lystig Ballet med den vidtberømte Møllerdands,
der udføres af den franske Dandsmester og
to Medhjælpere.

Til Slutning

vil Dandsmesterens Kjæreste fornøie Tilskuerne
med at affynge en heel Cantate.

De Standspersoner, som ville behage at bære
dette Skuespil med deres Nærværelse, ombedes aller-
ydmygst, at lade dem, som ere udi deres Liberie,
udeblive.

Theatrum er paa det sædvanlige Sted i Grønne-

gaden; saa kan og Liebhåvere gennem Porten i Gøttersgaden indlades. Begyndelsen skeer præcise Klokkeren fire . . ."

Begner.

Klokkeren fire? Er det da ikke forbandet —

Drengen (vedblivende).

„Klokkeren fire er det da ikke forbandet —“

Begner.

Men er Drengen forrykt? (Tager igjen Plakaten fra ham.) Na, der staaer jo, at Begyndelsen skeer Klokkeren fem. Kan du ikke læse, Dreng?

Drengen

(holder Armen for sig, som af Frygt for Prygl).

Nei, jeg kan ikke. Men jeg kan hele Plakaten udenad.

Begner.

Hvad, din Slyngel? Og saa spilder du min Tid til ingen Nytte. Fort med dig! Bring alt dette til Mr. Ulfø og lad ham expedere dig.

(Drengen gaaer ind til Siden.)

Anden Scene.

Begner. En Officer.

Officieren

(kommer ind, uden strax at bemærke Begner).

Blijz und Hagel! Den sidste Bouteille Wein

glemmer jeg aldrig! Det maa man lade vor Drister, naar han engang tracterer, er han genereux. — Ei, er det Ham, Mr. Begner! Sein Diener!

Begner.

Tjenere igjen!

Officeren.

Jeg seer, at hele Comedianter-Banden har faa travlt, og Folk strømme allerede til Huset. Skal her være Comedie i aften?

Begner (affbes).

Hvilket forbandet Spørgsmaal! (Svit.) Nei, her skal være Børnedaab.

Officeren.

Was? — Ah, han harcellerer, mærker jeg. — Naa, hvad Comedie spiller I da i aften?

Begner.

Et nyt Stykke, der gives for første Gang, og af en dansk Autor. Det hedder den politiske Kandestøber.

Officeren.

Den politiske Kandestøber? Iy, det er gemeent! Naar I endelig faae en af Jeres Blæksmørere til at skrive for Jer, kan da Karlen ikke hitte paa noget Bedre at handle om end en Kandestøber?

Begner.

Ja, hvad mener min Herre, han da skalde skrive om?

Officeren.

Ei, hvad ferer jeg mig derom! Men jeg synes dog min Sjæl, at et fornuftigt Menneske maa kunne falde paa noget Andet. Der var jeg i forrige Uge paa Theatret i Bryggernes Laugshuus og saae en magnifique Haupt- und Staats-Action, genannt: Titus Andronicus und die hoffärtige Kaiserinn. Seer Han, der var ein großes und erlauchtes Personal, og desforuden Maschinen, Jägereien und Ballette. Det var dog noget ganske Andet.

Begner.

Det er sandt, og jeg har endelig selv læst Affichen til dette Skuespil. Deri præveneres man, at Titus i anden Act vil „eine Pastete zurichten, darinnen das Fleisch von der Kaiserinn ihres Sohnes Haupte eingebacken.“ Men deslige Comedier, hvilke, naar man vil examinere dem nøiere, blot ere til Dienslyst, kunne vi ikke tjene Eder med. Man kan sige om dem, hvad der iligemaade stod paa samme Affiche, at de ere sammenstrebne „zur Recreation und Zeitvertreib derjenigen, so nicht viel zu thun haben.“

Officeren.

Nu ja, min kjære Mr. Begner, det er heller ikke min Mening, at I strax skulde vove Jer til deslige Productioner, der maastee ere for svære for Jer. Men

J skal heller ikke kaste Jer i Skarnet og tænke, J kan tractere Publikum med en lumpen Randestøber. Der skal jeg give Ham endnu et Exempel — for seer Han, Mr. Begner, jeg har Godhed for denne Comedianter-Bande, og det skulde være mig kjært, om jeg, der er en Mand med Erfaring, kunde tjene Jer med et godt Raad — altsaa, for at tage et andet Exempel, jeg var engang ifjor udenfor Porten og saae en Presentation paa Mr. Eckenbergs Theater. Der kom En ind og spillede paa en Viola di Gamba, saa at man paa min Sjæl skulde troe, det var et Balhorn. En Anden kunde med Munden alene efterligne alle Dyrenes Røster og slaae Triller accurat som en Nattergal. En Trede kunde ballancere med et fyldt Biinglas paa sin Næse. Saadan Noget skulde J lægge Jer efter. En, der kommer ind og gjør mig et capitalt Kunststykke, som ikke Enhver kan gjøre ham efter.

Begner.

Jeg er bange for, at ikke Nogen af os heller kan tjene Jer ubi denne Post. Folk, der spille paa Violin, saa det klinger som en Trompet, har vort Orchester maastee nogenledes Forraad paa. Men Personer, der kunne slaae Triller som en Nattergal og ballancere med Glas, ere vi ganske ikke forsynede med. Fyldte Biinglas skulde snarere bringe os ud af Bal-

lancen. — Men tag ikke fortrydelig op, at jeg gjør Eder et Spørgsmaal. Som I veed, ere vore Comedier publice. Vi spille for allehaande Folk og søge at divertere Alle. Men naturligtviis er det allerhelst vort Ønske at være distinguerede Personer til Behag, eller Saadanne, hvis høie Stand lader formode, at de have den bedste Indstgt. Men troer I nu ikke, at vi allersnarest kunde naae vort Dessein, naar vi presentere en sammenhængende, moralsk Comedie med lystige Indfald og veltegnede Characterer, hvori Spectatores kunde see sig ligesom i Speil? Mener I ikke, at vi derved kunde fornøie Publikum allermeest?

Officeren.

Ad! Gott! hvor kan Han troe! Jeg vil tjene Ham, Mr. Begner! Naar Standspersoner som jeg og mine Lige gaae paa Comedie, saa tænke vi ikke paa at see os i Speil. Vi skal være eet Sted om Aftenen, og saa gaae vi derhen. Givt Agt paa et Skuespil fra Begyndelsen til Enden, det kan jeg paa min Sjæl ikke. Man snakker engang imellem med sin Nabo, man seer paa et smukt Bgebarn, og har man spist og drukket godt den Dag, saa fordøier man og faaer sig en lille Luur.

Begner.

Al, min Herre! jeg mærker af Alting, at vore

Comedier aldrig ville blive værdige til at sees af
Standts = Personer.

Officeren.

Han skal ikke tabe Modet. Det kan endnu
komme.

Tredie Scene.

De forrige. Joachimus Pauli.

Pauli.

God Aften, Messieurs! (Til Begner.) Kan Han
sige mig, Mr. Begner, hvor jeg træffer Udsesfor Hol-
berg, Autor til Comedien i aften.

Begner.

Han kan I ikke vel træffe i aften, da han har fuldt
op at tænke paa. Ret nu gif han ind til Mesteren
for Comedierne, Mr. Montaigne, der er isærd med at
dresfere et Par unge Acteurs.

Pauli.

Det var ret slemt. Jeg gad dog gjerne talt
med den Mand.

Begner.

Er Eders Grinde saa presserende, at det kan
ikke opsættes?

Pauli.

Na nei, det er det just ikke. Men jeg troer,

Autor havde ikke Skade af at tale med mig. Jeg
 skulde hvitse ham Det i Dreene, som han skulde takke
 mig for.

Begner.

Gi!

Pauli.

Ja, jeg kan gjerne sige Ham, Monsieur, hvori
 det stikker. Han veed jo, jeg er en flittig Gæst i
 dette nyoprettede Theatrum og ikke lettelig forsømmer
 nogen Presentation, endeel fordi Enhver maa glæde
 sig over Eders Fremgang, endeel fordi jeg selv har
 speculeret paa, om jeg ikke kunde være Jer til Nytte.
 Nu har Mr. Montaignu forrige Uge laant mig den
 Comedie, iaften skal ageres, og fortalt mig, at Autor
 desforuden har sammenskrevet en halv Snees andre
 Comedier og foræret dem til Acteurerne. Og jeg
 mener nu, at enhver brav Mand bør lægge sit Hoved
 i Blød for at befordre dette patriotiske Værk.

Begner.

Monsieur, jeg kan ikke beskrive Jer, hvor det
 fornøier mig, at I taler saaledes.

Pauli.

Det er mig kjært. Og vil Han da nu høre
 hvad jeg har betænkt. Den Comedie, I agere iaften,
 Den politiske Randestøber, er endelig god nok, men
 den trænger dog saare til at forbedres. Fire Dine

see Mere end to, det er en gammel Sats; hvortil endnu kommer, at mens Enhver er blind for sine egne Feil, saa er en Poet den meest starblinde. Derfor har jeg tænkt paa at give Noget i Trykken i den Anledning. Jeg har nemlig grundet paa, om man ikke ganske kunde støbe denne Comedie om og ligesom forfærdige den fra Nytt af.

Begner.

Hvad behager? Vil Monsieur støbe Randestøberen om? — Men er det virkelig saa i sig selv, at I har læst denne Comedie?

Pauli.

Som jeg siger Ham.

Begner.

Da har I havt ringe Nytte af denne Læsning.

Pauli.

Ei, hvorfor mener Han det?

Begner.

Efter min eensoldige Forstand angaaer Moralen i dette Skuespil ikke blot Politica, men mange andre Sager, hvilke, naar Enhver fik Lov at reformere dem, skulde tage en Ende med Forstrækkelse.

Pauli.

Distinguendum est. Han glemmer, Monsieur, at i dette Tilfælde har Autor stillet sit Værk publice frem, at Enhver, der har Lytt, kan examinere det.

Naar jeg har betalt min Billet, har jeg da ikke Lov at sige frit min Mening?

Begner (affides).

Knap nok. (Svit.) Det skal ikke nægtes Eder, dog med den Præcaution, at det skeer privatim og for Eders Venner og Bekjendte. Men vil I træde publice frem og opkaste Eder til Dommer og Voldgiftsmand udi en saa vanskelig Materie, da maa I have anden Udkomst end blot den, at I har betalt en Billet til to Mark, ja var det til vore dyreste Bladser. Thi det er ingenlunde rimeligt, at en Comediebillet kan besidde en sliq overmenneskelig Kraft.

Pauli.

Men nu skal jeg strax bevise Ham, at denne Hans Instans ingen Grund har. Gaae kun ned en gang blandt Spectatores og sæt sig paa Bænkene. Der kan Han jo, hvor han vender sig hen, træffe brave og forstandige Folk, der kan see over de hundrede Feil, som Autor til Comedien har været blind for. Og desforuden, refuteer mig dette Argument: agter I ikke selv paa Publikums Dom? Seer I ikke gjerne, at man applauderer Jer, og naar der yttres Mishag af Publico, stræber I da ikke efter at corrigere Jeres Feil?

Begner.

Dette indrømmer jeg, men det staaer ikke i Strid

med hvad jeg har paastaet. Det hele forsamlede Publikum's Dom ære og agte vi, og det af flere Aarsager. Thi for det Første viser Erfaringen, at et stort Publikum er ikke at slemte med, hvorudover man gjør bedst i at respectere en saa mægtig Potentat. For det Andet siger Ordsproget: vox populi, vox dei. I det hele Publikum's Røst er der noget hartad Guddommeligt, noget, der klinger som Drakelsprog af den pythiske Gudinde; og naar man hysser i Parterret, lyder det for mine Øren som en Susen fra den dodoniske Lund, for hvilken jeg ydmygt bøier mig og allerhøjest retirerer; ja det skal aldrig slaa feil, at jo bemeldte Susen bringer en hellig Gysning over min Krop, der noget nær ligner Dravepine. Men vilde nu hver Enkelt af dette samme Publikum komme ansigende med sin Mening og udgive den i Trykken, da skulde I see, at vi hos alle disse Critici fik ligesaa mange differente Domme som der er Hoveder. Enhver vilde beraabe sig paa, at han havde betalt sin Billet, og ligesom Randestøberen criticerer Staten, vilde Bundtmagere og Knivsmede criticere Skuepladsen. Den Ene vilde dømmes i Øster, den Anden i Vester, og Alt hvad man vandt derved, var en babilonisk Forvirring, der skulde være til stor Skade for denne smukke og nyttige Anstalt.

Pauli.

Ei, man kan blive gal over saadan Tale!

Begner.

Ja, jeg tvivler selv, at vi blive enige. I kunde derfor heller fortælle mig, hvilke Omstøbninger I har betænkt med den nye Comedie.

Pauli.

Deri skal jeg gjerne tjene Ham. Jeg har indbeelt dem i To og halvfemsindstyve Boster.

Begner.

Na, er der kun To og halvfemsindstyve Boster!

Pauli.

Nei, fleer er der ikke. Min første Post er, at man skal udelade alle Expressioner, der sturre i delicate Dren.

Begner.

Hvis Eders Dren er meget delicate, vil I da komme til at udelade den halve Comedie.

Pauli.

Min anden Post er, at Hovedpersonen, der er Randestøber, er en altfor ringe og gemeen Person.

Officeren

(der hidtil har siddet ved et Bord og hørt til, nærmer sig).

Der hører Han, Mr. Begner!

Pauli.

Man maa gjøre Hovedpersonen til en fornemme Mand, en Rangsperson, for derved at give Comedien mere Anseelse.

Officeren.

Der har vi det! Er det ikke mine Ord? Hvem har nu Ret, Mr. Begner? (Henvendende sig til Pauli, idet han letter paa Hatten.) Monsieur, det er mig en sand Satisfaction at gjøre Eder Afbigt.

Pauli.

Afbigt? Hvi saa?

Officeren.

Jo, Monsieur, jeg har alle mine Dage anseet Eder for en Bedant; men nu formærker jeg, at I er en honnet og brav Mand.

Pauli (vred).

Hvad er det for Snak! Har I anseet mig for en Bedant?

Officeren.

Paa min Sjæl og Salighed, jeg har holdt Jer for en Bedant, en Nar, en Ufjel, reent ud sagt.

Pauli.

Men hvad skal dette sige? Vil min Herre insultere mig?

Officeren.

Men saa spørg hvem I vil af mine Kammerater.

Daarerne, at man kan feie den Ene afveien med den Anden.

(Ibet han vil gaae ind til Siben, møder han de Efternævnte.)

Fjerde Scene.

Begner. Mademoiselle Hjort og en Cavaller, der komme ind fra Sidedøren.

Begner.

Ei, Mr. Hammer —

Cavalleren.

Jean Marteau, s'il vous plait.

Begner.

Hillemænd, jeg glemte, I har forandret Jert Navn i Paris. Altsaa, Mr. Marteau, vil I allerede saa tidlig begive Jer til Eders Blads i Logen?

Cavalleren.

Nei, Mr. Benter, jeg vil mafoi begive mig aldeles bort.

Msille Hjort (til Begner).

Mr. Marteau giver os kun slet Fortrøstning om vor ny Comedie iaften. Alt hvad Madame Montaignu og jeg har talt med ham, vil ikke hjælpe.

Begner.

Det skulde gjøre mig ondt, ikke blot for os og Autor, men ogsaa for Publikum, der allerede er

strømmet saa stærkt til Huset, at Mange maae staae ude paa Gangen, og kunne end ikke faae en Fod ind. Men jeg maa forlade Jer, Monsieur; man venter mig derinde.

(Gaaer ind.)

Mlle Hjort.

Nu, Monsieur?

Cavalleren.

Eh bien, Mademoiselle?

Mlle Hjort.

J staaer ved Eders Forsæt?

Cavalleren.

Jeg kan pardi ikke Andet. Som J veed, har jeg altid encourageret Eders Troupe til at spille i det franste Sprog, der har et ganske andet Sving end vort grove, upolerede Maal. Men endfin, saa længe J holdt Jer til det Pariser-Theaters Repertoire, endstjøndt i maladroite Oversættelser, saa kunde man dog være bekjendt at komme her. Men vil J nu tractere os med Eders hjemmegjorte Comedier, saa — bien obligé, Mademoiselle! Men jeg recommanderer mig.

Mlle Hjort.

Ei, Monsieur, tael ikke saaledes! Det er en slem Lyde hertilands, at man altid løber efter det Fremmede og slaer Brag paa Det, vort eget Land frembringer. Kommer en ny Bande hertil med uden-

landſke Acteurs, da ſtiner hele Byen derhen, uanſeet dens Preſentationer ere mere glimrende end ſolide, paſſe lidet til vor Nationalitet og ere ikke forſtaaelige for Alle, hvorudover der altid hører en ikke ringe Grad Affectation til for at finde Behag i dem.

Cavalleren.

Ah, quelle extravagance!

Mslle Hjort.

Nei, Monſieur, jeg extravaguerer ikke. Jeg ſiger, naar her kommer en Troupe fra Paris hertil, ſaa kan man mærke paa Eder og Eders Lige, at I ere affecteerte. Thi vil I ellers forklare mig dette: naar I ſee paa vore Preſentationer, ſelv dem, der behage Eder allermeest, da kan I tee Jer meget maneerligt efter Landets Skik. Men dengang de Franſke vare her ifjor, da gttrede ſig paa eengang Eders Henrykkelse ved at trampe og ſtrige paa Parisernes Maade, ſaa at man ſnarere ſkulde troe, at man var ved en Hane-kamp end ved en Feſt i Muſernes Tempel. Mon dette ikke var Affectation, min hjerte Monſieur?

Cavalleren.

Ah, Mademoiselle, ne soyez pas si méchante!

Mslle Hjort.

Imidlertid, naar jeg ſeer denne overdrevne Lyſt til det Udenlandſke, ſaa vil jeg med mine Ord dog

ikke dable den høie Adel og andre fornemme Personer. Deslige opdrages sjelden til at kjende vor egen Literatur. Man maa derfor holde dem tilgode, naar de ere ubidende om den Betydning, et dansk Vittigheds-Værk har for Nationens Opkomst. Tilmed kunne disse Personer altid søge Dypreising i fremmede Skrifter. Men I skal agte paa den menige Mand og den jævne Borgerstand. Denne har hidtil været ligesom lukket ude fra de smukke Kunster og Videnskabes, og dens meste Tidsfordriv bestod i Digprækener og Historier om Finkeridderen. Nu, ved dette nyoprettede Theatrum, kan man sige, er en ingeniøs og nyttig Kunst stegen ned fra de Fornemmes Paladser til Borgernes Huse; thi vi tale saaledes, at end den Ringeste kan forstaae os. Men dette vort Fortrin, hvorudi vor største Dyd og Styrke bestaaer, dette formerker jeg nu, er Eder, Monsieur, til Chagrin og Anstød.

Cavalleren.

Veillez m'excuser, Mademoiselle! J'admire votre beau zèle. Mais pourtant —

Mlle Hjort.

Ei, tael Dansk, Monsieur! Taften har I gjort mig vred, saa jeg er lidet oplagt til at franskes med Eder. I skal bekjende, I har Uret. I skal tilstaae,

at et fremmed Skuespil, og var det end nok saa godt, dog aldrig kan besidde den Kraft til at træffe de rette Punkter som et af vore egne Skribenter, et, der baade udi Ord og Handling og Characterer er ligesom Kjød og Blod af vort eget.

Cavalleren.

Men, min charmante Mademoiselle, jeg indrømmer mine Landsmænd mange og gode Qualiteter. Kun troer jeg ikke, at de besidde den Artighed og Finesse i deres Tale, uden hvilken et Skuespil gemeenlig vorder plat.

Mlle Hjort.

Monseur, det er kun ganske faa Nationer, der distinguere sig i den Kunst, at skrive en Comedie med finde Characterer og den rette Lyfthed. I behøver blot at gaae til vore Naboer, Tydskerne, og I skal finde, at disse udi alle andre Materier kunne faae Munden vel nok paa Gang, men i at skrive passable Comedier ere hartad som Umælende. Men hvad vil saa dette sige Mere? Var det ikke nok et Forsøg værd, om vi maaskee hørte til de Udvalgte? Er det ikke allerede store Ting, at vi, der tilforne hverken havde Navn eller Stemme blandt polerede Nationer, nu have begyndt at reise vort Hoved, og at i det nye danske Theater vor Tunge er bleven ligesom løst? Hvis dette vort Foretagende lykkes os iafte,

da er Veien banet for de andre Skuespil, samme Autor har skjænkert os. Mig forekommer derfor denne Aften at have stor Bigtighed for vor Anstalt. Thi der spørges om intet Mindre end om vort ærlig Modersmaal skal holdes i Agt, og om vi skulle indtage Rang og Sæde blandt de Nationer, der excellere i smukke og behagelige Videnskaber. Og mener jeg derfor, Monsieur, at Folk som I burde holde det for Eders Skyldighed at være tilstede og understøtte et saa stort Værk.

(Vegner kommer ind igjen.)

Cavalleren.

Jeg er kun bange for, at Eders store Forventninger ville endes med Banqueroute for Ræksen. Thi det er ikke rimeligt, at Eders politiske Randestøber og hvad de andre Comedier hedde, kunne holde Trop med den artigste Nations Productioner.

Vegner.

Nei, Monsieur, heri feiler I. Hele den forrige Uge, da vi agerede blot oversatte Stykker, da var Smalhans Kjøkkenmester. I det mindste bestod mit Tractement hver Middag i Topøllebrød og holsteenst Ost, af det Slags, man kalder for Skindbuxer.

Cavalleren.

Raillerie à part, saa forsikrer jeg Eder, at saalænge I vil opvarte med Randestøbere og Lysestøbere,

agter jeg at tilbringe mine Aftener bedre end hos Eders Comedier.

Mlle Hjort.

Dg jeg sværger Eder til, at hvis I staaer ved Eders Forsæt, skal I aldrig mere faae et mildt Ansigt at see af mig.

Cavalleren.

Ik, Mademoiselle, jeg mærker, I kjender min foible. Naar I bruger de Vaaben imod mig, da giver jeg mig tabt. A la bonne heure! For at vise Eder, hvor megen Priis jeg sætter paa Eders milde Ansigt, skal jeg strax begibe mig ned paa min Plads.

Mlle Hjort.

Dg jeg haaber, I skal ikke fortryde det. I veed hvad Fransmanden siger: L'appetit vient en mangeant. Har I seet denne Comedie, da vil I af Jer selv komme for at see de andre af samme Autor.

(Cavalleren gaaer.)

Begner.

Jeg kan ikke billige, Mademoiselle, at Hun har presset ham saa stærkt til at blive. Slige Messieurs har man allermeest Gavn af, naar de blive borte.

Mlle Hjort.

Men jeg trøster mig til, at vi skal faae ham ombvendt i aften, og det skulde dog være mig kjært.

Han har et stort Bekjendtskab blandt Byens Caval-
lerer og kunde skade os ved ond Eftertale.

Begner.

Jeg frygter kun, at han er ikke den Æneste, der
er bragt i Harnisk over vor Driftighed at ville agere
en Comedie af en dansk Autor. Udskillige, jeg har
talt med, ere saa allarmerede, som om Byens Vel-
færd beroede paa, at dette Monstrum blev qvalt i
Fødelsen.

Mlle Hjort.

Saa seer det daarligt ud for os.

Begner.

Beed Hun, Mademoiselle, hvad jeg kunde have
Lyst til?

Mlle Hjort.

Nei.

Begner.

Jeg kunde have stor Lyst til, inden Comedien
begynder, at sige en Prologus frem, hvori man kunde
tale Publikum tilrette.

Mlle Hjort.

Den Idee var ikke saa gal, men kommer nu
noget for sildig.

Begner.

Ja, maaskee vi kunne behøve den ved den anden
Forestilling af Stykket.

Mslle Hjort.

Det er sandt nok. Lad da høre, hvad Han har betænkt at sige.

Begner.

Det maa jeg min Tro først speculere paa. Troer Hun, man kan løbe til en Prolog som til en Folie d'Espagne?

Mslle Hjort.

Kan Han ikke indrette sin Prolog saaledes, at jeg kunde være Ham behjælpelig?

Begner.

Det kunde vel stee. Naar jeg kom frem som Momus, saa kunde jeg secundere Hende, naar hun vilde agere Thalam.

Mselle Hjort.

Skal det endelig være Thalia? Jeg har større Lyst til at agere Minervam.

Begner.

Hvi saa?

Mslle Hjort.

Jo, af flere Raasons. For det Første passer Det, jeg agter at sige, bedre til Minervæ end til Thalia's Character. For det Andet gaaer Minerva med Hjelm, og en Hjelm klæder mig ganske vel.

Begner.

Den sidste Raason er især god. Thi det hjælper

til Intet at disputere med et Fruentimmer om hvad der klæder hende. — Vil Hun da gaae ind i dette Værelse; der ligger en Hjelm og et Spyd fra forrige Aften. Vi kan da strax gjøre en Prøve, eftersom der endnu er en lille halv Time, inden Comedien begynder.

Alle Sjort.

Jeg skal lige nu være her igjen.

(Gaaer ind til Siden.)

Begner (ene).

At hitte paa en god Prolog er ikke saa let en Sag. Thi den skal paa eengang være et bittert Medicament, hvori adskillige Sandheder udgjøre Hoved-Dosis, og den skal tillige være angenem for Smagen, saa at Publikum ikke fortrækker Ansigtet, naar det synker Medicinen. Den skal være fuld af Complimenter og smukke Ting, og dog hverken for gemeen eller for ydmyg. Den skal dreie sig om en ringe Ting, hvorum Alle ere enige, nemlig den, at Spectatores ville sidde stille paa deres Plads og ikke dømme for de ere sikke i deres Sag. Men den skal tillige give sig Mine af at komme med noget aldeles Uørt. Den skal være paa Vers, for at have mere Fynd og Ansæelse; men disse Vers skulle klinge som Prosa, for ikke at skaffe Folk for meget Hovedbrud og Ueillighed. Den skal, mener jeg, i al Korthed sige til Publikum

omtrent dette: „Messieurs! Taften ville I faae noget Nyt og Usædvanligt at see, hvormed en poetisk Geist søger paa en findrig Maade at divertere Eder. Men da vi have formærket, at ikke Alle kunne strax finde sig tilrette derudi, saa bede vi Eder allerhydmigst erindre, at det Nye og Usædvanlige maae i adskillige Punkter differere fra det Gamle og Bekjendte, og at just deri dets rette Styrke bestaaer. Tager derfor med Gunst og Overbærenhed mod Det, der iaften bydes Eder, og hvis I stude over Et og Andet, saa betænk, at Poetsens Enemærker have stor Udstrækning, og at den menneskelige Aand, der er af curieux Natur, idelig søger i dem at gaae paa nye Opdagelser.“ — See, naar disse Ord indflædes net og siges ligesom paa en sjemtsom Maade, saa mener jeg nok, de skulle finde Indgang.

Forresten skulde min Prolog aldeles ikke være af den almindelige Deig, men have noget Aparte. — Lad see, hvorledes jeg vilde indrette den. Naar Tæppet gik op, skulde Scena forestille en til alle Sider lukket Skov eller hellig Lund af en ugemeen Indighed og behagelig Stilhed. (Theatret forandres til en Lund som den beskrevne, uden at den forbybede Begner mærker det.) Dernæst skulde Fond du théâtre aabne sig og vise en lang Prospect til et Tempel eller deslige, og en ganske singulair Belysning skulde derfra brede sig over

Skuepladsen, saaledes at Spectatores kunde ane, der vilde see noget Overordentligt. (Baggrunden aabnes med den omtalte Prospect og Belysningen forandres.) Derpaa skulde Mademoiselle Sophie, udstufferet paa det Bedste som Minerva, træde frem og holde en Harangue til Publikum. Dernæst . . . dernæst . . . Men jeg bliver saa underlig, saa benauet tilmode. (Seer sig om.) Ak, Himmel! hvad er dette for Kogleri! Drømmer jeg eller er jeg vaagen? Er jeg i Gubernes Lund? (I det han vender sig, bliver han Minerva vaer, der er traadt frem fra den aabne Baggrund.) Men hvad seer jeg, det er Mademoiselle Sophie, og det er dog ikke hende A—a—! hvilket forfærdeligt Syn! Det er Minerva i egen Person! (Retirerer til Siden og falder paa Knæ.) Størsmægtigste Gudinde! Vise Datter af Jupiter!

Minerva

(som forestilles af den samme Skuespillerinde, der udfører Mademoiselle Hjort, nærmer sig. Hun er i fuld Rustning, med Hjelm, Skjold og Spyd, og vender sig først mod Begner).

Gak tilside, og forstyr ikke Wiisdommens Gudinde i hendes Concepter.

Begner.

Ak, Madame, med største Fornøielse! Jeg taaler ikke Hendes majestetiske Dietast.

(Retirerer ud baglands og med Bufninger.)

Minerva

(træder heelt frem).

Trofaste Kjøbenhavn! Mandhaftig Børn for Riget!
 Minerva, der tilforn med Spyd og Skjold har friget
 Snart i olympisk Kamp imod Titaners Magt,
 Snart ved Skamanders Flod har Troia underlagt,
 Minerva stiger ned til dig i Kunstens Sale.
 Bevæbnet som hun selv er hendes Ord og Tale.
 Med Sandheds stærke Spyd udruster hun sin Nøst,
 Og holder Wiisdoms Skjold mod Lidens Feil og Brøst.
 Hun taler stundom strengt, hun kjender ei til Smiger,
 Dog er til Alles Gavn hvert Ord, Minerva stiger.

Hvad nylig dig er viist ved Kunstens Tryllestav,
 Et Billed af en Tid, der ligger længst i Grav:
 Hiin Aften, da man saae, til din, til Nordens Glæde,
 Thalia første Gang blandt danske Muser træde,
 Og lede ved sin Haand hiin Mester udi Skjemt,
 Hvis Navn hos danske Mænd taknemmelig er gjemt.
 Og som en Geist, der steg fra Holbergs gamle Scene,
 Hiin længstforvundne Tid fortolker dig Athene.

Ei Kunsten dengang blev af Naadens Sol bestraalt,
 Kun ved sig selv den stod, Thalia blev kun taalt.
 Med nøgen Fod hun gik, med frygtfom, uvis Mine.
 Udi et ringe Huus Gudinden maatte trine.
 Med Undren saae man paa den høie Muses Gang,

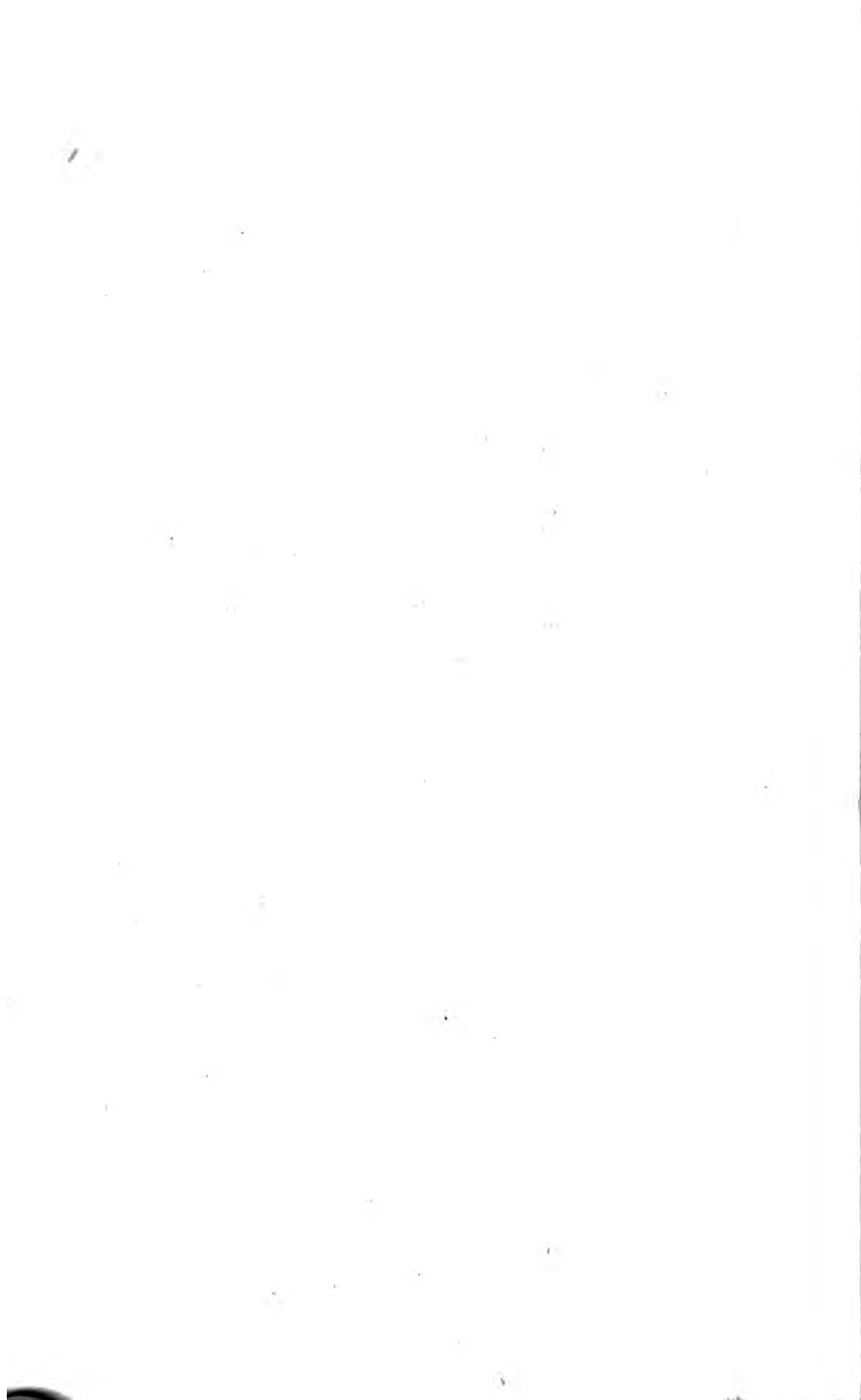
Der spredte Lystighed blandt Fattigdom og Trang.
 Med Undren gif man ind i dette usle Stræde,
 Som gav en Gjenlyd alt af Munterhed og Glæde.
 Med Undren Folket ad de snævre Trapper gif
 Ind til et Skuespil af ny og uvant Skik.
 Man studsed'; thi kun Gaa den høie Wiisdom fatter,
 Der i en sinderig Skjemt er dulgt bag Gunders Latter.
 Man studsed'; thi man saae i Kunstens flebne Speil
 Et herligt Billede malt af Daarlighed og Feil.
 Man loe, man jubled' høit; men atter man erkjendte,
 At dette skjelmste Spil Satirens Pile sendte,
 At Læg og lærde Folk og galonneret Gjak
 Blev revset udi Flæng og faaes med klare Træk.
 — Da blæstes der til Lyd, og en Cohort Bedanter
 Mod Mesteren i Skjemt drog frem fra alle Kanter.
 Dog var det Alt omsonst. Det ganske Folk stod op,
 Og værned' om sin Ben som i en samlet Trop.
 Uagtet fremmed Bram, uagtet Tidens Moder,
 Uvidende Kritik og udenlandske Moder,
 Det ganske Folk, for hvem den gamle Mester strev,
 Hans Talsmand og hans Værn og hans Bestytter blev.

Et hundred' Aar og meer er siden den Tid svundet.
 Thalia, seet med Lyst, i Ebers Land har fundet
 Et stadigt Hjem, og her et Tempel man har bygt,
 Hvor hun anseeligt boer, for Mangel uden Frygt.

Dg meer end een Monark om dette Huus har fredet,
 Dg Skjemtens Musa mildt sin høie Gunst beredet.
 Hiint første Skuespil, der dengang stjal sig frem
 I Eders danske Maal udi et fattigt Hjem,
 Er nu i denne Sal et hundred' Gange stuet.
 Uagtet al den Nød, der Eders Smag har truet,
 Den gamle Mester blev i Ære og i Agt,
 Dg om hans Musa har Nationen selv holdt Vagt.

Trofaste Kjøbenhavn! Mandhaftig Værn for Riget!
 Du, som paa Holbergs Lid Bankundighed bekriget',
 Dg, greben af hans Aand, erkjendte vel din Tarv,
 Skjen da fremdeles paa hvad han dig gav i Arv!
 Det, han dig efterlod ved Digter-Testamente,
 Et sluttet skal i Skriin, men bære daglig Rente,
 Skal vore som et Træ, der skyder nye Skud,
 Dg dig til Lyft og Gavn bestandig brebes ud.
 Paa Holbergs faste Grund som hist paa Molières,
 En Bygning reises skal, en Digter-skole bæres,
 Der af Europas Folk bestues skal med Agt,
 Dg vise dem, hvori du har din Dyd og Magt.
 Dg med Thalia skal alvorlig sig forene
 En Søstermuse, hun, den høie Melpomene;
 Dg Verdens Liv og Lyft, dens Jubel og dens Braad
 Fra Scenen speiles af i Latter og i Graad.
 Det er din Fædrearv! Blis dig nu Arven værdig!

Bevæbne dig og staae til Kamp beredt og færdig!
Laal ei, at Daarens Røst betager dig din Ret,
Forsvar hvad der er godt, staae ned hvad der er slet!
Lad dig belæres ei af Den, der er ukyndig,
Men, som paa Holbergs Tid, viis, at du selv er myndig!
Som dengang Scenens Held fra Folkets Bifald kom,
Saaledes staae den fast ved Folkets egen Dom!



Mademoiselle Lenormand,

Skuespil i to Acter.

Opført første Gang paa det kongelige Theater
den 29de October 1846.

Personerne.

Duval, Kjøbmand.
Madame Duval, hans Kone.
Clara, deres Datter.
Alfred, ung Student, Duvals Myndling.
Madame Armand.
Jeanette, hendes Huusjomfru.
En Tjener hos Duval.
En Dpvarter.

Scenen er i Paris, Tiden omtrent 1816. Handlingen begynder om Formiddagen og ender ud paa Eftermiddagen.

Første Act.

En Have, der hører til et Bevarningssted. Noget foran tilhøire (for Skuespillerne) et Lysthuus, og tilvenstre samt i Baggrunden Borde og Havestole.

Første Scene.

Madam Armand. Siden Jeanette.

Mad. Armand
(siddende i Lysthuset).

Hvor Jeanette bliver af! Men hun maa nok vente; man kan ikke altid strax blive expederet — og sagtens er det min Utaalmodighed, der gør mig Tiden lang. Men jeg kan jo ogsaa gaae lidt omkring i Haven og forforte mig Tiden. (Træder frem). Ah, der er min Tro Jeanette!

(Jeanette kommer ind.)

Nu, var der Brev?

Jeanette.

Jo, der var meget rigtigt et Brev til Dem. Vær saa god. (Mens Mad. Armand bryder og hurtig gennemløber Brevet.) Det varede noget, inden man vilde

ublevere mig det paa Posthuset. Til al Lykke var der en Herre paa Comptoiret, der kjendte mig, og saa var der Intet iveien. — Men, kjære Madame, bringer Brevet Dem gode Efterretninger?

Mad. Armand.

Nei, desværre. Min Frygt har kun været altfor vel grundet. Frederik har søgt og erholdt Ansættelse i et Linie-Regiment, og er allerede for nogle Dage siden marscheret med Regimentet til Lyon, hvor det skal ligge i Indqvartering.

Seanette.

Men hvor er Herr Frederik egentlig falden paa at vælge den Bei? Hans Stilling hos Deres Søster i St. Cloud var jo saa god.

Mad. Armand.

Ja, det er just det Beklagelige ved Sagen. Han har i flere Aar med megen Duelighed forestaaet den Varehandel, hun havde efter sin afdøde Mand; og der er ikke to Meninger om, at han efter hendes Død — og hun er svagelig — var traadt ind i denne Bedrift som Hovedarving; thi han og jeg ere de nærmeste Slægtninge. Nu gaaer maaskee Handelen og Firmaet over til Fremmede.

Seanette.

Havde han da saa stor Lyft til den militaire Stand?

Mad. Armand.

Som alle unge Mennesker i vore Dage. Frederik er ærgjerrig, han er bleven blændet af vor Lids Historie. Hvor Mangfoldige have ikke fra ringe Stand svunget sig op til de høieste Vresposter, og netop paa den militaire Vej! Dog troer jeg ikke, at han nogenstinde havde gjort Alvor deraf, dersom der ikke var kommet en Omstændighed til — og det er just Det, der ærgrer mig meest ved den hele Sag.

Seanette.

Jeg tør maastee ikke vide —?

Mad. Armand.

Na ja, det er ingen Hemmelighed. Frederik kom for et Aars Tid siden ofte hos mig, og omtalte meer end een Gang sin Ulyst til at blive ved Handelen. Dengang boede jeg ligesom nu ved Siden af Mademoiselle Lenormand, den berømte Prophetinde, der baade under Revolutionen og under Napoleon har nydt stor Anseelse ved sine Spaadomme, og hos hvem den ulykkelige Josephine saa ofte søgte Trøst. Jeg for min Part havde allerede dengang kun Uleilighed af hende; thi paa Grund af Navne-Ligheden hændte det hvert Dieblis, at Breve til mig bleve afleverede derinde, at man ringede paa hos mig istedenfor hos hende —

Seanette.

Ja, det hændte først iforgaars.

Mad. Armand.

Paa den Tid var hun netop meget omtalt. Nogle af hendes Spaadomme vare, som det hed sig, gaaet bogstavelig i Opfyldelse, hun fik endnu mere Tilløb end forhen; og Frederik, der ikke kunde faae Bugt med sin Uvisshed, besluttede ogsaa at spørge hende tilraads, at erholde et Bink af hende om den Fremtid, der var bestemt ham. Spaaede hun ham en stille, borgerlig Tilværelse, da vilde han finde sig i sin Skjebne, og som forhen vedblive at bestyre min Søsters Forretninger. Men ellers skulde Intet bevæge ham dertil.

Scenette.

Men Herregud, hvad kunde hun da spaae ham, der saa vist skulde træffe ind?

Mad. Armand.

Formodentlig ikke mere, end enten du eller jeg havde formaaet. Men hun skal være et klogt Fruentimmer og en Kjender af Menneskerne. Hun har sandsynligviis af Frederiks smukke, mandige Væsen, af hans egne Ord og Tilstaaelser sluttet, at den militaire Vej var ham den naturligste, og hun erklærede nu, at hvis han valgte den, vilde han, efter adskillige Omverlinger af Lykken, tilsidst opnaae en saa skjøn Lod, som han blot kunde ønske sig. Disse Ord tillade vistnok flere Udtydninger; men Frederik, der lige fra

hende kom ind til mig, var ganske beruset af denne Spaadom. Fra dette Dieblif frugtede hverken mine Bønner eller Forestillinger, og dette Brev bringer mig nu omsider Underretning om det afgjørende Skridt, han har gjort.

Jeanette.

Dg det har denne Mademoiselle Lenormand paa sin Samvittighed!

Mad. Armand.

Ja, er det ikke forfærdeligt, at et Fruentimmer som hun skal udøve saa stor Magt over sine Medmennesker! Men hvad hjælper det, man ærgres sig derover? Hun lever af Verdens Daarlighed, og den tager ikke saa let af. — Hør nu, kjære Jeanette, nu maa du tjene mig i at bringe dette Brev hen til min Svoger. Han har lovet mig, hvis vor Frygt blev stadfæstet, at tage til St. Cloud til min Søster og meddele hende Brevets Indhold. Jeg vil vente paa dig her i dette Lysthuus, da jeg siden har et lille Grinde at besørge og faae gjerne, du fulgte med mig.

(Jeanette gaaer. Mad. Armand sætter sig ind i Lysthuset og tager en Bog op af sin Syepose, hvori hun under Begyndelsen af den følgende Scene læser.)

Min gamle Ven, Jean Jacques! du har saa ofte afspreidt mine Bekymringer. Hjælp mig nu lidt med at forkorte den langsomme Tid.

Uden Scene.

Madame Armand (læsende i Lysthuset, ubemærket af de Indtrædende). Alfred og Clara, der komme ind fra den modsatte Side. Siden en Opparter.

Alfred

(der kommer først ind).

Kom kun, Clara. Vi kunne uden Frygt opholde os her. Denne Have er rigtignok et offentligt Forlystelses-Sted. Men paa denne Tid træffer man Ingen her.

Clara.

Troer du, Alfred? Jeg er saa bange for, at Noget hjemmefra skal see mig.

Alfred.

Derfor kan du være ganske rolig. Desuden maae vi jo nu træffe en endelig Bestemmelse. Hjemme passer man paa os . . . vi have ikke et Minut for os selv. Betænk, at Diebliffet nu er kommet, at din Fader, der bestandig har sat sig mod vor Kjærlighed, er, som jeg vidste forud, aldeles ubøielig. Imorgen tidlig skal du reise til din Tante i Marseille. O, jeg gjennemstuer hans Plan! Du skal langt bort fra mig — og Marseille ligger meget langt fra Paris. Du skal komme i nye Forhold, i nye Omgivelser, du skal glemme mig —

Clara.

Albrig! Hvor kan du troe det, Alfred? og om jeg ogsaa kom nok saa langt bort fra dig.

Alfred.

O, Clara, du kender ikke Livens og Afstandens Magt! Og du veed, hvad vi have lovet hinanden: at vi aldrig vilde skilles, at vi vilde følge hinanden i Liv og Død.

Clara.

Ja, det har jeg lovet — og du skal see, jeg holder Ord.

Alfred.

Nu, elskede Clara, og du veed ogsaa hvad jeg høitidelig har erklæret for din Fader. Nægtede han os sit Samtykke og rev han dig fra min Side; opgav han ikke den skammelige Beslutning at sende dig til Marseille, saa havde han seet mig for sidste Gang; jeg overlevede det ikke, jeg gjorde en Ende paa mit Liv.

Clara.

O, vi ere meget ullykkelige!

Alfred.

Har du nu overveiet Alting vel, Clara! Har du Mod til at følge med mig til hine ubekjendte Lande, hvorfra endnu Ingen er vendt tilbage?

Clara.

Ja, det har jeg . . . det har jeg lovet dig . . . ikke sandt, du mener . . .

Alfred.

Jeg mener, om du har Mod og Bestemtbed til at følge mig i Døden som hiin høihjertede Kvinde Arria fulgte Pætus. Kan du endnu huske, da jeg læste Stedet for dig af Historien? Det var oppe i det lille Kammer i den Fabrikbygning, der nu staaer ledig, og hvor vi har tilbragt saa mange lykkelige Timer. Paa dette eensomme Sted, høit over det travle, urolige Paris, dér var det, jeg i de smukke Aftener forrige Sommer gjorde dig bekjendt med hine Scener af den romeriske Historie. O, denne herlige Arria! „Pætus!“ — brød hun ud, idet hun stødte Dolken i sit Bryst og rakte den til ham — „Pætus! det smertes ikke!“

Clara.

O, hvor kunde jeg glemme det! Det er jo en gruelig Historie.

Alfred.

Nei, den er stor og opløstende. See, Clara, har jeg viist dig — (tager en Dolk frem.) denne har jeg hemmelig anskaffet mig. Dette lille Staal skal forene hvad Menneskerne ville adstille.

Clara.

For Guds Skyld, Alfred, tag dig iagt, den er jo saa spids og skarp, den kan jo let . . . jeg mener — ja, den skal nok være spids.

Alfred.

Det skal den, og denne her er af en udmærket
 Dvalitet. Med en Dolk som denne saae jeg i for-
 rige Uge Talma som Agamemnon stride hen mod
 Iphigenia, da hun skulde offres.

Clara.

Men Alfred . . . jeg veed ikke ret . . . jeg har altid
 havt en Afsty for saadanne spidse og skarpe Redskaber.
 Selv en spids Pennekniv har jeg aldrig holdt af.

Alfred.

Vil du da heller, at vi skulle vælge Pistoler? Jeg
 kan faae et Par udmærkede Terzeroler tillaans.

Clara.

Nei, kjæreste Alfred, ingen Skydegevær! Der
 kommer saa let Ulykke deraf.

Alfred.

Ja, Ulykke vil der komme af, men ikke for os
 — vi gaae uadstillelige en Ewigheid imøde — men for
 din grusomme Fader.

Clara.

Nei, jeg mener, at ved et Skud kommer man
 til at see saa hæslig ud.

Alfred.

Du har Ret, man bliver ukjendelig, naar man
 sætter Ruglen ind i Hjernen, og det er unægtelig den

sikkerste Methode. Ja, hvad skal vi saa? At tage Gift har du vel ikke lyst til?

Clara.

Nei, det har jeg rigtig nok ikke — det vil sige, jeg kjender det ikke . . . jeg har aldrig prøbet det.

Alfred.

Og Gift gjør ogsaa meget hurtig Ansigtets Træk ukjendelige. Skal vi da lade det blive ved denne her? (peger paa Dolken.)

Clara (sukkende).

Ja, lad det da blive ved den. — Men, Alfred, naar du ikke vil blive vred, saa vil jeg først gjøre dig et Forslag.

Alfred.

Hvad er det for et Forslag?

Clara.

Det er Noget, jeg allerede i længere Tid har tænkt paa, og som jeg synes, vi skulde forsøge; — skade kan det ikke. Men naar du ikke synes om det, saa kan det være det samme.

Alfred.

Lad mig først høre det.

Clara.

Du veed, jeg har en Veninde, endnu fra den Tid jeg gik i Institutet, Hortense Leroux, min

eneste og troeste Veninde. Hun har fortalt mig, at dengang hendes Moder ønskede at leve adskilt fra sin Mand, vilde hun først, inden hun gjorde noget afgjørende Skridt, forvisse sig, om denne Skilsmisse laae i Himlens Raadslutning; og for at erfare dette, henvendte hun sig til Mademoiselle Lenormand.

Alfred.

Ja, hvad kunde hun vide derom?

Clara (med et Udbrud).

Mademoiselle Lenormand?

Mad. Armand

(seer, opmærksom ved dette Udbrud, op fra sin Bog, og lytter under det Følgende; affides).

Lenormand?

Clara.

O, for hende er Intet skjult! Du skulde hørt hvad Hortense fortalte mig. Det er ligesom hun kunde see ind i et Menneskes Sjæl. Man behøver ikke at fortælle hende Noget eller gøre hende bekendt med sin Historie; hun veed det Altsammen ligesom man kommer ind til hende. Det Eneste, hun forlanger, er, at man skal opgive hende Maret, Maaneden og Dagen man er født, desuden den Blomst, man har Forkjærlighed for, og den Bellugt, man især synes godt om. Og naar man har gjort det, kan hun blot ved at betragte Ens Haand eller ved at lægge Kort

op, sige En lige til de mindste Smaating hvad man har at vente af den kommende Tid. Og det slaaer aldrig fejl for hende, det træffer Altsammen ind. *)

Alfred.

Det er jo mærkeligt!

Mad. Armand (affræs).

Det er ganske rigtigt min Prophetinde, de tale om.

Clara.

Nu vilde jeg spurgt dig, om ikke vi skulde ogsaa raadsørge hende.

Alfred.

Men det er jo til ingen Nytte.

Clara.

Hvorfor det? Jeg sætter, Mademoiselle Lenormand kunde spaae os, at vi skulde leve endnu længe sammen, og forenes med hinanden, og blive saa lykkelige, og vi nu ikke vidste det og gif hen og tog Livet af os — det var dog ærgerligt!

Mad. Armand (affræs).

Men hvad have de unge Menneſter i Sind?

Alfred.

Kjære Clara, du er i en stor Forvirring. Naar

*) Hvad her fortælles om Mademoiselle Lenormands Forberedelser, inden hun spaaede, er historisk.

vi tage Livet af os, saa maa hun, hvis hun kan see ind i Fremtiden, netop spaae os, at dette vil skee, og intet Andet.

Clara.

Ja, Alfred, men naar hun nu spaaer os, at det ikke vil skee?

Alfred.

Er vor Beslutning uroffelig — og min er det — saa kan hun ikke spaae noget Gaadant.

Clara.

O, hun seer saa tydelig ind i Fremtiden, at hun meget bedre end vi kan dømmе om vor Bestemmelse. — Skulde vi derfor ikke gjøre et Forsøg? Du behøver ikke at gaae op til hende, jeg skal nok; og hvis du ønsker det, kunde jeg gjerne ligefrem tilstaae hende hvad vi havde betænkt, og saa spørge, om hun troer, at . . . at vi ogsaa virkelig gjøre det.

Alfred.

Jeg, Clara! — Du kan troe mig, jeg har ingen andre Tanker.

Clara (hurtig).

Nei, jeg vil spørge hende, om hun troer, at det er saaledes Himlens Bestemmelse. Svarer hun Ja, saa har vi vor Samvittighed fri, og din Clara skal da med dig forlade dette Liv, og gaae hvorhen du gaaer. Men svarer hun nei, saa . . . saa kunde vi jo vente lidt og see Liden an.

Alfred.

Vente? Vente indtil du imorgen tidlig er ført langt herfra, og paa et fremmed Sted har glemmt mig?

Clara.

Nei, nei, Alfred!

Alfred.

Har vi da ikke allerede ventet længe nok? Har vi ikke gjort Alt, hvad der stod i vor Magt, uden at det bøiede din Faders Egenstindighed? Hvad hjalp det, at du i Efteraaret, da din Afreise var bestemt, gjorde dig syg? Reisen blev opsat, det var det Hele. Din Fader paaftaaer, det er Børnestreger af os; naar du har været otte Dage fra Paris, tænker jeg ikke mere paa dig. Og da jeg truede ham med at gjøre Ende paa mit Liv, saa loe han mig ud og sagde, jeg havde ikke Mod til dette Skridt. Men han skal faae det at see! Jeg skal vise ham, jeg har Character, og en fast Character!

Mad. Armand (affides).

Hører jeg ret? De vil gaae i Døden sammen?

Alfred.

Men — lad mig kun alene udføre mit Forsæt. Rejs du og vær lykkelig!

Clara.

Alfred! Kjære Alfred! Hvor kan du tale saa

ledes? Bed du da ikke, at Intet kan stille mig fra dig? at jeg hellere døer med dig end lever blot en Dag uden at see dig.

Alfred.

O, min elskede Clara! jeg kan heller ikke lade dig blive tilbage. Fat Mod! Lad os give Verden et Exempel, hvad Forældres Haardhed kan føre til. Vor Død kan blive en Velgjerning for mange Elskende. Den vil ryktes vidt. Over hele Paris vil der i lang Tid ikke blive talt om Andet. Enhver vil frygte for at krænke et elskende Hjertes Følelser.

Mad. Armand (affødes).

De stakkels unge Menneſter!

Clara.

Lad det da blive som vi har bestemt. Du har bedre Indsigt end jeg. Som du synes vil jeg gjerne gjøre det.

Alfred.

Ja, du kan troe mig, Clara, jeg har tænkt meget over denne Sag. Naar det er for sild, skal man erkjende, jeg har ikke været at spørge med; og Meget skal man da ønske ugjort. O, jeg kan ret forestille mig det! Man vil finde vore Lig, omslynge i Døden. Ingen kjender os, men Alle beundre vor Trofast og Kjærlighed. Nu omtale Bladene denne

sørgelige Historie; og hjemme har man allerede en Tid under Angst og Klager savnet os.

Clara.

O, min Gud — ja, jeg kan tænke mig det!

Alfred.

En eller Anden troer at gjenkjende os, og din Fader stævnes ind for Retten. Sagen forhandles offentlig. En ung, veltalende Advokat udvikler Factum. O, turde jeg selv tale vor Sag for Strankerne! Intet Die skulde blive tørt. — Nu forhøres Vidnerne. Din Fader maa tilstaae sin grusomme Udsæd, som han nu bitterlig angrer; og alle Tilhørerne spømme i Taarer.

Clara.

Alfred! tæl ikke saaledes —

Alfred.

Ja, de vil sørge hjemme hos os, de vil fortvivle! Men de skal ikke kunne nægte mig deres Agtelse.

Clara.

Naar blot ikke vor Død skaffede Andre saa megen Sorg og Angst!

Alfred.

Det kan man ikke forhindre. Det Ene følger ligefrem af det Andet. — Men, hvad jeg vilde sagt, du talte om denne Mademoiselle Lenormand — var det ikke saaledes hun hed?

Clara.

Jo.

Alfred.

For mit eget Bedkommende er det naturligtvis ganske ligegyldigt . . . men for at berolige dig —

Clara.

Nei, Alfred, det er ikke værdt . . . naar du mener, at det dog ikke kan forandre vor Beslutning.

Alfred.

Nei, min ikke. Men, som sagt, da du har faa stor Lyst dertil — jeg bør ikke forhindre dig, det vilde være Uret.

Clara.

Men jeg har nu opgivet den Idee.

Alfred.

Vist ikke. Gaae kun op til hende. Skade kan det ikke, som du selv sagde — og det kan altid være interessant at erfare hendes Anskuelse.

Clara.

O, du er altid saa god! Du tænker kun paa mig!

Alfred.

Men veed du da hvor hun boer?

Clara.

Hun skal boe i Tournon-Gaden, men Hortense vidste ikke rigtig hvor i Gaden. Man kan vel spørge sig frem.

Alfred.

Men saa er der ingen Tid at spille — hvis du ellers virkelig vil gaae op til hende.

Clara.

Det vilde jeg rigtignok gjerne. Det er jo et vigtigt Skridt vi har fore, og Moder vil tage sig det saa nær, og min Fader med — du kan troe mig. Man kan ikke saaledes mærke det paa ham; man skulde troe, han slog Alt hen. Men han har det indvendig, og kan længe gaae og græmme sig.

Alfred.

Ja, saa hør hvad denne floge Dame svarer dig.

Mad. Armand (affbes).

Igjen denne Lenormand! Men det var jo Synd ... det maa forhindres!

Alfred.

Skal jeg følge dig et Stykke paa Veien?

Clara.

Nei, lad mig gaae alene herfra. Jeg vil see til at faae Hortense til at følge op med mig; men gaae du hjem og tael, som du har lovet mig, endnu engang med Fader, blot at han opsætter min Afreise imorgen.

Alfred.

Jeg har lovet dig det, og jeg skal holde Ord.

Men det er forgjæves, det veed jeg forud. Han har ikke Dre for den Beltalenhed, mine Følelser give mig. Selv en Demosthenes vilde komme tilfort hos ham.

Clara.

Prøv det kun dennegang, for min Skyld! —
 Alf, jeg bebreider mig selv, at jeg overtaler dig til Noget, du ikke anseer for rigtigt. Dine Følelser have et saa ophøiet Sving; din stakkels Clara har ondt ved at følge med dig. Men jeg skal søge at blive dig værdig, og du skal ikke fortryde, at du for min Skyld opofferer saa Meget.

(Sun gaaer, Iedsaget til Udgangen af Alfred.)

Mad. Armand

(træder frem fra Lysthuset).

Jeg troer de gif . . . ja, der gaae de . . . de staae stille og tale sammen — o, hvor jeg har Medsynk med dem. . . Lyk! den unge Mand kommer tilbage.

(Sun gaaer ind igjen i Lysthuset.)

Alfred

(kommer tilbage, kaldende ved Indgangen).

Opvarter, et Glas Katasta!

(En Opvarter bringer det Forlangte.)

Det er beundringsværdigt, som jeg i alle disse Dage befinder mig rolig, uagtet jeg veed hvad der forestaar. Ja, det kommer af faste Principer. Det er denne Bestemthed i min Character, som jeg meget

vel er mig bevidst, og som jeg har styrket ved Oldtidens klassiske Exempler, det er den, mod hvilken min Pleiefaders Egenfindighed skal vise sig i hele sin Afsmagt. O, Cato! Brutus! og du, himmelske Sappho! Og I, Pætus og Arria! I, mine ophøiede Mønstre!

(Dyvarteren kommer tilbage.)

Dyvarteren.

Kaldte Herren?

Alfred.

Hvad? Uhyre! Afstum! (Kaster nogle Penge paa Bordet.) Der har du for Fortæringen! — Profaiske Verden! jeg har Intet mere at staffe med dig — Jeg affkyer, jeg hader dig! Odi profanum — hvorledes er det, der staaer? — odi profanum vulgus et . . . et — Det er forbandet, jeg har glemt min Horaz.

(Gaaer.)

Dyvarteren

(tæller de modtagne Penge).

To Francs. — Han var grov, men raisonnabel.

(Sætter Bord, Flaster o. s. v. ind og gaaer.)

Mad. Armand (kommer frem).

Endelig! — Men hvad har jeg hørt her! Mit Hoved er endnu ganske forvirret. — Hvorledes bærer jeg mig ad for at afholde dem fra dette ulykkelige Forsæt? Om jeg nu . . .? Hun veed jo ikke bestemt, hvor Mademoiselle Lenormand boer, og Ligheden i

vore Navne kunde undskyldte mig. Men jeg kommer for sildig — ah, der er Jeanette!

Tredie Scene.

Madame Armand. Jeanette.

Jeanette.

Deres Svoger lader Dem hilse. Han fik Brevet og vil paa Diebliffet tage til St. Cloud.

Mad. Armand.

Ja, jeg ventede ikke Andet. Men jeg har nu en anden Commissjon til dig. — Ljen mig i at skynde dig alt hvad du kan hjem til vor Gade — du har yngre Been end jeg, og kan snart være hjemme. Hold saa Udfig fra vor Gadedør, og læg Mærke til, naar der kommer et ungt Fruentimmer af din Høide... jeg saae kun et Glimt af hende, men hun havde hvid Hat paa med blaa Baand og et persisk Shawl*)... maaskee gaaer hun med en anden ung Dame. Hun vil rimeligviis see ud som En, der søger efter et Huus, og du kan da gjerne spørge hende, hvem hun søger efter. Svarer hun da: Mademoiselle Lenormand, saa før hende op til mig.

*) Disse Kjendtegn maa naturligviis forandres efter Omstændighederne.

Jeanette.

Til Dem! Mademoiselle Lenormand?

Mad. Armand.

Som jeg siger . . . her er saa lidt Tid at spille.

Jeanette.

Men naar hun nu forlanger at tale med hende?

Mad. Armand.

Saa stig, hun kommer strax. Forresten skal du bruge saa Ord og lade hemmelighedsfuld. Og skynd dig saa — ja, endnu Get! Mens hun venter i Entréen, maa du rydde op i mit Værelse . . . læg Sættøiet tilside, men den store Foliant, Froisfarts Krønike, læg den opslaaet paa Bordet, — og — (leende.) ja lad endelig vor gamle, sorte Hankat blive liggende i Entréen.

Jeanette.

Men, Madame, hvad skal alt dette bethde —

Mad. Armand.

Jeg skal siden forklare dig Alt, men gaae nu . . . og fremfor Alt, ikke et Smil paa dit Ansigt! sat og alvorlig!

Jeanette.

O, vær kun ubekymret! Jeg skal være ligesaa alvorlig som den sorte Kat; der kommer aldrig et Smil paa dens Ansigt. (Gaaer.)

Mad. Armand (ene).

Hvad har jeg i Sinde? Er det ikke for urove-
ligt? Ih nu, Mistcoen er vel ikke saa stor; og paa
den anden Side, nu da Hændelsen eller en god Mand
— og jeg troer paa gode Mander — har gjort mig
til Medvider i disse unge Menneskers fortvivlede Be-
slutning, skal jeg da lægge Hænderne i Skjødet og
Intet bidrage til deres Frelse? Kunde jeg forsvare
det? Man kan sige, det er Børnestreger; om Sligt
taler man i den Alder, men man gjør det ikke.
Men har jeg ikke Frederiks Exempel for mig? Vir-
kede ikke Mademoiselle Lenormands Spaadom paa ham
som en Trolddom? Og hvis hun nu spaaede disse
unge Mennesker, at de ere bestemte til en frivillig
Død, og denne Spaadom gjorde samme Virkning paa
dem, det var jo forfærdeligt! Og jeg veed, hun kan
være hjerteløs i sine Spaadomme. Kunde det der-
imod lykkes mig, ved indtrængende Foreskillinger at
bringe dem fra denne Beslutning, det var dog en god
Gjerning. Forsøge det vil jeg, hvad der saa følger
paa. — Lad mig nu blot see, at jeg husker paa Alt
hvad jeg har hørt, for at jeg kan imponere ved min
Alvidenhed. Hun skal reise imorgen; eengang før har
hun gjort sig syg, men Papa er egenfindig. Og det
unge Menneske . . . naar jeg blot vidste hvad han er!
Han er vist Militair, siden han er saa tapper. Men

saa taler han igjen saa smukt for sig — og en Soldat er sjelden veltalende. Nu, vi faae at see! — Men en Lykke er det, at Frederik har fortalt mig saa Meget om Lenormand — den unge Pige var jo ganske godt underrettet. Jeg maa ikke glemme, at hun endnu gaaer med de gamle, høie Hovedtøier — jeg har jo endnu en saadan Toque hjemme; den kommer mig nu tilpas. — Velan, min kjære Mademoiselle Lenormand! min dyrebare Naboerster! jeg vil for een Gangs Skyld driste mig til at fuste i Deres Kunst. Man siger, at et Kongeriges Skjebne engang har ligget i Deres Hænder. Jeg misunder Dem ikke denne Geng. Overlad mig Herredømmet i disse to unge Hjerter, og jeg skal med Fornøielse overlade Dem Europas Souverainer.

(Gaaer.)

Fjerde Scene.

Bærelse hos Mad. Armand med to Indgange. Ved den ene Side foran: et Spejlbord med en Stol og en lavere Labouret.)

Jeanette.

(Kommer ind fra høire Side).

Maa, jeg kom da lige i det rette Dieblif; nær var hun undsluppen mig. Nu maa jeg rydde op herinde; saalænge maa hun vente i Entréen. (Under det

Følgende rybber hun op og lægger den for omtalte Bog paa Bordet.) Det arme, stakkels Pigebarn! som hun var urolig og ængstlig, da hun traadte ind! Der maa ligge hende Noget ret tungt paa Hjertet. Og da hun saae vor sorte Kat derude, foer hun ordentlig sammen. Men han skjød ogsaa en Ryg, der kunde indgyde Respekt; og med det Samme saae han paa hende med sine grønne Dine saa det gjæs i mig selv; det var ligesom han vidste, at Madamen ønskede, han skulde presentere sig; ja, det er et Pragt-Exemplar af en Kat. — Men hvad har Madamen dog fore? Hun er altid munter og ved godt Mod, saa det er vel et lystigt Indfald. Men det passer ikke til den bedrøvede unge Dame. — Der ringede det; det er Madamen, der kommer hjem. Saa vil jeg lade den fremmede Tomsfru træde herind. Nu maa jeg igjen huske paa, at sætte et alvorligt Ansigt op. (Luffer op tilhøire.) Vær saa god at træde herind.

Femte Scene.

Jeanette. Clara.

Clara.

Kurde jeg spørge Dem, om Mademoiselle Lenormand nu er at faae i Tale.

Jeanette (fort).

Hun kommer strax.

Clara.

Bliv ikke vred, men jeg er saa . . . saa utaalmodig. Troer De virkelig, at hun kan ventes snart?

Jeanette.

Hun kommer strax.

Clara.

Jeg kommer dog vel ikke til Uleilighed?

Jeanette.

Um!

Clara.

Jeg burde sikkert have valgt en anden, bekvemmere Tid.

Jeanette.

Knap.

Clara (affbes).

Åh, hendes korte Svar snøre Brystet sammen paa mig. Det var ret slemt, at Hortense ikke var hjemme, saa jeg nu maa være her alene.

Jeanette (affbes).

Det er meget uheldigt, at jeg skal være saa ordknap. Jeg har den største Lyst til at gjøre hende en halv Snees Spørgsmaal. (Hvit.) Der kommer mit Herstab.

(Gaaer paa et Bink af Mad. Armand, der træder ind fra venstre Side.)

Sjette Scene.

Clara. Madame Armand, der har en temmelig høi Toque paa Hovedet og istedenfor Shawl en rig Sniplings-Mantille.

Mad. Armand

(affides, idet hun bliver Clara vaer).

O, hvilket herligt, ungt Barn! (Høit til Clara.) De ønsker at tale med mig?

Clara (frygtfom).

Hvis jeg ikke generer...

Mad. Armand.

Aldeles ikke. Behag, at tage Plads. (Efterat de have taget Sæde, Clara paa Tabouretten.) Er der Noget, hvori jeg muligviis kan være Dem til Tjeneste?

Clara.

O, Mademoiselle, det er vist meget dristigt af mig, at henvende mig til Dem. Deres Tid er saa kostbar. Hos Dem søge de meest anseete Personer Raad og Trøst, og nu vover jeg...

Mad. Armand

(afbrydende hende).

Vær forvisset om, at naar jeg kan trøste og raade Dem i Noget, da gjør jeg det med største Glæde. Bekymringen gjør alle Classer af Samfundet lige; den trykker Alle eens. Betroe mig da kun hvad der lig-

ger Dem paa Hjertet, og hvis Noget er gaaet Dem imod.

Clara.

Al, Alting gaaer mig imod! Jeg er meget ulukkelig, og det er kun i den yderste Nød, at jeg vover at tye til Dem. Fra de første Barndoms Aar gif mit Liv sorgfrit hen. Jeg blev opdragen med en Slægtning af mig, der som Dreng kom i vort Huus, fordi min Fader blev hans Formynder. Alfred og jeg elskede hinanden alt som Børn, og Aar for Aar er denne Kjærlighed bleven stærkere, inderligere, og nu kan sandelig Intet adstille os. Men tænk Dem nu vor Nød! Min Fader, der saae vor Kjærlighed vore fra Dag til Dag, og aldrig lagde Hindringer iveien derfor, har nu med Et erklæret — (standsfer i Taarer.)

Mad. Armand.

At De ikke tør tænke paa en Forbindelse...

Clara.

Ja, og er det ikke Uret? Burde min Fader ikke have sfilt os ad itide?

Mad. Armand.

Deri giver jeg Dem Ret. — Nu?

Clara.

Ja, nu er det min Bøn til Dem, da De er

faa god og kjærlig — o, De er ganske anderledes end jeg havde tænkt mig Dem!

Mad. Armand (smilende).

Virkelig?

Clara.

Ja — bliv ikke vred — jeg meente, jeg havde tænkt mig Dem mere streng og alvorlig. — Men nu er det min Bøn til Dem, om De ikke vil benytte den herlige Gave, der er givet Dem, og aabenbare os hvad Forsynet har betænkt med os, hvilken Fremtid der er os bestemt, og om vor Adskillelse virkelig er uundgaaelig.

Mad. Armand.

Og det er Alt hvad De har at betro mig?

Clara (forlegen).

Ja — det er Alt.

Mad. Armand.

De er ikke oprigtig imod mig. De spørger mig om Deres og Deres Bøns Fremtid, og selv har De besluttet at tilintetgjøre den. De vil vide af mig, hvad Forsynet har betænkt med Dem, og selv, med fri Haand, agter De at gribe ind i dets Planer.

Clara.

O, min Gud! De veed Alt —!

Mad. Armand.

Jeg veed Alt. Jeg veed, at en Begivenhed, der

indtræffer imorgen tidlig, og som De ikke troer at kunne forebygge, har bevæget Dem og Alfred til at søge Frelsen i en frivillig Død. Troe ikke, at det er skjult for mig, naar man med saadanne Tænker i Hjertet kommer til mig.

Clara.

Tilgiv mig! Jeg har villet sagn Dem det, men manglede Mod dertil.

Mad. Armand.

Og i hvad Niemed skal jeg indvie Dem i Deres Fremtids Bestemmelse? Hvis jeg forudsiger Dem en lang og lykkelig Tilværelse, agter da De og Deres Ven at opgive hiint Forsæt?

Clara

(tier og slaaer Dinene ned).

Mad. Armand.

Mit Barn! frist ikke Forsyneret! Vær De glad ved at Fremtidens Slør er rullet ned for Dem, at De med barnlig Tillid kan vugge Dem i det Haab, der aldrig svigter. Troer De, det er en Lykke, at vide hvad det næste Dieblif bringer? Af nei! men Uvissheden og Forventningen ere en Lykke; de ere en Udfyldning for vore Tænker; de ere vor Sjæls hemmelige Bevægere. Vissheden derimod bringer Sløvhed i Sjælen, den gjør Fremtiden til et forstenet Bil-

lede, et Billede — De kan troe mig — som vi kun med Skræk betragte.

Clara.

Min Gud! og saaledes taler De —!

Mad. Armand (affbes).

Hun har Ret; jeg gif for vidt. (Søit.) Ja, mit Barn, saaledes taler jeg, fordi Ingen som jeg har havt Leilighed til at see Følgerne af denne Higen efter at trænge ind i det Tilkommende. Lad os derfor opgive dette, men tag imod de Raad og den Trøst, jeg af et godt Hjerte tilbyder Dem. Hav Tillid til Forsynet, og der vil være Hjælp for Dem som for alle Andre.

Clara.

O, vi have jo forsøgt Alt!

Mad. Armand.

Nei, De har ikke. Der maa endnu gives mangen Hjælp og Udvei. De, som er saa ung, som har et heelt Liv foran Dem, hvor tør De tænke paa, frivillig at forlade det! (Åbner Vinduet, hvor hun sidder.) Jeg beder Dem, reis Dem og see ud af dette Vindue! Læg Mærke til det muntre, bevægede Liv i den brede Gade derhenne! See Haven ved Palaiset Luxembourg, hvor stor og herlig den ligger for

os!*) I denne skønne Foraarstid ere alle Træer og Blomster sprungne ud med nye Forhaabninger, med nye Løfter til Skabningen. Tænk Dem, at alt dette pludselig blev hugget om af en vanhellig Haand — hvilken Sorg, hvilken Formastelse! — Og saa De er i den skønne Foraarstid. Og saa i Deres Tilværelse ligger et Løfte, der bør holdes. Og dette Liv, saa rigt og saa blomstrende, vil De nu selv med formastelig Haand tilintetgjøre? Har De da ingen Moder, som Deres Bortgang vil bedrøve? Og er endog Deres Fader en streng Mand, troer De ikke, at Deres Død vil være ham en uforvindelig Sorg? at han manges søvnløs Nat vil sidde paa sit Leie og sende bittere, smertefulde Tanker efter Dem?

Clara.

O, Deres Ord sønderrive mig! Jeg veed, De har Ret . . . jeg har selv tænkt mig alt dette; men jeg kan ikke forandre det. Alfred har mit Løfte, et heiligt, høitideligt Løfte. Forlader han dette Liv, saa følger jeg ham. Men han forandrer ikke sit Forsæt. Han er saa bestemt, saa fast af Character. O, De

*) Tournon-Gaden, hvor Mademoiselle Lenormand (og Madam Armand) boede, er en Fortsættelse af Rue de Seine, skjæres af den lange og brede Rue de Vaugirard og har lige for sig Palais du Luxembourg og en dertil hørende, meget stor Have.

fulde kjende ham! De vilde heller ikke tage i Betænkning at lytte til hans Ord og hans ophøjede Ideer.

Mad. Armand

(gaaer hen i Forgrunden, som overlæggende. Affides.)

Herregud, hvad hitter jeg paa for at faae Bugt med disse unge Menneskers Stridighed! Jeg kan ikke tale hende tilrette; og hvis jeg lader hende gaae, ere de jo istand til, endnu laesten at gjøre en Ulykke paa sig. — Jeg maa bruge andre Midler . . . jeg kunde jo ogsaa virkelig . . . i det mindste vandt man Tid derved — ja det vil jeg. (Gaaer hen igjen til Bordet.) Velan, Mademoiselle, jeg skal sœie Dem. (Sætter sig, efter at have taget et Spil Kort ud af Bordstuffen.) Behag at tage Plads.

Clara (ængstlig).

De vil da virkelig . . . ?

Mad. Armand.

De har ønsket at erfare Deres Fremtids Skjebne, og Deres Ønske skal opfyldes. (Blander Kortene.) De trækker to Kort ud, et for Dem, et for Deres Ven. (Efterat dette er skeet, lægger hun under det Følgende Kortene op.) Og dernæst — (affides.) Det var godt, jeg huskede det! — (Søit.) dernæst underretter De mig om Deres Alder.

Clara.

Jeg er fyldt atten Aar.

Mad. Armand.

I hvad Maaned og paa hvilken Dag De er født.

Clara.

I September paa Sancta Euphemias Dag.

Mad. Armand.

Hvilken Blomst og hvilken Bellugt De pleier at give Fortrinnet.

Clara.

Jeg har altid meest yndet Rosen, og dens Duft er mig ogsaa den kjæreste.

Mad. Armand.

Saa hør da hvad jeg har at forkynde Dem. (Med monoton Stemme.) Som De seer, danne Kortene en Kvadrat. Ethvert Hjørne af denne har Betydning. Men alle Hjørner ere mørke og sorgfulde.

Clara.

Åh, ere de sorgfulde!

Mad. Armand.

I Centrum ligger Hjertes-Dame; det er Dem, Mademoiselle. Og i lige Linie med Dem ligger Hjertes-Konge, dragen hen til Dem med Længsel.

Clara.

O, det er Alfred!

Mad. Armand.

Men imellem Dem, som en fjendtlig Magt, ligger Kløver-Knekt.

Clara.

Af, det er Papa!

Mad. Armand.

I alle Combinationer af Kortene findes Hjertes
Konge og Hjertes Dame uadskilleligt forbundne.

Clara.

Der kan De see! Intet kan adstille os!

Mad. Armand.

Men imellem Dem gaae mørke og kummerfulde
Beie, den truende Spader Es, den tilintetgjørende
Kløver Bonde.

Clara.

Af, det er kun altfor vist!

Mad. Armand.

Igjennem alle Positionskredse gaaer een og samme
Lanke.

Clara.

Igjennem alle Positionskredse!

Mad. Armand.

Kun den hemmelighedsfulde Kløver Syv, forbun-
den med Hjertes Es, der er Symbolet for Deres
Huus, viser Dem en Udvei.

Clara.

En Udvei! Altsaa er der dog en Udvei?

Mad. Armand.

Den sidste. (Slæer Kortene sammen og gaaer hen i Forgrunden.) Det smertes mig, at jeg intet bedre Udfald har at bebude Dem. (Som før, monoton.) Alfred og Dere bestemte til at forenes . . . for evig . . . og ved en frivillig Død.

Clara.

Ved Døden! Kun ved Døden! Altsaa det skarpe Staal, han viste mig, kun det skal forene os . . . som Pætus og Arria!

Mad. Armand.

De feiler. Deres Dødsmaade bliver ikke denne.

Clara.

Maaskee ved Gift . . . jeg har en saa stor Afsky for Gift.

Mad. Armand.

Heller ikke ved Gift.

Clara.

Eller ved et Skud med en Pistol?

Mad. Armand.

Nei, heller ikke derved. Alfred og De begive Dem hen til et Sted, hvor Ingen i flere Dage kan træffe Dem.

Clara.

Endnu iaften?

Mad. Armand.

Endnu iaften. De afholde Dem fra al Føde —

Clara.

Afholde os fra al Føde?

Mad. Armand.

— Og gaae saaledes langsomt den Eviighed imøde, der venter Dem, adskilte fra den hele øvrige Verden, kun levende for Dem selv disse faa og sidste Dieblikke.

Clara (forvirret).

Altsaa ... altsaa uden at tage Næring til os ... og uden at see noget Menneſke ...

Mad. Armand.

Som jeg alt har sagt Dem.

Clara.

Og det er virkelig vor Bestemmelse? Det er ... det er uafvendeligt?

Mad. Armand.

Uafvendeligt.

Clara.

Ja, jeg spørger ikke, fordi jeg ... tvertimod, det vil ikke falde mig vanskeligt. Men Alfred, han er saa ung, hans Liv er saa rigt paa Forhaabninger.

Mad. Armand.

Hans Beslutning er jo uforanderlig.

Clara.

Ja, De har Ret . . . og jeg takker Dem meget for Deres Meilighed . . . det er meget smukt af Dem, meget venstabeligt. — Altsaa, stilte ad fra den øvrige Verden — o, naar jeg er hos Alfred, glemmer jeg hele Verden! — Og aldeles uden at tage Tøde til os? Det er . . . det er . . . er det svært?

Mad. Armand
(trækker paa Skuldrene).

Clara.

Det vil falde mig meget let, overmaade let. Naar vi hjemme sad sammen, har jeg saa ofte glemt baade at spise og at drikke.

Mad. Armand.

Jeg maa nu forlade Dem, Mademoiselle. Efter Deres eget Forlangende har jeg oprullet for Dem det hemmelighedsfulde Slør, og Deres Fremtid ligger udsaaet for Dem. Jeg har nu kun det Ønske tilbage, at Det, jeg har meddeelt Dem, maa tjene til at opklare Deres Sjæl, og vise Dem, i hvad Forhold vi strøbelige Mennesker staae til hiin gaadefulde Verden, vi Alle med Forventning stirre henimod, men som et barmhjertigt Forsyn har indhyllet i en uvis Dunkelhed, der er vor Lykke.

(Gaaer ind tilvenstre.)

Clara (ene).

Saa er det da afgjort! det er Himlens Bestemmelse, at vi først i Døden skulle forenes — o, det er forfærdeligt! Men jeg skal døe med Alfred . . . Den korte Tid, der er tilbage, skal jeg tilbringe hos ham, og det er en stor Lykke. Ellers vilde jeg være angst . . . jeg har ikke Mod til at døe alene. Men naar jeg er hos Alfred, har jeg Mod. Nei, jeg vil ikke være angst . . . det skal nok gaae godt!

(Gaaer tilhøire.)

Anden Act.

(Bærelse hos Duval, med tre Døre.)

Første Scene.

Duval, Madam Duval og Alfred komme ind.

Duval.

Naa, hvor har den unge Herre været henne den hele Formiddag? Man har jo slet Intet seet til dig.

Alfred.

Om — Forretninger . . .

Duval.

Det kan jeg begribe. Men jeg vilde just vide hvilke Forretninger. Hvad I unge Studiosi kalder saaledes, hedder ikke altid Forretninger i mit Comptoir-Lexicon.

Alfred.

Kjære Onkel, det vilde kun lidt hjælpe, om jeg vilde sætte ud fra hinanden . . .

Duval.

Lad gaae da! Jeg er allerede fornøjet over at du er kommet saa betids hjem. Vi skal snart spise, og den Forretning veed jeg du forstaaer dig paa.

Alfred (affbes).

Hvor han misfjender mine Følelser! (Høit, da Duval vil gaae ind.) Jeg vilde gjerne tale med Dem —

Duval.

Med Fornøielse. Jeg giver altid Audiens. Behøver du Penge? Da jeg er din Formynder er jeg tillige din Raadserer, og jeg kan ikke sige, at du hidtil har misbrugt din Ret. Hvormeget trænger du til?

Alfred.

Nei, det er noget Andet . . . en Gjenstand af mere alvorlig Natur.

Duval.

Penge ere en Gjenstand af meget alvorlig Natur.

Alfred.

Det kan være, men alligevel . . . (Affbes.) Han forstaaer ogsaa at trække Alting ned i Prosaens Pengefæk.

Duval.

Begynd engang!

Alfred.

Velan da, min Onkel! Det er Dem bekendt,

med hvor megen Forventning, ja med hvilken Spænding jeg i disse Dage under afværlende Tvivl og Haab har oppebiet Deres endelige Beslutning.

Duval.

Hvad? Tvivl, Haab, Spænding? Nei, stop, Alfred! Din Tale begynder altfor høitideligt. Det er jeg ikke forberedt paa.

Alfred (affedes).

O, Himmel, skjænk mig Taalmodighed!

Mab. Duval

(til sin Mand).

Men lad dog Mennesket komme til Orde! Som du farer løs, kan du jo gjøre ham reent forstyrret.

Duval.

Naa naa! et godt Ord igjen! Naar jeg veed, han er i det høitidelige Hjørne, skal jeg rette mig derefter. Altsaa, det er mig bekendt, med hvor megen Forventning . . . eller var det Spænding?

Alfred.

Jeg kan ikke tale med Onkel!

Mab. Duval

(til Alfred).

Siig mig hvad du vil, saa skal jeg nok faae min Mand til at svare dig.

Alfred.

Hvad kan det hjælpe, jeg taler? Onkel veed jo

forud hvad jeg vil. Onkel kjender mine Tølelser for Clara. Han veed, at hun hænger ved mig med Liv og Sjæl —

Duval.

Slap det der ud? Ja saa kan jeg godt gaae min Vej.

Alfred.

Lad Dem bevæge, Onkel! Giv efter for Deres Datters og mine Bønner!

Duval.

Det er en Sag, som jeg har overveiet fra alle Sider, og som vi har talt syv Lange og syv Brede om. Der kan du altsaa spare din Veltalenhed.

Alfred.

Saa hør da blot denne min eneste, min sidste Begjæring: lad Clara ikke reise imorgen.

Duval.

Hun reiser imorgen, imorgen tidlig præcis Kloften sex.

Alfred.

Onkel, De bringer mig til Fortvivlelse!

Duval.

Ja, fra imorgen tidlig til imorgen Middag; saa kommer du dig nok.

Alfred.

De mistkjender mig, og jeg besværges Dem endnu engang: lad hende ikke reise imorgen.

Duval.

Og mit Svar er det samme som før. Iffor Efteraar, da hun gjorde sig syg, lod jeg mig narre. Men nu er hun rask, der er Intet iveien, og nu skal hun reise.

Alfred.

Endnu engang, jeg raader Dem: lad hende ikke reise. Der vil komme Ulykke af.

Duval.

Sniksnak! Hvad Ulykke skulde der komme deraf? Er ikke alle vore Veie nu gode? Faaer hun ikke en god Vogn, med Kalesche, og bliver godt indpakkert — naa?

Alfred.

Naar det er for sildigt, vil De angre det . . . naar jeg ikke mere er blandt de Levendes Tal . . .

Mad. Duval.

Men, du min Skaber, man kan jo blive angst som du taler, Alfred!

Alfred.

Ja, jeg siger det reent ud, jeg overlever det ikke. Om jeg saa med egen Haand . . .

Mad. Duval.

Men saa tael ham dog tilrette, Mand!

Duval.

Hør nu, Alfred, jeg vil gjerne indrømme dig,

at du har Hjertet paa det rette Sted. Du har viist det mere end eengang. Lad være, det var Universitets-Doptøier, der allerbedst vare ugjorte — endin, du har ved dem viist, at der mangler dig ikke paa Mod. Men, naar du nu paany lader dig forstaae med, at du ikke er bange for at lægge Haand paa dig selv, saa forstrækker du mig ikke. Det Mod, der hører dertil, det har man ikke i dine Aar, med din fortræffelige Constitution og med din lykkelige Gave til at løbe med Banden mod Døre og Mure.

Alfred.

Godt, min Onkel! jeg forstaaer Dem . . . De vil ikke indrømme mig, at jeg er voret fra Ledebaandet. Min Ungdom er min Forbrydelse. Men De veed ikke, at der gives Dieblikke i Livet, hvori man modnes uforklarlig hurtigt. De veed ikke, at Kjærligheden har givet min Sjæl et Dypsving, der er langt over mine Aar. De vil komme til at erkjende det. De vil snart høre fra mig . . . naar det er for sildigt . . . naar den Ungdom, De bebreider mig, er løbet af som et ædelt Uhrværk, man har nægtet Omhu og Pleie, — da, da vil De tænke paa mig!

(Gaaer ud af Døren i Baggrunden.)

Mad. Duval.

Og du lader ham gaae?

Duval.

Naturligviis. Han kommer nok igjen.

Mad. Duval.

Men det er Uret. Man bør ikke være saa paa-
staaelig mod et ungt Menneſte. Og tilſidſt kan han
dog gaae hen og gjøre en Ulykke paa ſig.

Duval.

Vær du kun ubekymret. Jeg kjender mine Folk.

Mad. Duval.

Men lidt eſtergivende kunde vi jo være. Hvor-
for ſkal Clara endelig reiſe imorgen tidlig? Vi kunde
jo ſee det an endnu et halv Aars Tid.

Duval.

Nei, Kone, det er af mange Grunde beſt, hun
kommer til Marſeille. Paris er ingen By for unge
Fruentimmer. Herrerne rende allerede eſter hende.
Vi kan ikke paſſe paa hende.

Mad. Duval.

Hvem ſiger da, vi ſkal paſſe paa hende?

Duval.

Hvem der ſiger —?

Mad. Duval.

Ja, Herrerne gjøre Cour til Pigebørnene, det er
Naturens Gang. Det ſkal man ikke forhindre.

Duval.

Skal man ikke? Skal man da see paa, hun fordærves og forføres?

Mad. Duval.

Na — naa naa! Man forføres ikke saa let. Det er jo din Mening, at Pigebarnet skal giftes engang?

Duval.

Ja, og just derfor skal man passe paa hende og holde Snushanerne borte.

Mad. Duval.

Men naar du holder alle Herrerne borte, hvem skal saa frie til hende? Med et Fruentimmer kan hun ikke giftes.

Duval.

Nei, det var et sandt Ord. Og med et Fruentimmer kan man heller ikke disputere. Adios, Madam!
(Gaaer ind tilhøre.)

Mad. Duval (ene).

Min Mand bliver gammel. Han holder ikke længer Skridt med Tiderne. Jeg maa selv tage Haand i med, det seer jeg nok. Og har vi nu været gift sammen i over tredive Aar, saa skulde jeg troe, det var engang paa Tiden.

(Gaaer mod Hoved-Udgangen, da Alfred og Clara træde ind.)

Anden Scene.

Madam Duval. Alfred. Clara.

Mad. Duval
(til Alfred).

Naa, Gud være lovet, der er du jo! Du gjorde mig ganske forstræffet. Som du talte, tænkte jeg, du vilde gaae lige hen og springe i Seinen. Men det er Ket af dig, at du kom igjen; jeg vilde gjøre accurat det samme. Jeg vilde rigtig nok ikke tale som du, men jeg vilde heller ikke bryde mig om hvad min Mand siger.

Alfred.

Onkel forstaaer mig ikke, saa han kan heller ikke fornærme mig.

Mad. Duval.

Nu nu, saa slemt mener han det heller ikke. Han sætter Priis paa dig, det veed jeg bedre. Lad mig nu tale med ham, og det skal nok blive godt.

(Gaaer ind tilhoire.)

Alfred.

Altsaa, Clara, denne Mademoiselle Lenormand har virkelig forudsagt —

Clara.

Ja, som jeg fortalte dig.

Alfred.

Saa? — Ja, der kan du da see, at mine Idær

ere ikke grebne ud af Luften. — Og fra al Næring
 skulde vi holde os?

Clara.

Saaledes sagde hun.

Alfred.

O, det vil være mig den letteste Sag af Verden.
 Jeg har engang, da vi vare ude at botanisere, levet
 en heel Dag blot af Rødder og Vand. — Men hvad
 synes du derom?

Clara (resigneret).

Jeg giver mig nu tilfreds. Før har jeg været
 angst, . jeg vil gjerne tilstaae det. Men nu, da jeg
 har talt med Mademoiselle Lenormand, da jeg veed,
 at vor Skjebne er saaledes bestemt, nu vil jeg finde
 mig deri. Der er jo ingen anden Udvei, du har jo
 talt med min Fader, og han . . .

Alfred.

Han var naturligviis ubøielig. — Ja, som du
 synes. Lad os da rette os efter hendes Spaadom.
 Igrunden er det ligegyldigt, enten det skeer paa den
 ene eller den anden Maade, naar vi blot kan frigjøre
 os fra denne trykkende Atmosphære. Og det er jo
 en sjon Død, den er poetisk, og der hører Sjælskraft
 til den. Den vil gjøre megen Opfigt. — Altsaa . . .
 hvad jeg vilde sagt . . . skulde vi altsaa iaften begive
 os herfra?

Clara.

Jeg er bange for, det bliver for sildigt. Nogle Ord, du har ladet falde angaaende min Reise imorgen, har gjort min Fader mistænkelig. Jeg veed, at det iaften bliver mig forbudt at gaae ud.

Alfred.

Det skal ikke hjælpe din Fader. Han skal see, vi forstaae at sætte vor Beslutning igjennem. Hør nu, hvorledes vi bære os ad. Som jeg alt har sagt dig, er der intet bedre Sted vi kunne vælge til at udføre vort Forsæt end vort gamle Kammer i Fabrikbygningen herhenne; den staaer ledig, og der kommer aldrig Nogen. Strax efter Bordet gaaer du herfra og begiver dig hen til Borten, der gaaer ud til Seinen, og hvor jeg skal vente til du kommer. Veien derfra til Fabriken er øde; der kunne vi gaae ganske ubemærkede. Nogle Smaating, vi ville tage med, kunne vi nærmere tænke paa; og det Afskeds-Brev, jeg har skrevet til Onkel, vil jeg imidlertid forsegle og lægge paa Bordet oppe paa mit Bærelse. Det er et Brev, der vil ryste ham, det indestaaer jeg dig for. Jeg har ret skrevet det af min Sjæls Inderste.

Clara.

Det Brev har jeg ikke læst.

Alfred.

Nei, jeg skrev det tuat. Jeg har en Afskrift

deraf, som jeg skal læse for dig i vor Tensomhed.
O, Liden skal ikke falde os lang!

(Mad. Duval kommer ind igjen).

Mad. Duval.

Na, det var godt, Alfred, at du ikke er gaaet
din Vej. Vi skal snart spise, og min Mand bliver
bred, naar du lader os vente.

Alfred.

Om, min Onkel vil for Fremtiden komme til at
vente efter mig mangen en Middag.

Mad. Duval.

Begynder du nu igjen hvor du slap før? Sæt
nu et fornøjet Ansigt op. Vi har din Livret idag,
som du altid pleter at spise to Gange af.

Alfred (affedes).

O, Skjebnens bittere Ironie! (Sagte til Clara.) Jeg
spiser ikke hjemme idag. Efter hvad der er forefaldet
mellem Onkel og mig, er det mig umuligt.

Clara.

Jeg kan heller Intet spise.

Alfred.

Ja, jeg mener, jeg . . . jeg vil gaae paa en Re-
stauratation. Og bliv du ogsaa fra Bordet. Lad din
Mad bringe op paa dit Værelse.

maa man lystre. Og om et halv Aars Tid har vi dig nok igjen.

Clara
(ryster paa Hovedet).

Mab. Duval.

Eller om et Aar. Det er heller ingen Ewigbed.

Clara.

O, kjære Moder, jeg frygter for, at I ikke seer mig saa snart igjen.

Mab. Duval.

Hvad? kommer du nu ogsaa? Det vil jeg ikke vide af, Clara! Med Alfred er det en anden Sag. Han har læst saa Meget, han har studeert, han har hørt de mange Profesorer; saa bliver man altid en Smule forrykt i Hovedet. Men du har ikke høvt Andre at tage efter end os, saa du skal være fornuftig.

Clara.

Vær blot ikke vred, kjære Moder... jeg vil saa nødig bedrøve dig... det er min eneste Tanke... for min egen Skyld er mig nu Alting det Samme.

Mab. Duval.

Du behøver ikke at være saa modfalden. Man skal altid haabe det Bedste.

Clara.

Jeg har Intet mere at haabe. Fader har ikke brudt sig om mine Bønner; hvad du har talt har

heller ikke hjulpet. Lad det saa gaae som det kan. Men lov mig, een Ting: da jeg nu snart skal . . . skal tage herfra, og vi maaskee aldrig sees mere . . .

Mad. Duval.

Na, hvad er det for en Snak!

Clara.

Ja, man kan ikke vide det. Naar man først stilles, saa er der Ingen, der veed paa hvor lang Tid det er. Men saa lov mig, at du, som du altid har gjort, vil tænke paa mig mildt og kjærligt, og uden Brede . . .

Mad. Duval.

Vær du kun rolig, Barn. Jeg har allerede betænkt, at jeg vil skrive hver anden Uge til dig, og hver anden Uge skriver din Fa'er. Og du selv skal lade høre fra dig saa tidt du blot kan.

Clara.

Nej, jeg kan ikke lade høre fra mig!

Mad. Duval.

Jovist kan du. Og er der Noget du har at klage over, saa skriv det kun. Vi skal nok faae det forandret.

Clara (i Bevægelse).

Nei, kjære Moder, der kan Intet forandres. Hvis I beholdt mig hos Jer, hvis I ikke selv var Skyld i,

at jeg tog fra Ter, saa veed jeg, du vilde hjælpe og trøste mig hvor du kunde. Men har jeg først forladt Ter, saa kan jeg ikke længere klage for dig, og du kan ikke hjælpe mig. (Gaaer ind tilvenstre.)

Mad. Duval (ene).

Åh, jeg er ganske underlig over Pigebarnet. Saadanne pleier hun slet ikke at være. Jeg er bange for, at min Mand er gaaet for vidt.

Exedie Scene.

Mad. Duval. Duval (fra høire Side).

Duval.

Der var Gud inde hos mig, at der er en Dame, der vil tale med mig. Saa maa du gaae ind.

Mad. Duval.

Gaae ind? Naar en Dame vil tale med dig? Saa gaaer jeg ikke. Hvad kan hun ville dig?

Duval.

Det veed jeg ligesaa lidt som du. Men hun ønsker maastee at tale med mig i Forretninger og uden Vidner.

Mad. Duval.

Ja, det troer jeg gjerne. Men jeg er din Kone. Naar du har Forretninger med Fruentimmer, saa vil jeg være med.

Duval.

Er du jaloux?

Mad. Duval.

Jaloux eller ikke jaloux, saa staaer jeg paa min Ret.

Duval.

For mig gjerne — skjøndt vi kan gjerne begge spare os det Slags Grillen. (Åbner Døren i Baggrunden.) Behager De!

Fjerde Scene.

De forrige. Mad. Armand (Kædt som i første Scene af forrige Act). Siden en Tjener.

Mad. Armand.

Har jeg den Ære at tale med Herr Duval?

Duval.

Til Tjeneste.

Mad. Duval.

Og med Mad. Duval.

Mad. Armand.

Alisaa Forældrene til en ung Dame ved Navn Clara?

Duval.

Meget rigtigt.

Mad. Armand.

Der efter Deres Bestemmelse skal forlade Paris imorgen tidlig.

Duval.

Meget rigtigt.

Mad. Armand.

Inden jeg da gaaer videre, maa jeg først bede Dem om Undskyldning, hvis jeg synes at blande mig i Noget, der ikke vedkommer mig. Men det er ikke altid saa let at afgjøre, om en Sag, der er os fremmed, vedkommer os eller ikke. Det Bequemmeste og maaskee Sikreste er vistnok at gaae forbi og ikke agte paa den. Men er den af Forsynet paa en kjendelig Maade ligesom ført hen paa vor Vej og bragt i Berøring med os, saa er der ofte en Stemme i vort Inderste, der forbyder os at gaae ligegyldige bort, uden at tilbyde en Haandskrækning, uden at hjælpe saavidt det staaer i vor Magt. Og det er just i dette Tilfælde, hvori jeg befinder mig.

Duval.

De har maaskee den Godhed at forklare Dem næriere.

Mad. Armand

(meest henvendt til Duval).

Det skal jeg. Ved et Tilfælde, der her gjør Intet til Sagen, har jeg havt den Ære at gjøre Deres Datters Bekjendtskab, dog saaledes, at jeg lige saa lidt vidste hendes Familienavn som Bopæl. Kun ved at lade min Huusjomfru følge ubemærket efter

hende, er det lykkelig mig at komme paa Spor. Derimod er jeg bleven temmelig nøie indviet i Deres Datters private Forhold. Jeg har saaledes erfaret hendes Kjærlighed til en ung Slægtning, for hvem De er Formynder, samt Deres Beslutning at modsætte sig denne Tilbøielighed, iblandt Andet ved at bortfjerne hende fra Paris. Og dette forholder sig jo saaledes; ikke sandt, Herr Duval?

Duval.

Jo — i Hovedsagen. Jeg beder Dem, bliv ved.

Mad. Armand.

Men tillige er jeg kommen til Kundskab om, at disse unge Menneſter, nu da ethvert Middel er forsøgt og alt Haab er affkjaaret dem, have i Deres Fortvivlelse fattet det syndefulde Forsæt at — berøve sig selv Livet.

Mad. Duval.

Har De hørt det?

Duval.

Og deslige Børnestreger troer De paa?

Mad. Armand.

Jeg er nødt at troe derpaa. Jeg har Beviser ihænde, aldeles utvivlsomme Beviser...

Duval.

Men De bedrager Dem, man har ført Dem bag Lyset.

Mad. Armand.

Intet mindre. Jeg er vis i min Sag.

Duval.

Men jeg, der bedre kjenner Omstændighederne, kan forsikre Dem —

Mad. Duval.

Men saa lad den fremmede Dame forklare sig! Vi kan jo ikke vide . . .

Duval.

Jo, jeg kan vide det; og i alle Tilfælde kan her kun være Tale om Alfred, ikke om min Datter.

Mad. Armand.

Jeg beder om Forladelse, Talen er netop om Deres Datter. Hun deler i Gæt og Alt hans Beslutning.

Mad. Duval

(slaaer Hænderne sammen).

Gjør Clara!

Duval.

Det er umuligt!

Mad. Armand.

Ja, jeg vil dog raade Dem, ikke at stole for meget paa denne Umulighed. Hvis der ogsaa skulde være Børnestreger med i Spillet, saa har man dog Exempler paa, at disse ofte lede til meget alvorlige Re-

sultater. Jeg skulde derfor mene, det var ikke af Veien, om De traf nogle Foranstaltninger.

Mad. Duval.

Jeg giver denne Dame Ret, og der er nu mange Ting mig tydelige, som jeg før ikke forstod. Clara har slet ikke lignet sig selv i disse Dage; det har anet mig, at der var Noget galt.

Duval.

Passer! Det er fordi hun skal reise imorgen.

Mad. Armand.

Men naar nu Grunden var en anden, en længere Reise, hvorfra man ikke vender tilbage?

Mad. Duval.

Der har vi det! det var Claras egne Ord for lidt siden.

Mad. Armand

(til Duval).

Og naar de unge Menneſter — thi jeg nægter ikke, jeg har Frygt derfor — naar de maaskee allerede i dette Dieblif ere paa Veie til at fuldføre deres Forsæt?

Mad. Duval.

Savist, det er ogsaa min Frygt. Vil du da ikke gjøre Noget, Mand?

Duval (ængerlig).

Men hvor er da Alfred? Han var her jo nylig.

Mad. Duval.

Men han gif igjen, kun for et Dieblif, som han sagde. Han er vist paa sit Bærelse.

(Duval ringer; en Tjener kommer.)

Duval.

Lad En strax gaae op paa Alfreds Bærelse og hilse ham, han maa paa Diebliffet komme ned til mig.

(Tjeneren gaaer.)

Nu vil De faae at see, jeg har Ret.

Mad. Armand.

Maastee. Men da jeg engang er bleven indviet i disse Familieforhold, saa vil De ikke tage mig det ilde op, om jeg gjør Dem et Spørgsmaal. Disse to unge Menneſter ere opdragne ſammen og have fra Barnsbeen været uadſkillelige ſammen. Fra Deres Side er der, efter hvad man har ſagt mig, ikke gjort Noget for at forhindre eller afbryde en ſaa naturlig Tilbøielighed. Herr Alfred har jeg ikke den Ære at kjende; men Deres Datter forekommer mig at være i høi Grad velopdraget og elſtværdig. Jeg kan ikke troe, hun har gjort et ſlet Valg; eller ſkulde den unge Mand virkelig være hende uværdig?

Duval.

Uværdig? Hvorledes kan De troe det? Alfred er et prægtigt, ungt Menneſte. Han er rigtig nok en Fufentast, men brav, flittig, har Ærgjerrighed, og vil

frem i Verden, fort sagt, han er min Brodersøn og slægter mig paa.

Mad. Armand.

Men — tag mig det ikke ilde op — hvorfor nægter De ham da Deres Samtykke til en Forbindelse med Deres Datter?

Duval.

Ja, det har nu sine Grunde.

Mad. Duval.

Det er Griller, det ikke Andet. Alfred har arvet mange Penge efter sin Fader, og min Mand vil nu ikke, man skal sige, han har klappet dem sammen.

Duval.

Det er ikke Griller. Siden min Kone har bragt denne Sag paa Bane, saa skal De høre Sammenhængen, og De vil give mig Ret. Det er nu omtrent en halv Snees Aar siden Alfred kom i mit Huus. Jeg er kun hans Faders Halvbroder og blev beskæftiget indsat til Formynder. Faderens Fuldbroder, der var nærmere dertil, gjorde sig nu vred og paa-stod, at jeg nok underhaanden havde sat det selv igjennem. Han lod sig forlyde med, at jeg nok vidste hvad jeg gjorde; jeg havde jo en Datter, og et Partie mellem hende og Alfred var det nok værdt at angle efter. Vi ere siden den Tid aldrig komne sammen

uden at han med spydige Ord har spillet paa det samme; og jeg har nu besluttet, at han skal see, han har bedraget sig. Han skal lære mig at kjende; han skal erfare, jeg er ikke den Mand, der handler af Egennytte.

Mad. Armand.

Ja, disse Grunde ere jo meget agtværdige. Men det vilde dog være ubilligt, om dette unge Par kom til at undgælde derfor. Og nu, da De har gjort Alt hvad man kunde fordrø af Dem, er der vel mindst Anledning til at nægte Deres Samtykke.

Duval.

De maa undskyldte mig . . . heri kan jeg ikke tjene Dem.

(Tjeneren kommer ind.)

Tjeneren.

Herr Alfred var ikke paa sit Bærelse. Men jeg fandt dette Brev paa hans Skriverbord. Efter Udskriften er det til Herren.

Duval

(bryder Brevet og gennemløber det hurtigt).

„Naar De modtager dette Brev . . . langt herfra . . . Alt er forberedt . . . Deres Datter og jeg —“ Men ere de begge fra Forstanden! (Bliver ved at læse.)

Mad. Duval.

Læs bare høit . . . sig os hvad der staaer . . .

Duval (læsende).

Na, hvad der staaer . . . Det er Baas og Snaf. Han . . . han — Men er Clara da ikke her? (Til Tjeneren). Kald paa hende, see efter overalt hvor hun er, og lad hende strax komme ind til mig.

(Tjeneren gaaer.)

Mad. Duval.

Men skal vi da ikke vide hvad han skriver?

Duval.

Dumheder skriver han . . . ikke et fornuftigt Ord.

Mad. Duval.

Det er det samme, om det er fornuftigt . . . jeg vil høre hans Dumheder . . .

Duval.

Han er reist til Bordeaux, skriver han, han og Clara; han vil endnu engang see det Sted, hvor han er født, og saa — ja der kan du see hans egne kostbare Ord: „saa vil han og Clara med fast Fod betræde de Eviges Voliger.“

Mad. Duval.

Na — ja, hvad mener han dermed?

Duval.

Han mener Ingenting dermed, det er min Mening. Men skulde han virkelig have lokket Clara med ind i sine Daarligheder . . . Hvorfor kommer hun da

ikke? Hvorfor seer du ikke ad — naa, der er han!
(Til den indtrædende Tjener.) Var hun ikke derinde?

Tjeneren.

Nei, hverken paa sit eget eller i de andre Bærelser.
En af Pigerne paaftaaer ogsaa, hun har ganske nylig
seet hende paaflædt til at gaae ud.

Mad. Duval.

Oh du Frelsens Gud, saa kan der jo ikke være
Tvivl —

Mad. Armand

(til Duval).

Ogsaa jeg er af den Mening.

Duval (til Tjeneren).

Der skal strax bestilles Posthæste, min Bogn med
Kaleschen skal trækkes frem og Alting være parat til
om en Time. (Tjeneren gaaer.) Jeg vil reise efter dem,
om det saa skal være lige til Bordeaux.

Mad. Armand.

Jeg troer vist, De kan spare Dem den Uleilighed.

Duval.

Hvordan det?

Mad. Armand.

Jeg har Grund til at antage, at dette Brev kun er
skrevet for at lede Dem paa Bilsfor.

Duval.

Men jeg haaber, at De da meddeler os . . .

Mad. Armand.

Det er netop Hensigten af mit Komme. Men jeg nægter ikke, at min Meddelelse er ufuldstændig, og at jeg selv er urolig derover; men Omstændighederne tillod mig ikke at søge næiere Forvisning. Alt hvad jeg veed, er at de begge have begivet sig hen til et eensomt Sted, og at de der, uden at tage Tønde til sig, tilbringe deres sidste Dage.

Mad. Duval.

Oh du forbarmende Gud! Uden at spise og uden at drikke! Ja, derfor vilde Ingen af dem komme til Bordet idag.

Duval.

Om, Om! hvilke Daarstaber man dog kan falde paa! Men hvor har de begivet dem hen?

Mad. Armand.

Desværre, det er netop Det jeg ikke veed. Men jeg antager, at det maa være etsteds her i Nærheden, og at De og Deres Kone omfider maae kunne komme paa Spor. Vi har jo altid nogen Tid for os.

Duval.

Ja, hvor skulde det være! Hvor er det muligt, at man kan gætte sig til . . . Om, hm! Her i Nærheden, siger De? — Mon de ikke snarere ere tagne til Versailles, hvor Alfred pleier at tilbringe Sommerferien.

Mad. Duval.

Eller til Calais, hvor nu hans Onkel har sat sig ned.

Duval.

Snak! Troer du, hans Onkel lader dem sulte ihjel? Nei, lad mig tænke . . . Er der ingen af hans Universitets-Venner, eller . . . eller — ja, jeg veed Sandt for Herren ikke! Men kom, kom kun — lad os ikke spille Tiden. Vi maae søge, vi maae forespørge os, der er intet Andet for. (Til Mad. Armand.) Tør vi haabe, at De følger med?

Mad. Armand.

Gjerne. Men Herr Duval, lov mig forinden, at De vil lade Dem bevæge og give efter for de unge Menneskers Ønske.

Duval.

Give efter? Jeg forsikrer Dem, at hvis jeg faaer fat paa Alfred, enten død eller levende, saa . . . saa la'er jeg ham spærre inde og sætte paa Vand og Brød. Saa skal de Griller nok forgaae ham.

(De gaae.)

Femte Scene.

(Et temmelig stort, øde Kammer i den omtalte Fabrikbygning med nøgne, kalkede eller simpelt anstrøgne Vægge. I Baggrunden en buesformig Dør af Jernplader; til venstre

Side et eller flere høitliggende Vinduer; tilhøre et simpelt Bord og en Træstol. I en Krog i Baggrunden ligge nogle henslængte Pakker.)

Alfred. Clara.

Alfred

(udenfor, mens man hører ham rykke i Døren og i Laasen.)

Vent lidt — det gaaer nok — saadan! (Åbner Døren.) Laasen var rusten, men jeg fik den dog op. Kom kun! (Han og Clara træde ind.) Her er vi da! (Trækker Beiret.) Det kostede Møje nok!

Clara.

Har du anstrengt dig?

Alfred.

Det siger Intet. Men er du ikke echaufferet af de mange Trapper, vi er gaaet op?

Clara.

Jeg feiler Intet. Men du er saa heed. Du har vist skyndt dig for meget.

Alfred.

Na nei — jeg spiste vel hurtigt paa Restaurationen, og drak maaskee lidt for meget . . . i Distraction. Men det gaaer snart over. — Lad os nu see os lidt om herinde. Det er længesiden vi vare heroppe.

Clara.

Det var ifjor Foraar, esterat du med saa megen

Vi havde bestaaet din Examen. Du fortalte mig alle de Spørgsmaal, Professorerne havde givet dig, og hvordan du hjalp dig, naar du kom i Forlegenhed — o, det var en lykkelig Tid! Husker du de Planer, vi lagde for Fremtiden? Dengang drømte vi ikke om . . .

Alfred.

Ja, det er sandt. — Det var ogsaa her jeg som Dreng læste for dig mit første Udkast til en Tragedie. Det var Historien om Harmodios og Aristogeiton. Og alt imens anede vi ikke, at den gamle Terndør derhenne var gaaet i Baglaas —

Clara.

O, det husker jeg saa godt! Jeg var saa angst; vi hamrede paa Døren, og det varede saa længe, inden der kom Nogen.

Alfred.

Men jeg fatte Mod i dig —

Clara.

Ja, du var altid den Driftige —

Alfred.

I det Mindste har jeg altid haft megen Magt over mig selv. Naar vi komme lidt til Ro, skal jeg læse for dig en Afhandling, jeg netop i disse Dage har skrevet: „Om Herredømmet over den sandfelige Natur.“ — Men, Clara, Luften er qaalm herinde.

Jeg vil lufte et Vindue op. Naar du kunde hjælpe mig lidt med Bordet, saa vil jeg stige op...

Clara.

Ja, kom kun.

(De flytte Bordet og Stolen hen til Vinduet.)

Alfred

(Stiger op paa Bordet, aabner et Vindue og seer ud).

Hvilken forfærdelig Høide! Hvor øde er hele den Deel af Byen, og hvor eensom bugter sig Seinen mellem Husene! — Ja, min Clara, saaledes som vi her svæve høit over Menneskerne og over deres lave Sykler, saaledes skal fra nu af vore Sjæle hæve sig høit over Jorden, frie for dens Fornødenheder og uberørte af dens lokkende Fristelser.

Clara.

Ja, ... viskelig ... nu binder os Intet.

Alfred.

Udsigten herfra er fortræffelig. Vil du ikke stige op til mig?

Clara.

Det vover jeg ikke. Bordet er saa gammelt, det staaer jo og vakler. Kom ogsaa du ned, og lad mig holde dig. (Sdet hun holder ham, mens han stiger ned:) Hvad er det du har i Kommen?

Alfred.

I Lommen? Naa, det er en halv Bouteille Vin
... jeg tog den med i Skjydingen.

Clara.

Nei, ikke i den Lomme.

Alfred.

I den anden? (Han tager Noget op, der er svøbt i
Papir.)

Clara.

O, det er vist din Afhandling om Herredømmet
over den sandfælsige Natur.

Alfred.

Nei... naa, nu seer jeg. Som du hørte, tog
jeg mig ikke Tid til at spise paa Restaurationen, og
da jeg just kom forbi en Conditor, købte jeg nogle
Biscuit —

Clara.

Det gjorde du Ret i; dem holder du jo saa
meget af.

Alfred.

Ja, det var dog meest for din Skyld. — Men
vi maae nok see til at indrette os heroppe. Her er
kun een Stol.

Clara.

Der staaer en udenfor.

Alfred.

Godt; den vil jeg hente, og saa skal du strax høre det Brev, jeg har skrevet til din Fader.

(Gaaer ud.)

Clara (ene).

Ja, han er endnu den Tapre. Naar jeg blot havde hans Mod! Men han skal ikke mærke, hvor nedslaaet jeg er . . . det har jeg foresat mig. Jeg vil nu med Hengivenhed dele hans Raar, og, saavidt jeg kan, dele hans Mod og Udholdenhed.

(Alfred kommer tilbage med en Stol og slaaer ved Indtrædelsen Døren noget haardt i efter sig.)

Clara (farer sammen).

Hvad var det?

Alfred.

O, det var blot Døren. (Tager et lille, portativt Skrivertoi op af Sidelommen.) See hvad, jeg tog med hjemmefra: mit Skrivertoi. Var det ikke et godt Indfald? Jeg har betænkt, at vi ville holde en Dagbog heroppe. I den ville vi nedlægge vore Følelser, vore sidste Tanker. Af den skal Verden see, med hvilken Standhaftighed vi saae vore sidste Dieblikke nærme sig. Jeg har allerede tænkt mig mangt indtrængende Ord, mangan rystende Skildring, der skal faae sin Plads i den, hvorledes Døden i den rædsomste Skikkelse langsomt nærmede sig; hvorledes den menneskelige Natur

vilde gjøre sin Ret gjældende, men vor Kjærlighed og vor faste Beslutning bestandig holdt os oppe. Ja, min Skildring skal blive gennemtrængende, i al sin Simpelhed.

Clara.

O, naar du skriver det, vil det gjøre Indtryk paa Alle.

Alfred.

Men det var Brevet til din Fader! (Tager et Deltavblad op af sin Tegnebog.) Ja, jeg seer, jeg har her kun Begyndelsen. Det Dvrige har jeg lagt i en af de Bøger, vi tog med os, jeg troer, i Paul og Virginie.

Clara.

De ligge Allesammen ude paa Gangen.

Alfred.

Godt, men nu kan du først høre Begyndelsen. (De sætte sig.) Hør nu! (Læser.) „Min Onkel! naar De modtager dette Brev, ere Deres Datter og jeg langt herfra, langt fra vort fredelige Hjem. Alt er forberedt. Vi have unddraget os Deres Magt, og inden De kan erholde Efterretning fra os, vandre vi begge Haand i Haand en bedre Verden imøde. Min Onkel! jeg veed, De vil fordømme vor Beslutning, og at Deres Brede især vil træffe mig. Men De kan ikke sætte dem ind i mit Sindelag. De fatter ikke hvad det betyder, fra sine tidligste Aar at have lyttet til de

ophøiede Manders Røst, der tale til os gjennem Historien og Classikerne. De veed ikke, at man af Catos og Brutus's henfarne Maner kan lære hiint frie Blik paa sine Forhold, hiin grundige Foragt for Livet." — (Til Clara.) Det er et fortræffeligt Udtryk: „grundige Foragt!“ Thi hos de Gamle var Intet halvt eller ufuldendt, men Alting affluttet og bragt til sit Maal. (Bliver ved). „De bør da ikke undres over, at jeg for længe siden er enig med mig selv; at Livet intet Værd har for mig, naar dets skjønneste Genier, Kjærlighed og Uafhængighed, rives fra min Side —“

Clara.

O, hvor det er herligt!

Afred

(vedblivende med forhøiet Stemme).

„ — at jeg foretrækker, frivillig at forlade det, frivillig at vandre til Uafhængighedens Land ved Kjærlighedens Haand, heller end at jeg . . . at jeg —“ Ja her mangler Resten. Vent, skal jeg hente den.

(Gaaer hen og vil aabne Jerndøren, men formaaer det ikke.)

Hvad er det? (Efter nogle fornyede Forsøg, til Clara med et Udbrud.) Clara! Døren er gaaet i!

Clara.

Kan du da ikke faae den op?

Alfred

(under bestandige Forsøg paa at faae Døren op).

Nei . . . jeg frygter derfor . . . Nøglen stikker udenfor. — Na, den maa jo gaae op . . . den skal gaae op. Hvad? den Vandens Dør! (Sparter til den.) Op med dig!

Clara

(nærmer sig ham).

Giv dig blot Tid, saa gaaer det nok.

Alfred

(i stigende Sindsbevægelse).

Ja . . . maaskee . . . maaskee, naar jeg hamrer paa Laasen. Har du ikke Noget at banke med?

Clara.

Jeg seer slet Intet herinde.

Alfred.

Hum . . . var det endda en Dør af Træ, jeg skulde trykke Gylningen ind . . . men en Jerndør! . . . Nei, det er forgæves! (Udmattet.) Den modstaaer alle mine Anstrængelser.

Clara.

Maa jeg forsøge?

Alfred.

O, hvor vil du tænke, naar jeg ikke kan!

Clara.

Men det haster jo ikke saa meget. Du kan jo siden hente Nøsten af Brevet.

Alfred.

Haster ikke! Men du huster ikke paa — fjære Clara, vi komme aldrig ud af denne Dør igjen! Vi ere indespærrede, vi maae blive herinde!

Clara

(med begyndende Uro).

Mener du virkelig?

Alfred.

Ja naturligviis! Hvem kan faae Bugt med en Dør af tykke Jernplader!

Clara.

Men . . . men kan der Ingen komme os til Hjælp?

Alfred.

Ja, hvem? Denne Bygning er sat ud af Brug. Her kommer ikke et Menneſte.

Clara.

Men maaftee . . . naar man hjemme ſabner os . . . man lader ſøge her.

Alfred.

O, Gud nei! Jeg har jo — og det er forſt nu faldet mig ind — jeg har jo ſkrevet til din Fader, at vi ere reifte til Bordeaux. Han vil jo paa Diebliffet, naar han faaer mit Brev, reise efter os. Nei — her kan i Uger og Maaneder ingen Sjæl komme! (Efter et Ophold, hvori han gaaer i Sindsbevægelse op og ned, mens Clara bliver ſtaaende taus og ſtille.) Naar her endda

vilde bryde Lyve ind! Men de Slyngler komme kun, naar Ingen forlanger dem. — Men hi! maaskee jeg fra dette Vindue . . . maaskee man kan lægge Mærke, naar jeg raaber og gjør Tegn. (Stiger ved Hjælp af Bordet op til Vinduet.) Der er Ingen at see . . . ikke Gen; og om der ogsaa var, i denne Høide — det hjælps ikke! Naar jeg vifter med mit Kommetørklæde, man agter det ikke, man seer det ikke! Vi kunde snarere frelles paa det vilde Hav end heroppe. (Springer ned.) Midt i Paris, blandt al den Mængde Mennesker, at ikke Gen kan komme os til Hjælp!

Clara.

Alfred, du gjør mig angst.

Alfred.

Angst? Ja, jeg er selv . . . Jeg kan ikke taale den Tanke at være indespærret! Det er ligesom Veiret skulde forgaae mig! (Riser sit Halstørklæde op.)

Clara.

Men lad os tænke efter, om der ikke skulde være et Middel —

Alfred.

Nei, der er intet! Jeg seer allerede nu hvad der venter os. Her ere vi fordømte til at være, i dette øde Rum, og betænk, Clara, Nat og Dag, og afskjaarne fra alle Mennesker! Du, Clara, du skal her . . . o, min Gud, hvad skal der blive af dig!

Clara.

Alfred, vær taalmodig! Om det Værste skulde hænde, saa . . . (libt frygtfom.) det er jo vor egen Mening, at vi her ville leve og døe sammen. Det har vi jo selv besluttet.

Alfred.

Ja, det har jeg besluttet, det var min frie Vilje. Men nu tvinges vi dertil — jeg hader Tvang!

Clara.

Men det var jo Det, Mademoiselle Lenormand forudfagde os —

Alfred.

O, denne Lenormand! Det er hende vi kan takke derfor. Hun har seet forud, det vilde komme saaledes; hun har villet berøve os ethvert Haab. Det skændige Fruentimmer! At hun taales! At man ikke jager hende ud af Byen! — Men det skal ikke hjælpe hende! Jeg skal sprænge denne Dør . . . den skal op, og om jeg saa skal arbejde Nat og Dag. (Gaaer igjen hen til Sernbøren og gjør nogle fortvivlede Forsøg paa at faae den op.) Den skal . . . med mine Negle skal jeg rive den fra Muren.

Clara.

(Søger at faae ham fra Døren).

Alfred, vær dog fornuftig! Vent heller til siden, til du har samlet nye Kræfter.

Alfred.

O, slip mig og forstyr mig ikke . . .

Clara.

Nei, hold op! Du bliver saa udmattet . . . jeg kan ikke tillade det.

Alfred

(kommer igjen frem).

Ja, jeg maa holde op! det er Alt, Altsammen forgjæves! Der er ingen Udvei! (Kaster sig paa Stolen, med Hovedet mod Bordet.)

Clara (affides).

O Gud, saaledes har jeg aldrig seet ham! Hvad skal jeg gjøre for at bringe ham til sig selv? (Gaaer sagte hen til ham og stjer med kjærlig Stemme:) Er du endnu vred, Alfred? Svar mig, og vær ikke saa nedslaaet. Det er jo ikke værdt at fortvile. Hvis det er Himlens Villie, at vi paa dette eensomme Sted skulle døe sammen, saa er det jo en Ulykke, at vi ere hos hinanden, at vi ikke ere skilte ad. Tænk dig, om jeg nu var reist herfra, var i Marseille, og hørte, at du blot var syg eller endog var nær ved Døden — det var jo en langt større Ulykke. . . . Alfred, løst dit Hoved og see paa mig! Din Smerte farer mig gennem Sjælen. Vær ikke bekymret for min Skyld. Jeg døer gjerne med dig. Dette Kammer skal ikke være øde, naar jeg deler det med dig. Jeg har før været

angst, men jeg har faaet Mod. (Løfter lempelig hans Svøb.) Alfred, kjæreste Alfred! vær nu ogsaa du ved godt Mod. Det er ikke saa tungt at døe; og hvis det er, vi skal staae hinanden bi og trøste hinanden til det Sidste.

Alfred.

Clara, ja du ... du kan — men jeg ... jeg fortjener ikke dine kjærlige Ord ... jeg er bange for, at jeg har — (synker pludselig ned for hende og griber hendes Hænder.) O, Clara, kan du tilgive mig? Det er mig, der har ført dig i denne Ulykke, det er mig, der har bragt Sorg over os Alle, over dig, over dine Forældre! — Jeg har aldrig som nu vidst, hvor høit jeg elskede dig, men jeg har aldrig følt mig saa trøstesløs. (Springer op.) Jeg kan ikke forsvare min Ubestindighed!

Clara.

Tæel dog ikke saaledes! Vi vare jo begge enige.

Alfred.

Nei, nei — det var mig, der overtalte dig, der opfyldte din Sjæl med dette syndige Forsæt. O, man taler saa frit og saa let derom; men man veed ikke hvad det er, man veed ikke hvad det vil sige, at have en Andens Tanker og Handlinger at bebreide sig.

Clara.

Men det har du jo ikke, Alfred ...

Alfred.

Bedste jeg blot dig frelst! Men nu . . . jeg kan ikke udholde det . . . jeg kan ikke see dig døe for mine Dine . . . Hør, Clara! Jeg springer ud af dette Vindue, saa er det gjort af med Gæt.

(Vil stige op paa Bordet.)

Clara

(holder ham tilbage).

Alfred, for Guds Skyld . . .

Alfred.

So, lad mig . . . Naaskee, naar man seer mig liggende knuust derne, man kommer dig til Hjælp.

Clara.

Og du vil forlade mig? vil lade mig eensom tilbage?

Alfred.

Du har Ret . . . jeg tør ikke forlade dig. — Saa lad os da holde ud sammen . . . jeg tænker, jeg skal faae Mod dertil.

Clara.

Vær kun ikke saa urolig og bekymret. Din Smerte er min største Sorg.

Alfred.

Hvor skal man faae Rolighed . . .

Clara.

So, Alfred, naar vi have Tillid til Forsynet, naar vi staae hinanden bi med Kjærlighed —

Alfred.

Ja, det er sandt . . . det vil vi — (Under sin urolige Gang i Bærelset.) Hvad ligger her? Det er nogle Pakker med Papir . . . Hør, kunde vi ikke vente til der kom en Baad forbi, og saa kaste en af disse Pakker ud? Maaskee man blev opmærksom derved. Men Afstanden til Selnen er for stor . . . Men jeg faaer et Indfald! Jeg har jo mit Skrivertøj heroppe. Vi vil rive dette Papir i lutter firkantede Stykker og skrive et Par Ord derpaa — ganske kort, at man skal komme os til Hjælp . . . dem kaste vi ud . . . Vinden vil føre dem til alle Sider, og et enkelt vil dog vække Opmærksomhed.

Clara

(mens Alfred løser en Paffe op).

Ja, det er jo et godt Indfald. Lad os fungjøre det . . . og der kan du see: vi ere ikke saa hjælpeløse. — Skal jeg rive Papiret over?

Alfred.

Ja, i fire Stykker; saa vil jeg skrive. (Sætter sig ved Bordet). Var det ikke et godt Indfald, at jeg tog Skrivertøjet med?

Clara.

Ja, det var ret en Lykke. — Der har du fire Stykker.

Alfred.

Godt. (Begynder ivrig at skrive.)

Clara.

Dg der er igjen fire Stykker.

Alfred (reiser sig).

Lyk . . . gif der ikke Nogen paa Gangen derude?

Clara.

Ja, hør kun . . . det nærmer sig . . .

Alfred.

Dg der er Nogen, der taler — ganske bestemt! D, vi har Haab endnu . . . jeg vil banke paa Døren, at de kan høre os. (Samrer stærkt paa Døren.) De svare mig, de komme —

Clara.

Det er min Moders Stemme —

Alfred.

Dg din Fader er med . . . Der ere de — (Raaber ved Døren). Ja . . . ja, det er os, vi ere herinde . . . vi kan ikke komme ud. Duf kun op . . . I maae tage stærkt i Laasen. (Til Clara, omfavnende hende.) Clara, vi ere frelst! Du skal igjen tilhøre Livet — o Livet er skjønt! . . . Dg vi skal leve for hinanden — Intet skal adskille os!

Clara.

Nei, Intet skal adskille os!

Sjette Scene.

De forrige. Duval og Madam Duval. Noget senere viser sig Madam Armand udenfor den aabne Dør, men træder ikke ind før efter de første Repliker. — Naar Døren gaaer op, iler Clara hen til sin Fader og Alfred hen til Mad. Duval.

Clara.

Fader, kjære Fader! Tak, at I kom herop!

Alfred.

Ja, tag ogsaa mod min Tak!

Mad. Duval.

Naa, Gud ske Lov, I ere friske og raske. Vi have været saa forstrækkede . . .

Clara.

Ja, kjære Moder, vi rigtignok med. — Men hvordan faldt I paa, vi var her?

Duval.

Ja, hvordan troer du? Naar en af Folkene ikke havde seet Jer gaae langs med Seinen, og naar jeg selv ikke var faldet paa Kammeret her . . . I har jo fra Barnsbeen pleiet sidde heroppe og kuffelure som to Turtelduer. — Ja, det er nogle nette Optøier af Jer!

Mad. Duval.

Sniksnak med dine Optøier! Det vil jeg nu ikke høre Noget om. Alting skal være glemmt, det var Synd andet. (Til Alfred og Clara.) I skal nu ingen

uroelige Tanker gjøre Jer. Der kan nok med Tiden blive et Par af Jer.

Alfred (henrykt).

Er det virkelig sandt, kjære Onkel?

Clara (ligeledes).

Nei, kjære Fader —!

Duval (til sin Kone).

Maa jeg komme til Orde?

Mad. Duval.

Nei, du maa ikke! Du har længe nok ført Ordet i denne Sag; og det har ikke været langt fra, at her var steet en Ulykke, vi aldrig kunde forsvare, og det for din Skyld. Jeg har sagt dig paa Veien, at der maa være en Ende derpaa.

Duval.

Men jeg siger dig, at jeg kan forsvare hvad jeg gjør, og at jeg ikke ovenikjøbet vil opmuntre deres Uhygighed.

Mad. Duval.

Og jeg siger dig, at naar du nu ikke vil give efter for mig, saa gjør jeg Oprør, saa kan vi ikke længer leve sammen, saa pakker jeg ind og gaar min Vej.

Duval.

Nu har jeg hørt det med!

Clara.

Kjære, bedste Fader . . .

Alfred.

Kjære Onkel —

Duval.

Af Jer vil jeg slet Intet høre . . .

Mad. Armand

(der nu nærmer sig).

Herr Duval, lad ogsaa mig —

Clara

(farer forstrækket tilfide).

Mademoiselle Lenormand!

Alfred.

Mademoiselle Lenormand?

Herr og Mad. Duval.

Hvordan? Mademoiselle Lenormand?

Duval.

Er De Mademoiselle Lenormand? (Til Clara.) Og du kender hende?

Clara (forvirret).

Ja, Fader . . . jeg har talt med hende . . . hun raadede os . . . jeg mener, hun har spaaet os — (Til Mad. Armand.) Nei, Mademoiselle . . . jeg aner, hvorfor De kommer . . . men vi kan ikke opfylde Deres Spaadom. Bliv ikke vred . . . vi har gjort hvad vi

Samtidig.

funde, men . . . men Alting var os imod. Og nu . . . da Alfred og jeg . . . ja, nu gaaer det rigtig slet ikke an. Kan De ikke see til at faae det forandret?

Mad. Armand.

Vær De kun ubekymret. Min Spaadom er allerede forandret, og hvad der er det Bedste, forandret ved Deres egen Beslutning.

Duval.

Men have vi da virkelig den Ære at see i Dem den berømte Mademoiselle Lenormand?

Mad. Armand.

Ik nei, langt fra! Hændelsen har for en føie Stund skaffet mig denne Dames Renommé og Søgning. Mit Navn er Madame Armand, En, der er meget lykkelig ved ikke at besidde den farlige Hemmelighed, at kunne see ind i det Tilkommende.

Clara.

Ik Gud, De er virkelig ikke —?

Duval.

Ah, nu begynder jeg at forstaae —

Mad. Armand (til Duval).

Ja, naar De er kommen lidt mere til No, tænker jeg at kunne give Dem en fyldestgjørende Forklaring. Men tillad mig nu at gjentage min Bøn. Vær ædelmodig, og giv efter for Deres Kones og disse unge Menneskers Ønsker.

Duval.

Jeg inblader mig ikke paa Noget, før Alfred har forklaret mig een Ting. Naar det endelig var din smukke Hensigt, min unge Herre, at indelukke dig heroppe og gjøre Ende paa dit Liv, hvorfor dundrede du da saa gevaltig paa Døren, for at komme ud?

Alfred.

Skaan mig, Onkel!

Mad. Duval.

Na, om han dundrede eller ikke dundrede, det spørge vi nu ikke om. Vi har ham og Clara igjen, og dermed skal vi være fornøiede.

Duval.

Nu ja da, ligesaa godt først som sidst. (Til Alfred og Clara.) Saa tager da hinanden — skjøndt I har ikke fortjent det.

Alfred.

Kjæreste Onkel!

Clara.

O, kjære Fader!

Alfred

(omfavnende Clara).

Clara! hvilken uventet Lykke! Frihed, Liv og Kjærlighed — alt dette ovenpaa . . . (standsfer.)

Clara.

Ja, ovenpaa al vor Angst!

Mad. Duval.

Og Forsoning med os, med Jeres Forældre!

Mad. Armand.

Og min oprigtige Deeltagelse.

Clara

(til Mad. Armand).

O, jeg indseer først nu, hvor Meget vi skyldte Dem.

Mad. Armand

(til Clara og Alfred).

Ja, mine unge Venner, min Spaadom vil ikke være ganske forgjæves. Jeg har lovet Dem, at De skulde tilbringe Resten af Deres Liv forenede sammen, og det vil nu kunne ske. Den Tilværelse, der venter Dem, skal være smykket af gjensidig og prøvet Kjærlighed, og, det vover jeg at antage, forædlet ved den Erfaring, disse faa Limer have skænket Dem, — forædlet ved den Bevidsthed, at Livet under alle vore Kaar har Værd og Betydning, at der i det rinder en dyb og uudgrundelig Kilde, som Ingen med forvoven Haand tør standse.

Stivbørnene,

Lystspil i een Act.

Opført første Gang paa det kongelige Theater,
den 17de April 1852.

Personerne.

Holmer, Kjøbmand.

Madam Holmer, hans Kone.

Rudolf } hans Børn af første Ægteskab.
Adamine }

Ernst, hans Søstersøn.

Hedevig, Adamines Veninde.

Baron Hjelm.

Fleisig, tydsk Lærere.

En Pige hos Holmer.

Værelse hos Kjøbmand Holmer med en Hoved- og to Side-Indgange, hvoraf den til Venstre gaaer ind til Holmers Comptoir.

Første Scene.

Rudolf, der sidder og skriver, og Adamine, der gaaer utaalmodig op og ned.

Adamine.

Na Gud, hvor det er fjedeligt med den Venten! Syede hun ikke saa godt, denne Skrædder = Tomsfru, saa skulde hun see Løier! Og Hedevig kommer heller ikke!

Rudolf

(løfter hurtig Hovedet).

Hvem siger, at Hedevig ikke kommer?

Adamine.

Hun er her jo ikke.

Rudolf.

Men kommer hun da ikke?

Adamine.

Na jo vist. Men hvad kan det hjælpe mig nu! Her er jo ikke et Menneske, man kan tale med.

Rudolf.

Jeg takker for Complimenten.

Abamine.

Ja, du har stor Ære af at tale med. Jeg har jo ikke kunnet faae et fornuftigt Ord af dig hele Morgenstunden.

Rudolf.

Det kommer an paa, hvad du kalder fornuftigt.

Abamine.

Hvad har du saa travlt med? Du pincer dig jo, saa det er en Dnk at see paa dig.

Rudolf.

Ja, du kan troe, at skrive Vers, er heller ikke at løbe til. Der er saa mange Ting der skal passes, og som Baronens først har gjort mig opmærksom paa, ikke blot Rimet, men Metrum . . .

Abamine.

Metrum?

Rudolf.

Ja, det er Fødderne.

Abamine.

Hvilke Fødder?

Rudolf.

Versets Fødder. Veed du ikke, at et Vers bestaaer af Fødder?

Abamine.

Hvorfra skulde jeg vide det? Hverken min Tegnelærer eller min franske Mamsel eller min Musiklærer har talt derom. Forklar mig det.

Rudolf.

Det skal jeg, for det veed jeg. Seer du — ja, du veed, at et Vers bestaaer af Ord?

Abamine.

Hvoraf skulde det ellers bestaae?

Rudolf.

Ja, men de Ord ere forskjelligt betonedede, og det er derfor, at man inddeler Versene i Tamber, Dactyler og . . . og — vent lidt, jeg har Thortsens Metrik liggende her —

Abamine.

Na, det gider jeg ikke høre; det kjeder mig.

Rudolf.

Der er Ingen, der tvinger dig.

Abamine.

Moder bliver ogsaa derinde hele Formiddagen. Hun troer, Alting er godt, naar hun bare seer til sin Huusholdning. (Kalder ved den venstre Sidedor.) Mutter! Hører du ikke, Mutter!

Anden Scene.

De forrige. Madam Holmer.

Mad. Holmer (indenfor).

Nu kommer jeg, Mine.

Abamine.

Na, kom snart.

(Mad. Holmer træder ind, med et hvidt, ophæftet Forflæde for.)

Mad. Holmer.

Her er jeg, min Pige. Hvad vil du mig?

Abamine.

Na, hvad jeg vil! Her er saa kjedsommeligt — og Tomfruen, der skulde sende min Mantille, lader mig vente.

Mad. Holmer.

Men hun har først lovet den til Klokken Elleve, og det er den ikke endnu. Giv nu Tid det Dieblif, mit Barn.

Abamine.

Ja — men er der Ingenting du kan more mig med?

Mad. Holmer.

Ja, hvad skulde det være?

Abamine.

Er der ikke Noget ude i Spiiskammeret?

Rudolf.

Nei, hør Adamine, lad os bede Moder om at tractere os i Formiddag med Chocolate. Baronen kommer om Lidt, og Hedevig kommer ogsaa.

Adamine.

Ja, gjør det, velsignede Mutter.

Mad. Solmer.

Vi drak først iforgaars Chocolate, og Jeres Fa'er, Børn, seer det just ikke saa gjerne.

Rudolf.

Naar du siger, at det er dig, der havde Lyst dertil, saa har han Intet derimod.

Mad. Solmer.

Nu, saa skal jeg gaae ud og sige det til Pigen.

Rudolf.

Og lad saa mig faae af det Kryderbrød, du veed jeg holder saa meget af.

Mad. Solmer.

Ja, du er en Slikmund, det veed jeg. (Idet hun aabner Døren for at gaae ind igjen.) Naa, der er Pigen med din Mantille. Giv mig den. (Tager ved Døren imod en Veste eller Kuro.) See der, Mine!

Adamine.

Naa, Gud stee Lov. Jeg vil strax prøve den.
(Tager Mantillen paa.)

Mad. Solmer.

Den er smuk, og den sidder godt. Synes du ikke?

Abamine.

Jo, men . . . aa, det har anet mig! Og jeg had hende dog saa indstændig . . . Men der er ingen Veie at komme med de Menneſter! See bare — den er jo meget for lang.

Mad. Solmer.

Mener du virkelig? Den klæder dig saa godt.

Abamine.

Hvad kan det hjælpe! Alle Menneſter bruge dem nu ganſte forte. Saadanne er den, Line Struck og Fette Raſſen og Fru Hannemann har faaet. Med den gaaer jeg ikke.

Mad. Solmer.

Ja, saa lade vi den forandre; det er snart gjort.

Abamine.

Men jeg ſkulde ud med Hedevig, og vilde saa gjerne have den paa. Er det saa ikke ærgerligt!

Rudolf.

Der ringede det. Det er beſtemt Baronem.

(Gaaer for at lukke op.)

Mad. Solmer.

Spørg Baronem tilraads. Han har juſt en god Smag.

Tredie Scene.

De Iørrige. Baron Hjelm.

Baronen.

En god Morgen, mine ærede Damer! — Madam Holmer, De befinder Dem vel? Og Frøken Adamine — men allerede klædt paa til at gaae ud?

Mad. Holmer.

Nei, det er en Mantille, hun prøver. Men nu kunde Herr Baronen sige os, hvad De synes om den.

Baronen.

Den er jo udmærket smuk.

Adamine.

Er den ikke for lang?

Baronen.

Paa ingen Maade — behag at vende Dem — den er ganske som den skal være. Charmant!

Adamine.

Saa beholder jeg den, Mo'er.

Baronen.

Deri gjør De Ret — saa meget mere som De seer endnu engang saa smuk ud, naar De har den paa.

Adamine

(til Mad. Holmer).

Saa vil jeg gaae ind og sige Budet Bested.

Mad. Solmer

(til Baronen).

Vi skal strax være hos Dem igjen.

(Sun og Abamine gaae ind.)

Baronen.

Nu, min unge Ven, hvorledes gaaer det saa?

Rudolf.

Jo, nu troer jeg, det gaaer ret godt. Vil De see, jeg er i dette Dieblif bleven færdig.

Baronen.

Ah, De mener Deres Digt til den skønne Ube-
kjendte, hvis Navn jeg ikke tør vide, men som jeg
har været saa uforstammet at gjætte.

Rudolf.

Nu praler De. Det er slet ikke saa afgjort, at
De har gjættet det.

Baronen.

Men De maa dog tilstaae, at det er mistænkeligt:
i Deres første Digt til hende tales der om hendes
Loffer. Men i Deres Kreds er der kun een Dame,
der gaaer med Loffer. Alle de Andre have opgivet
den farlige Loffemad, og gaae med Haaret glat. —
Men jeg vil ikke være indiscret. Giv mig Deres Digt,
jeg skal læse det meget samvittighedsfuldt igjennem og
med det Første sige Dem min ringe Mening derom. —

Men for at tale om noget Andet, jeg er i en forbandet Knibe i denne Tid. Er det Dem ikke muligt at skaffe mig Hjælpetropper?

Rudolf.

Er De nu igjen i Knibe! Og det er kun fjorten Dage siden jeg skaffede Dem tohundrede Rigsdaler.

Baronen.

Af, min Ven, hvad troer De, det kan forslaae!

Rudolf.

Saa har De vel betalt Restaurateuren for det store Gilde, De gav i Vinter.

Baronen.

Jeg har Fanden!

Rudolf.

Men det er meget urigtigt. Den stakkels Mand er virkelig i stor Forlegenhed for Diebliffet.

Baronen.

Ja, det er skammelig gjort af mig. Men jeg er engang kommet i den fordømte Bane, ikke at betale min Gjæld. Om jeg ogsaa har Penge under Hænderne, saa er det mig ligesom fysisk umuligt at berigtige en Regning. Det synes mig næsten som det var, at kaste Pengene ud af Vinduet.

Rudolf.

Men det, kan jeg forsikre Dem, er en meget urigtig

Anskuelse. Vil De følge mit Raad, 'saa skulde De lægge Dem noget mere efter Soliditet.

Baronen.

Ja, solid er jeg ikke — eller Feilen maa stikke et andet Sted. Naar jeg har skaffet mig og endeel af mine Venner en glad Aften, naar jeg i det lystige Lag har været i en forhøiet, henrevet Stemning, og man nu den næste Dag præsenterer mig en Regning, og mine Nydelse skulde regnes ud i Mark og Skilling, saa synes det mig en Profanation, at betale Regningen.

Rudolf.

Om — ja — jeg synes dog —

Baronen.

Ja, saaledes er mit Naturel. Men, i Alvor, veed De ingen Udvei?

Rudolf.

Ikke en eneste, især naar De behøver Meget.

Baronen.

Ja, det er Ulykken. Jeg behøver et Par tusind Daler, og til et meget vigtigt Foretagende.

Rudolf.

Ja, De vil over til Beddeløbet i Sverrig og leve lystigt.

Baronen.

De skal senere faae det at vide. Hovedsagen er

nu, at jeg har Contanter. Og dem — ja, kan Deres fortræffelige Moder ikke komme os til Hjælp igjen?

Rudolf.

Nei, hun er læns ligesom jeg selv. Hun har i den sidste Maaned hemmeligt stukket til mig Alt hvad hun kunde, men nu er det forbi. Den Eneste, der har Noget tilovers i dette Qvartal, det er min Søster; men hendes Rentepenge passer min Fa'er paa som en Smed.

Baronen.

Deres Søster — ja, om hende skulde jeg engang tale ret fortroligt med Dem. Det er en meget distingueret Pige, og De veed, at jeg nærer det Haab —

Rudolf

(afbrydende ham).

Der kommer Fa'er.

Baronen (affbes).

Og min ærede Medbeiler!

Fjerde Scene.

Baron Hjelm. Rudolf. Holmer. Madam Holmer.
Adamine. Ernst.

Holmer.

Ei, Herr Baron, have vi allerede saa tidligt Gien af Deres Besøg?

Baronen.

Jeg gif blot herind i Forbigaaende, for at træffe en lille Aftale med Deres Søn, og jeg maa nu strax videre. (Til Rudolf.) Jeg har ikke den Fornøielse, at De følger med mig?

Rudolf.

Nei, jeg venter om Lidt en af mine Lærere.

Baronen.

Blager De og Deres Søster Dem endnu bestandig med Lærere?

Rudolf.

Ja, vi var begge helst frie derfor; men Fa'er og Mo'er har nu sat sig i Hovedet...

Solmer.

Og det vil I engang takke os for. — Jeg skal sige Dem, Herr Baron! mine Børn har i forrige Tidder ikke haft saa god Leilighed til at gjøre Fremgang i deres Videnskaber, da mine Kaar vare saa smaa. Men nu, da de ere saameget bedre, og Rudolf og Adamine desuden have arvet den store Formue efter min første Kones Halvbroder, saa synes vi, de skal indhente det Forsømte. Det er især min Kone, der staaer ivrig derpaa.

Mad. Solmer.

Ja, jeg veed nok, hvorledes Folk taler. Man skal ikke sige om mig, at jeg lader mine Stibbørn

opvære i Uvidenhed og mine egne Børn gjøre Fremgang.

Baronen.

Det siger vist Ingen om Dem. Man kan jo ikke tænke sig nogen mere omhyggelig og samvittighedsfuld Stivmoder end De er.

Mab. Solmer.

Ja, det veed jeg i mit Hjerte, og det gaaer alle mine Tanker ud paa. Jeg gjør ingen Forffjel paa Adamine og Rudolf og mine egne Børn. Men Verden troer dog helst det Værste.

Baronen.

Deri kan De maaskee have Ret. — Men jeg staaer her og glemmer, jeg skal gaae. De tillader vel, at jeg gjentager Besøget noget længer op paa Formiddagen.

Solmer.

Gud bevares, De er altid velkommen. Men hvorfor vil De ikke blive?

Baronen.

Som sagt, Klokken er bleven mange. Naar jeg seer Herr Ernst paa denne Tid af Dagen, saa veed jeg, at Klokken er præcis Elleve. (Til Adamine.) Deres Cousin er det accurateste Menneſte jeg kjender. Jeg seer ham hver Dag i mit Nabolab paa hans Vandring forbi Deres Vinduer, som han hver Gang seer

op til, og det er hver Dag saa nøiagtig paa samme Klokket, at jeg pleier at stille mit Uhr derefter.

Ernst (affides).

Den Uforfammede! — Og hun leer derover!

Solmer.

Ja, uden at ville rose min salte Søsters Søn, saa er han meget accurat og paalidelig i sine Forretninger; det spaaer Godt for hans Fremtid.

Baronen.

Denne Accuratesse spaaer især meget Godt. — Men jeg anbefaler mig.

Solmer.

Lillad, vi følge Dem ud. — Rudolf, gaae ud med. (Baronen gaaer, fulgt ud af Solmer, Mad. Solmer og Rudolf.)

Ernst.

Det er just ikke smukt af dig, at du leer, naar en Laps som denne Baron gjør sig lystig paa min Beføstning.

Abamine.

Det er heller ikke smukt af dig, at du bestandig river ned paa ham.

Ernst.

Jeg er vel nødt til at modsætte mig den Indflydelse, han har her i Huset, og der kun kan være fordærvelig for Jer Alle. Hvad Gavn, troer du, Rudolf kan have af en Dugang som Baronens?

Adamine.

Jeg synes, Rudolf maa ansee det for en Gæ, at Baronen vil omgaaes ham, og at han kan lære god Tone og høflige Manerer af ham. Det kan baade Rudolf og mange Andre trænge til.

Ernst.

Hvis det er mig du sigter til, saa skjøtter jeg ikke om den gode Tone, der bestaaer i at leve lystig og ubekymret, uagtet man skylder Penge til Gud og al Verden. Men, naar han sætter dig og Rudolf Nykker i Hovedet, naar I tilsidst begge glemme Jeres ærlige, borgerlige Stand —

Adamine.

De Nykker har hverken Rudolf eller jeg.

Ernst.

Men det bliver dog Enden derpaa, især, hvis du, Adamine, skulde være saa daarlig, at . . . at —

Adamine.

Hvad jeg?

Ernst.

Nu, reent ud sagt, hvis du skulde bilde dig ind, at han for Alvor gjør Cour til dig.

Adamine.

Om jeg gjorde det, saa blev det min egen Sag.

Ernst.

Det blev din Ulykke, det er let at forudsee. Hvis det ogsaa er hans Alvor, hvad troer du da lokker ham til dette Huus, hvor der ikke findes Noget af Det, han pleier at søge. Han veed, at Rudolf og du har arvet en betydelig Formue. Derfor søger han din Broders Selskab og narrer ham Penge fra; og derfor — thi umuligt er det ikke — vil han maa-see engang anholde om din Haand.

Abamine.

Saa? derfor? Det skal du slet ikke sige. En Mand som han kan nok gjøre et rigt Partie i sin egen Kreds.

Ernst.

Ja, jeg veed, det er forgjæves, at jeg taler til dig og advarer dig. Der var en Tid, da du lyttede til hvert af mine Ord og var glad, naar du saae mig. Men dengang var du endnu ikke forvænt og forkjælet. Du var fornøjet med den Kreds og de Mennesker, du var voret op med, og du syntes ikke, at din Barndomsven var for simpel og ringe til din Omgang. Dengang —

Abamine

(næsten grædende).

Na, du maa skamme dig som du taler. Det er slet ikke sandt, at jeg er forvænt, eller at jeg er saa

indbildst som du troer. Men jeg veed nok, du... du har altid saa meget at sige paa mig... og det er slet ikke rigtig af dig... og det behøver jeg ikke at taale — og du er heller ikke som du har været før — veed du det!

Ernst.

Adamine, tag mig ikke mine Ord ilde op. Jeg talte i den bedste Mening. Hør mig —

Adamine.

Nei — jeg vil ikke mere høre dine Uartigheder. Lad mig i Fred — der komme de Andre.

(Solmer, Mad. Solmer og Rudolf træde ind igjen.)

Solmer

(ved Indtrædelsen, til Ernst).

Her er vi igjen. (Affedes til ham.) Naa, har du talt med hende? Hvad svarede hun?

Ernst

(trækker paa Skuldrene).

Det kan nok ikke føre til Noget.

Solmer.

Saa? Hm!

Mad. Solmer (til Ernst).

Lager du allerede din Hat? Skal du bort igjen?

Ernst.

De undskylder vel —

Mad. Solmer.

Ja, vi sees jo siden.

(Ernst gaaer.)

Solmer

(affedes til sin Kone).

Jeg vil have den Sag i Rigtighed. Adamine skal give os et bestemt Svar.

Mad. Solmer.

Skulde vi ikke vente noget? Man kan jo ikke vide, hvad der endnu kan ske.

Solmer.

Justement derfor. (Hoit.) Hør, Mine, der er en Sag, jeg maa tale med dig om, og som jeg nu ikke længer gider opsat. Det angaaer dit Sødsfendebarn Ernst —

Adamine (forvirret).

Jeg skulde just nu ind, Fa'er, og klæde mig lidt om. Kan det ikke vente?

Solmer.

Net, nu skal du blive. — Ernst er af vor nærmeste Familie, han sidder godt i'et, er flink i sin Bestilling og respecteret af alle Mennesker. Han har Tanker til dig, Mine, det veed du; og han har nu imorges talt til mig derom. Saavel han som jeg ønsker, der maa komme Redelighed i den Sag. Altsaa, mener jeg, naar han nu idag frier ordentlig til

dig, saa skal du ikke længer opsætte den Sag med Barnestreger, men give ham dit Ja.

Adamine.

Barnestreger? Har Ernst sagt —

Solmer.

Na nei, vist ikke. Men det kan jeg jo nok tænke mig. Altsaa, Mine —

Adamine.

Jeg har endnu ikke Lyft til at forlove mig.

Solmer.

Hvorfor har du ikke Lyft? Ernst og du har jo, fra den Tid I begge var smaa, bestandig holdt sammen.

Adamine.

Men, Fatter, naar jeg nu ikke har Lyft —

Solmer.

Det spørger man dig ikke om. Holder du af Ernst og ellers ingen Grunde kan anføre, saa skal du min Sjæl tage ham.

Adamine (grædende).

Det er stor Uret, at Fa'er vil tvinge mig —

Solmer.

Na Passtær, her er ikke Tale om Tvang, men om dine Enerperier.

Mad. Solmer.

Saa vær du kun rolig. Der skal Ingen tvinge dig, og jeg mindst af Alle; det skal Ingen sige mig efter.

Adamine.

Nei, Mo'er, du er saa sød; det er du altid.

Mad. Solmer.

Og hvad nu Baronens angaaer — det kan nok være, at han virkelig har Tanker til dig. I det mindste har jeg ikke længe seet ham saa alvorlig som idag.

Rudolf.

Na, det har andre Grunde. Han fortalte mig, at han er i stor Forlegenhed for et Par tusind Daler. Som han pleier at sige, er Bengemangel den eneste Sygdom, han undertiden lider af.

Mad. Solmer.

Ja, Mine har jo en stor Formue efter sin afdøde Morbro'er; der er nok for dem begge. — Men jeg sætter, Baronens gjør Uvov af det, hvad vil du saa svare ham, Mine?

Adamine.

Na, det veed jeg ikke — det har jeg ikke tænkt paa.

Rudolf.

Nei, for Adamine veed som sædvanlig aldrig selv hvad hun vil.

Adamine.

Sa'e du det? Skjot du dig kun selv. Jeg veed kanskee bedre hvad jeg vil end du.

Rudolf.

Det skal du faae at see, at jeg justement veed hvad jeg vil.

Mad. Holmer.

Lør nu dine Dine, min Pige. Der kommer Nogen.

Rudolf (springer op).

O, det er Hedevig! det er jeg vis paa.

(Gaaer den Indtrædende imøde.)

Femte Scene.

Mad. Holmer. Rudolf. Adamine. Hedevig.

Rudolf.

Er det virkelig Dem, kjære Hedevig? O, De troer ikke, hvor jeg har længtes efter Dem!

Hedevig

(efter gjensidige Hilsener).

Jeg har skyndt mig hvad jeg kunde. Adamine har sikkert ventet paa mig.

Adamine.

Du kommer just tilpas. Jeg har i dette Dø=blif faaet min Mantille. (Tager den frem.) Hvad synes du om den?

Sebevig.

Den kan jo ikke være smukkere.

Abamine.

Saa vil vi strax gaae ud. Vent et Dieblif her, mens jeg gaaer ind og klæder mig paa. Kom du med, Mutter. Der er Ingen, der hjælper mig saa godt som du.

(Sun og Mad. Holmer gaae ind.)

Sebevig.

Jeg skylder Dem endnu min Tak for den Bog, De har sendt mig, og det smukke, lille Digt, der stod foran.

Rudolf.

Finder De virkelig, at det er smukt?

Sebevig.

Ja, mig har det behaget. Det er simpelt og hjerteligt og ikke saa kunstigt som mange yngre Forfattere skrive.

Rudolf.

Deres Bifald glæder mig ubestrikeligt, og jeg skal for Fremtiden — ja, det er vel i Grunden ikke saa rigtigt af mig. Sa'er seer ikke gjerne, at jeg skriver Vers — herhjemme er der Ingen, der forstaaer sig derpaa. Det er først Baronnen, der har givet mig Smag paa Poesien.

Hedevig.

Naa, Baron Hjelm.

Rudolf.

Ja. Jeg troer, De hnder ham ikke ret.

Hedevig.

Jeg kjender ham saa lidt.

Rudolf.

Men De seer vist ikke gjerne, at jeg omgaaes ham.

Hedevig.

Derom har jeg ingen Mening. Jeg antager, at De selv kan bedømme bedst, om hans Dngang er Dem gavnlig.

Rudolf.

Om — ja, der er rigtignok Et og Andet, jeg har imod ham. Men han har mange udmærkede Egenstaber.

Hedevig.

Det troer jeg selv. Det kommer da kun an paa, om hans mindre gode Egenstaber, isald han ogsaa har saadanne, ikke kunne være Dem til Skade.

Rudolf.

Det synes jeg dog ikke. Men — alligevel, hvis De mener, jeg skulde opgive dette Bekjendtskab, saa er jeg villig dertil. Jeg gjør med Glæde Alt hvad De ønsker, kjære Hedevig.

Sebevig.

De skal selv overveie denne Sag, og ikke bryde Dem om min Mening. — Men kan Deres Fader virkelig ikke lide, at De skriver Vers?

Rudolf.

Han paastaer, at det sætter mig Grillen i Hovedet. De veed, at han absolut vil, jeg skal gaae til Handelen.

Sebevig.

Har De da slet ingen Lyst dertil?

Rudolf.

Na ja, og før har jeg endog havt stor Lyst dertil. Men — men en Kjøbmands Liv er saa tørt og prosaisk.

Sebevig.

En Kjøbmands Liv er ikke tørt og prosaisk. Jeg bilder mig ind, at naar han forstaaer sig ret paa Handelen, maa hans Liv være ualmindelig interessant og endog saa poetisk. Hele den virksomme, arbejdende Verden, alle dens utallige Natur- og Kunstfrembringelser ligge aabne for ham, og det kommer kun an paa ham, at benytte Omstændighederne rigtig og drage Fordeel deraf. Hvilket Spillerum er der ikke for en duelig Kjøbmands Phantaste! Han maa beregne, sammenligne, gjøre dristige Slutninger, og som en god Mand overlægge, hvad eet Land har Overflod

paa og et andet trænger til. Man behøver ikke at troe, at han kun ledes af Egennytte. Han kan ligesaa gjerne tænke paa sine Medmenneskers Lyk og glæde sig ved at være en Mellemand, for at skaffe fremmede Landes Herligheder til de Steder, der ikke selv frembringe dem.

Rudolf.

Ja, deri har De uden Spørgsmaal Ret.

Hedevig.

Jeg kan aldrig see en Appelsin eller en Citron eller andre udenlandske Produkter uden at føle mig taknemmelig mod de Mænd, Kjøbmænd og Skibsførere, der forskaffe os alt dette. Og tænk Dem nu den Glæde, det maa være for en Kjøbmand, naar han kan bringe en Deel af vor Overflødighed paa Kornvarer og andre Levnetsmidler hen til de Lande, hvor der er Dyrtd og Hungersnød.

Rudolf.

Det er sandt Alt hvad De siger. Jeg skal følge Deres Raad heri som i alt Andet.

Hedevig.

Ja, tænk selv derover og overvei Deres Lyk og Lyne. En Kjøbmands Liv har vist ogsaa sine Vanskeligheder.

Rudolf.

Det veed jeg, men det skal jeg finde mig i. De

Rudolf.

De holder af mig? De vil forbinde Dem med mig? Hedevig, er det ogsaa sandt? forbinde Dem med mig i Kjærlighed og Trostaa —?

Hedevig.

Fæst dog Lid til mine Ord, og tro min Forsikring: jeg vil forbinde mig med Dem, med Deres ærlige, redelige Sjæl i Kjærlighed og Trostaa, i onde og gode Aar —

Rudolf.

Men det er jo utroligt! Jeg skulde være saa lykkelig! (Falder paa Knæ for hende.) Hedevig, naar De vidste, hvor ubeskrivelig kjær De er mig, saa vilde De forstaae — —

Hedevig.

Men, Rudolf, reis Dem op! Det er jo slet ikke Skik og Brug mere at falde paa Knæ for Folk.

Rudolf.

Det veed jeg, og det er en Lykke. Det har nu en ganske anden Betydning end før. Hør mig, Hedevig! De veed ikke, hvor længe og hvor usigelig meget jeg har holdt af Dem.

Hedevig.

Jo, Rudolf, jeg veed det; og jeg har været glad og lykkelig derover.

Rudolf.

O, De har været min eneste Tanke! Jeg har ofte ikke kunnet bestille Noget, fordi jeg tænkte paa Dem — jeg har ofte ingen No havt, ikke havt Lyft til Noget, fordi jeg syntes, at Alting, hele Verden, Alt hvad jeg kunde lære og arbejde hen til, var Ingenting, naar jeg ikke turde dele det med Dem. Og nu er De min — nu er dette bestandige Dnsfe opfyldt — o, det er til at tabe Forstanden over! (Springer op.) Nei, det er til at blive himmelglad over!

Hedevig.

Men, Rudolf, kjæreste Rudolf, fat Dem dog —

Rudolf.

Ja, — men stig blot eengang til, at jeg er Dem kjær, kun en eneste Gang.

Hedevig.

De er mig kjær, har været mig længe kjær —
(Der træder Holmer ind og standser ved Døren).

Rudolf.

Gud velsigne Dem for disse Ord! — Og vi ere nu forlovede sammen?

Hedevig

(der er bleven Holmer vaer).

Ja — men lad mig nu gaae.

Rudolf.

Virkelig forlovede? O hvilken henrykkende Tante!
(Da Hedevig vil gaae.) Kun et Ord endnu —

Hedevig.

Deres Søster venter paa mig.

(Gler ind.)

Rudolf.

Hedevig, blot et Ord —

Sjette Scene.

Rudolf. Holmer. Siden Madam Holmer.

Holmer.

Men, Rudolf, hvad er det for Optøier?

Rudolf.

Ja'er, tænk dig, er det ikke en mageløs Lykke?
Jeg er bleven forlovet med Hedevig!

Holmer.

Med Hedevig? Er du ikke ret flog? Har hun
givet dig sit Ja?

Rudolf.

I dette Dieblif. Er det ikke velsignet af hende!

Holmer.

Det er Dumheder af hende, og af dig med.

Rudolf.

Dumheder? Men, Fatter —

Solmer.

Som jeg siger dig. Det maa du flaae dig ud af Hovedet. Der bliver Intet af.

Rudolf.

Men, Fa'er, det er jo urimeligt! Hvorfor bliver der Intet af.

(Mad. Solmer træder ind.)

Hvad synes du, Mo'er! Jeg har friet til Hedevig — hun har givet mig Ja — og nu nægter Fa'er mig sit Samtykke.

Mad. Solmer.

Har du friet —?

Solmer.

Javist har han — Men det maa han opgive.

Rudolf.

Men hvorfor, Fatter! Siig mig bare, hvorfor!

Solmer.

For det første er du meget for ung til at tænke paa saadanne Ting.

Rudolf.

Men du var jo lige saa ung, da du friede til min salig Moder.

Solmer.

Ja, det var en anden Sag. Men jeg har desuden andre, meget vægtige Grunde.

Rudolf.

Nei, Fa'er, det faaer du mig ikke fra. Jeg kan ikke leve uden Hedevig.

Holmer.

Sniksnak, det lærer du nok.

Rudolf.

Aldrig, Fa'er! Det veed jeg — det føler jeg.

Mad. Holmer

(ængstlig til Rudolf).

Giv nu blot Tid, og tag ikke saaledes afsted!
(Til Holmer.) Det forekommer mig dog, Mand, at vi burde nærmere overveie denne Sag.

Holmer.

Her er Intet at overveie. Det er for længe siden afgjort.

Mad. Holmer.

Jeg meente blot —

Holmer.

Nei, Mutter, det staaer fast.

Rudolf.

Men det er Synd og Uret af Fader — og jeg vil ikke bryde mig derom — jeg er intet Barn — jeg veed selv hvad der er til mit Bedste.

(Vil gaae.)

Holmer.

Hvor vil du hen?

Rudolf.

Jeg vil ind og tale med Hedevig.

Holmer.

Vist ikke.

Rudolf.

Jeg vil, Fa'er.

Mad. Holmer

(tydfende paa ham).

Vær dog fornuftig. Hedevig er jo gaaet ud med
Adamine.

Rudolf.

Saa vil jeg gaae ud og see til at træffe hende.
Jeg vil hen til hendes Fader, til Agentens.

Holmer.

Men det faaer du ikke Lov til. Du bliver her.
Jeg vil først selv tale med Agenten. Han skal ikke
troe, at jeg har Deel i dine Daarligheder. Han skal
see, at jeg har rene Hænder i den Sag.

Rudolf.

Men, Fa'er, det er jo tyrannisk og oprørende.

Holmer.

Na, Snak, saa længe kan du nok holde dig inde.

Rudolf.

Men det gjør jeg ikke.

Holmer.

Jo, det gjør du. For jeg tager Nøglen til

denne Dør med mig — (luffer Hovedbøren af.) og din Mo'er skal passe paa den anden Udgang.

Mad. Solmer.

Men er det ikke stræffeligt med denne Uenighed!

Solmer (til Rudolf).

Sæt du dig til dit Arbeid. Din tybste Lærer kommer snart. Det er Det, du nu skal tænke paa, hvis du ellers med Tiden vil paa et Comptoir i Lübeck. Kom ind med, Mutter.

(Gaaer ind tilhøire).

Rudolf.

O, jeg er det ulykkeligste Menneske, der er til!

Mad. Solmer.

Stakkels Rudolf! Vær bare ikke saa modfalden. Det kan endnu Utsammen blive godt.

Rudolf.

Indeluffet er jeg — som en Skoledreng, der sidder over — det er stammeligt af Fader. Det er Mere, end jeg behøver at taale!

Mad. Solmer.

Naa naa! din Fa'er mener det ikke saa slemt.

Rudolf.

Og Hebevig — hvad maa hun troe om mig! At man behandler mig som et Barn!

Mad. Solmer.

Men hun kjender jo nok din Fa'er, og veed, at han er ikke god at styre, naar han bliver hidtig.

Rudolf.

Mø'er, du maa hjælpe mig. Jeg maa have et Brev til Hedevig, inden Fa'er faaer Agenten paa sin Side. Det Brev maa du besørge for mig.

Mad. Solmer.

Men det tør jeg vist ikke, Rudolf. Jeg har ikke længe seet din Fa'er saa bestemt i nogen Sag, og vi kan dog ikke vide, hvad Grunde han har. Lad os heller vente til han kommer tilbage.

Rudolf.

Men saa er det maaskee for sild, og jeg er ulykkelig for min Livstid. Nei, dersom du virkelig holder af mig —

Mad. Solmer.

Ja, det veed du, Rudolf, som du kunde være min egen Søn. Det har jeg givet dig mange Beviser paa.

Rudolf.

Saa afflaae mig det heller ikke.

Mad. Solmer.

Naar din Fa'er kun ikke fik det at vide —

Rudolf.

Det behøver han jo ikke. Lad Syjomfruen gaa dermed — hun er taus. Gjør det, kjære Moder!

Mad. Holmer.

Jaja — man kan jo ikke sige Nei til Jer. Skriv da nu Brevet, og kald saa paa mig, naar du er færdig. (Gaaer ind tilsoire.)

Rudolf

(ene, sætter sig ned og skriver ivrigt).

Hedevig skal tale med sin Fader. Jeg vil forklare hende hele Sagen — og hvor uforandret jeg elsker hende og til evige Tider skal elske hende . . . See saa! Kun et Par Ord til, og det er nok. (Reiser sig, idet han vil lukke Brevet.) Ja, men sandt er det, naar Fa'er faaer Nys om dette Brev, saa vil han blive vred, og allermest paa min Moder. Det er Synd at forlange af hende. Hun kan ikke nægte mig Noget, men jeg selv skulde ikke udsætte hende saaledes. O, jeg er meget at beklage! (Kaster sig paa en Stol ved Bordet og bedækker Ansigtet med Hænderne.)

Syvende Scene.

Rudolf. Fleißig.

Fleißig.

(Allerede ved Indtrædelsen og mens han lægger Hat og Stol fra sig, begynder han at tale og dictere af et Papir, han tager op.)

Schreiben Sie: „Bemerkungen über den richtigen Gebrauch der Casus bei einigen schwierigen Ver-

ben. Erster Paragraph. Befehlen regiert den Dativ der Person und den Accusativ der Sache." (Ibet hans Dine falde paa Rudolf.) Nun, warum schreiben Sie nicht?

Rudolf.

Jeg har ikke lyst. (Affides.) Nu skulde jeg læse Tydsk!

Fleißig.

Keine Lust?

Rudolf.

Og jeg er heller ikke oplagt idag.

Fleißig.

Warum nicht?

Rudolf.

Og desuden — jeg vil ikke læse Tydsk — man skal ikke lægge sig efter det tydske Sprog — det er upatriotisk. Vi Danske bør sige Alt hvad der er tydsk; vi har ikke havt Andet end Ulykke fra Tydskland.

Fleißig.

Was sind das nun wieder für Thorheiten!

Rudolf.

Det er min faste Beslutning.

Fleißig.

Machen Sie schnell. Ich habe noch vor dem Essen eine Stunde bei dem Agenten.

Rudolf (hurtig).

Har De en Time hos Agent Møller i Stormgaden?

Fleißig.

Ja wohl.

Rudolf

(affides, glad).

O, saa kan han besørge mit Brev til Hedevig! (Svit.) Kjære, bedste Herr Fleißig, De kan gjøre mig en stor...

Fleißig.

Sie müssen Deutsch sprechen. Ihr Herr Vater hat mir ausdrücklich befohlen...

Rudolf.

Na da! Sie können mir einen großen Gefallen machen.

Fleißig.

Das kann ich nicht.

Rudolf.

Herregud, hvorfor?

Fleißig.

Hvorfor versteh' ich nicht.

Rudolf.

Warum, vilde jeg sige.

Fleißig.

Weil man einen Gefallen nicht machen kann, sondern thun muß. Die Regel ist, daß...

Rudolf.

O, jeg veed, jeg veed —

Fleißig.

Nun, was wollen Sie?

Rudolf.

Seer De, jeg ... jeg er bleven forlovet med
Frøken Hedevig —

Fleißig.

Deutsch!

Rudolf.

Ich und Frøken Hedevig wir sind verlobt mit
einander. Men min Fa'er — (da Fleißig gjor Miner —)
mein Vater ist so unreimlich. Han forstaaer sig ikke
en Snuus paa Forelsteffe.

Fleißig.

En Snuus?

Rudolf.

Er versteht keine Prise Tobak von Verliebtheit —

Fleißig.

Oh! Der Teufel kann Ihr Kauderwelsch verstehn!
Weiter!

Rudolf.

Nun hab' ich hier ein Brief —

Fleißig.

Ein Brief?

Rudolf.

Ja, eet Brev er s'gu nok.

Fleißig.

Allein der Casus! Sie wissen ja: das Terminativ und das Object . . .

Rudolf.

Det er sandt. Ich habe einen Brief, (hurtig.) som De endelig, endelig maa bringe Hedevig fra mig, men uden at Fader faaer det at vide.

Fleißig.

Wo ist der Brief? Ist er auf Deutsch geschrieben?

Rudolf.

Nei, jeg skriver naturligviis Dansk til min Kjæreste.

Fleißig.

Mein Gewissen erlaubt mir nicht, einen dänischen Brief von Ihnen an Jemanden zu besorgen.

Rudolf.

Na, hvad gjør det?

Fleißig.

Nehmen Sie Ihr Schreibzeug und übersetzen Sie den Brief.

Rudolf.

Ja, det kan jeg jo godt. (Sætter sig tilrette ved Bordet.) „Kjæreste, bedste Hedevig.“ „Liebste, beste Hedevig.“

Fleißig.

Der Ausdruck ist nicht gut. Schreiben Sie:
„Meine innigstgeliebte Hedewig —“

Rudolf.

Innigstgeliebte! (Springer op og falder ham om Halsen.)
De er en fortræffelig Mand! Innigstgeliebt, det er
hun just — og det tydske Sprog er rigtignok et dei-
ligt Sprog. Det skal jeg ret lægge mig efter.

Fleißig

(under sidste Replik).

Weiter! Weiter!

Rudolf

(sætter sig igjen).

„Jeg har været saa ulykkelig for Deres Skyld —“
Ich habe gewesen . . .

Fleißig.

Was? Habe gewesen?

Rudolf.

Er det nu galt igjen?

Fleißig.

So müssen Sie mir erst das ganze Zeitwort
Sein durchconjugieren. Præsens: Ich bin, du bist,
er ist . . .

Rudolf.

Nei, det kan jeg Guden ta' mig ikke. Jeg har
det rigtigt: „Ich bin gewesen so unglücklich —“ for
Deres Skyld?

Fleißig (corrigierende).

„Ich bin Ihrentwegen so unglücklich gewesen.“

Rudolf.

Det har jeg. — „Kjære Hederig, giv mig nu et godt Raad og hjælp mig.“ Gebe mir einen Rath —

Fleißig.

Nicht gebe mir, sondern gieb mir; denn die Inlaute werden modificiert, je nachdem —

Rudolf.

Nu godt. „Gieb mir einen Rath —“

Fleißig.

Nicht gieb mir; denn das ist ein Danism. Wir brauchen die befehlende Form in der Einzelzahl nur wenn wir jemand duzen. Also: Geben Sie mir —

Rudolf.

Naa da! „Geben Sie mir einen Rath, eine Hülfe —“

Fleißig.

Nicht „geben Sie mir eine Hülfe“ sondern: Helfen Sie mir.

Rudolf

(springer op).

D, geh zum Teufel!

Fleißig.

Nicht Geh' zum Teufel, sondern: Gehen Sie

zum Teufel. Denn, wie schon bemerkt . . . (Opdager den indtrædende Holmer, der har vendt sig i Døren og synes at tale ind til Nogen.) Ihr Herr Vater! Sehen Sie sich! (Dicterende:) „Bemerkungen über den richtigen Gebrauch der Casus bei einigen schwierigen Verben. Erster Paragraph.“

Ottende Scene.

De forrige. Holmer.

Holmer.

Undskyld —

Fleißig

(Lader som han nu først seer Holmer).

Ah, Herr Grossererer!

Holmer.

Lad Dem ikke forstyrre. Jeg seer, De er midt i Deres Arbeid. — Er De fornøiet med Rudolf?

Fleißig

(distinct, men med tydssk Udtale og Accent).

Jai er meget fornøiet.

Holmer.

Saa De synes, han er ivrig i sine Ting?

Fleißig.

Han er overmaade ivrig.

Holmer.

Det er mig saavist kjært. Jeg staaer meget paa,

at han lærer Tydsk. Jeg selv kan desværre ikke et Ord Tydsk, ja ikke et Bogstav, og det er dog saa godt at kunne det.

Fleißig.

Naar man kan Tydsk, saa kan man komme fort i hele Verden.

Holmer.

Det er sandt. For hvor man kommer hen, er man vis paa at træffe en Tydsker. — Men bliv De kun ved at læse med ham. Jeg kan sætte mig ned her og høre til. (Sætter sig ned i nogen Afstand fra Bordet.)

Fleißig

(dicterende som før).

„Bemerkungen über den richtigen Gebrauch der Casus bei einigen schwierigen . . .“

Rudolf

(affides til ham).

Vi spille Liden. Husk paa mit Brev til Hedevig.

Fleißig (affides).

Schweigen Sie doch!

Rudolf (som før).

Men der er nu ikke Tid til at oversætte det. De maa tage det paa Dansk; jeg har lukket det til.

Fleißig (som før).

Sein Sie doch geschaidt! (Bedblivende at dictere.)
„Bemerkungen über den richtigen —

Rudolf (som før).

Men sig mig bare, naar De kan staffe mig
Svar fra Hedevig.

Fleißig.

Das kann ich nicht.

Rudolf.

Det maa De.

Fleißig (vred).

Schreiben Sie was ich dictire.

Holmer.

Naa, Rudolf, vær opmærksom.

Fleißig

(dicterende af sit Papir).

„Bemerkungen über den richtigen Gebrauch der
Casus bei einigen schwierigen Verben. Erster Para-
graph. (Wedbliver som om han dicterede.) Jetzt geb' ich Ihnen
nur die halbe Stunde; die andre Hälfte kann ich
Ihnen nachher geben, wenn ich von dem Agenten
komme, und dann —“

Rudolf

(affides til ham).

Og saa vil De bringe mig Svar fra Hedevig?
O, De er et Englemenneste!

Fleißig

(affides til ham).

Still! Sie verderben Alles.

Solmer.

Hvad er det? Kan han ikke nemme hvad De lærer ham?

Fleißig.

Jo, Herr Grosserer, han nemmer meget hurtigt. Men vi talte om, at jai kun kan give ham en halv Time nu, men jai kommer igjen siden.

Solmer.

Ja, det gjør Intet. Brug De kun Deres Bequemmelighed. (Reiser sig.) Lad mig nu see, Rudolf, du tager smukt af Herr Fleißigs Underviisning. Vi skulde snart have Lærere til dig i Handelsvidenskaberne, i Naturhistorien og saadanne Ting.

Fleißig.

Jai troer ikke, han behøver det.

Solmer.

Ja, Nogle have rigtignok meent, han skulde lære de gamle Sprog og Philosophie og —

Fleißig.

Det er ikke nødvendigt.

Solmer.

Om! — Hvad skulde han da lære?

Fleißig.

Lydsk Grammatik. Det skærper Forstanden. Lydsk er Lærernes Sprog. Paa Lydsk er der skrevet Bo-

ger i alle Videnskaber; en Lydsker kan lære sig Alting selv, blot ved Læsning. Han er hjemme i Alting, han kan være Landtmand, Handværker, Fabrikant, Videnskabsmand —

Rudolf

(affæder til Fleißig).

Her er Brevet til Hedevig.

Fleißig

(tager imod Brevet bagfra).

— Diplomat og Philosoph.

Rudolf (som før).

Men Brevet er paa Dansk.

Fleißig

(til Holmer).

Paa Lydsk...

Rudolf.

Nei, paa Dansk.

Fleißig

(gjør uvillig Tegn til ham).

Paa Lydsk kan man tale med om Alting, vende op og ned paa Alting, dreie og vende sig, og gjøre Sort til Hvidt. — Jeg ønsker Dem en god Morgen, Herr Grosserer!

(Gaaer.)

Holmer

(følger ham høfligt til Døren).

En god Morgen! En god Morgen! —

Tiende Scene.

Holmer. Rudolf. Strax efter Madam Holmer.

Holmer.

Ja, Rudolf, jeg gaaer nu hen til Agenten. Du bliver hjemme. Men jeg har betænkt — Naa, der er Mutter. (Mad. Holmer kommer ind.) Jeg har betænkt, Kone, at det er bedre, Rudolf gaaer op paa sit Værelse, og at du gjemmer Nøglen til Mellem-døren indtil jeg kommer igjen. Ellers løber han dog sin Vej og hen til Hedevig. Altsaa, Rudolf, gaae nu op.

Rudolf.

Det kan jeg gjerne. (Affædes til Mad. Holmer.) Brevet til Hedevig er allerede besørget.

(Gaaer ind til høire.)

Holmer.

Ja, saa gaaer jeg. Men jeg syntes, der kom En derude.

Mad. Holmer.

Det er Baronnen; og det er dig han vil tale med.

Holmer.

Mig? Naa, ja lad ham komme herind. Jeg gaaer blot et Dieblif ind paa Comptoiret. Men — ja, hvis Adamine skulde komme hjem, naar jeg er gaaet, saa støtter jeg ikke om, at hun og Baronnen

er allene sammen. Jeg vil nu sætte en Pind for de Historier. Du skal holde hende inde.

Mad. Holmer.

Ja, Mand, det er Utsammen meget godt. Men du tænker ikke paa, at det saa er mig, der vil faae Skyld for det Hele.

Holmer.

Na, Passiar!

Mad. Holmer.

Men det veed jeg iforveien. Over en Stivmoder skal det altid gaae ud. Det er hende, der er den slette, der gjerne luffede sine Stivbørn inde paa Vand og tørt Brød.

Holmer.

Det er der Ingen, der siger om dig. Gjør du kun som jeg har sagt. (Gaaer ind tilvenstre.)

Mad. Holmer.

Lad dem sige det! Verden vil engang have frit Sprog. Men jeg veed, at jeg har Intet at bebreide mig. (Gaaer ind tilhoire.)

Tiende Scene.

Baron Hjelm. Siden Holmer.

Baronen

(endnu i Døren ved Hoved-Indgangen.)

Meget vel. Jeg kan godt vente. (Kommer frem.)

Der blev engang sagt til mig om en vis Person: „Det er en flink Mand. Naar man taler med ham, behøver man ikke at veie sine Ord.“ Heraf skulde man troe, at Folk i Almindelighed forlangte, man i Samtaler skulde give gode Grunde for sine Meninger. Men det er ingenlunde Tilfældet. De see helst, at man vaaser, og generes af en velbegrundet og eftertænkt Tale. Vil man anføre en Undtagelse fra Regelen, saa maa man sige: „Det er en flink Mand. Naar man taler med ham, behøver man ikke at vaase; man kan gjerne veie sine Ord.“ Og nu vil jeg haabe, at min ærlige, stikkelige Ven, Grosserer og Detailhandler Holmer ikke hører til Undtagelserne, men at jeg kan slaae ham en Blade, som alle fire Vinde have staaet Fadder til. Det var dog fordømt, om jeg ikke kom over til Beddeløbet i Sverrig.

(Holmer træder ind.)

Holmer.

Jeg beder meget undskyldte, at jeg lod vente paa mig. Herr Baronen ønsker nok at tale med mig.

Baronen.

Jeg har i denne Tid et Project for, som jeg ønsker, at en saa praktisk og indsigtsfuld Mand som De skal prøve, og dernæst vil jeg foreslaae Dem at entreere deri.

Holmer.

Turde jeg spørge —

Baronen.

Det angaaer en Gjenstand, som jeg kan sige med Sandhed, jeg har Erfaring i, en Kjendsgjerning, der i høi Grad maa frappere Tænkeren, nemlig at Folk i Kjøbenhavn have stor Forkjærlighed for at spise Østers; de betale dem i dyre Domme, men Ingen tænker paa, ved en udvidet indenlandsk Industrie, at skaffe sig dem for bedre Kjøb.

Holmer.

Deri har De saavist Ret. Men hvorledes skal de det stee?

Baronen.

Intet er lettere — men det være langt fra mig at ville foreslaae kunstige Østersbanker. Jeg har faaet aldeles paalidelig Underretning om, at der meget gjerne kan findes naturlige Østersbanker under Møens Klint.

Holmer.

Og De troer, man kan stole derpaa?

Baronen.

Men det taalder ingen Tvivl. Møens Klint ligger ved Østersøen, og denne har, som bekjendt, fra gammel Tid sit Navn deraf, at der findes saa mange Østers i Søen.

Holmer.

Det har jeg min Tro ikke vidst.

Baronen.

Jo, det kan De stole paa. Det er kun den ældre Tids sædvanlige Sløvhed man kan takke for, at denne Rigdoms-Kilde ligger ubenyttet. Men det er den nye Tids Opgave, at redressere Feilen. Kjøbenhavn tæller Mænd inden sine Mure, for hvem det er en værdig Bestemmelse, at forsyne os med Østers.

Holmer.

Det er unægtelig sandt. — Og De troer, at et saadant Anlæg vil være saa lucrativt?

Baronen.

Meget lucrativt. Man taler saa meget om de smaa Guldfloeder i Californien. Men naar Alt kommer til Alt, hvortil bruge rige Folk deres Guld? Til at spise Østers og lignende Sjeldenheder. Utsaa vil deres Guld omsider strømme ind til os.

Holmer.

Det er min Tro sandt.

Baronen.

Ja, jeg vidste nok, at en Mand som De vilde gaae ind paa mit Project. Jeg har nu her et detailleret Overslag, efter hvilket den første og betydeligste Udgift ved dette Foretagende vil beløbe sig til circa fire à femtusinde Rigsdaler. Heraf vil jeg give det Halve, og vil foreslaae Dem at give den anden Halv-

deel. Jeg agter i disse Dage at reise selv ned til Stedet og sætte alle Hjul i Bevægelse. Men rede Penge hører dertil; ellers kommer man ingen Vei.

Solmer.

Om — ja — jeg skulde altsaa strax rykke ud med to tusinde Rigsdaler? — Herr Baronens Project er jo overmaade godt — jeg giver det ganske mit Bifald. Men da jeg selv saa at sige aldrig spiser Østers...

Baronen.

Men betænk, det almindelige Bedste!

Solmer.

Det forstaaer sig. Men alligevel — jeg tør dog ikke gaae ind derpaa.

Baronen (affibes).

Nej ja, det tænkte jeg nok! (Svit.) De skal ikke genere Dem. Jeg kan faae Deeltagere nok. Men jeg ønskede, at en brav Mand som De skulde drage Fordeel af min Speculation. Altsaa — hvis det virkelig er Deres Beslutning —

Solmer.

Ja, jeg vil ikke gjerne for Diebliffet affee saa mange af mine egne Penge; og mine Børns Formue tør jeg ikke hazardere.

Baronen.

Som De vil. Saa lad os ikke mere tænke paa

denne Sag. — Jeg kan maaskee hilse paa Deres Familie, inden jeg gaaer?

Holmer.

Adamine er ude, men min Kone skal jeg lige nu kalde paa. Mig har De vel undskyldt. Jeg har et Grinde ude i Byen.

(Gaaer.)

Baronen (ene.)

Det er en viselig Indretning i Naturen, at de Skabninger, der ere forladte af Indsigt og Forstand, undertiden hjælpes af Stivsindighed og en forstærket Politif. Holmer er uden Tvivl meget vel tjent med ikke at fiste efter Østers under Møens Klint. Men hvis ogsaa mit Project havde været udmærket, han havde ligesuldt trukket sig tilbage, blot fordi han paa eengang skal rykke ud med et Par tusind Rigsdaler, som han godt kunde undvære. Hvis hans Bidrag havde været det Dobbelte, men i lutter smaa Klatteportioner, saa var han strax gaaet ind derpaa. — Men hvad hjælper alle mine Betragtninger? Jeg kan ligesaa godt idag som imorgen gribe til den Ressource, jeg dog engang maa tage min Tilflugt til. Adamine er en smuk og munter, lille Pige. Hun er et af de rigeste Partier her i Byen. Allerede en Forlovelse med hende skaffer mig allevegne Credit. Lad gaae da! (Tager et Brev frem.) Her er Brevet, som

jeg for en Feils Skyld har forsynet mig med, og som jeg gjør bedst i at give til Madam Holmer. Gende har jeg lykkeligviis paa min Side.

Elleve Scene.

Baron Hjelm. Madam Holmer.

Mad. Holmer.

Herr Baronen maa endelig ikke blive vred over, at jeg lod Dem alene herinde; men der er saadan en Forstyrrelse hos os idag.

Baronen.

Gjør dog ingen Complimenter med mig, kjære Madam Holmer. Jeg har havt godt af at være lidt alene og samle mine Tanker. De gætter maaskee, at det er et alvorligt Grinde, der fører mig herhen.

Mad. Holmer

(lidt forlegen).

Ja, min Mand fortalte mig rigtignok i dette Dieblik om en Sum Penge...

Baronen (affides).

Au! den ægtefabelige Fortrolighed! (Svit.) Nei, med Deres Mand talte jeg kun om et mercantilt Foretagende, der i denne Tid interesserer mig. I et Hjertens-
Anliggende henvender jeg mig helst til Dem,

der altid har vlist sig imod mig som en moderlig Veninde. Mit Grinde angaaer Adamine, som De nok kan tænke Dem. De veed, at jeg allerede længe har havt Godhed for hende, men at Familie-Forhold have været mig noget iveien. Nu, da jeg er min egen Herre, har jeg neblagt mine Ønster og Forhaabninger i dette Brev, som jeg vil bede Dem levere til Deres Datter.

Mad. Solmer
(ueens med sig selv).

Ja, Herr Baron, jeg vilde vist gjerne . . .

Baronen
(i det han giver hende Brevet).

Adamine er vel kun Deres Stivdatter, men jeg veed, De elsker hende som Deres eget Barn.

Mad. Solmer.

Det kan Herr Baronen rigtignok være forstikkret om.

Baronen.

Hvis De altsaa ikke har noget Væsentligt at indvende mod mig, saa tael min Sag saavel hos Adamine som hos Deres Mand, og De vil da berede mig, og jeg haaber, ogsaa Deres Datter en lykkelig Fremtid.

(Gaaer.)

Mad. Solmer (ene).

Hvad skal jeg nu fange an? Et saadant Partie er jo en stor Lykke for Adamine, det vil hele Verden

fige. Hvor kunde jeg forsvare at sætte mig derimod?
Men giver jeg hende Brevet, saa bliver min Mand
vred. Hm, hm! hvem raader mig — Tys, der
kommer hun. (Gjemmer Brevet.)

Løste Scene.

Madam Holmer. Adamine (med Hat og Mantille).

Siden en Pige.

Adamine.

Er Baronnen ikke herinde?

Mad. Holmer

(forlegen).

Nei, han er ikke her.

Adamine.

Men de fortalte derude, han var hos dig og
Fa'er.

Mad. Holmer.

Men han gif lige nu.

Adamine.

Hvad vilde han?

Mad. Holmer.

Han . . . ja, det er sandt, han vilde tale med
din Fa'er.

Adamine.

Med Fa'er? Hvad vilde han Fa'er?

Mad. Solmer.

Saa vidt jeg forstod, vilde han, at din Fa'er skulde hjælpe ham med et Par tusind Daler til at sætte i et Foretagende.

Adamine

(mens hun lægger sit Overtoi).

Naa — ja han har jo ogsaa talt til Rudolf om, at han trængte til de Penge. Gif han dem?

Mad. Solmer.

Nei, din Fa'er havde ikke Lyst dertil.

Adamine.

Jeg veed ikke, hvor Fa'er kan være saadanne. Jeg synes, saa Meget kunde vi sagtens gjøre for ham; saa længe han nu er kommen i vort Huus, og saa artig han ved alle Leiligheder har vilst sig imod os. (Til Madam Solmer, der uvilkaarlig har taget Brevet frem.) Hvad er det for et Brev, du har der?

Mad. Solmer.

Na, det er Ingenting — jeg staaer i Tanker.

Adamine.

Lad mig see det, søde Mo'er.

Mad. Solmer.

Nei, Barn, det kan jeg ikke godt.

Adamine.

Na jo — bare Udskriften! (Seer efter.) Det er jo til mig! og saa vil du ikke give mig det!

(Bryder og læser Brevet.)

Mad. Solmer.

Ja, Mine, det Brev skulde du egentlig ikke see — det veed jeg nok. Men jeg kan heller ikke bære det over mit Hjerte at holde det tilbage. Der skal Ingen sige om mig, at jeg stiller mig iveien for din Lykke, eller ikke under dig at komme ind i en saa fornem Familie. — Som du seer, er det Baronen, der frier til dig. Overlæg nu selv hvad du vil svare, saa skal jeg komme ind til dig igjen.

(Vil gaae.)

Adamine.

Nei, Mo'er, du maa ikke gaae fra mig. Jeg veed ikke hvad jeg skal svare ham.

Mad. Solmer.

Men du maa jo dog vide, om du har Godhed for ham.

Adamine.

Jo — jeg har altid syntes godt om ham — og det gjør jo alle unge Piger. Men alligevel — det er saa svært at bestemme sig.

Mad. Solmer.

Men, Pige, er det da Ernst, der ligger dig i Tanterne?

Abamine.

Ernst? Jovist! Ham bryder jeg mig slet ikke om. Han kunde være anderledes mod mig. Han behøvede ikke at tale om mig til Fa'er som han har gjort. Men han skal see, at jeg lader mig ikke tvinge, som han bilder sig ind.

Mad. Solmer.

Der ringede det. Naar det blot ikke er Baronen, der har seet dig komme hjem.

Abamine.

Saa tael du med ham.

Mad. Solmer.

Men hvad skal jeg sige ham?

Abamine.

Siig ham, at jeg ... hvis det er hans Alvor — at jeg saa ... Nei, Mo'er, jeg maa betænke mig et Par Dage.

(En Pige kommer ind).

Mad. Solmer.

Hvem ringede, Ane?

Pigen.

Det er Herr Ernst, der bad mig hilse saa flittig, om det var Madamen beleiligt at tale med ham.

Abamine.

Ernst! — Ja, hvad kommer det mig ved!

Mad. Holmer.

Men du kan troe, det er for din Skyld han kommer.

Adamine.

Ja, det er godt nok. Jeg vil ikke see ham. Du maa gjerne sige ham hvad jeg har sagt dig.

(Mad. Holmer og Pigen gaae ind tilhoire.)

Adamine (ene).

Det vil nok fortryde Ernst, at han ikke faaer mig i Tale. Men det staer ham ikke. (Gaaer hen til Døren tilhoire og lytter.) Ja, han taler med Mo'er . . . de komme herind! Saa bliver jeg ikke. Jeg gaaer ind paa Fa'ers Comptoir — og jeg kan godt lade Døren staae paa Klem. Jeg vilde dog saa gjerne vide . . . der er de!

(Gaaer ind tilvenstre, men lader Døren staae lidt aaben.)

Trettende Scene.

Mad. Holmer. Ernst. Adamine (stjult).

Mad. Holmer.

Vil du virkelig reise imorgen?

Ernst.

Ja — jeg har allerede truffet de nødvendige Forberedelser.

Mad. Solmer.

Det vil gjøre din Onkel meget ondt, og desuden ved en saadan længere Reise kommer du ud af alle dine Forretninger.

Ernst.

Mine Forretninger her have nu ingen Interesse for mig. Jeg troer, jeg har godt af at stifte Blads.

Mad. Solmer.

Ja, jeg kan forstaae, hvorfor du ikke vil blive. Men det kan hverken min Mand eller jeg gjøre Noget for. Adamine er ikke god at faae fra Det, hun engang har sat sig i Hovedet. Og hun har bestemt erklæret, at hun ikke mere vil see dig for Dine.

Ernst (grebet).

Har hun? — Ja desværre, Adamine har forandret sig meget i det sidste Aar. Men jeg har nu opgivet alt Haab. Onkel har rigtig nok villet overtale mig — han paastaer, det er Barnestreges af Adamine. Vil hun ikke med det Gode give efter, saa vil han tvinge hende. Men det har jeg vist ikke villet inblade mig paa. Det er desværre ikke Barnestreges. Jeg har tabt hendes Kjærlighed — og derved er der Intet at gjøre. Troer hun ikke, at hun kan blive lykkelig med sin Barndoms-Ven, saa var det Synd at overtale hende — endstige at tvinge hende. Det er derfor heller ikke for min Skyld at jeg kom-

mer idag. Inden jeg reiser, uden at jeg veed, naar vi sees igjen, har jeg ønsket at tale med Dem, kjære Lante, og om muligt forhindre et Skridt, som baade De og Abamine om kort Tid ville bitterlig fortryde.

Mad. Solmer (uroelig).

Hvad mener du?

Ernst.

Har Abamine ifinde at give Baron Hjelm sit Ja, hvis han frier til hende?

Mad. Solmer (forlegen).

Hvor kan jeg vide det!

Ernst.

Men hvad troer De?

Mad. Solmer.

Nu ja — det var jo nok muligt.

Ernst.

Men saa følg mit Raad — og Gud er mit Vidne, at det er kun Abamines Vel jeg har for Die — gjør Alt hvad der staaer i Deres Magt for at forhindre denne Forbindelse.

Mad. Solmer.

Na, hvor kan du forlange det! En saa udmærket Mand som Baronen!

Ernst.

Ja, jeg veed, han er talentfuld, han er en smuk

Mand, behagelig i Selskab, han gjør Lykke hos Damerne. Men det forslaaer ikke. Jeg vil ikke lægge Vægt paa, at hans høiere Stand og hans fornemme Forbindelser med Tiden ville blive trykkende for Adamine. Men det er især hans letsindige Character og hans utrolige Ddselhed, der vil blive hende farlig. Han er i Gjæld til op over Dreene, og der er al Sandsynlighed for, at han for Diebliffet ingen anden Udvei veed end et rigt Partie.

Mad. Solmer.

En Mand som han kan let komme i Forlegenhed. Det gjør han ingen Hemmelighed af. Han har selv talt til din Onkel derom idag. Det er en ærlig Sag.

Ernst.

Men naar han nu alt for en Maaned siden og hen i Vind og Veir har trøstet en af sine Creditorer med den Forsikkring, at han skulde giftes med Adamine — og det veed jeg, han har gjort — pleier en honnet Mand at handle saaledes?

Mad. Solmer.

Ja, Ernst, jeg veed nok, du har altid havt saa Meget imod ham.

Ernst.

Men ere I da Alle forblindede? Kan I da ikke indsee, at en Mand som han vil i saa Nar sætte hele

Abamines Formue overstyr og saa lade hende sidde?
— Nei, jeg gjentager mit Raad: søg at forhindre
en saa ulykkelig Forbindelse.

Mad. Holmer.

Det gjør jeg ikke, Ernst, det siger jeg dig een
Gang for alle. Jeg veed nok, hvordan Folk saa vilde
tale om mig. Saa skulde det hedde, jeg var en ond
Stibmoder, der ikke undte Abamine et saa brillant
Partie. Dengang Madam Lystrup ikke vilde give sin
Stibdatter til Kammerraad Klein, saa paastod alle
Mennesker, hun undte hende ikke at blive Frue. Og
nu kan Mine blive Baronesse — hvad vilde Folk saa
først sige! — Nei, jeg vil have en reen Tod at
staae paa.

Ernst.

Madam Holmer! kjære Tante! Lad Dem dog
tale tilrette! De er i en ulykkelig Vildfarelse. De
frygter for at synes haard og ubillig mod Deres to
Stibbørn. Men den bestandige Eftergivenesshed, De
viser dem, er langt mere at dadle. De frygter for
at gjøre Forskjel mellem dem og deres egne Børn.
Men De gjør Forskjel. De opdrager Deres egne Børn
strengt og forstandigt; men Rudolf og Abamine for-
kjæler og fordærver De, opfylder hvert af deres daar-
lige Ønsker, og De kan endnu være Marsag i, at

disse to i Grunden fortræffelige Børn ville forårsage Dem og Onkel stor Sorg og Bedrøvelse.

Mab. Solmer

(med forstyrret Ansigt).

Ernst, du maa ikke tale saaledes til mig — jeg taaler det ikke. Du maa huske, jeg er et Fruentimmer — du maa give mere efter for mig.

Ernst.

Hør mig, kjære Tante . . .

Mab. Solmer.

Nei — og du har Skyld af hvad du siger. Der kan ingen Moder være bedre mod sine egne Børn end jeg er mod Rudolf og Mine. Jeg har handlet mod dem saaledes, at jeg kan forsvare det i min Samvittighed. Det har været min eneste Tanke Dag og Nat, at Ingen skal kunne bebrejde mig Noget; og det er Uret, stor Uret af dig, at du vil sige, jeg gjør Forskjel paa dem og mine egne Børn. Det skal Ingen sige mig paa, intet Menneſte!

Ernst.

Tante —

Mab. Solmer.

Nei — jeg vil ikke disputere med dig, for jeg har Ret, det veed jeg — det faaer du mig ikke fra.

(Gaaer ind.)

Ernst.

Her er ingen Vej at komme, det seer jeg nok.
Saa maa det gaae som det kan.

(Gaaer ad Hoved-Udgangen.)

Adamine

(kommer forstigtig frem).

Han er gaaet. Hvor han var bedrøbet — jeg kunde godt see det — og hvor Moder var streng imod ham! Ja, Ernst holder oprigtig af mig. Det er Fa'er, der vilde tvinge mig, men han vilde ikke taale det. Og nu vil han reise . . . og det er jeg Skyld i — o, det er meget urigtigt af mig! Men jeg skal nok forhindre det — han skal bestemt ikke reise! (Efter et Ophold.) Nei, jeg kan ikke give Baronnen mit Ja. Ernst har Ret: en saa fornem Familie passer jeg ikke til. — Men jeg er rigtignok bange for, at Baronnen er i Nød og har gjort Regning paa min Haand. Lad mig see hvad der stod i Brevet. (Læser.) „De har engang, halv for Spøg, sagt til mig, at naar jeg friede, maatte det være til den rigeste Pige i Kjøbenhavn; og en vis Person har temmelig ligefrem bestyldt mig for, at jeg tog Hensyn til Deres Formue.“ — En vis Person? Ja, det er Ernst. (Læser videre.) „Jeg vil ikke stusse Dem. Jeg tager virkelig Hensyn til Deres Formue, og i dette Dieblif mere end ellers. Men De maa kjende mig saa godt, at

De veed, Deres Formue alene kunde ikke bestemme mig." — Ja, han er vist i stor Forlegenhed for Diebliffet, og Fader vil ikke hjælpe ham — der er Ingen, der vil hjælpe ham. Saa vil jeg. Saa Meget kan jeg sagtens gjøre for ham. Og jeg har jo Penge nok — Fa'er fortalte jo, han har faaet hjem idag — det er mine egne, det har jeg ikke nødig at spørge Nogen om. Ja, det vil jeg gjøre, jeg vil sende det til ham, og saa vil jeg skrive, at han ikke kan gjøre sig Haab om min Haand — nei, det kan han ikke. (Klapper ved Døren.) Mo'er, kom ind et Dieblif.

Fjortende Scene.

Mad. Holmer. Adamine. Siden Rudolf.

Mad. Holmer

(ser sig om).

Naa, Ernst er gaaet! Det er godt. — Hvad vil du mig, Mine?

Adamine.

Vleier du ikke at gjemme Fa'ers Chatol-Nøgle, naar han er ude?

Mad. Holmer.

Jo, jeg har den hos mig.

Adamine.

Na, laan mig den et Dieblif.

Mad. Solmer.

Din Fa'ers Chatol-Nøgle? Hvad vil du med den?

Abamine.

Der ligger Noget derinde, jeg vil hente... det kan jeg gjerne... det tilhører mig selv.

Mad. Solmer.

Kan jeg ikke tage det for dig?

Abamine.

Nei, jeg maa gaae selv... du kan ikke gaae med. Giv mig bare Nøglen.

Mad. Solmer.

Men du veed, Mine, hvor vred din Fader bliver, naar jeg lader den Nøgle komme af mine Hænder.

Abamine.

Men med mig er det en anden Sag. Vær nu sød, Mo'er, og giv mig den; saa skal jeg holde saa meget af dig.

Mad. Solmer.

Nei, Mine, det kan jeg ikke forsvare.

Abamine.

Hvorfor ikke? Hvad kan det hindre dig? Du faaer den jo igjen paa Diebliffet.

Mad. Solmer.

Jeg tør ikke.

Abamine.

Na jo, naar du vilde, saa turde du nok. Men du holder slet ikke saa meget af mig som du siger. Naar det var Lise, der bad dig, saa sagde du ikke Nei.

Mad. Solmer.

Nei, Mine, det har jeg ikke fortjent af dig, at du taler saaledes. Ernst har rigtignok bestyldt mig for, at jeg gjør Forskjel — Gud veed bedst, om jeg fortjener det — Men du, Mine . . .

Abamine.

Men hvorfor kan du da ikke spie mig?

Mad. Solmer.

Hverken Lise eller nogen af mine andre Børn havde jeg spiet heri. Men heller end at du skal tale saaledes, saa . . . der har du den.

Abamine.

Tak, søde Mo'er! Jeg kommer strax igjen.

(Gaaer ind paa Comptoiret, idet Rudolf kommer fra Hoved-Indgangen.)

Rudolf.

Bliv ikke vred, at jeg kommer ned, Mo'er. Jeg kan ikke holde det ud paa mit Kammer.

Mad. Solmer (fortrebelig).

Men, Herregud, Rudolf, du lovede mig jo saa vist, at blive deroppe, naar jeg blot ikke vilde luffe

Mellembøren af. Og nu, da jeg har gjort som du bad mig om, uagtet din Fa'er har forbudt det...

Rudolf.

Jeg havde ingen No paa mig. Fra Hedevig er der ingen Svar kommen. Fa'er er gaaet hen til Agenten — jeg kan ikke vide hvad han sætter igjennem. Jeg maa selv tale med Hedevig.

Mad. Solmer.

Men du tør ikke gaae herfra. Din Fa'er har jo strengelig paalagt dig —

Rudolf.

Na jo, kjære Mo'er. Jeg kan i et Dieblik være henne hos Hedevig og tilbage. Jeg vil blot tale to Ord med hende. Saa gaaer jeg op igjen, og Fa'er mærker ikke, jeg har været ude.

Mad. Solmer.

Sa, hvor kan jeg stole paa det!

Rudolf.

Det kan du ganske bestemt. Nu gaaer jeg.

(Abamine kommer ind.)

Abamine.

Rudolf, vent! — Du gaaer jo ud — (affedes til ham.) Besørg dette Brev for mig til Baronnen.

Rudolf.

Det kan jeg ikke. Naar han seer mig, holder han mig op.

Adamine.

Saa leveer det blot til Tjeneren.

Rudolf.

Ja, det kan jeg. (Tager mod Brevet og vil gaae ad Hoved-Doren.) Der kommer Fa'er! Lad mig gaae den Vej, Mo'er!

(Gaaer ud tilhoire.)

Femtende Scene.

Mad. Holmer. Adamine. Holmer.

Holmer.

Den Vej kunde jeg sparet. Agenten er taget ud igjen paa sit Landsted og kommer først hjem i aften. — Naa, ja lad mig saa gaae ind paa Comptoiret. Giv mig Nøglen til mit Chatol, Mutter.

Mad. Holmer

(forvirret, lader som hun seer efter).

Ja, hvor har jeg den —

Adamine

(stikker hemmelig Nøglen til hende).

Der er den.

Solmer

(Efter at have modtaget Nøglen).

Lad saa Rudolf komme ned igjen. Det gaaer dog ikke an, at indespærre ham saa længe. Men lad ham komme ind til mig. Jeg vil helst have Patronen under mine egne Dine.

(Gaaer ind paa Comptoiret.)

Mad. Solmer.

Hvad skal vi nu gribe til? Din Fa'er maa jo ikke vide, at Rudolf er gaaet ud.

Adamine.

Det veed Fa'er jo nok, at man ikke kan holde paa et saa stort Menneſte. (Aſſides, urolig.) Naar bare Fa'er ikke ſtrar ſavner i Chatollet . . .

(Solmer træder hurtig og forſtræffet ind.)

Solmer.

Men, Kone, hvem har været i mit Chatol?

Mad. Solmer.

I dit Chatol? (Seer paa Adamine.)

Solmer.

Inden jeg gif ud, havde jeg lagt de Penge tilrette, jeg har faaet hjem idag. Det var to Obligationer, hver paa et tusind Rigsdaler; de laae for ſig ſelv i et Omſlag og udenpaa ſtod ſrevet: „Min Datter Adamine tilhørende.“ — og nu, jeg vil tage dem, ere de borte!

Mad. Solmer.

Ere de borte? Har du ikke lagt dem i en Skuffe?

Solmer.

Nei, jeg havde lagt dem foran, fordi Rudolf skulde gaae hen med dem til en Mand. De ere tagne bort, mens jeg var ude — der har En været over Chatollet; det er ganske vist. Men hvor er det muligt? Hvem har været inde paa Comptoiret?

Mad. Solmer.

Der har Ingen været derinde, uden —

Abamine

(bønlig og sagte).

Ne'er!

Mad. Solmer.

— uden jeg selv.

Solmer.

Men Gud bevares — det er jo en stor Ulykke! To tusind Rigsdaler, som jeg skal staae til Ansvar for! Ikke blot Pengene, men min Ære!

Mad. Solmer.

Men see dog bare nøiere efter!

Solmer.

Det behøver jeg ikke. Jeg er vis i min Sag. De ere tagne ud. Det er din Skyld, Kone; Salsdøren maa være staaet aaben; du har ladet Nogen gaae ind. Jeg har altid tænkt, der vilde engang

fomme en Ulykke af Jeres Uorden med de Døre. Nu har vi det saa godt. Skaf nu du Pengene tilveie.

Mad. Solmer.

Men, Mand, lad dig dog sige —

Adamine (affbes).

Den stakkels Moder! (Sæt og frygtfom til Solmer.)
Fa'er!

Solmer.

Na, lad mig i Ro!

Adamine.

Hør mig, kjære Fa'er! Det er mig, der har været derinde . . .

Solmer.

Du? Og har du været over Chatollet?

Adamine.

Ja, Fa'er, det har jeg rigtignof.

Solmer.

Og du — men du har da vel aldrig taget —?

Adamine.

Jo, Fa'er, bliv ikke vred . . .

Solmer.

Har taget de to tusind — men er du ikke ret
flog —

Mad. Solmer.

Har du, Mine?

Abamine

(afbrudt af Graab).

Jo, det er mig . . . jeg skulde bruge dem . . . og det er mine egne Penge . . . saa tænkte jeg, at jeg kunde nok gjøre det.

Solmer.

Og din Mo'er har givet dig Nøglen! Jo, det er smukt!

Mad. Solmer.

Men, hvor kunde jeg drømme om . . .

Solmer.

Ja, nu vil jeg ikke høre Mere af den Snak. (Til Abamine.) Ud med dem! Hvor har du dem?

Abamine.

Jeg har dem ikke . . . jeg har brugt dem.

Solmer.

Allerede brugt to tusind Rigsdaler? Men hvortil?

Abamine.

Det kan jeg ikke sige.

Solmer.

Det skal du. Her er ikke Tale om Børnestreger. Det er en stor Sum; den tør jeg ikke lade dig raade over. Er den gaaet tabt, saa er det mig, der skal erstatte den. Hvor har du gjort af den?

Abamine.

Jeg kan ikke sige det, Fa'er! Du faaer mig ikke til det.

Solmer

(til sin Kone).

Lad Rudolf komme ned til mig. Han skal strax melde, at jeg savner de to Obligationer.

Mad. Solmer.

Vær dog fornuftig, Mand! Din egen Datter!
(Affsides til Adamine.) Kan du ikke heller tilstaae —

Adamine (sagte).

Nei, det gjør jeg ikke.

Mad. Solmer

(som før).

Og Rudolf, der ikke engang er hjemme!

Solmer.

Har du hørt, Kone?

Mad. Solmer.

Wilde du blot lade dig sige ...

Solmer.

Ja, vil du ikke hente ham, saa skal jeg selv.

(Gaaer mod Udgangen, da i det Samme de Efter-
nævnte træde ind.)

Sextende Scene.

De Forrige. Rudolf. Hedevig. Fleisig.

Solmer.

Der er han jo! (Affsides.) Og med Hedevig!

(Sagte til sin Kone.) Saa har du altsaa ladet ham gaae ud mod min udtryffelige Befaling!

Rudolf.

Fa'er maa endelig ikke være vred. Jeg gik blot et Dieblis ud . . . for at trække frisk Luft . . . jeg traf Hebevig lige her udenfor Døren.

Solmer.

Saa?

Hebevig.

Jo, det kan jeg bevidne. (Til Rudolf.) Men lad os heller være oprigtige mod Deres Fader. (Til Solmer.) Rudolf vilde rigtig nok hen til os; men jeg var allerede paa Veien herhen, og jeg haaber, at det er Dem ikke imod.

Solmer.

Nei, lille Frøken, De veed, hvor kjær De er mig saavel for Deres egen som Deres Herr Faders Skyld, og at jeg ikke seer Nogen heller i mit Huus end Dem. Men under nærværende Omstændigheder maa jeg dog bede Dem undskylde, at jeg er lidt betænkelig —

Rudolf.

Men Hebevig kan lige saa lidt som jeg begribe, hvad du kan have imod vor Forlovelse.

Holmer.

Om — da vil hendes Fader let nok kunne forklare hende det.

Hedevig.

Min Fa'er?

Holmer.

Som jeg siger. Men — (med et Blik paa Fleisig.) maaskee jeg heller en anden Gang, naar vi ere ene, tør gjøre Dem denne Sag tydelig.

Hedevig.

Som De vil — men jeg maa dog meddele Dem, at Herr Fleisig, efter Skjebnens Beslutning, allerede er underrettet om, at Deres Søn har friet til mig.

Holmer.

Det er en anden Sag; saa skal jeg forklare Dem — uagtet der er i dette Dieblif saa Meget, der gjør mit Hoved forvirret. Men det er sagt med saa Ord. Det har været mit eget Onske, lille Frøken, at der engang skulde blive et Par af Dem og min Søn; og det kan nu omtrent være 6 à 7 Aar siden, at jeg talte med Deres Fader derom. Mine Børn havde dengang faaet den store Arv, og Partiet forekom mig passende. Men Deres Herr Fader beklagede meget, at det ikke lod sig gjøre. Der var en bekjendt Fabrik-Gier i Elberfeld, ved Navn Mathias Schnabel, som Deres Fader skulde store Forbindtigheder; og

ham havde han allerede et Par Aar iforveien, da Schnabel var her, lovet Deres Haand, naar De var kommen til Skjels Aar og Alder. Da jeg nu har stor Respect for Aftaler mellem Mand og Mand, saa ansaae jeg det for min ubrødelige Skyldighed, strax at opgive og fremdeles i paakommende Tilfælde at modsætte mig denne Forbindelse. Thi jeg kunde aldrig med rolig Samvittighed komme Deres Herr Faeder for Dine, naar han skulde tænke om mig, at jeg handlede lettsindig med en Plan, han nu saa længe og med saa stor Trostaa har holdt fast ved.

Rudolf.

Hedevig skulde giftes med Schnabel!

Hedevig (leende).

Men, kjære Herr Holmer, er der virkelig ikke Andet iveien?

Holmer.

Nei, men jeg synes, det er nok.

Hedevig.

Troer De da, at jeg vil ægte denne Kjøbmand fra Elberfeld, som jeg nu knap kan hufte; eller at Fa'er vil tvinge mig? Den Plan, De omtaler, har der rigtignok et Par Gange været Tale om hjemme; men jeg har altid gjort mig lystig over den — og Fa'er har sandsynligvis for længe siden opgivet den.

Solmer.

Det troer jeg ikke, naar jeg ellers kjender ham ret. I al Fald maae vi høre hans Mening.

Fleisig.

Herr Grosfereren vil ikke tage mig min Driftighed ilde op. Mathias Schnabel kjender jeg meget godt. Jeg er selv fra Elberfeld. Han har allerede været gift i 4 à 5 Aar.

Solmer.

Er han gift?

Fleisig.

Ja, det kan jeg verbürge Dem. Hans Kone har været min Elev i Skjønffrivning.

Solmer

(til Hedevig).

Men det havde sikkert Deres Fader underrettet mig om.

Hedevig.

Han veed det uden Tvivl ikke. Fa'er staaer jo nu slet ikke mere i Forbindelse med Elberfeld, og, som sagt, jeg troer ikke, han i de sidste Par Aar har tænkt paa denne gamle Sag.

Solmer.

Om — det er besynderligt! — da har jeg saavist ikke et Dieblif ladet den gaae mig af Glemme.

Adamine

(sagte til Madame Solmer).

Gud, Moder, jeg kan høre, Ernst kommer derude.

Mad. Solmer.

Ja, lad ham komme!

Syttende Scene.

De Forrige. Ernst.

Solmer.

Naa, det er vel du kommer, Ernst, og kan hjælpe mig ud af al den Forvirring, jeg er i.

Ernst.

Jeg har et Grinde til Adamine; derfor kommer jeg. Da jeg i dette Dieblif gik forbi Baron Hjelm's Huus, saae jeg ham og nogle Herrer sidde udenfor i en Reisevogn. Han lod sin Tjener kalde paa mig, og inden jeg kunde besinde mig, havde han givet mig dette Brev og fjorte hurtig bort. Jeg seer nu af Udskriften, at det er til dig, Adamine.

(Giver hende Brevet.)

Solmer

(tager Brevet fra Adamine).

Nei, vent — det er bedst, at jeg faaer det.

Adamine.

Men, Fa'er . . .

Solmer.

Jeg skal læse det for dig.

Adamine (affides).

Nu faaer Fa'er bestemt at vide...

Solmer (læser).

„Bedste Frøken! De har givet mig et uforglemmeligt Beviis paa Deres Venstab for mig ved Tilsendelsen af de to Obligationer —“ Det er altsaa til Baronen, du har sendt dem? Men hvad er det for et skrækkeligt Indfald, Barn?

Mad. Solmer

(sagte til ham).

Hust paa, Mand, at her er Fremmede tilstede.

Solmer.

Ja, det er smukke Historier!

Mad. Solmer

(affides til Ernst).

Ja, du seer nu selv, Ernst, at Mine kun har Tanker for Baronen.

Ernst.

Desværre, det seer jeg.

Solmer.

Ja, lad os læse videre. (Læser.) „De har bragt mig ud af en stor Forlegenhed, og jeg indestaaer Dem ved min Ære, at denne Gjæld skal være den første,

jeg berigtiger." (Til Rudolf.) Kan man stole paa, at han mener det?

Rudolf.

Jo, mens han lover det, mener han det. Men han glemmer siden, at han har lovet det.

Solmer.

Sm, hm! Nei, de Penge ere tabte!

Rudolf.

Der staaer Mere i Brevet, Fa'er.

Solmer.

Naa ja. (Læser.) „Naar De fremdeles skriver, at De ikke kan give mig Deres Haand, eftersom Deres Cousin og Barndoms-Ben har en ældre, hellig Ret til Deres Hjerter —“

Ernst (affædes).

Hvad hører jeg!

Solmer (læsende).

„— da ønsker jeg Dem til Lykke og skal, saa godt jeg kan, søge at finde mig i mit Tab.“ — Din Cousin og Barndoms-Ben, hvem er det?

Mad. Solmer.

Det kan jo ikke være nogen Anden end Ernst. Men er det din Mening, Adamine?

Ernst.

Sael, kjæreste Adamine, er det virkelig din Mening? Var det ikke Baron Hjelm, du tænkte paa?

Adamine (hulsende).

Baron Hjelm! . . . Jeg har jo aldrig sagt, at jeg brød mig om ham. Men De ere alle saa urimelige mod mig. Naar en Ven af vort Huus er i Nød, og alle Menneſter forlade ham, ſkal jeg ſaa ikke hjælpe ham, naar jeg kan?

Ernst.

O jo viſt, du har gjort ganſke Ret! Vær kun ikke bedrøvet mere.

Sebevig.

Grød ikke, Adamine! Nu er jo Alting godt igjen.

Solmer.

Ja, min Pige, naar du virkelig er kommen til Fornuft i dette Punkt, og efter din Faders Raad rækker Ernst din Haand, ſaa ſkal det ret være mig kjært, og vi maae da ſee til, at faae din anden Daarlighed gjort god igjen. Du kunde ikke let gjøre mig en større Glæde end nu, da jeg tør forene dig med en Søn af min afbøde, kjære Søſter.

Sebevig.

Lad mig gratulere dig, Adamine! Den Forbindelse har jeg altid ønsket.

Mad. Solmer.

Ja, min Pige, jeg ønsker dig ogsaa af mit Hjerte til Lykke. Men haade du og alle de Andre

skulle bevidne, at det er ikke mig, der har forhindret dig i Partiet med Baron Hjelm.

Ernst.

O, det troer Ingen af os.

Mad. Holmer.

Ja, men det skal dog huskes, og der skal lægges Mærke til det. Ellers, veed vi nok, vil Folk faae travlt, og lægge mig det til Last og synes, jeg gjør Forskjel; og det veed Gud, det fortjener jeg ikke — du maa nu sige hvad du vil, Ernst.

Rudolf

(affides til Holmer).

Fa'er, vil du ikke med det Samme — nu er der jo Ingenting iveien med Hedevig og mig.

Holmer.

Ja, det forstaaer sig, dersom De, kjære, lille Frøken, har Tanker til min Søn, og dersom det forholder sig som Herr Fleißig siger, saa giver jeg med Glæde min Velsignelse.

Rudolf.

O, tusind Tak, Fa'er! — Hedevig, hvor kan et Minnefte blive saa lykkelig!

Fleißig

(der under det Foregaaende oftere har yttret Utaalmodighed; til Rudolf.)

Ja, wir müssen eilen. Wir haben nur eine

halbe Stunde, und eine Viertelstunde ist schon hin.
Sehen Sie sich!

Rudolf.

Skal jeg sætte mig?

Fleißig.

Ja, und schreiben Sie! (Dicterer af sit Papir, mens Rudolf uvilkaarlig sætter sig.) „Bemerkungen über den richtigen Gebrauch der Casus bei einigen schwierigen Verben. Erster Paragraph . . .

Rudolf

(springer op).

Vil De dictere? og jeg er i dette Dieblik bleven forlovet! Saa kan jeg min Sjæl ikke læse Lydst.

Holmer.

Ja, din Time burde du dog ikke forsømme.

Rudolf.

Na, idag, Fa'er! (Affides til Fleißig.) Hjælp mig! Ich soll so dankbar sein.

Fleißig (rettende).

Ich werde so dankbar sein.

Rudolf

(til Holmer).

Det er kun en halv Time; og før, i den første halve Time, Herr Fleißig gav mig, fik vi saa Meget fra Haanden. (Støder til Fleißig.) Er det ikke sandt?

Fleißig.

Jo, det er overmaade sandt.

Solmer.

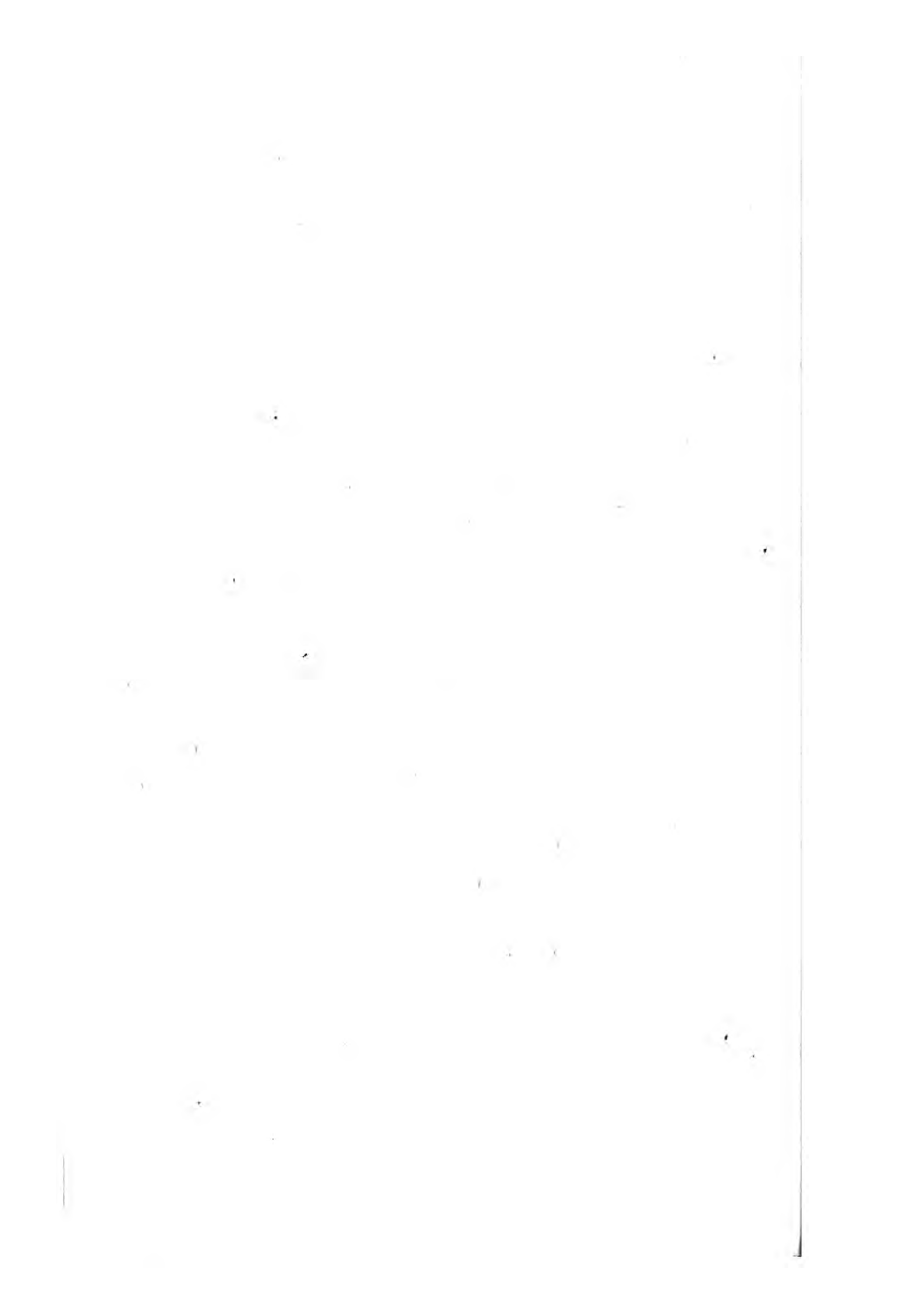
Nu, saa lade vi denne Dag gaae over. Bliu
De hos os til Middag, Herr Fleißig, og tag tiltakke
med en Steefuld Suppe. Saa ville vi tømme et Par
Glasfer Wiin paa de unge Folks lykkelige Fremtid.

Om

„Mademoiselle Lenormand”

og

„Stivbørnene.”



De tvende forhen utrykte Skuespil, der ere optagne i dette Bind, have hidtil kun havt en smal Lykke paa Scenen. Hver af dem er opført tre Gange og derpaa lagt hen. Dog er der Variation i Uheldet. „Mademoiselle Lenormand“ mødte den første Aften Opposition, blev den anden Aften givet med stærkt og udeelt Bisald, og den tredie Aften igjen med Opposition, rigtignok kun af nogle Faa og med en langt overveiende Majoritet til Fordøel for Stykket. „Stivbørnene“ fattede sig kortere. Den første Aften mærkede man ved Tæppets Fald hverken til Bisald eller Mishag. Oppositionen indtraadte først ved den anden Forestilling.

Dette saa ugunstige Resultat har vel havt forskellige Grunde. Men Hovedgrunden har uden Tvivl ved begge Stykkerne været den samme: man har ikke strax forstaaet eller kunnet sætte sig ind i Hovedpersonernes Character; man har troet at have en for-

standig og i det forstnævnte Stykke endog en høit-tænkende Person for sig, og nu ikke kunnet finde sig i, at Handlingens Udvikling viste det Modsatte.

Idet jeg nu skal tillade mig et Par Bemærkninger om hvert af de ovennævnte Skuespil, vil jeg tillige finde Leilighed til nærmere at paapege, hvorledes jeg har tænkt mig de omtalte Characterer.

Sujettet til Mademoiselle Lenormand er taget af en historisk Anekdote, der i Maret 1843, om jeg ikke feiler, stod i Journal des Debats. Den berømte Sandstgerste, der under Revolutionen, under Napoleon, og lige til den seneste Tid havde et stort Renommée, var dengang nylig død, og det nævnte Blad, der meddeelte hendes Levnet, fortalte nu blandt Andet, at en ung Pige, der af ulykkelig Kjærlighed og i Ledtog med sin Elsker havde taget den samme Beslutning som Clara og Alfred i mit Skuespil, dog først ønskede at raadføre sig med Mademoiselle Lenormand, men tog feil af Huset og henvendte sig til en agtværdig Matrone, der boede ved Siden af. Denne, forfærdet over den Tilstaaelse, der betroedes hende, var imidlertid langt fra at benytte sig af Feiltagelsen og, som i mit Skuespil, udgive sig for Prophetinden; foreløbig beholdt hun Pigebarnet hos sig, men anvendte tillige saavel hos hende som senere hos hendes Forældre med saa meget Held Grunde og Overtalel-

fer, at et ungt P^{ar} blot ved disses Magt blev gjen-
givet til Samfundet og ovenikjøbet forenede. — Denne
Anekdote, der, som man snart vil see, kun indeholder
faa dramatiske Elementer, har jeg nu i mit Skuespil
søgt at benytte til en selvstændig Skildring af Cha-
racterer og Situationer. Som noget for dette Stykke
Eiendommeligt maa jeg anføre, at det paa en Maade
har en dramatisk Prolog, med et Indhold, der ligger
udenfor Stykket, men tjener til at forberede det. Jeg
vidste ikke at hjælpe mig paa nogen anden eller dog
fortere Maade. Stykket begynder i Virkeligheden først
hvor Alfred og Clara træde ind.

Disse to Sidstnævnte ere Hovedpersonerne i dette
Skuespil, og det er Alfred, i hvis Character man,
at dømme efter nogle offentlige og private Uttringer,
ikke strax har kunnet sætte sig ind. Men Skildringen
af denne Character lægger jeg imidlertid selv megen
Vægt paa.

At skildre unge Fruentimmer gennem den hele
Scala af menneskelig Svaghed og Fortræffelighed, vilde,
troer jeg, til alle Tider forholdsmæssig falde mig let;
men ulige vanskeligere antager jeg det at være, at
skildre unge Mandfolk. Disse ere i det virkelige Liv
faa sjelden færdige, d. v. s. hele og fuldstændige
eller afsluttede Characterer, men idelig kun i Begreb
med at udvikle sig og idelig standfede af Illusioner

og vildledende Forestillinger. Dog er Vanstælgigheden ringere i et Digt af Iyrist eller endog pathetisk Retning; thi Følelsens Udtryk falder Ungdommen let og naturlig, og Digteren kan, naar Emnet tillader ham at tye hertil, med det Iyriste dække Manglerne i Individualiseringen.

Den sandeste og interessanteste Opfatning af unge Mandfolk er at skildre dem i deres Ufuldstændighed, deres falske, ofte saa naive Forestilling om sig selv. Denne Udvei, der just ikke ofte er grebet af Digterne, har jeg nu forsøgt i Skildringen af Alfred. At han har sand Kjærlighed til Clara, kan man ikke betvivle; men naar han selv staaer i den Tro og Iydelig udtaler, at denne Kjærlighed kan med Lethed bringe ham til de yderligste Offre, mærker man inden Tæppets Falb, at han meget for meget har overvurderet sig selv. Han er den sorgløse Student fra Reiserdømmets bevægede Periode, der i det bedste Humour af Verden taler om at tage Livet af sig, og imidlertid med Velbehag drikker et Glas Katakia og giver efter for sin gode Appetit. Han behager sig selv i smukke Phraser, hans Lyst er at gjøre Opstigt og bringe Det, han har læst i sine Bøger og seet hos sine Helte paa Scenen, til Anvendelse. Han er, uagtet sine „faste Principer,“ en stor Fusentast. Af sand Smerte og Fortvivlelse veed han Intet førend

under Indespærrelsen. Han er i Virkeligheden en comist Person — lige til det Dieblif, da alle hans Illustioner vise sig uholdbare, og Livets Alvor giver ham en estertrykkelig Lære. Men i dette Dieblif lærer man ogsaa det sande Menneſte i ham at kjende, hans bedre Natur og dybere Følelse.

Det andet forhen utrykte Skuespil, der er optaget i dette Bind, Stivbørnene, behandler Stivforældre-Forholdet noget anderledes end det almindeligt og traditionelt pleier at opfattes. Frygten for en ældgammel Folkemening har af sig selv fremkaldt et Forhold, der under visse Omstændigheder kan være det ældre diametralt modsat; og Benævnelser som „den onde Stivmoder“ og lignende synes nu ikke at finde noget ret Tilsvarende i Nutiden, men kun i ældre Sagn. I „Svend Dyrings Huus“ har jeg taget Gemnet fra Folkesagnets Tid, og Stykket bevæger sig i hele dens Forestillingskreds. Jeg fik nu Lyft til, i et Skuespil, der isøvrigt efter sin Natur maatte være af meget lettere Indhold, at behandle Forholdet fra en ny Side, saaledes som Nutiden giver det, og efter det Omflag, jeg antager at være skeet. Mad. Holmer, Stivmoderen i mit Lyftspil, er en stikkelig og godmodig Kone, men saa gjennemtrængt af Uengstelse for at synes haard og partiff mod sine tvende Stivbørn,

at hun forfalder til den modsatte Overlighed og i denne Retning er nærved at skade dem mere end ved Strengbed og Vilkaarlighed. Hun fører bestandig en Mængde gjængse Talemaader i Munden om en Stivmoders Pligter, hendes store Ansvar, men har et ganske forkeert Begreb om, hvori dette Ansvar og disse Pligter bestaae. Da hun nu ved Siden af sin Godmodighed tillige er svag paa Forstanden og utilgjængelig for enhver fornuftig Forestilling, og ved alt dette indvifler sig i en Mængde Forlegenheder, saa er ogsaa hun i Virkeligheden heelt igjennem en comiff Person, skjøndt hun ikke strax synes saaledes.

Begge de her omtalte Personer — Alfred og Madam Holmer — høre til de Skildringer, i hvilke Charactererne en Tid vise sig saaledes tilhyllede, at man nok kunde underlægge deres Handlinger og Ord andre Motiver end de, der siden indsees at være de rigtige. Deslige findes ikke meget ofte hos dramatiske Forfattere, da man gaaer sikkrere og er mindre udsat for at misforstaaes, naar man strax giver Characterens Grundtræk og kun lader denne efterhaanden udvikle sig tydeligere. Som henhørende til saadanne tilhyllede Characterer tør jeg af mine andre Skuespil neppe anføre andre end Adolph i „Sparekassen.“ Han synes fra Begyndelsen at være en forstandig, for alt Godt og Uddelt begejstret og meget paalidelig Mand; men

inden Tæppet falder lærer man ham at kjende som en i sine Domme og Meninger meget upaalidelig Mand af svag Forstand, der lader sig hentrive ligesaa meget af Skinnet som af det Sande, men om hvis gode Villie og Redelighed der iøvrigt ikke kan tvivles. — Naar jeg har sagt, at deslige Characterer ikke ret ofte findes skildrede, tør man ikke indvende mig, at Hyflere, der en lang Tid kunne synes noget Andet end de ere i Virkeligheden, tidnok ere aftegnede i Skuespil. Thi Hyfleren handler med Bevidsthed og i den Hensigt at stufte Andre, medens der i de omtalte Characterer altid maa findes en Selvstufelse, en Blændelse, en Overvurdering af sig selv, en Misforstaaelse af sin Stilling eller af visse, almeengyldige Sandheder, eller deslige. Det er derfor ikke sagt, at de altid dupere Andre; men de ere altid visse paa at dupere sig selv.

Dette er omtrent Alt hvad jeg har at bemærke om de to Skuespil, som jeg herved paany overgiver til Publikums Bedømmelse. Nu, da jeg efter flere Mars Forløb igjen tog dem frem, fandt jeg Intet i dem, jeg kunde ønske anderledes, og jeg har derfor ladet dem aftrykke uforandrede, paa en ringe Modification nær i den 1ste Scene af Mademoiselle Lenormand. Enten jeg seer hen til disse Skuespils Sujetter, der synes mig at være af en ikke almindelig Art,

eller til Dialogen og Charactererne, maa jeg henregne dem til mine bedste Arbejder, og, hvis jeg ikke stuffer mig for slemt, ville de for Fremtiden, ved det nærmere Bekjendtskab, Læsningen tillader, heller ikke vises tilbage af mine Musers Benner.

Anmærkninger.

Debatten i Politievennen. — Pag. 30:
 „Jeg har givet en ellers ferm Pige Løbepas, blot fordi hun hed Malene og engang havde ligget paa Stiftelsen.“ — Nogle Aar før denne Vaudeville blev opført havde adskillige Philantroper paatænkt en Stiftelse for faldne, unge Piger, hvis Navn skulde være „Magdalenesstiftelsen.“ Sommerup, der ikke har forstaaet dette rigtigt, sigter til Fødselsstiftelsen.

En Aften 1722. Med den politiske Randsløber begyndte Holberg sin dramatiske Bane; med dette Stykke begyndte altsaa tillige den danske dramatiske Kunst sin Historie. Følgende Noticer kunne tjene til Oplysning om den ældste danske Skueplads og dens Skjebne, nærmest med Hensyn til den holbergste Comedie.

Længe før man hertilands tænkte paa at begrunde et nationalt Theater, havde Kjøbenhavn saavel tydt

som fransk Comedie. Den første var offentlig og udførtes dels af levende Personer, dels af Marionetter, som oftest i Forbindelse med Vinedands, Kraft- og Jongleurkunster. De opførte Stykker vare over al Maade smagløse; selv i alvorlige Skuespil manglede sjelden de staaende Personer, Hanswurst og Wickelhering. Men desuagtet skulle de, efter Werlauffs Mening (i hans indholdsrige „Antegnelser til Holbergs Lystspil“) have fundet Gunst og Understøttelse hos adskillige høitstaaende Mænd, hvilket ogsaa i selve Tydskland var Tilfældet, endog længe efter. I Holbergs Comedier nævnes som tydske Skuespil-Directurer v. Quoten (der iøvrigt tillige havde egl. Privilegium som „Oculist, Steen- og Broksnider samt Landbrækker“) og den saakaldte stærke Mand, en vis Eckenberg. — De franske Skuespil vare ikke offentlige, men opførtes kun paa Slotstheatret. De have nok i alle Henseender været bedre end de tydske, saavel hvad Spillet angaaer som Valget af Stykkerne. Men de synes ikke - at have været meget anseete ved Hoffet, og bleve efter Freden 1720 fortrængte af den tydske Opera, der dengang havde et stort Navn. Den hamborgske Componist Keiser og hans Kone, en berømt Sangerinde, bleve indfaldte, og Localet paa Slotstheatret indrømmet dem og deres Troupe. De franske Skuespillere forlode nu Landet med Undtagelse af Gen, René Montaigne,

der var gift med et dansk Fruentimmer og ved den
 Undest, han personlig stod i hos Frederik IV, havde
 erholdt en Pension. Denne Mand har uden Tvivl havt
 en ikke ringe Indflydelse paa Udviklingen og Retnin-
 gen af den danske Skuespilkunst. Paa den Tid var
 det nemlig, efter Holbergs egen Beretning, faldet Nogle
 ind, efter andre Nationers Exempel at opføre Skue-
 spil i Modersmaalet; og det var nu Montaigne, der
 efter disse Patriots Tilskyndelse indgav en Ansøgning
 om „at maatte i den kgl. Residentsstad Kjøbenhavn
 indrette og forestille Comedier i det danske Sprog.“
 Dette blev ham under 14de August 1722 bevilget,
 dog saaledes, at der intet Indgreb skeete i de Privi-
 legier, der alt vare indrømmede en Mascarade-Entre-
 preneur, Etienne Capion. Med denne indgif han
 derfor i Interessentskab, og allerede 5 Uger efter be-
 gyndte de danske Skuespil paa det Theater, Capion en
 Tid forud, men til andet Brug havde ladet bygge i
 Grønnegade. Man antager, at dette Skuespilhuus
 har været det nuværende Nr. 326 i Ny Adelgade
 (lille Grønnegade), hvor man endnu for en 30
 Aar siden skal have seet Logenummerne anbragte paa
 adskillige Døre. Heraf er vel nu intet Spor mere,
 da Forhuset er blevet ombygget.

Der gif saa kort Tid hen mellem det erhvervede
 Privilegium og Skuespilhusets Aabning, at man deraf

kan slutte, at en Mængde Forberedelser, i Haab om Bevillingen, allerede længe forud have været truffne. Holberg, der var bleven overtalt til at skrive for den nye Skueplads som den Eneste, man kunde tiltroe Gyne dertil, fortæller selv, at han først læste de Comedier, han havde skrevet, for sine Venner, uden at vide, om han vilde lade dem komme ud, men da man blev ved at overhænge ham, frygtede han for, at man skulde faae en Afskrift at opføre dem efter, og forærede da Skuespillerne de fem første (Randestøberen, den Væggelindede, Jean de France, Jeppe paa Bjerget og Geert Westphaler). Af disse bleve de fire forstnævnte endnu i samme Aars Slutning bragte paa Scenen, og maae da rimeligviis have været flere Maaneder forud i Skuespillernes Hænder, og altsaa færdige fra Digterens Haand i det mindste i Aarets Begyndelse eller Midte. Ligeledes kan det ikke betvivles, at Montaigne, der siden optraadte som Directur (eller Mester for Comedierne, som det dengang kaldtes) og Instructeur for de nye, paa Scenen uvante Skuespillere, har hvervet og indstrueret sit Personale længe før Bevillingen indtraf. Det var især som Instructeur, at han, efter hvad ovenfor blev yttret, kan have virket heldbringende for den nye Scene, ved at indføre den bedre franske Scenes classiske Spil og modarbejde de tydske Skuespilleres Affectation og Over-

drivelse. Man feiler neppe, naar man antager, at det skyldtes saavel ham som Holbergs Genie, at den danske Scene strax fra Begyndelsen fatte sig i polemisk Stilling mod det dengang depraverede tydske Theater og de Løkkemedler, hvormed det forstod at trække Folk til sine Forestillinger. Men mærkeligt er det altid, at Montaignu, uagtet han gav sig af med Instructionen, ikke var synderlig stærk i det danske Sprog. En Tradition beretter endog, at man maatte oversætte Holbergs Comedier for ham, inden han kunde give Skuespillerne Anviisning til Spillemaaden.

Ifølge en gammel Comedieplacat, der endnu er bevaret og i Rahbeks „Bidrag til den danske Skuepladses Historie“ findes aftrykt, begyndte da Skuespillene den 23de Sept. 1722, vel ikke med et originalt Stykke, men med Molieres „Gnieren“, altsaa dog under gode Auspicier. Den første holbergste Comedie, den politiske Randestøber, kom rimeligviis paa Scenen omtrent en Maaned derefter, og blev modtaget med det største Bifald, ligesom den var imødeset med stor Forventning. I det Tidrum, Theatret i Grønnegade uafbrudt bestod, fra 23de Sept. 1722 til Begyndelsen af 1727, altsaa kun lidet over 4 Aar, kom efterhaanden, ved Siden af oversatte franske (og formentlig engelske) Stykker, de tyve første af Holbergs Skuespil paa Scenen, et Tidrum, der altsaa maa

ansees for det meest glimrende i hele vort Theaters Historie.

Blandt de Skuespillere, der traadte frem i de holbergste Stykker paa Theatret i Grønnegade, ere Navnene bevarede paa følgende: Ulfø, der spillede Randestøberen, Geert Westphaler, Jeronimi-Roller, og var for Resten et mangesidigt Talent; Henrik Wegner, efter hvem Holbergs Henrikker, som han spillede, have deres Navn; Biloi, der gav Jean de France, Leanderne etc.; Gram, der bl. a. spillede Jeppe med stor Succes; Høberg, der udførte Arv og lignende Roller; desuden Schow, Kamel, Lindorf og Halb. Blandt Damerne nævnes: Madam Montaigu, der skal have været en fortræffelig Sou-brette, udmærket i Character-Roller, og navnlig roses meget af Holberg for hendes Udførelse af den Bægl-sindede; Madam Coffre og Madam Lerke, der spillede ældre og yngre Roller, og Mademoiselle Sophie Hjort, der gav Elskerinde-Roller og formodentlig har været blandt de mere anseete, da Holberg valgte hende til en af Hovedpersonerne i Efterspillet „Comediernes Liigbegjængelse.“ — Man har Grund til at antage, at foruden Montaigu ogsaa Holberg selv tog sig af sine Stykkers Scene-Indsætning og af Instructionen. Hertil har han uden Tvivl været stiftet fremfor Andre, saavel ved sin Indsigt i den dramatiske

Kunst's Theorie som ved den rige Leilighed, han havde havt til at studere Theatrene i Paris, hvor han senest havde opholdt sig halvandet Aar, fra 1714—1716.

I de første Aar vedblev de danske Skuespillere, om Vinteren 2 Gange og om Sommeren 1 Gang egentlig, at spille under stort Tilløb. Men dette Held aftog efterhaanden i den Grad, at de i Begyndelsen af 1727 maatte lukke Huset, af „Mangel paa Næring,“ som Holberg udtrykker sig. Til denne aftagende Interesse hos Tilskuerne har der vel været flere Grunde, og nogle af dem upaatvivlelig viist sig virksomme lige fra Skuespillenes Begyndelse. En Part af Publikum, og maaskee ikke saa Faa af den fine Portion, fandt sig endnu bestandig tiltrukket af de tydske Spektakelstykker, og den store Lykke, Ulykses von Itacia gjorde, har vel for endeel grundet sig i, at dette Skuespil, skjøndt ironisk, faldt ind i de Tydskes Overdrivelses. Man har endnu en Comedieplacat fra 24de Januar 1727, hvori Publikum ligesom paa de tydske Placater udtrykkelig og for fuld Alvor underrettes om, „at der i samme Comedie bliver presenteret den Stad Troya og en gloende Drage i Luften, med mange andre Presentationer“ *). En anden og tilmed

*) Werlauf l. c. Pag. 206, hvor der tillige bemærkes, at Placaterne fra denne Periodes Slutning mere og mere optog de Tydskes Marlstriger = Stil.

den bannede Deel af Publikum havde, ved den da herskende Modesmag, Forkjærlighed for franske Skuespil, enten oversatte eller i Originalsproget, og forstod ikke at vurdere den holbergste Muse. Som hørende herhen kan mærkes, at de første Skuespil, der af de danske Actører opførtes for Hoffet paa Slots-Theatret, ikke vare af Holberg, men Molieres „Høiadelige Borgermand“ og „Det tvungne Giftermaal;“ fremdeles, at man paa Theatret i Grønnegade, formodentlig for at trække Folk til Huset, netop i det sidste Aar undertiden spillede i det franske Sprog. (Verlauff l. c. Pag. 234 Anm.). Endelig synes det af flere Kjendsgjerninger klart, at navnlig Holbergs Skuespil mødte endeel saavel privat som offentlig Modstand. Han yttre selv i sin første Epistel ad virum perillustrem, „at der ikke fattedes paa dem, der strax saae skjævt til det Held, han havde havt med sine Comedier, og snart med hemmelige Miner og snart med aabenbare Anfald gif løs derpaa.“ Som bekjendt vare flere hans Skuespil fiendste, i den Tanke, at der i disse sigtedes til dem. Nu for Tiden sees og nydes de uden Blanding af en bitter Følelse, eftersom Ingen behøver at føle sig truffen af en Satire, der er over 100 Aar gammel. Men i deres Nyhed har dette neppe altid været Tilfældet. Om Barselstuen fortæller Holberg i sit Levnet, „at

Mange vare arrige over dette Stykke, fordi det var en Ufbildning af Qvindesjønnetts Sæder;" og det er vel ikke ganske uden Gentydning, at han i „Comediernes Liigbegjængelse" (der blev skreven i Anledning af Skuespillenes Ophør) lader Mademoiselle Sophie Hjort sige: „Vi have lagt os ud med alle Folk, Officiers, Doctores, Advocater, Randestøbere, Marquiser, Baroner, Barberer," og til dertne Liste kunde hun endda have føiet: Fruer og Madamer, lærde Bedanter, adelige Præfere, extravagante Jean de Francer o. s. v. Den lærde Gram, iøvrigt en Mand med lyst Hoved og bevægelig Aand, var saavidt paa Holberg, fordi han skrev Comedier, at han sagde: „Holberg burde ikke være Professor. Siden han handlede *infra dignitatem* og bestjæmmede Universitetet, burde han forvises til Theatret." — Hvad angaaer den offentlige eller paa Brent udtalte Modstand mod det nye, nationale Theater, da har man endnu fra hine Tider tvende historiske Data, af hvilke det ene er af meget pudsig Natur. En Kammerraad Joachimus Richardus Pauli udgav et Skrift, der indeholdt en heel Omstøbning eller Omarbejdelse af „den politiske Randestøber," med en Fortale eller Tilegnelse til Holberg, hvori han yttreder, „at dette hans Foretagende lige saa lidet kunde lægges ham til Last som at den ene Randestøber omstøbte

en Andens Arbeid, naar dette var forslidt og af Moden; og hvis en tredie Autor, der bedre maatte være øvet i Dansten, nu vilde paatage sig, tredie Gang at omsmelte denne Comedie, da kunde den i sin Tid meritere at læses og elkes." — Betænker man, at Talen her var om et Skuespil, der var bleven modtagen af Publikum med det allerførste Bifald, vil man ikke undres over, at Holberg tog sig denne Sag nær og gav et skarpt Svar. „For at bevise" — siger han bl. a. i Replikken til Pauli — „at I har Ret og Tvie at tale med saadan Myndighed og Haanhed om mit Arbeid, har I taget Jer for at gjøre en Prøve ved først at omstøbe denne Kande-støber-Historie, som Jer Nidkjærhed behager at ligne ved en gammel, forslidt, ubrugelig Kande, som af eder og andre deslige habile Mænd bør kastes i en Form, for at gjøre noget Nyt og Almodigt deraf. Jeg nægter ikke, at jeg jo undsatte (undsaae) mig over saadan Fortale, og tænkte ved mig selv: Hvad ere dog vi Menneffer! Her har vi udi et heelt Land gjort Væsen af Ting, hvis Urimelighed en brav Mand nu kommer og lægger os for Dine." Han gennemgaaer nu alle Punkter af Omstøbningen, viser deres Laabelighed, og ender med følgende Ord, i hvis melancholske Slutning man ikke kan miskjende en bitter Følelse af den Modstand, hans Skribent-Virksomhed

oftere har mødt: „I kan, Monsieur, i andre Ting være en brav, fornuftig og habil Mand, og informere mig i hundrede Ting, som jeg ikke forstaaer; og Jeres Pund berubt, og jeg skal aldrig betage Jer den Roes, som I fortjener... Har I skrevet det af Animositet, da har I Skyld deraf; jeg har jo aldeles intet Ondt gjort Jer. Er det af Misundelse, saa har I jo aldeles Intet at misunde mig. Jeg har diverteret Byen ved adskillige Skrifter, udi mange Materier; men jeg har ikke bundet andet end et svagt Legeme derved; saa vi ganske Intet har at trætte om. Jeg er for længe siden kjed deraf, og vil gjerne overlade Andre det Haandværk, ønskende, at de maatte blive lykkeligere end jeg udi alle Ting.“ — Det andet critiske Skrift, der fra hine Dage er levnet os, har efter Rahbets rimelige Conjectur ligeledes den omtalte Pauli til Forfatter. Dets Titel er: „Kort Anviisning, hvorledes Comedier med Nytte og Skjønsonhed kan sees.“ Dets Angreb paa Holberg er imidlertid mere indirect. Det roser de danske Skuespillere og deres Directeur, „at de saa klogeligen have anlagt deres Sager og ikke alene aabnet deres Theatrum med et af Molieres udvalgte Stykker, nemlig Gnieren, men og, saa ofte de kan faae et godt Stykke af Francken oversat, heller spille dette end noget andet.“ Da Skriftet udkom, har vel Holbergs Anseelse som

Lystspilbdigter været saa befæstet, at man ikke med rene Ord vovede at rose Skuespillerne, naar hans Comedier fattes tilside for oversatte.

Der var, efter det Ovenanførte, indtraadt en Ustabighed i den offentlige Mening, hvis Overgang det unge, af Regjeringen endnu ikke understøttede Theater manglede Kræfter til at oppebie. Af mange Grunde tør man slutte, at en saadan Overgang til det Bedre ikke vilde være udebleven. Satiren havde engang vundet Borgerret paa Scenen, og Folket lod sig den ikke længer berøve ved sygelige Hensyn til denne eller hiin Stand, der kunde føle sig generet af den, en Lykke for det nationale Lystspil, der har vedligeholdt sig til den nyeste Tid, og, som man tør haabe, ikke saa let vil worde det betaget. Holbergs Lystspil i Særdeleshed havde i alle Perioder et stærkt Støttepunkt i Folkets Bifald, og selv siger han etsteds: „Jeg klager ikke over Nationen. Haber jeg fundet Fortrydelse hos Gaa, saa har jeg fundet Undest hos de Fleste og Protection af Publico.“ Han antager ogsaa selv i sin 539te Epistel, at Grunden til at Theatret maatte lukkes var blot „Mangel af gode Stykker“ — en Grund, der iøvrigt, naar hensees til hans egne Skuespil, synes mindst antagelig.

Efterat Skuespilhuset var lukket 1727, aabnedes det igjen det paafølgende Aar, men kun for stakket

Tid. Den i samme Aar indtruffne store Ildbrand og senere Frederik IV's Død standsede Forestillingerne paany, og under Christian VI kunde man ikke tænke paa at fornye dem. Skuespillerne adspredtes og fik tildeels borgerlig Ansættelse. Kamel blev Borgemeester og Byfoged i Næstved, Wegner kom ind i Krigscancelliet og Pilot satte sig ned som Viinhandler. Først ved Frederik V's Regjerings-Tiltrædelse blev det Dnske levende hos Mange, igjen at see det nationale Theater aabnet. En forhenværende Organist C. N. Thilo, Forfatter til den i sin Tid berømte „Charlotte v. Weisensø“ m. m. og Fader til den udmærkede Skuespillerinde, Fr. Thilo, erholdt nu Tilladelse til „at anrette danske Skuespil efter den Plan, som forhen af os elskelig Ludvig Holberg er bleven lagt.“ Thilo, der under hele dette Foretagende skal være bleven ledet og raadet af Holberg, oprettede da et Skuespillerselskab, bestaaende meest af unge Studenter, og aabnede Skuepladsen (det saakaldte Bergs Huus i Læderstræde) den 14de April 1747 med den politiske Randestøber. Men endnu samme Aar gif hans Bevilling over paa Skuespillerne, der ved Holbergs Intercession hos Frederik V erholdt en Grund skjænket paa Kongens Nytorv, for derpaa at opføre et nyt Theater. De fattes under en Direction af anseete Borgere, nemlig Holbergs fortrolige Ven, Etatsraad Warberg, Raadmand Jørgensen, den

anseelige Kjøbmand Bjørn, og den forrige Skuespiller, nu Vinhandler Pilot, hvilken sidste skal have haft stor Indflydelse paa de nye Skuespilleres Uddannelse. Af denne Direction opførtes ved Hjælp af Laan det nuværende Skuespilhuus paa Kongens Nytorv, hvor den første Forestilling blev givet den 18de December 1748. Kjøbenhavns Borgere nyde altsaa den Gæde, at det var Mænd af deres egen Midte, der grundlagde saavel den ældre som den nye Scene.

Hvad Skjebne de holbergste Lystspil have haft paa den nye Skueplads, er bekjendt. Under de forskjellige Smags-Perioder ere de aldrig forsvundne derfra. Flere af dem ere opførte mangfoldige Gange, og det er vel værdt at lægge Mærke til, at alt som et nyere nationalt Lystspil i forskjellige Retninger (saaledes det egentlige Lystspil og Vaudevillen) har begyndt at udvikle sig paa Holbergs Grundvold, synes han selv at være rykket Nutiden bestandig nærmere, og Interessesen for hans Skuespil snarere at være tiltagen end aftagen.

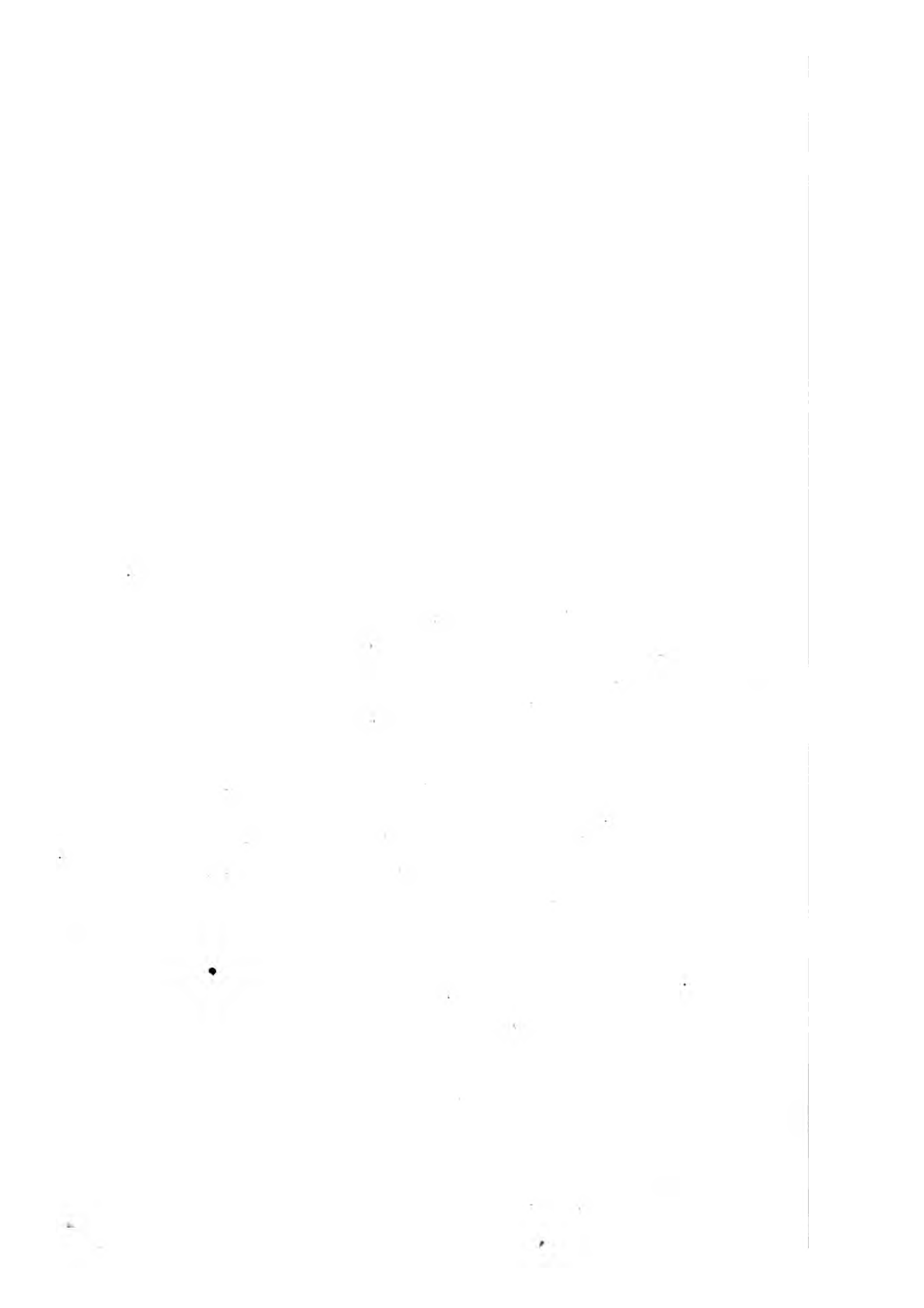
Pag. 202. Den her anførte Placat er i det Væsentlige aftrykt efter den, der, som alt omtalt, udgik ved Comediehusets Aabning og findes optaget i Rahbeks Bidrag til Skuepladsens Historie Pag. 6. Bekjendtgjørelsen om den franske Dandsfemester skyldes en Plakat fra 1726. — Bogtrykker P h ø n i x b e r g, fra

hvis Officin adskillige Comedier fra hiin Tid udgif, er berøgtet som Eftertrykker af Holbergs Comedier.

Mademoiselle Lenormand. — Pag. 206.

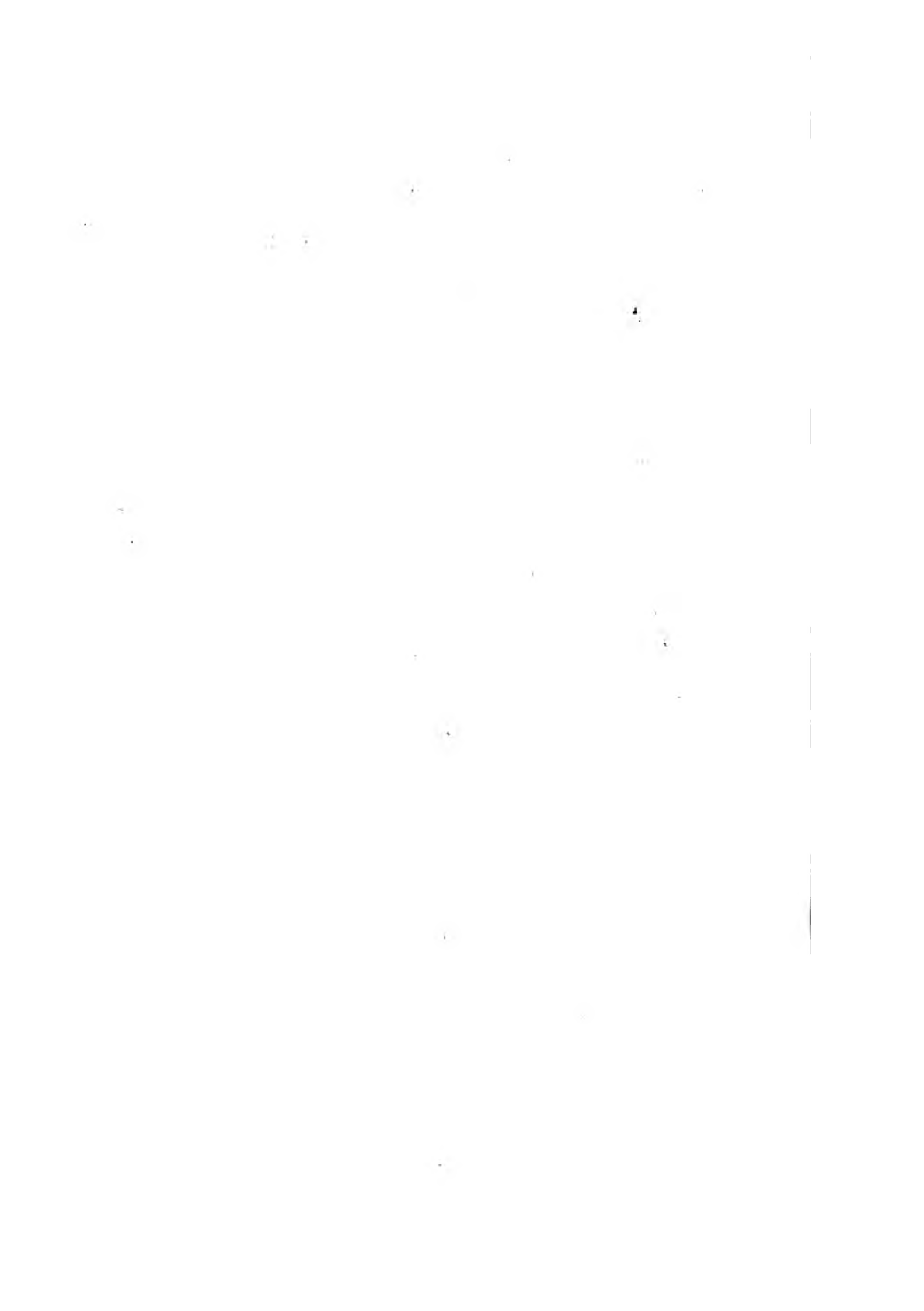
Hvis den her omtalte Toque skulde synes uflædelig eller endog kunde blive ridicul, da maa den naturligvis ombyttes mod et andet gammeldags Hovedtøi. Det er isøvrigt historisk, at Mademoiselle Lenormand altid gif med Toque lige til sin Død (1843). — Til Underretning for Fremstillingen kan endnu bemærkes, at Mademoiselle Lenormand var omtrent 44 Aar gammel paa den Tid, Stykkets Handling foregaaer.

Pag. 216—217. Den her anvendte Kortoplægning er den almindeligste. Kortene lægges i 4 Rader, 9 Kort i hver Rad. De lyse Kort (♠: Hjerter og Ruder) ere heldvarslende, de mørke (♣: Kløver og Spader) ildevarslende. Mørke Kort i de 4 Hjørner ere et slet Tegns, ligesom lyse et godt. Hjerter ♠ betyder Spørgerens Huus, Spader ♣ et fremmed, o. s. v. Udtrykket „Positions-Kredse“ har Intet med Kortoplægningen at gjøre. Det er laant af Astrologien, og maa antages anvendt af Mad. Armand enten i hendes Forlegenhed eller for at give sin Spaadom Anseelse ved en imponerende Terminologie. Det falder altsaa noget i det Romiske.



Indhold.

	Page.
Debatten i Politievennen	1.
En Aften 1722	145.
Mademoiselle Lenormand (ikke trykt forhen)	181.
Stivbornene (ikke trykt forhen)	273.
Om Mademoiselle Lenormand og Stivbornene	365.



Rettelſe i 10de Bind.

Ÿag. 113, Lin. 9. am, læs: im.

